

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΡΡΙΚΟΥ ΣΚΑΣΣΗ

LHOMOND
DE VIRIS
ILLUSTRIBUS
URBIS ROMAE

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
805

ΣΤ'

- 89

ΕΧΒ

Kosmos (Κύρσων)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

IB
ma

ΛΑΤΙΝΙΚΑ βή = 139

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΣΤ'

89

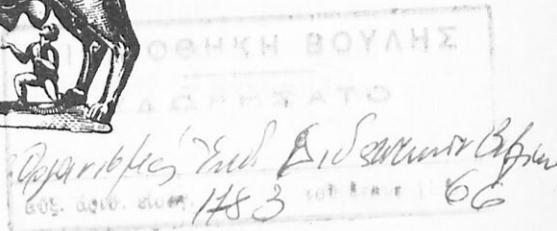
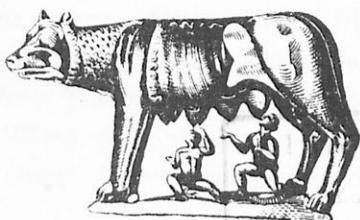
ΣΧΒ

Κύπρος (Κύριακος)

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Β' ΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1966

002
ΚΛΣ
ΣΤΕΒ
805

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

1.

Regīna rosas amat. — Agricōla silvam et umbram silvārum amat. — Femina agricōlē (δτκ.) cenam parat. — Agricōla femīnam laudat. — Agricōlas Graeciae industria ornat. — Filiae agricolārum mensam corōnis¹ ornant. — Femīnae deam Vestam adōrant et aram deae rosis¹ ornant. — Bestiae in² silvis habītant. — Aquīlae bestias silvārum captant; aquīlae etiam³ gallīnis (δτκ.) insidias parant.

2.

Dum¹ spiro, spero.—Quid² paras, filia³? « Paro cenam agricōlis (δτκ.) ».—Patriam amāmus, dum¹ spirāmus; incōlae Graeciae patriam amant.—Nautae³, quid² apportātis? « Divitias patriae (δτκ.) apportāmus ».—Quid² ex⁴ fenestrā casae spectātis, puellae³? « Exspectāmus aviam ».

3.

Minerva, dea sapientiae, Attīcam amābat. — Incōlae Attīcae sapientiam amābant et deam Minervam adorābant. — Poētae deam Minervam laudābant; femīnae et puellae aras deae corōnis¹ ornābant.—Incōlae Spar-

tae ante² pugnam comam corōnis¹ ornābant et Musis (δτκ.) sacrificābant. — Diu³ in⁴ silvā ambulabāmus et bestias silvae spectabāmus. — Quid⁵ heri⁶ in⁴ casā parābas, femīna⁷? « Cenam parābam nautis (δτκ.) ». — Nautae⁷, quid⁵ apportabātis? « Divitias incōlis (δτκ.) insulārum apportabāmus ».

4. Ἰταλία καὶ Ρώμη.

Italia est¹ terra Eurōpae.—Italia habet² insūlas.—Sicilia est insūla Italiae.—In³ orā Siciliae est Aetna.—Aetnam ornant silvae.—Incōlae Italiae sunt⁴ agricōlae, incōlae insulārum et orārum Italiae sunt nautae.—Italia est patria poētārum.—Incōlae Italiae amābant et laudābant poētas.—Italiae (δτκ.) poētae gloriam parant.—In³ Italiā est Roma.—Vias Romae statuae ornant.—In³ viis Romae erant⁵ aerae et statuae deārum.—Aras deārum filiae incolārum Romae corōnis⁶ ornābant.—Roma erat⁷ schola litterārum et doctrīnae.—Victoriae Romae (δτκ.) sunt⁴ causa gloriae.

5. Οἱ θεοὶ τῶν Ρωμαίων.

Romāni multos deos adorābant; in¹ numēro deōrum Neptūnus et Bacchus et Mercurius et Aesculapius erant².—Neptūnus, filius Saturni, domīnus aquārum erat³.—Neptūno nautae tauros et equos immolābant.—Bacchus erat deus vini et uvārum, Mercurius (erat) deus mercatūrae et eloquentiae.—Arae Mercurii erant² in viis, quod⁴ Mercurius nuntius erat³ deōrum et vias monstrābat.—Deus medicīnac erat Aesculapius; Aesculapium adorābant Romāni in templis et in lucis et ornābant aras Aesculapii multis herbis⁵ et corōnis⁵ et rosis⁵.

6. Τὰ ὅπλα τῶν Ρωμαίων. — Τὸ στρατόπεδον αὐτῶν.

Romāni, popūlus bellicōsus, armis¹ et telis¹ pugnābant. Arma Romanōrum erant galea, scutum, lorīca; tela erant pilum, gladius, sagittae. Gladii Romanōrum non² erant longi; pila erant longa.—Romani in bellis cotidie³ castra collocābant et vallo¹ fossāque⁴ firmābant. Valla alta (erant) et fossae latae erant. In castris Romāni erant tuti.

7. Ἡ Δῆλος.

Delus clara et Graecis (δτκ.) cara erat, quamquam¹ erat parva. Nam² Graeci Delum patriam filii et filiae Latōnae appellābant. Filius Latōnae erat Apollo³, filia Latōnae erat Diāna. Filio Latōnae laurus cara erat; Delus plena erat laurōrum. Quoniam⁴ Apollo deus poētārum erat, etiam⁵ poētae laurum amābant et lauro⁶ comam ornābant. Diāna erat dea silvārum et sagittis⁶ bestias silvae necābat. In insūlā Delo clarum templum erat. Incōlae Athenārum quotannis⁷ in⁸ insūlam Delum navigābant et in templo filium Latōnae adorābant.

8. Ο Ρωμύλος.

a) Romūlus et Remus Romam aedificavērunt.—Romūlus Remum necāvit, quod¹ Remus muros novi opp̄di vituperavērat.—Quamquam² Romūlus Remum necavērat, tamen³ fortūna Romūlo (δτκ.) secunda erat; nam⁴ multos pop̄ulos bello⁵ armisque⁶ superāvit et terram finitīmam occupāvit et opp̄da expugnāvit.—Numerus seminārum in novo opp̄do parvus erat. — Itaque⁷ Romūlus Romānis (δτκ.) femīnas dolo⁵ parāvit.—

Sabīnos enim⁸ et Sabīnas et filias Sabinōrum, popūli finitīmi, ad⁹ ludos publīcos invitāvit, et inter¹⁰ ludos Romāni filias Sabinōrum raptavērunt. — Quoniam¹¹ Romāni Sabīnas raptavērant, Sabīni contra¹² Romānos bellum¹³ paravērunt¹³.—Sed¹⁴ filiae Sabinōrum discordiam populōrum placavērunt et amicitiam inter¹⁰ popūlos conciliavērunt.

b) Cur¹ Remum necavisti, Romūle? «Remum ne- cāvi, quod² muros novi oppīdi vituperavērat».— Quo- mōdo³ femīnas popūlo (δτκ.) paravistis, Romāni? «Sabīnos et Sabīnas et filias Sabinōrum ad ludos invita- vīmus et inter ludos filias raptavīmus».— Cur¹ Sabīnas raptavistis, Romāni, quamquam⁴ popūlum finitīmum ad ludos publīcos invitaverātis? «Sabīnas raptavīmus, quod² femīnae non⁵ erant in novo oppīdo ».

9. Ὁ Ἀννίβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιώτας του πρὸ τῆς ἐν Ζάμῃ μάχης.

Hannibal¹ ante² pugnam anīmos Poenōrum his³ ver- bis³ inflammāvit:

«Quoniam⁴ patria in magno pericūlo est, vos⁵ convo- cāvi. Nisi⁶ fortīter⁷ pugnabītis, Romāni popūlos Afrīcae superābunt et campos vicosque⁸ patriae vastābunt. Popūlus Romānus nunc⁹ multis terris¹⁰ impērat. Sed non imperābit etiam Afrīcae, si¹¹ fortīter pugnabītis et patriam ex¹² pericūlo liberabītis. Ego¹³ post¹⁴ pugnam impavīdos laudābo et donābo, ignāvos vituperābo et castigābo. Pugnāte igītur¹⁵ fortīter, Poeni, et pro¹⁶ arā focoque dimicāte! Liberāte patriam ex¹² pericūlo! Si¹¹ patriam ex¹² pericūlo liberaverītis, gloriam vobis¹⁷ para- bītis. Si Romānos auxilio¹⁸ deōrum superaverīmus et

fugaverimus, in aris hostias immolabimus et deos celebrabimus ».

10. Οἱ ἀρχαῖοι Λατῖνοι.

a) Latium terra Italiae erat, inter¹ Etruriam et Campaniam sita². Prisci incōlae Latii erant Latīni, agricōlae industrii. Habitābant in amplis et frugifēris campis sedulāque³ industriā agros arābant. In pascūis multa habēbant⁴ armenta. Itāque⁵ copia frumentōrum et armentōrum divitiae Latinōrum erant. Nam aurum et argentum ignorābant. Domicilia erant parva et lignea, sed apud⁶ domicilia horti pomifēri erant.

b) Pii et probi viri erant prisci incōlae Latii, et poëtae Romāni justum anīmum priscōrum Latinōrum laudavērunt. Libēri¹ culpā¹ malitiāque¹ habēbant² sedūlam et tranquillam vitam atque³ in singūlis pagis deis pulchra tempa aedificābant. In aris deōrum et deārum sacra dona et crebras hostias sacrificābant. Domīnus deōrum Latīnis Janus erat; inter deas Diānae summa⁴ erat gloria et potentia.

11. Ὁ Πάτροκλος.

a) Graeci decem¹ annos² cum³ Trojānis bellābant. Cunetos Graecos Achilles⁴, cunctos Trojānos Hector⁵ gloriā⁶ belli superāvit. Achilles amīcus Patrōcli erat. Quod⁷ Agamemnon⁸, summus Graecōrum, amīcum Patrōcli verbis⁹ et facto⁹ violavērat, Achilles copias suas¹⁰ ex proelio revocavērat et a¹¹ copiis¹¹ ceterōrum Graecōrum separavērat¹¹. Itāque Hector Graecos fugāvit et in¹² castra propulsāvit.

b) Tum¹ Patrōclus amīco: «Oro te²» inquit³ «ut⁴

proelium renōves atque Trojānos propulses et fuges, ne⁵ Hector castra nostra exgugnet et navigia cremet ». Tum¹ Achilles: « Cum⁶ Agamemnon » inquit³ « me⁷ verbis et facto violavērit, copias meas ex proelio revo- cāvi et a cetēris copiis Graecōrum separāvi. Cum⁶ juravērim, lacrīmae Graecōrum me non placābunt. Sed honestum pulchrumque est misēros amīcos ex belli pericūlo servāre. Itāque tu⁸ ad⁹ pugnam festīna proeliumque renōva! Deos orēmus¹⁰, ut⁴ Graecis victoriām parent. Sed oro te², ut⁴ copias ex proelio revōces, si¹¹ Trojānos fugavēris. Satis¹² est castra Graecōrum ab¹³ adversariis liberavisse et copias Trojanōrum fu- gavisse. Trojam non expugnābis ».

c) Sed Patrōclus, cum¹ Trojānos ex castris pro- pulsavisset et fugavisset, copias suas incitāvit, ut² opp̄dum Trojam expugnārent. Hector, Priāmi filius, cum³ Patrōclum spectāret, advolāvit et hastā⁴ suā⁴ virum incautum necāvit. Hector Patrōclum non⁵ ne- cavisset⁵, si⁶ Patrōclus copias ex proelio revocavisset⁶. Utīnam⁷, Patrōcle, amīco obtemperavisses⁷ et proelium in campo vitavisses!

12. Ὁ Κιγκιννᾶτος.

Cum¹ vita rustīca antīquos Romānos valde⁹ delec- tāret, multi viri in agris habitābant, ut³ auxilio⁴ ser- vōrum agros arārent.

Etiam Cincinnātus, vir multis⁵ victoriis⁵ clarus, in villā suā habitābat et agros arābat. Aliquando⁶ nuntii Romanōrum ex opp̄do ad Cincinnātum festinavērunt et virum belli perītum oravērunt, ut³ patriam ex belli pericūlo liberāret. Nuntii nuntiavērunt: « Aequi co-

pias nostras pugnā⁷ superavērunt et Romam oppugnant. Desperarēmus⁸, nisi⁹ abs¹⁰ te auxilium exspectarēmus ». Cincinnātus nuntiis obtemperāvit et ad opp̄dum festināvit, ut³ cum¹¹ adversariis bellāret. Cum¹² Aequos fugavisset, Cincinnātō satis erat patriam liberavisse; ad aratrum et ad tauros suos remigrāvit, ut³ cum¹³ servis suis denūo¹⁴ agros arāret.

13. Οἱ Ρωμαῖοι.

Patria Romanōrum fuit Italia. — Romāni semper¹ bellicōsi fuērunt.—Ut̄nam² semper etiam humāni et justi fuissent! — Etiam alii³ popūli Italiae bellicōsi erant, sed Romāni cunctos audaciā⁴ superavērunt. — Magna erat audacia et constantia Romanōrum. — Jam⁵ pueros arma delectābant; pilis⁶ et gladiis⁶ pugnābant. — Viris magnum gaudium erat in castris esse et cum⁷ adversariis dimicāre. — Gloriā⁸ belli clari fuērunt Scipio⁹, Mārius, Sulla, Pompejus, Caesar¹⁰.—Si bellum non erat, Romāni agros arābant et sedūli agricōlæ erant. — Etiam litteras Romāni amavērunt. — Ex numēro poētarum Vergilium, Horatium, Ovidium nomināmus. — Inter¹¹ viros doctos¹² eloquentiā⁸ clarus fuit Cicero¹³.

14. Ζεὺς καὶ ἄνθρωποι.

Jupp̄iter¹ incōlas terrae aliquando² interrogat: « E-stisne³ contenti⁴ fortūnā vestrā? ». Sed nec⁵ nauta nec⁵ agricōla neque⁵ rel̄qui incōlae terrae fortūnā suā contenti erant. « Mea vita » inquit⁶ agricōla « injucunda est, cum⁷ plena sit molestiarum; ut̄nam⁸ pro⁹ agricōlā nau-ta essem! Si nauta ero, navigābo in longinquam ter-ram et comparābo magnas divitias». « Mea vita » in-

quit nauta «semper est miséra, cum⁷ nunquam¹⁰ navigavěrim sine¹¹ pericūlis; ut̄nam⁸ pro nautā essem agricōla! Si agricōla ero, apud¹² meos liberos semper ero vitaque mea erit tuta a¹³ ventis et undis». Tum¹⁴ deus: «Er̄tis contenti fortūnā vestrā. Sed si semel¹⁵ benignus fuero, postea¹⁶ non ero. Tu, nauta, esto agricōla: tu, agricōla, esto nauta». Unus¹⁷ antea¹⁸ fuerat nauta, nunc¹⁹ erat agricōla; alter¹⁷ antea fuerat agricōla, nunc erat nauta. Sed paulo²⁰ post²⁰ et nauta et agricōla clamant: «Ut̄nam contenti fuissēmus fortūnā nostrā! Beāti fuīmus olim²¹, nunc sumus miséri. Sed jure²² sumus miséri, cum⁷ fortūnā bonā non contenti fuerīmus ».

15. Οἱ ἀρχαῖοι Γερμανοί.

Germania, Germanōrum patria, olim terra aspēra fuit cum¹ multis fluviis, magnis silvis, latis agris et campis. Opp̄da antīquis Germānis deerant; in vicis aut² in agris habitābant aut² intra³ silvas domicilia collocavěrant. Aedificia lignea et plerumque⁴ parva erant; ornamentum aedificiis deerat.

Et viri et femīnae magnā figurā⁵ erant; oc̄li erant caerulei, capilli rutīli. Viris jucundum erat proelis⁶ et bellis⁶ interesse⁶, quod⁷ gloriae cupīdi erant et pericūla amābant. Honestum erat multos adversarios necavisse. Multum⁸ etiam in silvis erant, ut⁹ ursos, lupos, apros aliasque¹⁰ bestias necārent; saepe¹¹ a domiciliis abērānt et cum popūlis finit̄mis bellābant. Viri, qui¹² audaciā¹³ clari et belli perīti erant, copiis praeerant¹⁴; in proelio amīcis¹⁵ adērānt¹⁵. Viros, qui¹² bello non interērant, cuncti ignāvos vocābant.

16. Ὁ στρατὸς τῶν Ρωμαίων.

Exercitus Romānus semper fortiter pugnābat; sed saepe superātus et fugātus est; non superātus esset¹, si² viri belli perīti exercitui praefuissent. — Rōmāni collocābant equitātum plerumque³ in cornībus exercitūs; ad⁴ Cannas, ubi⁵ Rōmāni a⁶ Poenis superāti et fugāti sunt, equitātus Romānus in dextro cornu, equitātus sociōrum in sinistro cornu collocātus erat. Equitati Poenōrum Mahabal⁷ praeerat, peditati Hannibal. — Etiam ad⁴ lacum Trasimēnum exercitus Romānus a⁶ Poenis superātus et fugātus est. Post⁸ pugnam in oppido Romanōrum magnus erat luctus; constans autem⁹ senātūs Romāni mira fuit.—Nisi¹⁰ equi strepitū¹¹ armōrum perturbāti essent, Rōmāni impētum equitātūs Helvetiōrum sustentavissent¹². Etiam currus¹³ exercituum Britannōrum exercitībus Romānis saepe periculōsi fuērunt. — Constantia magistratūm Romanōrum et audacia virōrum impavidōrum saepe exercitūs Romānos ab¹⁴ interītu servāvit. Aliquando¹⁵ exercitus Romānus in magno pericūlo erat. Sed P.¹⁶ Decius Mus¹⁷, qui¹⁸ cum aliis magistratībus exercitui praeerat, exercitū ex pericūlo liberāvit. Itāque et ab⁶ exercitu et a⁶ senātu laudātus est, quod¹⁹ exercitū ab¹⁴ interītu servāvit.

17. Ἐπιδρομὴ τῶν Γάλλων. — Κάμιλλος.

Cum¹ Camillus exilio² multātus esset, Roma rebus adversis³ multos annos⁴ vexāta est. Galli enim in plānitiem Galliae Cisalpīnae⁵ intravērant. Viri et specie⁶ magnā et magno an̄imo⁶ erant, sed sine⁷ disciplinā pugnā-

bant. Jam opp̄ida Etruscōrum occupavērant. Etrusci in re dubiā fidem Romanōrum frustra imploravērunt.

Ad⁸ Alliam—non procul⁹ a Romā—totum fere¹⁰ diem in acie dimicātum est¹¹. Romāni fugāti sunt. Solum¹² Capitolium, ubi praesidium erat, servātum est. Species Romae erat miséra, dies fuit ater: res publīca¹³ Romāna in summo pericūlo erat. Spes auxilii parva erat. Tandem¹⁴ fortūnā rei publīcae Romānae¹⁵ secunda fuit. Camillus enim ex exsilio revocātus patriam ex pernicie servāvit.

18. Κίμβροι καὶ Τεύτονες.

a) Cimbri et Teutōni pop̄uli Germaniae erant. Olim¹ agri Germaniae fecundi non erant. Cum² num̄erus incolārum magnus esset, Cimbri et Teutōni cum³ cunctis rebus suis ex patriā emigravērunt et in Galliā nova domicilia occupavērunt. Gallia Cisalpīna erat provincia rei publīcae Romānae. Advēnae erant viri novā specie et mirā acie⁴ oculōrum et saevo vultu⁴ et magnā audaciā⁴; nullam⁵ rem magis⁶ amābant quam⁷ proelia et pericūla. Equitātus Cimbris et Teutōnis deerat; peditātu⁸ pugnābant. Exercitībus viri bellicōsi et valīdi praeerant. Adventu⁹ Germanōrum non modo¹⁰ incōlis Galliae, sed etiam¹⁰ senatui et magistratībus Romānis magnus metus parātus est; pernicies rei publīcae adesse videbātur¹¹.

b) Postquam¹ Romāni multis² proeliis² ab³ exercītu Germanōrum superāti sunt, Marius, vir rei bellīcae⁴ perītus, exercitui Romāno praefuit et rem publīcam Romānam ab⁵ interītu servāvit. A³ Mario exercitui Teutonōrum in Galliā, deinde⁶ copiis Cimbrōrum in Italiā per-

nicies parāta est. Res publīca Romāna et magistrātūs⁷ Romāni magno metu⁸ liberāti sunt. Post⁹ victorias gau-dium populi Romāni permagnum erat; copiae Marii post⁹ redītum a³ senātu multis rebus pretiōsis¹⁰ donātae sunt; Marius ipse¹¹ pater¹² patriae appellātus est.

Reliquiae superāti exercitūs Cimbrōrum et Teu-tonōrum in Germaniam remigravērunt.

19. Κασσάνδρας μαντεία.

« Stultum est, Trojāni, sperāre, quamdū¹ Helēna rapta² habītat intra³ muros nostros. Quoties⁴ jam ego rogāvi, ut⁵ imperio divīno obtemperarētis. Sed semper frustra⁶ orabam̄ni, semper mea verba repudiabantur. Utinam⁷ vestra consilia mutentur! Utinam meis verbis obtemperētis! Frustra immolātis hic⁸ deis. Frustra tam⁹ pugnabātur⁹. Frustra pugnātur¹⁰ pro¹¹ puēris et femīnis. Frustra necabuntur multi Trojāni ante¹² muros. Jam provideo¹³ incendium opp̄di et interītum incolārum Trojae. Jam video¹⁴ copias adversariōrum ante¹² muros. Utinam¹⁵ nunquam¹⁶ nostrum opp̄dum expugnarētur! Sed expugnabātur, incōlae necabuntur, frustra femīnae lacrimābunt et obsecrābunt adversarios ne¹⁷ necentur, ne¹⁶ priventur carā vitā¹⁸ ».

20. Ὁ Ἀσκληπιός.

Roma olim molestā pestilentiā¹ vastabātur. In rebus adversis² oracūlum interrogātur. «Aesculapius» inquit sacra dei ministra «deus medicōrum est. Si¹³ ini-mīco anīmo⁴ adversus⁵ Romānos erit, nullis remedīis¹ morbus levabītur; si amīco anīmo⁴ erit, ex pericūlo Ro-māni servabuntur. Si⁶ Aesculapius auxilium suum op-

přdo vestro negāret⁶, alios deos frustra implorarētis⁷. Sed Aesculapius auxilium suum non negābit, si imperio divīno obtemperabītis. Praeclārum templum dei est in opp̄do Epidauro. Inde⁸ deus navigio⁹ in insūlam¹⁰ ve- stram Tiberīnam¹⁰ apportētur¹¹; ibi¹² deo sacrificia parentur¹¹. Postrēmo¹³ templum Aesculapii in insūlā aedificētur^{11»}.—Praeter¹⁴ templum in insūlā Tiberīnā situm¹⁵ Aesculapio alia templa erant aut¹⁶ in lucis aut¹⁶ ad¹⁷ aquas. Aegri in templum portabantur, ibi a¹⁸ deo sanabantur. Gallus, nuntius diēi, Aesculapio immolabātur.

21. Ὁ Δούρειος ἵππος.

Graeci paene¹ decem annos² frusta Trojam oppugnābant. Tandem³ Ulixes⁴, rex⁵ Ithācae, qui⁶ propter prudētiā suā Minervae valde placēbat, Graecos convocāvit et incitāvit, ut⁷ dolum adhibērent. «Popūlo⁸ Trojanōrum armis⁹ non nocēmus» inquit; «dolum adhibeāmus¹⁰! Itāque consilio meo parēte! Magnum equum lignēum aedificabīmus et alvum equi viris¹¹ armatis¹¹ complebīmus et in navigiis nostris apud¹² propinquam insūlam Tenēdum exītum rei exspectabīmus. Utīnam consilium meum vobis¹³ placeat!» Cum¹⁴ consilium viri callīdi Graecis placēret, equum lignēum auxilio Minervae aedificavērunt et viris strenuis complevērunt; deinde¹⁵ ad¹⁶ insūlam Tenēdum navigavērunt et in orā latēbant.

22. Θάνατος τοῦ Λαοκόντος.

Equus ligneus non diu latuit, sed Trojanis mirum aspectum praebuit et initio¹ cunctos perterrit. Multis viris multisque femīnis placuit ex opp̄do in campum festināre, ut² equum spectārent. Alii³ effigiem equi timē-

bant et silēbant, alii³ suos admonēbant, ut² simulacrum in opp̄ido collocārent. Tum⁴ Laocoōn⁵, minister deōrum, cum⁶ filiis advolāvit et Trojānos admonuit, ut² equum delērent. « Timeo » inquit « ne⁷ patriae nostrae⁸ ab⁹ equo Graecōrum pericūlum immineat. Verbis meis fidem habēte: equus deis nostris displīcet. De¹⁰ patriā nostrā bene¹⁰ merebītis¹⁰, si equum delebītis. Sed si equum conser-vaverītis, dolebītis, et multae feminae interītum virō-rum et filiōrum dēflēbunt ». Sed Laocoōn frustra Trojā-nos a¹¹ consilio deterrēre studuit et jussu¹² Minervae cum⁶ filiis suis morsibus¹³ hydrārum necātus est.

23. Γάϊος Μούκιος Σκαιόλας.

a) Cum¹ Porsenna, rex² Clusii, Romam oppugnāret, Romāni valde terrīti sunt, et magistrātūs timēbant, ne³ opp̄idum expugnarētur et delerētur. Tum C⁴. Mucius Scaevōla bene de patriā suā meruit. A⁵ Scaevōla enim⁶ et (ab⁵) amīcis Scaevōlae consilium⁷ habītum est⁷, quomodo⁸ Porsenna consilio⁹ prohibēri et Roma impētu Porsen-nae liberāri posset¹⁰. In consilio adulescentūlis placuit. « Unus¹¹ ex nobis¹² in castra adversariōrum intret¹³ et Porsennam necet¹³! Tantā audaciā¹⁴ adversarii bello¹⁵ de-terrebuntur¹⁵ ». Metu¹⁴ poenae et supplicii a¹⁶ consilio suo non deterrītus¹⁶ Mucius in castra adversariōrum intrāvit et virum pretiōsis vestimentis¹⁷ ornātum necāvit. Non au-tem Porsennam, sed scribam Porsennae necavērat.

b) Tum Porsenna colloquium cum¹ Mucio habuit. In colloquio Mucius magnā audaciā² fuit. A Porsennā inter-rogātur, quis³ esset; Mucius: « Romānus » inquit « sum; C. Mucius nomīnor. Te⁴ necāre in an̄mo habui⁵; falsā spe-cie⁶ deceptus⁷ scribam necāvi. Doleo, quod⁸ frustra scri-

ba necātus est; tu⁹ ab aliis necabēris. Nam cruciātus et supplicium a Romānis non timentur, si patriam liberāre in anīmo habent». Pericūlo⁶ terrītus et irā⁶ inflammātus rex¹⁰ imperāvit, ut¹¹ tormenta apportarentur et Mucius vexarētur. Mucius autem «Cruciātu⁶» inquit «non terreor» et dextram in flammarum arae injēcit¹² et cremāvit. Tantā audaciā¹³ Mucii Porsenna a bello Romanōrum deterrītus est.

24. Ὁ Ἀννίβας.

Hannibal, filius Hamilcāris, jam¹ juvēnis exercitui Carthaginiensium praefuit et cum² Romānis diu³ bellāvit. Magna est gloria belli Hannibālis; primus⁴ erat pēdītum et primus equītum; Hannibālem sui milītes et cives amābant, Romāni et socii Romanōrum timēbant. Copiis Romanōrum consūles praeerant. Unus⁵ ex consulībus Scipio erat. Hannibal, cūm⁶ a Scipiōne superātus es- set, iram civium et odium hostium vitāvit et in aliēnas terras migrāvit; postrēmo⁷ hospes Prusiae, regis Bithyniae, erat. Sed Romāni etiam senem timēbant et delēre studēbant. Propterea⁸ Hannibal venēno⁹ se ipse necāvit¹⁰.

25. Ὁ Ρωμαϊκὸς θρίαμβος.

Juppīter, frater Neptūni, summus¹ deus Romanōrum, a Romānis pater deōrum hominumque appellabātur. In monte Capitolīno oppīdi Romanōrum Juppīter praeclārum templum habēbat. Imperatōres Romāni, qui² triumphābant, cum³ militībus ad⁴ templum summi dei comēabant. Ad currum triumphatōris equi albi alligāti erant. Ante⁵ currum reges hostium superatōrum⁶, catēnis⁷

onerāti, pedībus⁸ migrābant, post⁹ currum triumphantis filii (migrābant); tum¹⁰ totus¹¹ exercitus apparēbat: pedītes et equītes erant. Et imperātor et milītes a civībus laeto clamōre¹² salutabantur. Imperātor in templo summi dei sacrificābat; milītes frumento et vino et pecuniā donabantur; reges et duces populōrum superatōrum⁶ necabantur.

26. Οἱ Γράκχοι.

Ti¹ Gracchus et C². Gracchus fratres erant. Mater Gracchōrum erat Cornelia, filia Scipiōnis Africāni, mulier magnā dignitāte³. Gracchi tribūni⁴ plebis erant. Magno amōre⁵ patriae et libertatis, magnā fortitudīne⁵, magnā auctoritāte⁵ apud⁶ plebem eminēbant. Ut⁷ misēram condiciōnem plebis levārent, novas leges rogavērunt⁸. Sed leges Gracchōrum patrībus⁹ non placēbant, quod¹⁰ dominatiōni patrum periculōsae erant. Itāque patres Gracchos delēre studēbant. Et revēra¹¹ fratrībus misēram mortem paravērunt.

27. Λόγος Ρωμαίου δημάρχου.

Plebs pars popūli Romāni erat. Plebi Romānae tribūni plebis praeerant. Multi tribūni bene de plebe Romānā meruērunt.

Postquam¹ plebs Romāna diu² legībus sevēris³ patrum vexāta est, unus ex tribūnis plebis in contiōne hanc⁴ oratiōnem⁴ habuit⁵. «Condicio nostra» inquit «misēra est. Duris legībus³ et molestā dominatiōne³ patrum plebs Romāna vexātur. Fecundae regiōnes Italiae plebi negantur, quamquam tota natio Romanōrum has⁶ regiōnes occupāvit. Quod⁷ fame³ vexāmur, valetūdo se-

num et mulierum, juvēnum et virgīnum mala est. Severitas dominatiōnis patrum plebi Romānae causa seditiōnis erit. Itaque itērum⁸ ex urbe in Sacrum montem emigrēmus et plebem a⁹ patrībus separēmus!»

Postquam¹ oratio habīta est, universa plebs oratiōnem laudāvit, et magna pars civium ex urbe in Sacrum montem emigrāre in anīmo habuit¹⁰. Sed precībus¹¹ et promissis¹¹ patrum ira plebis placāta est.

28. Ἡ ἀρπαγὴ τῆς Ἐλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος.

a) Antīquis temporībus¹ Trojanōrum, gentis Asiae, rex erat Priāmus. Priāmus filium habēbat, cui² nomen erat Paris, juvēnem magnā pulchritudīne³ corpōris. Paris aliquando⁴ per⁵ mare Aegaeum⁶ in Graeciam navigāvit, ut⁷ Menelāum, regem Spartae, visitāret. Sparta erat caput terrae Lacedaemoniōrum. Menelāus uxōrem habēbat nomīne⁸ Helēnam. Uxor Menelāi non solum Lacaenas, sed cunctas mulieres pulchritudīne⁹ corpōris superābat.

b) Cum¹ rex aliquando ab² urbe Spartā abesset, Paris Helēnam orāvit, ut³ navem suam spectāret. Sparta ad flumen Eurōtām sita erat⁴. Helēna, Parīdis voluntāti obtempērans, cum⁵ hospīte ad flumen migrāvit, ubi⁶ navis Trojanōrum in portu erat. Postquam nautae Helēnam in navem portavērunt, regīna dona a Parīde apportāta spectābat. Intērim⁷ Paris nautis impe-rāvit, ut³ ex portu flumīnis in mare apertum⁸ navigārent. Ita⁹ Paris Helēnam fraude¹⁰ et dolo¹⁰ raptāvit et jus hospitii violāvit. Hoc¹¹ scelus Parīdis poëta Homērus in carminībus suis commemōrat.

29. Ρωμαῖοι ποιηταί.

Romāni antiquis temporibus¹ laudabili² amore patriae et agricultūrae erant et fertiles agros auxilio fidelium servōrum arābant. Itaque Cato, scriptor Romānus, civībus suis salutaria praecepta de³ agricultūrā dedit⁴; sed opēra Catōnis magis⁵ utilia quam⁶ suavia erant. Artes et littérae Augusti demum⁷ aetāte¹ in urbe Romānorūm florēbant, postquam tristia et turpia bella civilia termināta sunt.

In numero insignium poëtārum Vergilius et Horatius et Ovidius fuērunt. Carmīna Vergilii carminībus Homēri similia sunt: bellum et proelia his⁸ poëtis communia sunt. Etiam Horatius illustris poëta est et amīmos omnium mortalium etiam nunc delectat. Ovidii carmīna, quae⁹ carminībus Vergilii et Homēri dissimilia sunt, brevi tempore¹ vobis¹⁰ nota et jucunda erunt.

30. Ἰταλία.

Italia, magna paeninsūla, inter mare Tyrrhēnum et mare Adriatīcum patet.—Jugum Apennīni paene totam paeninsūlam montībus¹ et collībus¹ implet.—Sed circa² Padum flumen magna planities est.—Ibi³ urbes celebres sitae sunt: Mediolānum, Cremōna, Verōna.—In hac⁴ planicie acria proelia inter Romānos et Gallos et Carthaginienses et Germānos fuērunt.—Copiis equestrībus⁵ Carthaginiensium planities secunda⁶ erat.—Itaque copiae pedestres⁷ Romanōrum ibi³ ab equitātu Carthaginiensium superātae sunt.—Nam equi Carthaginiensium acres et celères erant.—In equestri⁸ ad Ticīnum proelio⁸ consul Scipio vulnerātus et celēri⁹ auxilio⁹ filii

ab¹⁰ interītu servātus est.—Etiam prope¹¹ Romam, urbem celēbrem, caput Italiae, magna planities est.—Ad litus maris Tyrrhēni campi palustres sunt; itāque aēr ibi salūber non est.

31. Καρχηδών.

Carthāgo erat colonia Tyriōrum. Carthāgo a Didō-ne, virgīne prudenti et audaci, in litore Afrīcae aedificata est. Vetēres incōlae Carthagīnis diu nautae audāces, mercatōres prudentes, agricōlae diligentes, homīnes felīces erant. Navībus suis¹ etiam in Siciliam et in Hispaniam navigavērunt et magnam partem fertilium terrārum occupavērunt. Sed in rebus secundis² superbi, in rebus adversis³ non constantes erant et de⁴ fortūnā desperābant. Itāque a Romānis, popūlo modesto et constanti, post bella vehementia superāti sunt. Carthāgo, vetus aemūla Romae, solo aequāta est⁵, quod⁶ Cato senex semper cives suos admonēbat, ut⁷ Carthāgo delerētur.

32. Ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος.

In Trojāno litore castra Graecōrum non procul¹ ab urbe Trojā erant. In castris erant naves Graecōrum. Ante² vetēra moenia magnae et celēbris urbis Trojae multos annos³ et aestāte⁴ et hiēme⁴ pugnabātur⁵. Ibi⁶ audax Diomēdes cum Aenēā et deā Venēre pugnābat, ibi Paris cum Menelāo, ibi Patrōclus cum Sarpedōne, fidēli socio Trojanōrum. Ibi Trojāni pugnābant, quamdiu⁷ discordia fortium ducum Agamemnōnis et Achillis erat.

Post⁸ decem annos urbs a Graecis expugnāta est. Vetēres poëtae multa narrant de⁹ expugnatiōne Trojae, de equo ligneo et ingenti magnitudiñe ejus¹⁰, de terri-

bīli incendio urbīs, de crudēli caede incolārum, de morte regis Priāmi, de servitudīne Hecūbae et filiae et di-vītum quondam¹¹ et felicium, jam¹² autem paupērum et infelicium feminārum Trojae.

33. Οἱ Πέρσαι.

Antiquissimis temporībus¹ Persae fortiores et bellicosiores erant quam² cetéri omnes Asiae populi.—Cyrus vir fortissimus et prudentissimus, Persas imperio³ Medōrum, gentis multo⁴ infirmioris et ignavioris, liberauerat et condītor ingentis regni Persārum fuit.—Cyrus unus ex nobilissimis regibus fuit. Vehementissimo impētu⁵ omnes hostes, velut⁶ Lydos et Babylonios, populos multo⁴ nobiliores et potentiores, superāvit.—Brevissimo⁷ temporis spatio⁷ regnum Persārum amplissimum fuit, et reges Persārum divitissimi et potentissimi fuērunt omnium regum Asiae.—Persae non modo cum popūlis Asiae bellavērunt, sed etiam cum gentībus aliārum terrārum.

Paulātim⁸ autem Persae divitiis⁹ et luxuriā⁹ imbelliores et molliores facti sunt¹⁰.—Diu Graeci, qui¹¹ in litorē Asiae et in Eurōpā habitabant, pro libertate patriae cum Persis pugnavērunt.—Quamquam Persae ampliore numēro¹² milītum Graecos superābant, tamen¹³ exercitūs Graecōrum multis proeliis¹⁴ victores fuērunt; nam Graeci constantiores erant et imperio¹⁵ ducum fortiorum parēbant.

34. Αἱ μάχαι τῶν Ἐλλήνων ἐν Μαραθῶνι, Θερμοπύλαις, Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς.

Nihil¹ est clarius quam² pugna ad Marathōnem, ubi³

Miltiādes multo⁴ minōre exercītu⁵ copias pedestres et equestres Persārum fugāvit et paene delēvit.—Quid⁶ pulchrius et honestius est quam² certamīna in Thermo-pylis? Ibi⁷ Leonidas, vir fortissimus et generosissimus, qui⁸ minīmo exercitui praeerat, vehementissimos impētūs multo⁴ majōris exercītūs Persārum diu sustinuit. Sed cum omnībus comitībus vitam efflāvit⁹. Nam homo pessīmus, nomīne¹⁰ Ephialtes, prodītor patriae suae, Persis (δακ.) viam per montes monstravērat, ut¹¹ Graecis interītum parārent.

Nulla¹² pugna nobilior erat quam² pugna navālis¹³ ad Salamīnem. Ibi⁷ commūnis classis Graecōrum multo⁴ majōri classi hostium dolo⁵ Themistōclis, viri prudentissimi, et celerrīmo omnium navium impētu⁵ maxīmam cladem parāvit. — Quid⁶ illustrius fuit quam² proelium ad Plataeas? Ibi⁷ exercītus Lacedaemoniōrum et Atheniensium, qui⁸ optīmis ducībus, Pausaniae et Aristīdi, parēbat, maxīmum exercītum Persārum superāvit et fugāvit et paene delēvit.

35. Διάλογος.

Alexander. Salve¹, amīce! Ubi² herī³ fuisti? ad te me avēram, ut⁴ tibi librum monstrārem, qui⁵ mihi a patre meo donātus est, sed aberas. Pater tuus mihi: «ignōro » inquit « ubi filius meus sit ».

Paulus. Doleo, quod⁶ afui. Avus meus me invita-vērat, ut⁴ hortum suum et fructūs arbōrum spectārem.

A. Quam⁷ felix tu es! Ego avum non habeo, qui⁸ mei memor sit⁸.

P. Quid⁹ inest in libro tuo? Si tibi jucundum est, ex libro tuo mihi et fratrībus meis recīta!

A. Libenter¹⁰ vobis recitābo. Itāque vos oro, ut⁴ cras¹¹ sub² vespērum in villā patris mei adsītis. Aderitisne^{13?}

P. Ader̄imus; nihil nobis jucundius est. Nihil magis¹⁴ nos delectat quam¹⁵ fabūiae et historiae et dicta sapientium virōrum. Sed cur non statim¹⁶ mihi recītas?

A. Si id¹⁷ tibi gratius est, libenter¹⁰ tibi obtemperābo; tu autem memoriā tene¹⁸, quod¹⁹ tibi recitābo! Unus ex septem²⁰ sapientībus, qui²¹ Bias appellabātur: « Omnia mea » inquit « mecum²² porto».—Socrātes: « Melior pars nostri » inquit « immortālis est » et « Conscientia est vox deōrum in nobis» et « Nemo²³ vestrum, si pec-
cavērit, beātus erit ».—Solo exclamāvit: « Nemo nostrum ante mortem beātus nomināri potest²⁴ ».—Pythagōras : « Amīcus » inquit « alter ego est ».—Maecēnas autem in testamento suo Augusto, imperatōri Romāno, mandāvit: « Horatii ut²⁵ mei memor es! » Satisne²⁶ recitāvi?

P. Gratiam tibi habeo²⁷, quod⁶ mihi jam hodie ex libro tuo recitavisti. Magnum gaudium mihi paravisti. Sed si me amas, librum tuum mihi commōda, ut⁴ unā²⁸ cum²⁸ fratrībus meis me fabūlis²⁹, quae³⁰ in libro sunt, delectem! Nos omnes gratiam tibi habebīmus et tui memōres er̄imus. Commodabisne librum?

A. Commodābo; ecce³¹ liber meus! Vale³²!

P. Vale, optīme amīce!

36. Ὁ Ἀννίβας ἐνθαρρύνει τοὺς στρατιώτας του.

Hannibal, clariss̄imus ille Poenōrum imperātor, cum¹ Alpium montes altiss̄imos superavisset, mil̄itum anī-
mum² hac oratiōne³ confirmāvit².

«Vidētis, mil̄ites fortiss̄imi, Italiam illam, domici-

lium hostium nostrorum. Galli, incōlae harum regiōnum, socii amicique nostri erunt: hi nobis omnes res necessarias praebēbunt; hi erunt hostes acerrimi Romanōrum illōrum improbōrum. Urbes opulentae, Roma ista, caput ipsum, et opes urbis illīus praeda vestra erunt. Haec omnia in manībus vestris sunt. Romāni ipsi in maxīmo sunt timōre. Vos ipsi expugnavistis Saguntum, oppīdum illud firmissīmum, superavistis Pyrenaeos illos montes, victōres fuistis Gallōrum: etiam victōres erītis Romanōrum illōrum ».

37. Κατιλίνας.—Κικέρων.

Catilīna homo improbissimus fuit. Ejus consilia rei publīcae Romānae perniciōsa erant. Nam in anīmo habēbat magistratūs Romānos necāre et pro¹ iis ipse rem publīcam Romānam administrāre et popūlum cum sociis suis expilāre. Sed Cicero, qui² illo anno³ consul erat, consilio⁴ et fortitudīne suā⁴ eum ita⁵ terruit et coērcuit, ut⁵ consilia ejus irrīta essent. Catilīna, postquam frustra Cicerōnem necāre temptāvit, ex urbe Romā evāsit⁶, ut⁷ in Etruriā copiis amicōrum praeesset. Sed superātus et ipse in proelio necātus est. Socii autem ejus, qui⁸ in urbe erant, jussu⁹ Cicerōnis necāti sunt, quamquam¹⁰ nonnulli¹¹ nobīles Romāni vitam eōrum servāre stu-duērant.—Eundem Cicerōnem, qui optīme de patriā suā meruērat, postea cives accusavērunt, quod¹² cives Romānos necavisset, eumque relegavērunt. Sed jussu⁹ eorundem Romanōrum brevi¹³ in pātriam revocātus est.

Idem Cicero miserrīmum exītum vitae habuit. Nam jussu Antonii, qui ei inimīcus erat et eum timēbat, ne-

cātus est. Memoriam autem ejus usque ad¹⁴ nostram aetātem homīnes servavērunt.

38. Κροῖσος καὶ Σόλων.

a) Croesus, rex Lydōrum, in urbe Asiae habitābat, cui nomen erat Sardes. Hic rex, cuius divitiae erant ingentes, tantam potentiam tantasque opes habēbat, ut¹ fama ejus in omnībus terris et apud² omnes gentes maxīma esset. Itāque non modo amīci et hospītes, quos multos semper habent divītes, sed etiam peregrīni saepe in illā urbe erant, ut³ opes illīus spectārent.

b) Aliquando⁴ Solo Atheniensis, quem Graeci inter septem² sapientes numeravērunt, apud Croesum fuit, cuius hospes erat, et rex imperāvit, ut³ ei (δτκ.) omnes divitiae regiae monstrarentur. Deinde⁴ a Croeso interrogātus est, quis felicissīmus omnium homīnum esset. Ille: «Tellus Atheniensis» inquit «meā sententia⁵ felicissīmus fuit; nam ei (δτκ.) boni et probi libēri erant et pro⁶ patriā pugnans vitam efflāvit». Tum⁷ Croesus: «Quid?» inquit «Egone tibi felicissīmus esse non videor?» Et Solo: «Res humānae» inquit «cadūcae sunt et saepe mutantur. Quid incertius est quam⁹ opes et divitiae? Pauci homīnes usque ad¹⁰ ultīmum diem vi-
tae fidis amīcis, tranquillo anīmo, bonā valetudīne delectantur. Itāque nemo ante mortem a me bēatus nominabītur». Haec verba Solōnis Croeso, qui magnā¹¹ erat superbiā¹¹, non placuērunt, et rex sapientiam illīus parvi¹² aestimāvit. Sed paulo post¹³ fortūna regis ita¹⁴ mutāta est, ut¹⁴ ipse de¹⁵ felicitāte suā dubitāret.

c) Illis temporībus¹ rex Persārum erat Cyrus, de quo supra² sermo fuit. Cyri potentia tanta erat, ut³

omnes gentes, quibuscum⁴ bellābat, superāret. Croesus, cui magna potentia Cyri displicēbat, bellum parāvit et cum magno exercitu in agros Persārum intrāvit. Sed Cyrus exercitum Croesi superāvit et urbem Sardem expugnāvit. Croesum vero⁵ ipsum cremāre cogītans in rogo collocāvit. In eo⁶ stans⁷ Croesus ter⁸ Solōnis nomen exclamāvit. Tum Cyrus interrogāvit Croesum, quis Solo esset et cur auxilium ejus implorāret. Et Croesus: «Auxilium» inquit «Solōnis non implorāvi; sed memor eram verbōrum sapientissimi illīus viri, quae memoriæ meae⁹ mandāvi⁹: Nemo ante mortem a me beātus nominabītur». His verbis¹⁰ perturbātus Cyrus Croesum pericūlo, in quo erat, liberāvit eumque orāvit, ut¹¹ amīcus suus esset. Sed regnum suum Croesus non recuperāvit.

39. Φιλοπατρία Σπαρτιάτιδος.

Nuntius quidam Lacedaemonius, qui ex pugnā in urbem properavērat, mulieri, cuius quinque¹ filii in acie necāti erant, interroganti, quid de² bello nuntiāret, filiōrum mortem nuntiāvit. Tum illa: «Non hoc» inquit «te interrogāvi, sed illud tu mihi nuntia, utrum³ nos hostem superaverīmus, an³ ab eo superāti simus». Is cum⁴ praeclāram victoriam Lacedaemoniōrum et cladem hostium nuntiavisset, mulier pro⁵ suo erga⁶ patriam amōre: «Vos» inquit «dei immortāles, laudo, quod⁷ patriam servavistis; filiōrum mortem quamquam⁸ est acerbissīma, aequo⁹ tamen anīmo⁹ tolerābo».

Tantus amor patriae in Lacaenārum anīmis erat.

40. Μύρμηξ καὶ τέττιξ.

Formīca diligenter¹ et prudenter² frumentum ae-

stāte³ collegērat⁴, ut⁵ hiēme³ cibum habēret. Sed cicāda de futūro tempōre non congitavērat. Itāque cum⁶ hiems esset, non habēbat, unde⁷ nutrirētur, et formīcam rogāvit, ut⁵ sibi cibum impertīret. Illa autem: « Quid impe- dīvit » inquit « quom̄nus⁸ aestāte³ cogitāres de futūro tempōre? Quibus negotiis⁹ impedīta eras? » Cicāda ad haec verba respondit: « Cantāvi in agris et in campis; tu vocem meam, qua¹⁰ omnes delectāvi, non audivisti? » Cum⁶ haec verba cicādae audivisset, formīca: « Audīvi » inquit « vocem tuam; sed cum⁶ te monērem, ut⁵ labo- rāres, consilio meo non oboedivisti. Qui consilio pru- dentium non oboedivērit, jure¹¹ puniētur. Qui aestāte³ de futūro tempōre non cogitavērit, hiēme³ jure¹¹ esu- riet. Cibus tibi a nobis non impertiētur ».

41. Αἰνείας.

Cum¹ Graeci decimo² anno³ belli Trojam dolo⁴ ex- pugnavissent, urbs incendio delēta est, incōlae necāti, femīnae vinctae et in Graeciam transportātae sunt, ut⁵ servīrent. In numēro eōrum Trojanōrum, quos dei ser- vavērunt, fuit Aenēas, filius Venēris, vir fortissīmus et prudentissīmus. Is jam initio⁶ consilia et facinōra Parīdis nunquam⁷ probavērat et cum¹ sensisset, quanta⁸ esset injuria hujus viri, optavērat et suasērat, ut⁵ bel- lum finirētur. At⁹ cum¹ hoc consilium repudiātum es- set, neque¹⁰ laborībus neque¹⁰ vulnerībus fatigātus om- nībus proeliis interfuerat et cum ipso Achille pugnavērat.

Tum¹¹ fugā⁴ vitam servāvit et tantā¹² fuit pietātē¹², ut¹³ patrem senem umēris suis ex urbe portāret. Cum cetēris Trojanis, qui ex clade servāti erant, postea in Italiam venit ibique¹⁴ novam patriam reppērit.

42. Ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ αἱ Σειρῆνες.

Cum¹ Ulixes insulae² Sirēnum appropinquāret, divīnae illae virgīnes in litōre, quod mirā³ florū copiā³ vestītum erat, sic⁴ cantābant:

« Navīga huic⁵, Ulixes, clarissime rex, cujus laude terrae et maria complēta sunt. Carmīna nostra sunt dulciōra quam mel. Omnes curae, etiamsi⁶ gravissimae sunt, leniuntur carminib⁹ nostris³. Advōla; invitāmus et rogāmus te. Nos omnia scimus. Audies de laborib⁹ periculisque belli Trojāni; cantabimus de incendio Trojae, quo³ illi labōres finiti sunt. Oboedi et audi, ut⁷ omnes nautae nobis oboediēbant ».

Sic⁸ Sirēnes cantābant. Et oboedivisset Ulixes, nisi⁹ vincūlis¹⁰, quibus³ in nave religātus erat, impedītus esset.

43. Τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος.

a) Rei publīcae Romānae initio¹ unus vir praeerat, qui rex appellabātur. A duōbus fratrībus Roma aedificata est, a Romōlo et Remo, anno septingentesimo quinquagesimo tertio² ante³ Christum³ natum³. Post mortem Remi Romūlus primus rex Romanōrum fuit. Septem reges Romāni fuērunt: primus erat Romūlus, secundus Numa Pompilius, tertius Tullus Hostilius, quartus Ancus Marcius, quintus Tarquinius Priscus, sextus Servius Tullius, septimus Tarquinius Superbus. Romāni, postquam dominatiōne⁴ regum se liberavērunt anno quingentesimo decimō² a⁵. Chr.⁵ n.⁵, duos consūles creavērunt, qui⁶ rem publīcam Romānam administrārent⁶. Brutus et Collatīnus primi consūles fuērunt. Praeterea⁷ multi alii magistrātūs erant: censōres, prae-

tōres, aedīles, quaestōres, tribūni plebis. Romāni, ut⁸ imperium amplificārent, cum omnībus fere⁹ Italiae popūlis bellavērunt. Tria bella Romāni cum Samnitībus gessērunt¹⁰. Duo consūles, Decii, pater et filius, alter bello¹¹ Latinōrum¹², alter bello¹¹ Samnitium¹² pro patriā pugnantes vitam efflavērunt. Ab¹³ anno ducentesimo sexagesimo sexto a⁵. Chr⁵. n⁵. tota fere⁹ Italia Romānis parēbat.

b) Tria bella inter Romānos et Carthaginienses erant, quae Punīca appellantur. Secundo bello Punīco¹ (ab² anno ducentesimo duodevicesimo usque ad³ ultimum annum ejusdem saecūli) Romāni primis quattuor pugnis a Poenis superāti sunt. Post tertiam cladem unius viri prudentiā⁴ et constantiā⁴ res publīca Romāna servāta est, Fabii Maxīmi dictatōris. Eōdem bello¹ tres Scipiōnes diversis⁵ temporibus⁵ summam⁶ imperii⁶ tenebant: duo⁷, qui fratres erant, in Hispaniā cum Carthaginiensibus pugnavērunt et ambo in pugnā necāti sunt; tertius⁸ ex iis Hannibalem, qui per⁹ quindēcim annos victor¹⁰ Italiam occupātam tenuērat, in Afrīcā superāvit (anno ducentesimo secundo a. Chr. n.) et hac victoriā⁴ bellum septendēcim annōrum finīvit. Tertio bello Punīco¹ Carthāgo a Romānis delēta est; urbs septendēcim dies¹¹ noctesque¹¹ flagrābat anno centesimo quadragesimo sexto. Eōdem anno¹ etiam Corinthum, opulentissimam urbem Graeciae, Romāni delevērunt.

c) Cum duōbus popūlis Germaniae, Cimbris et Teutōnis, Romāni duodēcim annos¹ bellavērunt. Illi, postquam omnes exercitūs Romānos fugavērunt et agros vastavērunt totamque Galliam occupavērunt, duōbus atrocissimis proeliis a Romānis superāti sunt annis² cen-

tesimo secundo et centesimo primo. His duabus pugnis multa milia hominum necata sunt.

d) Ultimo¹ ante Christum natum saeculo¹ res publica Romana tribus bellis civilibus² vexata est. Anno sexagesimo tertio¹ Cicero fortitudine³ et prudentia³ nefaria consilia Catilinae oppressit⁴. Ab anno duodesagesimo Caesar, qui anno undesexagesimo consul fuera, septem annos cum Gallis bellavit. Caesar initio sex, deinde octo, postremo⁵ decem legiones habuit. Potentia Caesaris tanta erat, ut⁶ rex esse videretur⁶; id civibus displicuit. Itaque anno quadragesimo quarto conjurati⁷ eum viginti tribus³ vulneribus³ necavérunt. Post Caesaris mortem per duodécim annos bellum civile inter Octaviānum, herēdem Caesaris, et Antonium fuit. Sed anno tricesimo primo Antonius ab Octaviāno pugnā navali⁸ superatus est. Ab illo tempore imperium Romanum uni viro paruit, qui imperator appellabatur. Augustus primus imperator Romanorum fuit. Imperatores per quingentos septem annos imperio Romano praeerant (ab anno tricesimo primo ante Chr. n. usque ad annum quadringentesimum septuagesimum sextum post⁹ Chr.⁹ n.⁹). Hoc anno populi Germaniae ultimum imperatorem, cui nomen erat Romulus Augustulus, imperio¹⁰ privavérunt.

44. Τί λέγει ἡ τοῦ Ἔκτορος σκιὰ ἐμφανισθεῖσα πρὸς τὸν Αἰνείαν.

Aenēas in somnis¹ supra² caput suum videt Hectōrem, quem Achilles necavérat turpibusque vulneribus³ laceravérat. Erat autem Hector eādem specie⁴, qua tum⁵ fuera. «Quid⁶» inquit «jaces, mi⁷ amīce, in lecto nihil

metuens? Jam ex illo equo ligneo, quem in arce constituitis, Graecōrum fortissīmi in urbem ruunt, jam ruit in urbem a⁸ litore multitūdo hostium. Saevient in hac urbe, dum⁹ eversa erit et templa ejus incensa erunt. Utīnam ne¹⁰ ligneum illud monstrum in arce a¹¹ vobis constitūtum esset¹⁰! Utīnam ne¹⁰ templa fronde³ et floribus³ ornavissētis¹⁰! Nunc levitas vestra punītur, laetitia in dolorem convertītur. Tu vero¹², vir fortissīme, nondum¹³ ad infēros descendes. Te dei immortāles elegērunt, ut¹⁴ deos patrios serves et in novā urbe constituas. Mandant tibi, ut in terrā longinquā oppīdum novum aedifīces. Comprehende igītur simulacra deōrum et ex incendio serva!» His verbis¹⁵ admonītus, Aenēas somno¹⁶ solūtus est. Statim¹⁷ arma induit; jam enim ingens clamor et armōrum sonitus audiebantur.

45. Προφητεία τοῦ Νηρέως.

Cum¹ Paris Helēnam per mare abducēret, Nereus irā² incensus haec praedīxit: « Haec mulier, quam nunc in patriam tuam addūcis, a Graecis reducētur. Utīnam Menelāus te cum³ muliere infīdā in mari deprehendisset et necavisset! Nunc vero non tu solum puniēris, sed etiam patria tua puniētur. Cum⁴ multum diuque armis⁵ conflixerītis⁴, urbs illa clarissīma, quam Priāmus regit et tam multi reges ante Priānum rexērunt, evertētur. Nondum intellexisti veritātem oratiōnis meae; cum intellexeris eam, clades vestra nullis lacrīmis⁵ avertētur. Utīnam ne⁶ navem tuam in Graeciam direxisses⁶! Utīnam ne⁶ jus hospitīi a te neglectum et contemptum esset!» Sic Nereus monēbat. Sed Paris monentem contemnēbat eique aures non praebēbat.

46. Λόγος τοῦ Καίσαρος.

Cum¹ Ariovistus, rex Suebōrum, Romānis bellum indixisset et copias suas adducēret, milītes Romāni ita² perterrīti sunt, ut² Caesar hanc oratiōnem apud³ eos habēret :

« Jam diu bellum gerītis, milītes; meis auspiciis⁴ copias Helvetiōrum magno proelio⁵ vicistis. Vincere igītur scitis, si fortis imperātor vos dicit. Itāque nescio, cur nunc tantus timor anīmos vestros occupavērit. Me tuitisne⁶, ne⁷ a Germānis vincamīni? Optatisne, ut⁸ nobis a senātu auxilia mittantur, priusquam⁹ proelium cum Germānis committāmus? Hostes non multitudīne, sed fortitudīne milītum vincuntur. Magnae ignaviae¹⁰ vos arguo, quod¹¹ ipsum aspectum Germanōrum metūtis. Sed anīmus vobis restituētur, si audiverītis, quod vobis dicam : hi Germāni non fortiores sunt quam ei, quos C.¹² Marius vicit. Vinci igītur possunt¹³ et vincēntur, credīte mīhi ! ».

Hac oratiōne ita² anīmos milītum acuit, ut² omnes postēro die¹⁴ pugnam poscērent et summā fortitudīne¹⁵ proelium committērent. Hostes ab eis victi sunt.

47. Ὁ Βίας.

Bias unus ex illis septem sapientībus fuit, quorum nomīna antīquis temporībus¹ clarissīma erant, quia² sapientiā³ omnes homīnes superāre videbantur. Bias habitābat in urbe Priēnā, quae in Cariā sita erat⁴. Cum⁵ aliquando hostes hanc urbem cepissent, omnes cives ex urbe fugērunt et multas res secum⁶ asportavērunt. Bias a nonnullis admonītus est, ut⁷ idem faceret neque

hostibus omnes res suas permitt̄eret. Tum ille: « Omnia mea » inquit « mecum⁶ porto ».

48. Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Αὐγούστου.

Augustus aliquando a Vedio Pollio ad¹ convivium invitatus erat. Cum² jam accubuisset, accidit³, ut unus ex Vedii servis vas franḡeret crystallinum. Statim⁴ in piscinam rapi eum jussit Vedius et objici muraenis⁵. Sed puero, cui vas excidērat, contigit⁶, ut ex manibus eorum evadēret, qui eum comprehendērant. Confūgit ad Augustum, id unum⁷ petens, ne⁸ piscibus⁵ objicerētur, sed alio modo⁹ interficerētur. Augustus, dolore¹⁰ et misericordiā¹⁰ motus¹¹: « Tu » inquit « omnino¹² non interficiēris; vobis¹³ autem, servi, praecipio, ut¹⁴ vasa omnia crystallina frangātis piscinamque compleatis ».

49. Ο Τυρταῖος.

Messenii bello¹ victi² a Lacedaemoniis jugum servitūtis durae cum³ indignatiōne tolerābant. Cum⁴ occasio deficiendi data esset⁴, illud jugum dejecērunt. Lacedaemonii, cum⁵ belli finem facere non possent⁵, oracūlum⁶ Delphicum consulēre⁶ consilium cepērunt⁷. Consulētibus hoc oracūlum⁸ edītum est⁸: « Athēnis⁹ dux petendus est. Graves clades accipiētis, nisi ducem arcessiver̄itis Athēnis⁹ ». Oboedivērunt oracūlo nec frustra¹⁰ ducem¹¹ ab¹¹ Atheniensibus petivērunt¹¹. At¹² qualem accepērunt! Poētam claudum reique militāris¹³ ignārum, cui nomen erat Tyrtaeus. Primo¹⁴ igitur putābant se deceptos vel ignominiā¹⁵ affectos esse¹⁵. Sed paulo post sententiam mutavērunt. Carminib⁹ enim Tyrtaei tam alāres facti sunt¹⁷ ad pugnandum et vincendum, ut¹⁸ praecela-

rissimam victoriam parerent. Ita Messeniōrum potentia concussa¹⁹ et bellum felicissime²⁰ confectum est.

50. Ἡ πρὸς τὴν Ἀρτεμιν ἀσέβεια τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ ἡ τιμωρία αὐτοῦ.

Agamemnon cum¹ ad Aulidem morarētur, venāri solēbat. Aliquando in luce, ubi² Diāna venāri solēbat, venātus est. Cum¹ autem cervam pulcherrimam, quae Diānae sacra erat, interfecisset, valde³ gavīsus est. « Ne⁴ Diāna quidem⁴ » inquit « arcu⁵ sagittisque⁵ melius⁶ uti potest ». Dea irāta⁷ a⁸ rege, qui talia dicere ausus erat, poenas⁸ repetivit⁸. Subito⁹ enim tanta tranquillitas maris consecūta est, ut¹⁰ classis egrēdi non posset.

Principes hac re perterriti Calchancem vatem consuluērunt, quis deus Graecis irascerētur. Is primum, cum¹¹ iram regis veritus verum profitēri non audēret, tacuit. Denique¹² cum¹ Achilles pollicētus esset se eum tutatūrum esse: « Diāna » inquit « Agamemnōni irascitur, cum¹¹ cervam sacram interficere ausus sit. Is nisi Iphigeniam, filiam suam, deae immolavērit, ventum¹³ secundum¹³ non nanciscētur ». Tum rex : « Tu » inquit « Calchas, mihi mala nuntiāre soles. Quis suam filiam immolāre audēbit? Ego id non faciam ». Denique autem a principibus coactus filiam cum matre arcessīvit.

51. Ὁ Λεωνίδας.

Leonidas, rex Lacedaemoniōrum, ad Thermopylas profectūrus erat¹. Ephōris, cum² nimis³ parvas copias ab eo duci dixissent, hoc respondit: « Satis⁴ magnas dueo ad id, quod actūrus sum⁵ ». Illi interrogant: « Nonne⁶ in anīmo habes⁷ victoriam parere? Num⁸ aliud consi-

lium cepisti? » At ille: « Specie⁹ » inquit « proficiscor, ut¹⁰ barbāros ab adītu ad fines nostros prohibeam; revēra¹¹, ut¹⁰ moriar pro Graeciā ». Castris¹² vero ad Thermopýlas posītis¹² ita suos allocūtus est: « Barbāros adesse scitis; non licet nobis tempus in consultatio- nībus consumēre: jam igītur aut moriendum est nobis¹³ aut vincendi sunt barbāri ».

52. Θάνατος τοῦ ὑπάτου Αἰμιλίου ἐν τῇ παρὰ τὰς Κάννας μάχῃ.

Anno¹ a. Chr. n.² ducentesimo sexto decimo¹ Aemilius et Terentius consulātu³ fungebantur. Gerebātum bellum cum Hannibāle Poeno. Ad⁴ Cannas Terentius invīto collēgā⁵ copias in aciem edūxit. Secūtus est Aemilius, ne⁶ collēgam deserēret. Primo equestre proe- lium⁷ fuit. Equītes Romāni pulsi terga vertērunt. Deinde copiae pedestres manum conseruērunt⁸. Ne⁹ ii qui- dem⁹ rem bene gessērunt¹⁰. Romanōrum ii, quibus Aemilius praeerat, aliquamdū¹¹ impētum sustinuērunt. Postrēmo consūle gravīter vulnerāto hi quoque¹² fusi sunt. Lentūlus tribūnus¹³ milītum cum¹⁴ praetervēhens equo¹⁵ sedentem in saxo consūlem vidisset, his verbis¹⁶ eum allocūtus est: « Adhuc¹⁷ tibi, Aemili, vires super- sunt et ego te tuēri possum. Cape igītur hunc equum, ne hanc pugnam morte¹⁶ consūlis fatālem facias ». At ille respondit: « Ego non jam⁸ convalescam; tu, Lentūle, sequere cetēros, ne⁶ utrumque nostrūm¹⁹ ho- stes opprīmant. Romae²⁰ hortāre senatōres, ut¹² urbem muniānt et praesidiis¹⁶ firment ». Dum²² ita colloquun- tur²², jam hostes adsunt²³. Consūlem obruunt telis¹⁶, Lentūlum ex eōrum manībus erīpit equus.

53. Ὁ δρκος τοῦ Ἀννίβα.

Hamilcar, pater Hannibālis, in Hispaniam imperātor profectūrus¹ Carthagīne² deis immortalibus sacrificāvit. Quae³ sacrificatio dum⁴ conficiebātur, ad aram stans ex filio quaesīvit⁵, num⁶ secum in bellum proficisci cupēret. Hannibal id libenter⁷ accēpit atque multis blanditiis patrem consecrāvit, ne⁸ dubitāret ducere. « Faciam » inquit Hamilcar « quod oras, mi⁹ fili, si fidem mihi dedēris, quam postōlo. Hanc aram tenens jura te nunquam amīcum populi Romāni futūrum esse! » Hoc jusjurandum Hannibal puer novem annōrum patri dedit ac¹⁰ per¹¹ totam vitam tam¹² fideliter¹³ conservāvit, ut¹² nemo unquam¹⁴ Romānis infestior fuērit.

54. Ὁ Ἀμίλκας εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Anno¹ a. Chr. n. ducentesimo tricesimo septimo Hamilcar in Hispaniam missus est, ut² ibi cum bellicōsis gentibus bellāret. Is in Hispaniam secum duxit Hasdrubalem, juvēnem illustrem, cui propter³ praeclāram indolem filiam suam in matrimonium dedērat, et Hannibalem filium, puerum novem annōrum. Mare transgressus Hamilcar magnas res secundā fortūnā⁴ gessit: bellicosissimas gentes subēgit, permulta oppida cepit, magnas opes collēgit magnumque et fortem exercitum sibi comparāvit. Jam bellum Romānis indicere meditabātur, cum⁵ subīto⁶ mortuus est: nono anno¹ postquam in Hispaniam venērat, adversus⁷ bellicōsam gentem Vettōnum pugnans cecidit.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΤΗΟΜΝΗΜΑΤΑ

1. — 1 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 2 in μετ' ἀφαιρτκ. σημαίνει τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν μετὰ δτκ. — 3 καὶ (προσθετικός).

Rosa, ae. — amo. — silva, ae. — umbra, ae. — cena, ae. — paro. — laudo. — Graecia, ae. — orno. — filia, ae. — mensa, ae. — corōna, ae. — dea, ae. — Vesta, ae. — adōro. — ara, ae. — bestia, ae. — habito. — aquila, ae. — capto. — gallīna, ae. — insidiae, ārum.

2. — 1 ἐφ' ὄσον. — 2 τί; — 3 κλητική. — 4 ex μετ' ἀφαιρτκ. = ἐκ μετὰ γνκ.

Patria, ae. — incōla, ae. — nauta, ae. — apporto. — divitiae, ārum. — fenestra, ae. — casa, ae. — specto. — puella, ae. — exspecto. — avia, ae.

3. — 1 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 2 ante μετ' αἰτιατκ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 3 ἐπὶ πολύ. — 4 in μετ' ἀφαιρτκ. = ἐν μετὰ δτκ. — 5 τί; — 6 χθές. — 7 κλητική.

Sapientia, ae. — Attīca, ae. — ara, ae. — Sparta. ae. — pugna, ae. — coma, ae. — Musa, ae. — sacrificio. — ambūlo. — insūla, ae.

4. — 1 ἔστι (εἶναι). — 2 ἔχει. — 3 in μετ' ἀφαιρτκ. σημαίνει τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν μετὰ δτκ. — 4 εἰσὶν (εἶναι). — 5 ἥσαν. — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου = διὰ μετὰ γνκ. — 7 ἥτο.

Eurōpa, ae. — ora, ae. — agricōla, ae. — poēta, ae. — laudo. — gloria, ae. — via, ae. — statua, ae. — littērae, ārum. — doctrīna, ae. — victoria, ae.

5. — 1 in μετ' ἀφαιρτκ. = ἐν μετὰ δτκ. — 2 ἥσκη. — 3 ἥτο. — 4 διότι. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου = διὰ μετὰ γνκ.

Romānus, i. — multus, a, um. — deus, i. — numērus, i. — Saturnus, i. — aqua, ae. — immōlo. — taurus, i. — equus, i. — vinum, i. — uva, ae. — mercatūra, ae. — eloquentia, ae. — monstro. — medicīna, ae. — templum, i. — lucus, i. — herba, ae.

6. — 1 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου = διὰ μετὰ γν. — 2 δέν. — 3 καθημερινῶς. — 4 = atque (= καὶ) fossā (ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου).

Arma, ὄρυμ. — telum, i. — pugno. — sagitta, ae. — longus, a, um. — bellum, i. — castra, ὄρυμ. — collōco. — vallum, i. — fossa, ae. — firmo. — altus, a, um. — latus, a, um. — tutus, a, um.

7. — 1 quamquam = ἂν καί. — 2 διότι. — 3 Ἀπόλλων. — 4 ἐπειδή. — 5 καὶ (προσθετικός). — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου = διὰ μετὰ γν. — 7 κατ' ἔτος. — 8 in μετ' αἰτιατκ. = εἰς μετ' αἰτιατκ.

Clarus, a, um. — Graecus, i. — carus, a, um. — parvus, a, um. — Latōna, ae. — appello. — plenus, a, um. — laurus, i. — neco. — navīgo.

8. — a) 1 διότι. — 2 ἀν καί. — 3 ὅμως. — 4 διότι. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου = διὰ μετὰ γν. — 6 = atque (= καὶ) armis (ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου). — 7 ὅθεν. — 8 διότι. — 9 ad μετ' αἰτιατκ. = εἰς μετ' αἰτιατκ. — 10 inter μετ' αἰτιατκ. = μεταξὺ μετὰ γν. — inter ludos = κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀγώνων. — 11 ἐπειδή. — 12 contra μετ' αἰτιατκ. = ἐναντίν, κατὰ μετὰ γν. — 13 bellum paro = παρασκευάζομαι πρὸς πόλεμον. — 14 ὁλό.

Roma, ae. — aedifīco. — murus, i. — novus, a, um. — oppīdum, i. — vitupēro. — secundus, a, um. — popūlus, i. — supēro. — terra, ae. — fīnitīmus, a, um. — occūpo. — expugno. — dolus, i. — Sabīnus, i. — Sabīna, ae. — ludus, i. — publīcus, a, um. — invīto. — raptō. — discordia, ae. — placō. — amicitia, ae. — concilio.

b) 1 διατί. — 2 διότι. — 3 πῶς; — 4 ἂν καί. — 5 δέν.

Neco. — filia, ae.

9. — 1 Ἀννīβας. — 2 ante μετ' αἰτιατκ. = πρὸ μετὰ γν. — 3 his verbis = διὰ τῶν δε τῶν λέξεων: μὲ τὰς ἔξῆς λέξεις. — 4 ἐπειδή. —

5 ὑμᾶς. — 6 nisi = ἐὰν δέν. — 7 γενναῖος. — 8 = atque vicos. — 9 νῦν. — 10 δτκ. χρησιμεύουσα ως ἀντικείμ. τοῦ impērat. — 11 ἐάν. — 12 εχ μετ' ἀφαιρτκ. = ἐξ μετὰ γν. — 13 ἐγώ. — 14 post μετ' αἰτιατκ. = μετὰ μετ' αἰτιατκ. — 15. λοιπόν. — 16. pro μετ' ἀφαιρτκ. = ὑπὲρ μετὰ γν. — 17 ὑμῖν αὐτοῖς. — 18 τῇ βοηθείᾳ.

Anīmus, i. — Poeni, ūrum. — inflammo. — magnus, a, um. — pericūlum, i. — convōco. — Afrīca, ae. — supēro. — campus, i. — vicus, i. — vasto. — impēro. — libēro. — impavīdus, a, um. — dono. — ignāvus, a, um. — vitupēro. — castīgo. — focus, i. — di-mīco. — auxiliū, ii. — fugo. — hostia, ae. — immōlo. — celēbro.

10. — a) 1 inter μετ' αἰτιατκ. = μεταξὺ μετὰ γν. — 2 situs, a, um = κείμενος. — 3 = atque sedūlā (ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου). — 4 εἰχον. — 5 δοεν. — 6 apud μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετὰ δτκ.

Etruria, ae. — Campania, ae. — priscus, a, um. — Latīni, ūrum. — industrius, a, um. — habīto. — amplus, a, um. — frugīfer, čra, ērum. — sedūlus, a, um. — industria, ae. — ager, gri. — aro. — pascuum, i. — armenta, ūrum. — frumentum, i. — aurum, i. — argentum, i. — ignōro. — domicilium, ii. — ligneus, a, um. — hortus, i. — pomīfer, čra, ērum.

b) 1 libēri culpā malitiāque = ἀπηλλαγμένοι πταίσματος καὶ υπνίας. — 2 εἰχον. — 3 κατ. — 4 summus, a, um = μέγιστος.

Pius, a, um. — probus, a, um. — vir, viri. — justus, a, um. — liber, čra, ērum. — culpa, ae. — malitia, ae. — tranquillus, a, um. — vita, ae. — singūli, ae, a. — pagus, i. — pulcher, chra, chrum. — aedifīco. — sacer, crum. — donum, i. — creber, bra, brum.

11. — a) 1 δέκα. — 2 ἡ αἰτιατκ. ἐπὶ χρόνου παρὰ Λατίνοις σημαίνει ὅτι καὶ παρὰ τοῖς Ἔλλησι, δηλ. τὴν χρονικὴν διάρκειαν. — 3 cum μετ' ἀφαιρτκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 4 Ἀχιλλεύς. — 5 "Εκτωρ. — 6 ἀφαιρετικὴ τοῦ κατά τι. — 7 ἐπειδή. — 8 Ἀγαμέμνων. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 10 suus, a, um, κτητικὴ ἀντωνυμ. προσώπου γ'. — 11 ἀ copiis seprāo = ἀποχωρίζω ἢπε τοῦ στρατοῦ. — 12 in μετ' αἰτιατκ. = εἰς μετ' αἰτιατκ.

Annus, i. — Trojānus, i. — bello. — cunctus, a, um. — Patrō-

clus, i. — factum, i. — viōlo. — copiae, ārum. — revōco. — celēri, ae, a. — propulso.

b) 1 τότε. — 2 σέ. — 3 εἰπεν. — 4 ut σύνδεσμος τελικὸς (= ἵνα) μεθ' ὑποτακτ. — 5 ἵνα μή. — 6 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἐπειδή. — 7 ἔμε. — 8 σύ. — 9 ad μετ' αἰτιατκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 10 ὑποτακτ. προτροπὴν σημαίνουσα = ἂς μεθ' ὑποτακτ. — 11 si = εἴναι. — 12 ἀρκούντως satis est = ἀρκεῖ. — 13 ab μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνκ.

Renōvo. — expugno. — navigium, ii. — cremo. — juro. — lacrima, ae. — honestus, a, um. — miser, ēra, ērum. — servo. — fētīno. — oro. — adversarius, ii.

c) 1 cum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἀφοῦ. — 2 ἵνα. — 3 δέ. — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργάνου. — 5 δὲν θὰ ἐφόρευεν. — 6 si μεθ' ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων δηλοῦ ὑπόθεσιν ἀπραγματοποίητον ἐν τῇ ἀποδόσει τίθεται ωσαύτως ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων (= ἐὰν ἀνεκάλει... δὲν θὰ ἐφόρευεν). — 7 utīnam (= εἴθε), μεθ' ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων δηλοῦ εὔχῃ ἀνεκπλήρωτον.

Incīto. — Priāmus, i. — advōlo. — incautus, a, um. — obtem-pēro. — vito.

12. — 1 ἐπειδή. — 2 λίαν. — 3 ἵνα. — 4 τῇ βοηθείᾳ. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. — 6 ποτέ, κάποτε. — 7 ἐν μάχῃ. — 8 θὰ ἀπηλπίζομεν. — 9 nisi (= ἐὰν δὲν) μεθ' ὑποτακτ. παραγομένου χρόνου πρὸς δήλωσιν ὑποθέσεως μή πραγματοποιηθείστης. — 10 abs te = παρὰ σοῦ. — 11 cum μετ' ἀφαιρτκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 12 ἀφοῦ. — 13 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 14 ἐκ νέου.

Rustīcus, a, um. — delecto. — servus, i. — nuntius, ii. — perītus, a, um. — nuntio. — Aequi, īrum. — oppugno. — despēro. — aratrum, i. — remīgро.

13. — 1 πάντοτε. — 2 εἴθε (πρβλ. 11, c, 7). — 3 ἄλλοι. — 4 ἀφαιρκτ. τοῦ κατά τι. — 5 ἥδη. — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργάνου. — 7 cum μετ' ἀφαιρτκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 8 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. — 9 Σκι-πίων. — 10 Καισαρ. — 11 inter μετ' αἰτιατκ. = μεταξὺ μετὰ γνκ. — 12 doctus, a, um = πεπαιδευμένος. — 13 Κικέρων.

Belligōsus, a, um. — humānus, a, um. — nomīno.

14. — 1 Ζεύς. — 2 ποτέ, κάποτε. — 3 -ne ἐρωτηματικὸν μόριον προσαρτώμενον εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως, διὰ τῆς ὄποιας γίνεται ἡ ἐρώτησις = ἀρά γε estis ne? ἀρά γε εἴσθε; — 4 contēntus, a, um (μετ' ἀφαιρτκ.). = εὐχαριστημένος (μέ τι, ἀπό τι). — 5 nec... nec... neque = οὔτε... οὔτε... οὔτε. — 6 εἴπεν. — 7 ἐπειδή. — 8 εἴθε (πρβλ. 11, e, 7.). — 9 pro μετ' ἀφαιρτκ. = ἀντὶ μετὰ γνω. — 10 οὐδέποτε. — 11 sine μετ' ἀφαιρτκ. = ἀνεν μετὰ γνω. — 12 apud μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετὰ δτκ. — 13 α μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνω. — 14 τότε. — 15 ὄπαξ. — 16 μετὰ ταῦτα. — 17 unus... alter = δ εἰς... δ ἔτερος. — 18 πρότερον. — 19 νῦν. — 20 μετ' δλγον. — 21 ποτέ, κάποτε. — 22 δικαίωσ.

Interrōgo. — relīquus, a, um. — injucundus, a, um. — plenus, a, um. — molestia, ae. — navīgo. — longinquus, a, um. — compāro. — libēri, őrum. — tutus, a, um. — ventus, i. — unda, ae. — clamo. — beātus, a, um. — bonus, a, um.

15. — 1 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνω. — 2 ἦ (διαζευκτικ.). — 2 intra μετ' αἰτιατκ. = ἐντὸς μετὰ γνω. — 4 plerumque = ώς ἐπὶ τὸ πολὺ. — 5 ἀφαιρτκ. ἴδιότητος. — 6 intersum proeliis et bellis (δτκ.) = παρευρίσκομαι (λαμβάνω μέρος) εἰς τὰς μάχας καὶ τοὺς πολέμους. — 7 δύτη. — 8 πολὺ χρόνον. — 9 ἵνα. — 10 = atque alias: (alius, a, ud = ἄλλος, η, ο). — 11 πολλάκις. — 12 οἵτινες. — 13 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου. — 14 copiis (δτκ.) praesum = προσταμαι, ἡγοῦμαι τοῦ στρατοῦ. — 15 amīcis (δτκ.) adsum = παρίσταμαι, βοηθῶ τοῖς φίλοις.

Desum, defūi, deesse. — collēco. — figūra, ae. — oculus, i. — caeruleus, a, um. — capillus, i. — rutīlus, a, um. — jucundus, a, um. — intersum, fūi, esse. — cupīdus, a, um. — honestus, a, um. — ursus, i. — lupus, i. — aper, pri. — absum, afūi, abesse. — praesum, fūi, esse. — adsum, affūi, adesse. — ignāvus, a, um. — voco.

16. — 1 non superātus esset = δὲν θὰ ἐνικᾶτο. — 2 si praeſuisſent = ἐὰν προσταντο. — 3 βλ. 15, 4. — 4 ad μετ' αἰτιατκ. = πακά μετ' αἰτιατκ. — 5 ὅπου. — 6 = ὑπὸ μετὰ γνω. πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 7 Μαράρβας. — 8 post μετ' αἰτιατκ. = μετὰ μετ'

αἰτιατ. — 9 ὅμως. — 10 ἐὰν δὲν (*πρβλ.* 12, 9). — 11 ἀφαιρτκ. ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνκ. — 12 θὰ ὑπέμενον. — 13 δύομαστ. πληθυντ. — 14 = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 15 βλ. 14, 2. — 16 = Puplius = Πόπλιος. — 17 Μῆς. — 18 ὥστις. — 19 διότι.

Equitātus, ūs. — cornu, ūs. — Cannae, ārum. — dexter, tra-trum. — socius, i. — sinister, stra, strum. — lacus, ūs. — Trasimēnus, i. — luctus, ūs. — senātus, ūs. — mirus, a, um. — equus, i. — strepītus, ūs. — perturbo, āvi, ātum, āre. — Helvetii, ūrum. — sustento, āvi, ātum, āre. — currus, us. — Britanni, ūrum. — periculōsus, a, um. — magistrātus, ūs. — impavīdus, a, um. — interītus, ūs. — servo, āvi, ātum, āre.

17. — 1 eum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἀφοῦ. — 2 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνκ. res adversae ἀτυχίαι. — 4 ἡ αἰτιατκ. ἐπὶ χρόνου σημαίνει χρονικὴν διάρκειαν. — 5 Gallia Cisalpīna ἡ ἐντεῦθεν τῶν "Αλπεων Γαλλία (ἡ σημερινὴ βόρειος Ἰταλία). — 6 ἀφαιρτκ. ἰδιότητος. — 7 sine μετ' ἀφαιρτκ. = ἄνευ μετὰ γνκ. — 8 ad μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετ' αἰτιατκ. — 9 procul a R. μακρὰν τῆς Ρώμης. — 10 σχεδὸν. — 11 dimicātum est μάχῃ διεζήθη. — 12 μόνον. — 13 res publīca πολιτεία. — 14 τέλος. — 15 δτκ.

Exsiliūm, ii. — multo. — vexo. — planities, ēi. — intro. — species, ēi. — disciplīna, ae. — Etrusci, ūrum. — occūpo. — dubius, a, um. — fides, ēi. — implōro. — Allia, ae. — totus, a, um. — dies, ēi. — acies, ēi. — fugo. — servo. — miser, ēra, ērum. — auxilium, ii. — secundus, a, um. — revōco. — pernicies, ēi.

18. — a) 1 βλ. 14, 21. — 2 eum σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτ. = ἐπειδή. — 3 eum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 4 ἀφαιρτκ. ἰδιότητος. — 5 nullus, a, um = οὐδείς. — 6 μᾶλλον. — 7 ἡ (συγκριτικός). — 8 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνκ. — 10 non modo... sed etiam = ὅχι μόνον... ἀλλὰ καὶ. — 11 ἐφαίνετο.

Cimbri, ūrum. — Teutōni, ūrum. — fecundus, a, um. — emī-gro, āvi, ātum, āre. — occūpo, āvi, ātum, āre. — advēna, ae. —

saevus, a, um. — vultus, ūs. — valīdus, a, um. — adventus, ūs. — metus, ūs.

b) 1 postquam, σύνδεσμ. γρονκ. = ἀφοῦ. — 2 multis proeliis = ἐν πολλαῖς μάχαις. — 3 ὑπὸ μετὰ γνκ., πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 4 res bellīca = τὰ πολεμικά. — 5 ab μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 6 ἔπειτα. — 7 ὁνομαστ. πληθυντ. — 8 ἀφαιρτκ. τοῦ ἀντικειμ. εἰς τὸ liberāti sunt. — 9 post μετ' αἰτιατκ. = μετὰ μετ' αἰτιατκ. — 10 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 11 αὐτός. — 12 πατέρ.

Perītus, a, um. — permagnus, a, um. — redītus, ūs. — pretiōsus, a, um. — dono, āvi, ātum, āre. — appello, āvi ātum, āre. — reliquiae, ārum.

19. — 1 ἐφ' ὄσον. — 2 raptus, a, um = ἀρπαγείς. — 3 intra μετ' αἰτιατκ. = ἐντὸς μετὰ γνκ. — 4 ποσάκις. — 5 ut σύνδεσμος τελικὸς [= ἵνα] μεθ' ὑποτακτ. — 6 μάτην. — 7 utinam [= εἴθε] μεθ' ὑποτακτ. ἐνεστ. ἡ παρακμ. δῆλος εὐχὴν ἐκπληρώσαμον. — 8 ἐνταῦθα. — 9 tam p. = τοσοῦτος διεξῆγετο πόλεμος. — 10 ἀγῶν γίνεται. — 11 pro μετ' ἀφαιρτκ. = ὑπὲρ μετὰ γνκ. — 12 ante μετ' αἰτιατκ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 13 προβλέπω. — 14 βλέπω. — 15 utinam [= εἴθε] μεθ' ὑποτακτ. παραγομένων χρόνων δῆλοι εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον. — 16 μηδέποτε. — 17 ne = ἵνα μή. — 18 ἀφαιρτκ. τοῦ ἀντικειμ. εἰς τὸ priventur.

Stultus, a, um. — spero, āvi, ātum, āre. — habito, āvi, ātum, āre. — murus, i. — rogo, āvi, ātum, āre. — imperium, ii. — divīnus, a, um. — obtempero, āvi, ātum, āre. — repudio, āvi, ātum, āre. — consilium, ii. — muto, āvi, ātum, āre. — neco, āvi, ātum, āre. — adversarius, ii. — lacrīmo, āvi, ātum, āre. — obsēro, āvi, ātum, āre. — privo, āvi, ātum, āre. — carus, a, um.

20. — 1 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου = ὑπὸ μετὰ γνκ. — 2 res adversae = ἀτυχίαι. — 3 si = ἐάν. — 4 ἀφαιρτκ. Ἰδιότητος. — 5 aduersus μετ' αἰτιατκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 6 si... negāret = ἂν ἥρνετο. — 7 οὐ ἐπεκαλεῖσθε. — 8 ἐκεῖθεν: ἐξ ἐκείνου τοῦ τόπου. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 10 insūla... Tiberīna = ἡ νῆσος τοῦ Τίβερεως. — 11 ὑποτακτ. δῆλος προτροπὴν = ἃς μεθ' ὑποτακτ. — 12 ἐδῶ. — 13 τέλος. — 14 praeter μετ' αἰτιατκ. = πλὴν μετὰ γνκ. —

15 situs, a, um = κείμενος. — 16 aut... aut = ἢ... ἢ. — 17 ad μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετ' αἰτιατκ. — 18 a μετ' ἀφαιρτκ. = ὑπὸ μετὰ γνκ.

Molestus, a, um. — pestilentia, ae. — vasto, āvi, ātum, āre. — παθητ. vastor, vastatus sum, āri. — medīcus, i. — remedium, ii. — levo, āvi, ātum, āre. — nego, āvi, ātum, āre. — implōro, āvi, ātum, āre. — praeclārus, a, um. — Epidaurus, i. — nāvigium, ii. — sacrificium, ii. — aedifīco, āvi, ātum, āre. — porto, āvi, ātum, āre. — sano, āvi, ātum, āre.

21. — 1 σχεδόν. — 2 ἡ αἰτιατκ. ἐπὶ χρόνου παρὰ Λατίνοις σημαίνει ὅτι καὶ παρὰ τοῖς "Ελλησι, δῆλ. χρονικὴν διάρκειαν. — 3 τέλος. — 4 Ὁδυσσεύς. — 5 βασιλεύς. — 6 ὄστις. — 7 ἵνα. — 8 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. εἰς τὸ ποcēmus. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 10 ὑποτακτ. δηλοῦσσα προτροπὴν = ἦς μεθ' ὑποτακτ. — 11 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. τοῦ compleb̄imus τὸ δὲ armātus, a, um = ἔνοπλος. — 12 apud μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετὰ δτκ. — 13 ὕμην. — 14 cum σύνδεσμος αἰτιολογκ. μεθ' ὑποτακτ. = ἐπειδή. — 15 ἐπειτα. — 16 ad μετ' αἰτιατκ. = εἰς μετ' αἰτιατκ.

Oppugno, āvi, ātum, āre. — Ithāca, ae. — placeo, ūi, ītum ēre. — incīto, āvi, ātum, āre. — dolus, i. — adhibeo, ūi, ītum, ēre. — consilium, ii. — pareo, ūi, ēre. — ligneus, a, um. — alvus, i. — compleo, ēvi, ītum, ēre. — propinquus, a, um. — Tenēdus, i. — exītus, ūs. — callidus, a, um. — strenuus, a, um. — navīgo, āvi, ātum, āre. — lateo, ūi, ēre.

22. — 1 κατ' ἀρχάς. — 2 ἵνα. — 3 alii... alii = ἄλλοι μέν... ὄλλοι δέ. — 4 τότε. — 5 Λαοκόων. — 6 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 7 ne = μήπως. — 8 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμ. εἰς τὸ immineat. — 9 ab μετ' ἀφαιρτκ. = παρὰ μετὰ γνκ. — 10 de patriā bene meroe = εὐεργετῶ τὴν πατρίδα. — 11 a μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 12 τῇ διαταγῇ. — 13 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.

Mirus, a, um. — adspectus, ūs. — praebeo, ūi, ītum, ēre. — perterreo, ūi, ītum, ēre. — festino; āvi, ātum, āre. — effigies, ēi. — timeo, ūi, ēre. — sileo, ūi, ēre. — admoneo, ūi, ītum, ēre. — advōlo, āvi, ātum, āre. — deleo, ēvi, ītum, ēre. — immineo, ēre. — fides, ēi. — habeo, ūi, ītum, ēre. — displico, ūi, ītum, ēre. —

mereo, ūi, ūtum, ēre. — conservo, āvi, ātum, āre. — doleo, ūi, ēre. — defleo, ēvi, ētum, ēre. — deterreo, ūi, ūtum, ēre. — studeo, ūi, ēre. — morsus, ūs. — hydra, ae.

23. — a) 1 δτε. — 2 βασιλεύς. — 3 μήπως. — 4 C. = Caius [πρόφ. Gajus]. — 5 a μετ' ἀφαιρτκ. = ὅπλ μετὰ γνκ. πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 6 διότι. — 7 consilium habeo = κάμνω συμβούλιον. — 8 quomodo = πῶς. — 9 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. τοῦ prohibēri, ὅπερ ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ posset. — 10 ἥδυνατο. — 11 εῖς. — 12 ex nobis ἔξ ήμῶν. — 13 ὑποτακτ. δηλοῦσα προτροπὴν = ἀς μεθ' ὑποτακτ. — 14 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου = διὰ μετ' αἰτιατκ. — 15 bello deterreor = ἀποτρέπομαι τοῦ πολέμου. — 16 a consilio deterreor = ἀποτρέπομαι τοῦ σχεδίου. — 17 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργανου.

Clusium, ii. — terreo, ūi, ūtum, ēre. παθ. terreor, ūtus sum, ēri. — prohibeo, ūi, ūtum, ēre. — adulescentūlus, i. — intro, āvi, ātum, āre. — metus, ūs. — poena, ae. — supplicium, ii. — pretiōsus, a. um. — vestimentum, i. — scriba, ae.

b) 1 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 2 ἀφαιρτκ. ίδιότητος. — 3 τί. — 4 σέ. — 5 in anīmo habeo = ἔχω ἐν νῷ, διανοοῦμαι. — 6 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 7 deceptus, a, um = ἀπατηθείς. — 8 διότι. — 9 σύ. — 10 βασιλεύς. — 11 ἴνα. — 12 ἐνέθηκε. — 13 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου = διὰ μετ' αἰτιατκ.

Falsus, a, um. — species, ēi. — cruciātus, ūs. — ira, ae. — inflammo, āvi, ātum, are. — tormentum, i. — vexo, āvi, ātum, āre. — flamma, ae. — cremo, āvi, ātum, āre.

24. — 1 ἥδη. — 2 cum μετ' ἀφαιρττκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ. — 3 ἐπὶ πολὺν χρόνον. — 4 primus pedītum = ὁ πρῶτος ἐκ τῶν πεζῶν. — 5 εῖς. — 6 ἀφοῦ. — 7 τέλος. — 8 διὰ τοῦτο. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργανου. — 10 se ipse necāvit = αὐτὸς ἐκυρώσεν = ηὔτοκτόνησεν.

Hamilcar, ūris. — Carthaginenses, ium. — pedes, ūtis. — eques, ūtis. — miles, ūtis. — civis, is. — consul, ūlis. — ira, ae. — odium, ii. — hostis, is. — alienus, a, um. — Prusia, ae. — rex, gis. — Bithynia, ae. — senex, senis. — studeo, ūi, ēre. — venēnum, i.

25. — 1 summus, a, um = ὑπέρτατος. — 2 οἵτινες. — 3 ειν μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνκ. — 4 ad μετ' αἰτιατκ. = εἰς μετ' αἰτιατκ. — 5 ante μετ' αἰτιατκ. = πρὸ μετὰ γνκ. — 6 superātus a, um = ἡττημένος. — 7 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 8 πεζῆ. — 9 post μετ' αἰτιατκ. = ὅπιοθεν μετὰ γνκ. — 10 ἔπειτα. — 11 totus, a, um = ὅλος. — 12 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου = μετὰ μετὰ γνκ.

Homo, īnis. — mons, ntis. — Capitolīnus, a, um. — imperātor, ūris. — triumpho, āvi, ātum, āre. — commeo, āvi, ātum, āre. — currus, ūs. — triumphātor, ūris. — albus, a, um. — allīgo, āvi, ātum, āre. — catēna, ae. — onēro, āvi, ātum, āre. — pes, pedis. — migro, āvi, ātum, āre. — appareo, ūi, ēre. — laetus, a, um. — clamor, ūris. — salūto, āvi, ātum, āre. — pecunia, ae.

26.—1 Ti.=Tiberius.—2 C.= Caius (πρόφ. Gajus).—3 ἀφαιρτκ. ίδιότητος.—4 tribunus plebis = δήμαρχος. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ κατά τι : amor patriae = ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, ἡ φιλοπατρία. — 6 apud μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετὰ δτκ. — 7 īna. — 8 rogo legem = προτείνω νόμον. — 9 patres, um = oī πατρίκιοι. — 10 διέτι. — 11 τῷ ὄντι, πράγματι.

Africānus, i — dignitas, ātis. — libertas, ātis. — fortitūdo, īnis. — auctoritas, ātis. — plebs, bis. — emineo, ūi, ēre. — condicio, ūnis. — levo, āvi, ātum, āre. — lex, legis. — placeo, ūi, ēre. — dominatio, ūnis. — periculōsus, a, um. — mors, rtis.

27.—1 ἀφοῦ.— 2 ἐπὶ πολύ. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 4 hanc oratiōnem = τόνδε τὸν λόγον. — 5 habeo oratiōnem = ἀπαγγέλω λόγον. — 6 ταύτας. — 7 ἐπειδή. — 8 δευτέραν φοράν, πάλιν. — 9 a μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 10 in amīmo habeo = διανοοῦμαι. — 11 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.

Sevērus, a um, — contio, ūnis. — oratio. ūnis. — durus, a, um. — molestus, a, um. — regio, ūnis. — fames, is. — senex, is. — virgo, īnis. — seditio, ūnis. — urbs, bis. — mons, ntis. — emīgro, āvi, ātum, āre. — sepāro, āvi, ātum, āre. — universus, a, um. — preces, cum. — promissum, i.

28. — a) 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 φ = εἰς ἔν. — 3 ἀφαιρτκ.

ἰδιότητος. — 4 ποτέ, κάποτε. — 5 per μετ' αἰτιατκ. = διὰ μετὰ γνω. — 6 mare Aegaeum = Αἰγαῖον πέλαγος. — 7 ἵνα. — 8 δύνματι. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ κατά τι.

Tempus, pōris. — gens, ntis. — pulchritūdo, ūnis. — corpus, pōris. — mare, ris. — Menelāus, i — visito, āvi, ātum, āre. — uxor, ūris. — Helčna, ae. — Lacaena, ae.

b) 1 ὅτε. — 2 ab μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνω. — 3 ἵνα. — 4 sita erat ἔκειτο. — 5 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνω. — 6 ὅπου. — 7 ἐν τῷ μεταξύ. — 8 apertus, a, um = ἀναπεπταμένος, ἀνοικτός. — 9 οὕτω. — 10 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 11 τοῦτο.

Navis, is. — flumen, mīnis. — specto, āvi, ātum, āre. — Eurōtas, ae. — voluntas, ātis. — hospes, ūtis. — impēro, āvi, ātum, āre. — fraus, fraudis. — rapto, āvi, ātum, āre. — jus, juris. — hospitium, ii. — violo, āvi, ātum, āre. — scelus, ēris. — carmen, ūnis. — commōro, āvi, ātum, āre.

29. — 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 ἀφαιρτκ. ἰδιότητος : amor patriae et agricultūrae = ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν γεωργίαν. — 3 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γνω. — 4 ἔδωκε. — 5 μᾶλλον. — 6 ἡ (συγχριτικὸς). — 7 τέλος, πρῶτον. — 8 τούτοις. — 9 τὰ ὄποια. — 10 ὑμῖν.

Laudabīlis, e. — fertīlis, e. — fidēlis, e. — salutāris, e. — praeceptum, i. — opus, ēris. — utīlis, e — suāvis, e — ars, rtis. — aetas, ātis. — tristis, e. — turpis, e. — civīlis, e. — termīno 1. — insignis, e. — simīlis, e. — commūnis, e. — omnis, e. — mortālis, e. — dissimīlis, e. — brevis, e.

30. — 1 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμενον τοῦ implet. — 2 circa μετ' αἰτιατκ. = περὶ μετ' αἰτιατκ. — 3 ἐνταῦθα. — in hac = ἐν ταύτῃ. — 5 copiae equestres = τὸ ἵππικόν. — 6 secundus, a, um = εὐνοϊκός, ἐπιτήδειος. — 7 copiae pedestres = τὸ πεζικόν. — 8 equestre proelium = ἵππομαχία. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 10 ab μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπὸ μετὰ γνω. — 11 prope μετ' αἰτιατκ. = πλησίον μετὰ γνω.

Tyrrhēnus, a, um. — Adriatīcus, a, um. — pateo, ūi, ēre. — Apennīnus, i. — collis, is. — impleo, ēvi, ētum, ēre. — Padus, i. — celēber, bris, bre. — acer, cris, cre. — equester, stris, stre. — pede-

ster, stris, stre.— celer, ēris, ēre. —Ticīnus, i.— vulnēro, āvi, ātum, āre.— litus, ūris.— paluster, stris, stre.

31. —1 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.— 2 res secundae = εὐτυχίαι.— 3 res adversae = ἀτυχίαι.— 4 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γνκ.— solo aequo = κατεδαφίζω.— 6 διότι. — 7 ἵνα.

Tyrius, a, um.— Dido, ūnis.— prudens, ntis.— audax, ācis.— vetus, ēris.— mercātor, ūris.— dilīgens, ntis.— felix, īcis.— pars, rtis.— fertīlis, e.— superbus, a, um.— constans, ntis.— despēro, āvi, ātum, āre.— modestus, a, um.— vehēmens, ntis.— solum, i.— admoneo, ūi, ītum, ēre.

32.— 1 procul ab urbe μακρὰν τῆς πόλεως.— 2 ante μετ' αἰτιατκ. = πρὸ μετὰ γνκ.— 3 αἰτιατκ. δηλοῦσα χρονικὴν διάρκειαν.— 4 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 5 ἀγῶν (πόλεμος) διεξήγετο.— 6 ἐκεῖ.— 7 ἐφ' ὅσον.— 8 post μετ' αἰτιατκ. = μετὰ μετ' αἰτιατκ.— 9 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γνκ.— 10 αὐτοῦ (δηλ. τοῦ δουρείου ἵππου).— 11 κάποτε.— 12 ἥδη.

Litus, ūris. — navis, is. — celēber, bris, bre. — aestas, ātis.— hiens, ēmis. — Venus, ēris.— Sarpēdon, ūnis. — expugnatio, ūnis.— ingens, ntis.— magnitūdo, ūnis.— terribilis, e — crudēlis, e.— caedes, is. — servitūdo, ūnis.— Hecūba, ae.— dives, ītis. — felix, īcis. — pauper, ēris.— infēlix, īcis.

33.— 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 2 ἡ (συγκριτικὸς). — 3 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. εἰς τὸ liberavērat. — 4 πολύ. — 5 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 6 καθὼς. — 7 ἀφαιρτκ. χρονικὴ δηλοῦσα τὸν χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεται τι. — 8 κατὰ μικρὸν. — 9 ἀφαιρτκ. τοῦ αἰτίου.— 10 facti sunt = ἐγένοντο. — 11 οἵτινες.— 12 ἀφαιρτκ. τοῦ κατά τι.— 13 ὅμως.— 14 multis proeliis = ἐν πολλαῖς μάχαις. — 15 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμενον τοῦ parēbant.

Medus, i. — infirmus, a, um.— ignāvus, a, um.— nobīlis, e.— impētus, ūs.— Lydus, i.— Babylonius, i. — potens, ntis.— brevis, e.— spatiū, ii. — amplus, a, um.— luxuria, ae.— imbellis, e.— mollis, e.— pareo, ūi, ēre.

34. — 1 οὐδὲν. — 2 ἡ (συγκριτικὸς). — 3 ἔνθα. — 4 πολύ. — 5

ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 6 τί; — 7 ἐνταῦθα. — 8 ὅστις. — 9 vitam efflo = ἔκπνεω τὸν βίον: ἀπόθνήσκω. — 10 ὀνόματι. — 11 ἵνα. — 12 nullus, a, um = οὐδὲτς. — 13 pugna navālis = ναυμαχία.

Marathon, ὄνις.— Thermopylae, ἄρυμ.— generōsus, a, um.— comes, ἴτις.— clades, is.— Pausanias, ae.— Aristides, is.

35.—1 προστακτ. τοῦ salveo.— 2 ποῦ; —3 χθές.— 4 ἵνα. —5 ὥπερ (βιβλίον). — 6 διότι. — 7 πόσον πολὺ. — 8 ὅστις νὰ εἰναι. — 9 τί. — 10 ἀσμένως, εὐχαρίστως, — 11 αὔριον. — 12 sub μετ' αἰτ. = περὶ μετ' αἰτ. — 13 -ne ἐρωτηματικὸν μόριον προσαρτώμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς δύοίας γίνεται ἡ ἐρώτησις: ἀρά γε aderitisne? = ἀρά γε θὰ παρευρεθῇτε; — 14 μᾶλλον. — 15 ἡ (συγκριτικὸς). — 16 εὐθύς. — 17 τοῦτο. — 18 memorīa teneo = κρατῶ ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνθυμοῦμαι. — 19 ὅτι. — 20 ἑπτά. — 21 ὅστις. — 22 ἡ πρόθεσις cum συντασσομένη μετὰ τῆς ἀφαιρτκ. τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμ. ἑπιτάσσεται. — 23 οὐδείς. — 24 δύναται. — 25 ὁς, καθώς. — 26 ἀρά γε ἀρκετά; — 27 gratiam habeo = δέοιλα χάριν. — 28 unā cum = ὁμοῦ, μετὰ (μετὰ γν.). — 29 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 30 οἵτινες (μῆθοι). — 31 ίδού. — 32 προστακτ. τοῦ valeo.

Salveo, ēre. — ignōro, āvi, ātum, āre.— arbor, ὄρις, — rec̄to, āvi, ātum, āre.— vesper, ēri.— fabūla, ae.— historia, aē.— dictum, i.— sapiens, ntis.— gratus, a, um,— pecco, āvi, ātum, āre. — exclāmo, āvi, ātum, āre.— mors, rtis.— testamentum, i. — mando, āvi, ātum, āre.— Horatius, ii.— gratia, ae.— valeo, ūi, ēre.

36. —1 ἀφοῦ.— 2 confirmo anīmum milītum = ἐνισχύω τὸ φρόνημα (τὸ θάρρος) τῶν στρατιωτῶν: ἐνθαρρύνω τοὺς στρατιώτας. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.

Poeni, ὄρυμ. — video, vīdi, vīsum, ēre. — necessarius, a, um.—imprōbus, a, um.— opulentus, a, um.— opes, um.— manus, ūs.— timor, ὄρις.— Saguntum, i.— firmus, a, um.— Pyrenaei, ὄρυμ.

37.—1 pro μετ' ἀφαιρτκ.= ἵντι μετὰ γν. — 2 ὅστις .— 3 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 4 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.— 5 ita... ut = τόσον...

ώστε.— 6 ἔξηλθε.— 7 ἵνα.— 8 οὕτινες.— 9 τῇ διαταγῇ.— 10 quamquam = ἂν καὶ.— 11 nonnullus, a, um = τίς.— 12 ὅτι.— 13 brevi = ἐν βραχεῖ (χρόνῳ).— 14 usque ad = μέχρι (μετὰ γνω).

Perniciōsus, a, um.—administro, āvi, ātum, āre.— socius, i.— expīlo, āvi, ātum, āre.— terreo, ūi, ūtum, ēre.— coērceo, ūi, ūtum, ēre.— irrītus, a, um.—tempto, āvi, ātum, āre.— Etruria ae.— accūso, āvi, ātum, āre.— relēgo, āvi, ātum, āre.— revōco, āvi, ātum, āre.— Antonius, ii.— aetas, ātis.

38.—a) 1 ut ἀποτελεσματικὸς μεθ' ὑποτακτ. = ὄστε.— 2 apud μετ' αἰτ. = παρὰ μετὰ δοτκ.— 3 ἵνα.

Tantus, a, um.— peregrīnus, a, um.

b) 1 ποτέ, κάποτε.— 2 ἐπτά. — 3 ἵνα.— 4 ἔπειτα.— 5 meā sententiā = κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην.— 6 pro μετ' ἀφαιρτκ. = ὑπὲρ μετὰ γνω.— 7 τότε.— 8 φαίνομαι.— 9 ἡ (συγκριτικός).— 10 usque ad = μέχρι (μετὰ γνω).— 11 ἀφαιρτκ. ἰδιότητος.— 12 γνω. τῆς ἀξίας; parvi aestīmo = ὀλίγον ἐκτιμῶ. — 13 paulo post = μετ' ὀλίγον.— 14 ita... ut = τόσον... ὄστε.— 15 de μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ μετὰ γνω.

Numēro, āvi, ātum, āre.— regius, a um.— humānus, a, um.— cadūcus, a, um,— incertus, a, um.— paucus, a, um.— ultīmus, a, um.— tranquillus, a, um.— valetūdo, ūnis.— felicitas, ātis.— dubīto, āvi, ātum, āre.

c) 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 2 ἀνωτέρω.— 3 ὄστε.— 4 ἡ πρόθεσης cum συντασσομένη μετὰ τῆς ἀφαιρτκ. τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἐπιτάσσεται: quibuscum = πρὸς ἡ (ἔθνη).— 5 δέ.— 6 δηλ. rogo.— 7 ιστάμενος.— 8 τρίς.— 9 memoriae mando = ἐντυπῶ (ἐγχαράττω) τῇ μνήμῃ— 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.— 11 ἵνα.

Cogīto, āvi, ātum, āre.— rogus, i.— perturbo, āvi, ātum, āre.— recuperō, āvi, ātum, āre.

39.—1 πέντε.— 2 de μετ' ἀφαιρτκ.= περὶ μετὰ γνω.— 3 utrum-an πότερον = ἡ.— 4 ἀφοῦ.— 5 pro μετ' ἀφαιρτκ.= κατὰ μετ' αἰτιατκ.— 6 erga μετ' αἰτιατκ.= πρὸς μετ' αἰτιατκ.— 7 διύτι.— 8 ἂν καὶ.— 9 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου= μετὰ μετὰ γνω.

Mulier, ēris.— propēro, āvi, ātum, āre.— acerbus, a, um.— aequus, a, um.— tolēro, āvi, ātum, āre.

40.—1 ἐπιμελῶς.—2 φρονίμως.—3 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.—4 εἶχε συναθροίσει.—5 ἵνα.—6 ὅτε.—7 ὅποθεν: ἀπὸ ποῦ.—8 quo-
mīnus tīθetai (ἀντὶ τοῦ ne) κατόπιν τῶν κωλύσεως σημαντικ. ῥημ=
ἴνα μή, ὡστε νὰ μή.—9 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—10 ἀφαιρτκ.
τοῦ δργάνου.—11 δικαίως.

Cibus, i.—nutrio, īvi, ītum, īre.—impertio, īvi, ītum, īre.—
impedio, īvi, ītum, īre.—negotium, ii.—respondeo, ndi, nsum,
ēre.—canto, āvi, ātum, āre.—audio, īvi, ītum, īre.—labōro, āvi
ātum, āre.—oboedio, īvi, ītum, īre.—punio, īvi, ītum, īre.—esu-
rio, īvi, ītum, īre.

41.—1 ἀφοῦ.—2 decīmus, a, um = δέκατος.—3 ἀφαιρτκ. τοῦ
χρόνου.—4 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.—5 ἵνα—6 κατ' ἀρχάς.—7 οὐδέ-
ποτε.—8 quantus, a, um = ὄπόσος.—9 ἀλλά.—10 neque... ne-
que = οὔτε... οὔτε.—11 ἔπειτα.—12 ἀφαιρτκ. ιδιότητος.—13 ὡστε.
—14= atque ibi.

Incendium, ii.—vincio, nxi, nctum, īre.—transporto, āvi,
ātum, āre.—servio, īvi, ītum, īre.—Venus, ēris.—facīnus, ūris.—
probo, āvi, ātum, āre.—sentio, nsi, nsum, īre.—opto, āvi ātum,
āre.—suadeo, suāsi, suāsum, ēre.—finio, īvi, ītum, īre.—fa-
tīgo, āvi, ātum, āre.—pietas, ātis.—umērus, i.—venio, vēni,
ntum, īre.—reperio, reppēri, repertum, īre.

42.—1 ὅτε.—2 δτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικμ. τοῦ appropinquā-
ret.—3 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.—4 ὅδε, ὡς ἔξης.—5 ἐδῶ, εἰς τοῦτον
τὸν τόπον.—6 ἂν καί.—7 ὡς.—8 οὔτω.—9 nisi= ἐὰν δὲν (πρβλ.
12, 9).—10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.

Sirēnes, um.—appropinquō, āvi, ātum, āre.—divīnus, a, um.—
flos, ris.—vestio, īvi ḷ īi, ītum, īre.—dulcis, e.—cura, ae.—
lenio, īvi ḷ īi, ītum, īre.—scio, īvi, ītum, īre.—vincūlum, i.—
relīgo, āvi, ātum, āre.

43.—a) 1 κατ' ἀρχάς.—2 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.—3 ante Chri-
stum natum=πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.—4 ἀφαιρτκ. τοῦ ἐμ-
μέσου ἀντικμ. τοῦ liberavērunt.—5= ante Christum natum.—6
qui... administrārent= ἵνα οὕτοι διοικήσωσι—7 πρὸς τούτοις.—8
ἵνα.—9 σχεδόν.—10 διεξήγαγον.—11 ἐν τῷ πολέμῳ.—12 γν. ἀντι-
κειμενκ. εἰς τὸ bello.—13 ab=ἀπὸ μετὰ γν.

Duo, duae, duo.— creo, āvi, ātum, āre.— administro, āvi, ātum, āre.— censor, ūris.— praetor, ūris.— aedilis, is.— quaestor, ūris.— amplifīco, āvi, ātum, āre.— Samnītes, um.

b) 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 3 usque ad = μέχρι (μετὰ γνκ.). — 4 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 5 ἐν διαφόρωις χρόνοις. — 6 summa imperii = ἡ χρηγία. — 7 δηλ. ὁ Πόπλιος Σκιπίων (ὅπατος τῷ 218 π.Χ.) καὶ ὁ Γναῖος Σκιπίων (ὅπατος τῷ 222 π.Χ.). — 8 δηλ. ὁ Πόπλιος Σκιπίων (ὅπατος τῷ 205), ὁ νιὸς τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ φονευθέντος Ποπλίου Σκιπίωνος. — 9 ἡ per ἐνταῦθα μετ' αἰτιατκ. ἐτέθη ἀντὶ ἀπλῆς αἰτιατκ. δηλούσης χρονικὴν διάρκειαν. — 10 κτγρμ.= ὡς νικητῆς. — 11 ἡ αἰτιατκ. ἐπὶ χρόνου δηλοῦ τὴν χρονικὴν διάρκειαν.

Punīcus, a, um.— idem, eādem, idem.— saecūlum, i.— Fabius, i.— dictātor, ūris.— diversus, a, um.— flagro, āvi ātum, āre.

c) 1 αἰτιατκ. δηλούσα χρονικὴν διάρκειαν. — 2 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. Atrox, ūcis.

d) 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου. — 2 bellum civīle=ἐμφύλιος πόλεμος. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 4 κατέθλιψε, ἐματαίωσε. — 5 τέλος. — 6 ut... viderētur= ὅστε ἐφαίνετο. — 7 conjurātus, i= συνωμότης. — 8 pugna navālis = ἡ ναυμαχία. — 9 post Christum natum= μετὰ Χριστὸν γεννηθέντα= μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ: μ.Χ. — 10 ἀφαιρτκ. τοῦ ἐμμέσου ἀντικμ. εἰς τὸ privavērunt.

Nefarius, a, um.— legio, ūnis.— Octaviānus, i.— heres, ēdis.

44. — 1 in somnis = καθ' ὅπνον. — 2 supra μετ' αἰτιατκ.= ὑπὲρ μετ' αἰτ. — 3 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου. — 4 ἀφαιρτκ. ίδιότητος .—5 τότε (ὅτε δηλ. ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως). — 6 διατί. — 7 mi, κλητικὴ τοῦ ἐνικοῦ τῆς κτητικῆς ἀνωντ. meus, a, um.— 8 a = ἀπὸ μετὰ γνκ. — 9 dum = ἔως ὅτου. — 10 utīnam ne'= εἴθε νὰ μή μεθ' ὑποτακτ. παραγομένου χρόνου δηλοῦ εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον. — 11 a = ὑπὸ μετὰ γνκ.— 12 δέ. — 13 nondum=οὕπω: δέν... ἀκόμη.— 14 īa.— 15 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. — 16. ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ὡς ἀντικείμ. εἰς τὸ solūtus est.— 17 εὐθύς.

Turpis, e.— lacēro, āvi, ātum, āre.— jaceo, ūi, ēre.— lectus, i.— metuo, ūi, ēre.— constituo, ūi, ītum, ēre.— ruo, rūi, rūtum,

čre.—litus, ſoris.— saevio, ſi, itum, ire.— evertio, rti, rsum, čre.— convertio, rti, rsum, čre.— infiri, ūrum.— descendio, ndi, nsum, čre.— eligo, legi, lectum, čre.— comprehendio, ndi, nsum, čre.— solvo, lvi, solūtum, čre.— indūo, dūi, dūtum, čre.

45.— 1 ὅτε.— 2 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου εἰς τὸ incensus.— 3 cum μετ' ἀφαιρτκ.= μετὰ μετὰ γνκ.— 4 cum... conflixeritſ= ἀφοῦ συγκρουσθῆτε.— 5 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.— 6 utinam ne = εἴθε νὰ μὴ (πρβλ. 44, 10).

Abdūco, xi, etum, čre. — incendo, ndi, nsum, čre. — prae-dīco, xi, etum, čre.— addāco, xi, etum, čre.— redūco, xi, etum, čre.— deprehendo, ndi, nsum, čre.— conflīgo, flixi, flictum, čre. — rego, xi, etum, čre. — intellēgo, lexi, lectum, čre. — veritas, ātis.— avertio, rti, rsum, čre.— dirīgo, rexī, rectum, čre.— neglīgo, exi, ectum, čre.— contemno, mpsi, mptum, čre.— auris, is.

46.— 1 ὅτε.— 2 ita... ut =τόσον... ὥστε.— 3 apud μετ' αἰτια-τκ. = πρὸς μετ' αἰτιατκ.— 4 meis auspiciis (ἀφαιρτκ. τοῦ τρό-που) = ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν μου. — 5 magno proelio = ἐν μεγάλῃ μάχῃ.— 6-ne ἐρωτηματκ. μόριον προσαρτώμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ή ἐρώτησις = ἔρωτας γε metuitisne? ἔρωτας γε φο-βεῖσθε;— 7 μήπως.— 8 ἵνα.— 9 πρὶν ή.— 10 γνκ. τῆς αἰτίας.— 11 διότι.— 12 C.= Caius (πρόφ. Gajus).— 13 δύνανται.— 14 ἀφαιρτκ. τοῦ γρόνου.— 15 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου.

Suēbi, ūrum.— iñdīco, xi, etum, čre.— gero, gessi, gestum, čre.— vīco, vīci, victum, čre.— duco, xi, etum, čre.— metuo, ūi, čre.— mitto, misi, missum, čre.— committo, mīsi, missum, čre.— restituo, stitui, stitūtum, čre.— dico, xi, etum, čre.— credo, dīdi, dītum, čre.— acuo. ūi, ūtum, čre.— posco, poposei, čre.

47.— 1 ἀφαιρτκ. τοῦ γρόνου.— 2 διότι.— 3 ἀφαιρτκ. τοῦ κατά τι.— 4 ἔκειτο. — 5 ὅταν.— 6 ή πρόθεσις cum συντασσομένη μετὰ τῆς ἀφαιρτκ. τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν ἐπιτάσσεται.— 7 ἵνα.

Priēna, ae.— Caria, ae.— capio, cēpi, captum, čre.— fugio fūgi, fugītum, čre.— asporto, āvi, ātum, āre. — nonnullus, a, um.— facio, feci, factum, čre.— permitto, misi, missum, čre.

48.—1 εἰς.—2 ἀφοῦ.—3 accidit, ut = συνέβη νά.—4 εὐθὺς.—5 δτκ.—6 contigit, ut = accidit, ut.—7 μόνον.—8 ἵνα μή.—9 ἀφαιρτκ. τοῦ τρόπου.—10 ἀφαιρτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—11 καταληγθείς.—12 omnino non = πάντως δέν: οὐδεμῶς.—13 δτκ. χρησιμεύουσα ώς ἀντικείμ. εἰς τὸ praecipio.—14 ἵνα.

Vedius, ii.—Pollio, ὄνις.—convivium, ii.—accumbo, cubūi, cubītum, ἔρε.—vas, vasis.—frango, frēgi, fractum, ἔρε.—crystallīnus, a, um.—piscīna, ae.—rapio, rapūi, raptum, ἔρε.—jubeo, jussi, jussum, ἔρε.—objicio, jēci, jectum, ἔρε.—muraena, ae.—excido, cīdi, ἔρε.—evādo, si, sum, ἔρε.—comprehendo, ndi, nsum, ἔρε.—confugio, fūgi, fugītum, ἔρε.—peto, īvi, ītum, ἔρε.—piscis, is.—interficio, fēci, fectum, ἔρε.—misericordia, ae.—moveo, mōvi, motum, ἔρε.—compleo 2.—praecipio, cēpi, ceptum, ἔρε.

49.—1 bello=ἐν πολέμῳ.—2 πρῷ. πρῷ. τοῦ vineo.—3 cum μετ' ἀφαιρτκ. = μετὰ μετὰ γνω.—4 cum... data esset = ὅτε ἐδόθη.—5 cum... non possent = ἐπειδὴ δὲν ἡδύναντο.—6 oracūlum consūlo = ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον.—7 consilium capio = λαμβάνω ἀπόφασιν, ἀποφασίζω.—8 oracūlum edo = χρησμοδοτῶ.—9 ἀφαιρτκ. δηλοῦσα τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν = ἐξ Ἀθηνῶν.—10 μάτην.—11 peto ab alīquo alīquid = ζητῶ τι παρά τινος.—12 ἀλλά.—13 res militāris=τὰ πολεμικά.—14 κατὰ πρῶτον.—15 ignominiā aliquem afficio = διεπιδίζω τινά.—16 ἀφαιρτκ. τοῦ δργάνου.—17 facti sunt = ἐγένοντο.—18 ὥστε.—19 νοητέον τὸ est.—20 εὐτυχέστατα.

Jugum, i.—servītus, ūtis.—indignatio, ὄνις.—tolero 1.—deficio, fēci, fectum, ἔρε.—dejicio, jēci, jectum, ἔρε.—Delphīcus, a, um.—consūlo, sulūi, sultum, ἔρε.—edo, edīdi, edītum, ἔρε.—peto, petīvi, petītum, ἔρε.—accipio, cēpi, ceptum, ἔρε.—arcesso, īvi, ītum, ἔρε.—qualis, e.—ignārus, a, um.—decipio, cēpi, ceptum, ἔρε.—afficio, fēci, fectum, ἔρε.—alācer, cris, cre.—pario, pepēri, partum, ἔρε.—concutio, cussi, cussum, ἔρε.—conficio, fēci, fectum, ἔρε.

50.—1 ὅτε.—2 ἔνθα.—3 σφόδρα, πολύ.—4 ne... quidem = οὐδέ.—5 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ώς ἀντικρ. τοῦ uti (ἀπαρεμφ. τοῦ

utor).— 6 κάλλιον.— 7 irātus, a, um = δργισθείς.— 8 repēto poe-
nas ab alīquo = τιμωρῶ τινα.— 9 αἴφνης.— 10 ὥστε.— 11 ἐπειδή.—
12 τέλος.— 13 ventus secundus = οὔριος χνεμος.

Aulis, īdis.— moror, ātus sum, āri.— venor, ātus sum, āri.
— soleo, ītus sum, ēri.— gaudeo, gavisus sum, ēre.— arcus, ūs.—
utor, usus sum, uti.— talis, e.— audeo, ausus sum, ēre.— re-
pēto, īvi, ītum, ēre.— consēquor, consecūtus sum, sēqui.— egre-
dior, gressus sum, grēdi.— possum, potui, posse.— Calchas,
antis.— vates, is.— irascor, ātus sum, sci.— vereor, ītus sum,
ēri.— verum, i.— profiteor, fessus sum, ēri.— polliceor, cītus sum,
ēri.— tutor, ātus sum, āri.— nanciscor, nactus sum, nancisci.—
cogo, coēgi, coāctum, ēre.

51.— 1 profectūrus sum, περιφραστικ. συζυγία = μέλλω νὰ
πορευθῶ. — 2 δτε. — 3 λίαν, πολύ. — 4 ἀρκούντως. — 5 actūrus
sum, περιφραστικ. συζυγία = μέλλω νὰ πράξω. — 6 nonne ἐρωτηματ.
μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι = πῶς δέν ; — 7 in anīmo habeo = δια-
νοῦμαι.— 8 num ἐρωτηματ. μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι = μή-
πως, ἀρά γε ; — 9 κατὰ τὸ φαινόμενον. — 10 ἵνα. — 11 revēra =
πράγματι (δὲ). — 12 castra pono = στρατοπεδεύω. — 13 δτκ. χρησι-
μεύουσα ώς ποιητικὸν αἰτιον τοῦ moriendum est = πρέπει ἡμεῖς ν'
ἀποθάνωμεν.

Proficiscor, fectus sum, sci.— ephōrus, i.— ago, egi, actum,
ēre.— barbārus, a, um.— adītus, ūs.— morior, mortūus sum,
mori.— pono, posūi, posītum, ēre.— allōquor, locūtus sum, lō-
qui.— licet, ūit, ēre.— consulatio, ūnis.— consūmo, sumpsi, sum-
ptum, ēre.

52.— 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 2 = ante Christum natum =
πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.— 3 ἀφαιρτκ. χρησιμεύουσα ώς ἀν-
τικμ. τοῦ fungebantur fungor δὲ consulātu = τελῶ καθήκοντα
ὑπάτου.— 4 ad μετ' αἰτιατκ. = παρὰ μετ' αἰτιατκ.— 5 invīto collēgā
= ἀκοντος τοῦ συνάρχοντος.— 6 ἵνα μή.— 7 equestre proelium =
ἱππομαχία.— 8 manum consēro = συμπλέκομαι, συνάπτω μάχην.—
9 ne... γιδιδεμ = οὐδὲ.— 10 rem bene gero = τὸ πρᾶγμα (τὸν
πόλεμον) διεξάγω κακῶς: νικῶ — 11 ἐπὶ τινα χρόνον.— 12 quoque

σύνδεσμος ἐπιτασσόμενος : καί.— 13 tribūnus milītum = χιλίαρχος (διοικητής λεγεῶνος).— 14 ὅτε.— 15 ἔφιππος.— 16 ἀφαιρτκ. τοῦ ὄργάνου.— 17 ἀκόμη.— 18 non jam = οὐκέτι : δέν... πλέον.— 19 γνκ. πληθυντ. τῆς προσωπ. ἀντωνυμίας τοῦ α' προσώπ.— 20 γνκ. δηλοῦσα τὴν ἐν τόπῳ στάσιν = ἐν Ρώμῃ.— 21 ἵνα — 22 dum μετὰ ἐνεστῶτος ἀντὶ παρατκ. dum colloquuntur = ἐνῷ συνδιελέγοντο.— 23 ίστορκ. ἐνεστώς.

Consulātus, ūs.— fungor, nctus sum, i.— Poenus, i.— Cannae, ārum.— edūco, xi, etum, ēre.— sequor, secūtus sum, sequi.— desero, ūi, rtum, ēre.— pello, pepūli, pulsūm, ēre.— verto, rti, rsum, ēre.— consero, ūi, rtum, ēre.— fundo, fūdi, fūsum, ēre.— praetervēhor, vectus sum, i.— sedeo, sedi, sessum, ēre.— sa-xum, i.— tueor, tuītus sum, ēri.— fatālis, e.— convalesco, valui, ēre.— uterque, utrāque, utrumque.— opprīmo, pressi, pres-sum, ēre.— munio, īvi, ītum, īre.— collōquor, locūtus sum, lōqui.— obrūo, ūi, rūtum, ēre.— eripio, ripūi, reptum, ēre.

53.—1 μέλλων νὰ πορευθῇ.— 2 ἐκ Καρχηδόνος.— 3 αὔτη δέ.— 4 ἐνῷ.— 5 quaero ex filio ἐφωτῶ τὸν υἱόν.— 6 ᾧν.— 7 ἀσμένως.— 8 ἵνα μή.— 9 κλητ. τῆς ἀντων. meus ἐμός mi fili υἱέ μου.— 10 καί.— 11 per μετ' αἰτιατκ. = κατὰ μετ' αἰτιατκ.— 12 tam - ut τόσον- ὥστε.— 13 πιστῶς.— 14 ποτέ.

Conficio, fēci, fectum, ēre.— sto, stēti, stātum, āre.— quaero, quaeſīvi, quaeſītum, ēre.— accipio, cēpi, ceptum, ēre.— cupio, pīvi, pītum, ēre.— blanditia, ae.— do, dēdi, dātum, āre.— infestus, a, um.—

54.— 1 ἀφαιρτκ. τοῦ χρόνου.— 2 ἵνα.— 3 propter = διὰ μετ' αἰτιατκ.— 4 secundā fortūnā τύχη ἀγαθῆ, μὲ εὐνοϊκὴν τύχην : μὲ τὴν εὐνοιαν (: τὴν βοήθειαν) τῆς τύχης.— 5 ὅτε.— 6 αἴφνης.— 7 aduersus μετ' αἰτιατκ. = ἐραντίον μετὰ γνκ.

Hasdrūbal, ālis.— illustris, e.— indōles, is.— transgredior, gressus sum, i.— gero, gessi, gestum, ēre.— subīgo, ēgi, actum, ēre.— collīgo, lēgi, lectum, ēre.— indīco, dixi, dictum, ēre.— mediōtor, ātus sum, āri.— Vettōnes, um.— cado, cecīdi, casum, ēre.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΛΕΞΙΔΟΓΙΟΝ

A

a, ab, καὶ abs, πρόθεσις μετ' ἀ-
φιέρτην. = 1) ἀπό· 2) ὑπὸ μετὰ
γνω. πρὸς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ
αἰτίου.

abdūco, xi, etum, ēre, 3 ἀπάγω.
absum, affui, abesse, εἴμαι ἀπόν·
εἴμαι μακρύν.

ac, σύνδ. καὶ.

accipio, cēpi, ceptum, ēre, 3 λαμ-
βάνω, δέχομαι, παραδέχομαι.

accumbo, cubūi, cubitum, ēre, 3
κατακλίνομαι (κατ' ἔξοχὴν ἐπὶ^{τῶν} δειπνούντων).

accūso, āvi, ātum, āre, 1 κατη-
γορῶ.

acer, cris, cre, σφοδρός, δεινός.
acerbus, a, um, πικρός.

Achilles, is, ἀρ. Ἀχιλλεύς.

acies, ēi, θ. 1) δέξιτης· acies occu-
lōrum δέξιδέρκεια· 2) (τάξις
μάχης) παράταξις· in acie ἐκ
παρατάξεως, κατὰ μέτωπον· 3)
μάχη.

acuo, ūi, ūtum, ēre, 3 παροξύνω,
παρορμῶ.

ad, πρόθεσις μετ' αἰτιατκ. = 1)

παρά τινι, τι 2) ἐν τινι, πρός τινα.

addūxo, xi, etum, ēre, 3 προσά-
γω, ἄγω.

adhibeo, ūi, ūtum, ēre, 2 μετα-
χειρίζομαι.

adhuc, ἐπίρρ. ἀκόμη.

adītus, ūs, ἀρ. εἴσοδος.

administro, āvi, ātum, āre, 1
διοικῶ.

admoneo, ūi, ūtum, ēre, 2 παρα-
κινῶ, προτρέπω.

adōro, āvi, ātum, āre, 1 λατρεύω.

Adriatīcus, a, um, Ἄδριατικός.

adsum, affui, adesse, παρίσταμαι,
βοηθῶ, παρευρίσκομαι.

adulescentūlus, i, ἀρ. νεανίας,
νέος.

advēna, ae, ἀρ. ἐπηλυς.

adventus, ūs, ἀρ. ἀφιξις.

adversarius, ii, ἀρ. ἐχθρός.

adversus, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. 1)
= πρὸς μετ' αἰτιατκ. 2) = ἐναν-
τίον μετὰ γνω.

adversus, a, um, ἐναντίος· res
adversae = συμφοραί, ἀτυχίαι.

advōlo, āvi, ātum, āre, 1 σπεύδω.

aedificium, ii, οὐδ. οἰκοδόμημα.
 aedifīco, āvi, ātum, āre, 1 οἰκοδόμω, κτίζω, κατασκευάζω.
 aedīlis, is, ἀρ. ἀγορανόμος.
 Aegaeum mare, Αἰγαῖον πέλαγος.
 aeger, gra, grum, ἀσθενής.
 Aemilius, ii, ἀρ. Αἰμίλιος.
 aemūlus, a, um, ἀντίζηλος.
 Aenēas, ae, ἀρ. Αἰνείας.
 Aequi, ūrum, ἀρ. Αἴκουοι (ἀρχαῖος Ιταλικὸς λαὸς ἐγκατεστημένος εἰς τὴν ὁρεινὴν χώραν τοῦ ζενού Ἀνίου (παραποτάμου τοῦ Τιβέρεως).
 aequo, āvi, ātum, āre, 1 ίσω.
 aequo solo = κατεδαφίζω.
 aequus, a, um, ὁμαλός, ίσος: ae-
 quus anīmus, ἀπάθεια, ἀταραξία
 ψυχῆς.
 aēr, aēris, ἀρ. ἀήρ.
 Aesculapius, ii, ἀρ. Ἀσκληπιός.
 aestas, ātis, θ. θέρος: aestāte =
 κατὰ τὸ θέρος.
 aestīmo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκτι-
 μῶ: parvi aestīmo διάγον ἐκ-
 τιμῶ.
 aetas, ātis, θ. χρόνος (βίου), ἐ-
 ποχή.
 Aetna, ae, θ. Αἴτνη.
 afficio, fēci, fectum, ēre, 3 περι-
 βάλλω: afficio ignominiā = δ-
 νειδίζω.
 Afrīca, ae, θ. Ἀφρική.
 Africānus, a, um, Ἀφρικανὸς (ἐ-
 πωνυμία τοῦ Ηοπλίου Κορνη-
 λίου Σκιπίωνος, τοῦ νικητοῦ τοῦ

Αννίβα).
 Agamemnon, ūnis, ἀρ. Ἀγαμέ-
 μνων.
 ager, gri, ἀρ. ἀγρός.
 ago, egi, actum, ēre, 3 ἄγω,
 πράττω.
 agricōla, ae, ἀρ. γεωργός.
 agricultūra, ae, θ. γεωργία.
 alacer, cris, e, πρόθυμος.
 albus, a, um, λευκός.
 Alexander, dri, ἀρ. Ἀλέξανδρος.
 aliēnus, a, um, ἀλλότριος, ξένος.
 aliquamdīu, ἐπίρρ. ἐπὶ τινα χρόνον.
 aliquando, ἐπίρρ. ποτέ, κάποτε.
 alius, a, ud, ἄλλος.
 Allia, ae, ἀρ. Ἀλλίας, μικρὸς παραπόταμος τοῦ Τιβέρεως ἐν Λατίῳ.
 allīgo, āvi, ātum, āre, 1 προσ-
 δένω.
 allōquor, locūtus sum, lōqui, 3
 προσφωνῶ.
 Alpes, ium, θ. Ἀλπεις.
 alter, ēra, ērum, δ ἔτερος.
 altus, a, um, ὑψηλός.
 alvus, i, θ. κοιλία.
 ambo, ae, o, ἀμφότεροι, αι, α.
 ambūlo, āvi, ātum, āre, 1 περι-
 πατῶ.
 amicitia, ae, θ. φιλία.
 amīcus, i, ἀρ. φίλος.
 amo, āvi, ātum, āre, 1 ἀγαπῶ.
 amor, ūris, ἀρ. ἀγάπη: amor pa-
 triæ = ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀ-
 γάπη, φιλοπατρία.
 amplifīco, āvi, ātum, āre, 1 ἐ-

- παυξάνω, ἐπεκτείνω.
amplus, a, um, εὐρύς, εὐρύχωρος,
μέγας.
Aneus, i, ἀρ. Ἀγκος.
animus, i, ἀρ. ψυχή, νοῦς, φρό-
νημα, θάρρος.
annus, i, ἀρ. ἔτος.
ante, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = πρὸ
(τοπικ. καὶ χρονικ.).
antea, ἐπίρρ. πρότερον.
antiquus, a, um, ἀρχαῖος, πα-
λαιός.
Antonius, ii, ἀρ. Ἀντώνιος.
Apennīnus, i, ἀρ. τὰ Ἀπέννινα
ὄρη.
aper, pri, ἀρ. κάπρος.
apertus, a, um, ἀνοικτός.
Apollo, ἦνις, ἀρ. Ἀπόλλων.
appareo, ἱ, ἴτυμ, ἔτε, 2 φαίνο-
μαι.
appello, ἄντι, ἀτομ, ἄτε, 1 καλῶ,
ἐνομάζω.
apporto, ἄντι, ἀτομ, ἄτε, 1 προσ-
κομίζω, φέρω.
appropinquō, ἄντι, ἀτομ, ἄτε, 1
πλησιάζω.
apud, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = παρὰ
μετὰ δτκ. ἢ πρὸς μετ' αἰτιατκ.
aqua, ae, θ. ὕδωρ.
aquila, ae, θ. ἀετός.
ara, ae, θ. βωμός.
aratrum, i, οὐδ. ἀροτρον.
arbor, ὄρις, θ. δένδρον.
arcesso, ἴνι, ἴτυμ, ἔτε, 3 μετα-
πέμπομαι, στέλλω καὶ προσ-
καλῶ.
- arcus, ῆς, ἀρ. τόξον.
argentum, i, οὐδ. ἀργυρος.
Ariovistus, i, ἀρ. Ἀριόβιστος.
Aristides, is, ἀρ. Ἀριστείδης.
arma, ὅρυμ, οὐδ. ὅπλα (ἀμυν-
τικά) ἀντίθετ. tela, ὅρυμ ὅπλα
(ἐπιθετικά).
armatus, a, um, ἔνοπλος.
armentum, i, οὐδ. ἀγέλη.
aro, ἄντι, ἀτομ, ἄτε, 1 ἀροτριῶ, καλ-
λιεργῶ.
arguo, ἱ, ἴτυμ, ἔτε, 3 κατη-
γορῶ.
ars, artis, θ. τέχνη.
arx, arcis, θ. ἀκρόπολις.
Asia, ae, θ. Ἀσία.
aspectus, ῆς, ἀρ. θέα, ὅψις.
asper, ἔτα, ἔρυμ, τραχύς, σφο-
δρός.
asporto, ἄντι, ἀτομ, ἄτε, 1 ἀπο-
κομίζω.
at, σύνδ. ἀλλά, δέ.
ater, tra, trum, σκοτεινός, μέλας·
dies ater ἡμέρα ἀποφράξ.
Athēnae, ἄρυμ, θ. Ἀθηναί.
Atheniensis, e, Ἀθηναῖος· οὐσ.
Athenienses, ium, ἀρ. πληθ.
οἱ Ἀθηναῖοι.
atque, σύνδ. καὶ.
atrox, ὄcis, δεινός, φοβερός.
Attīca, ae, θ. Ἀττική.
auctoritas, ἄτις, θ. ἐπιρροή, ὑπό-
ληψίς.
audacia, ae, θ. τόλμη.
audax, ἄεις, τολμηρός.
audeo, ausus, sum, ἔτε, 2 τολμῶ.

audio, īvi, ītum, īre, 4 ἀκούω. Augustūlus, i, ἀρ. Αὔγουστύλος. Augustus, i, ἀρ. Αὔγουστος. Aulis, īdis, θ. Αὐλίς. auris, is, 0. οὖς· praebeo aures alicui προσέχω εἰς τινα, ἀκούω τινά. aurum, i, οὐδ. χρυσός. auspiciū, ii, οὐδ. 1) οἰωνοσκοπία· 2) ἀρχηγία. aut, σύνδεσμος = ἡ (διαζευκτικός). autem, σύνδεσμος = δέ, ὅμως. auxilium, ii, οὐδ. βοήθεια. avertō, rti, rsum, ἔρε, 3 ἀποτρέπω. avia, ae, θ. μάρμη. avus, i, ἀρ. πάππος.

B

Babylonii, ὄρυμ, ἀρ. Βαβυλώνιοι. Bacchus, i, ἀρ. Βάκχος. barbārus, a, um, βάρβαρος.. beātus, a, um, εὐδαιμων. bellicōsus, a, um, πολεμικός. bellīcus, a, um, πολεμικός· res bellīca τὰ πολεμικά. bello, āvi, ātum, āre, 1 πολεμῶ. bellum, i, πόλεμος. bene, ἐπίρρ. καλῶς. benignus, a, um, εὐμενής. bestia, ae, θ. θηρίον, ζῷον. Bias, antis, ἀρ. Βίας. Bithynia, ae, θ. Βιθυνία.

blanditia, ae, 0. οωπεία (μάλιστα ἐν τῷ πληθ.). bonus, a, um, ἀγαθός, καλός. Brennus, i, ἀρ. Βρέννος (ἀρχηγὸς τῶν Γέλλων). brevis, e, βραχὺς· brevi (tempore) ἐν βραχεῖ χρόνῳ : ἐντὸς διάγου χρόνου. Britanni, ὄρυμ, ἀρ. Βρεταννοί. Brutus, i, ἀρ. Βροῦτος.

C

Caius, i, (πρόφ. Gajus), ἀρ. Γάϊος. cado, cecidi, casum, ἔρε, 3 πτίπτω (ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης), φονεύομαι. cadūcus, a, um, φθαρτός, μάταιος. caedes, is, θ. σφαγή. caeruleus, a, um, κυανοῦς. Caesar, āris, ἀρ. Καῖσαρ. Calchas, antis, ἀρ. Κάλχας. callidus, a, um, πανοῦργος. Camillus, i, ἀρ. Κάμιλλος, Ρωμαῖος στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς τοῦ Δ' αἰῶνος π.Χ. Campania, ae, θ. Καμπανία, χώρα ἐπὶ τῆς Δ. παραλίας τῆς Ἰταλίας. campus, i, ἀρ. πεδιάς. Cannae, ārum, 0. Κάνναι (πόλις τῆς Ἀπουλίας, χώρας ἐπὶ τῆς ΝΑ. πλευρᾶς τῆς Ἰταλίας). canto, āvi, ātum, āre, 1 ἄδω,

ψάλλω.

capio, cēpi, captum, ēre, 3 λαμβάνω, καταλαμβάνω, κυριεύω.

capillus, i, ἀρ. κόμη.

Capitolium, ii, οὐδ. Καπιτώλιον

(ἡ ἀκρόπολις τῆς ἀρχαίας Ρώμης ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίνου λόφου). Capitolinus, a, um, Καπιτώλιος. Capitolinus mons Καπιτώλιος λόφος.

capto, āvi, ātum, āre, 1 θηρῶ, συλλαμβάνω.

caput, capiōtis, οὐδ. πρωτεύουσα (ἐπὶ τόπου).

Caria, ae, θ. Καρία.

carmen, īnis, οὐδ. ἄσμα, ποίημα.

Carthaginienses, ium, ἀρ. οἱ Καρθηδόνιοι.

Carthāgo, īnis, 0. Καρχηδών.

carus, a, um, προσφιλής.

casa, ae, θ. καλύβη.

castigo, āvi, ātum, āre, 1 κολάζω, τιμωρῶ.

castra, ūrum, οὐδ. στρατόπεδον.

catēna, ae, θ. ἄλυσις.

Catilīna, ae, ἀρ. Κατιλίνας.

Cato, ūnis, ἀρ. Κάτων, Ρωμαῖος πολιτικὸς καὶ συγγραφεὺς (234-149 π.Χ.).

causa, ae, θ. αἰτία.

celēber, bris, bre, ὀνομαστὸς, περίφημος, πολυάνθρωπος.

celēbro, āvi, ātum, āre, 1 ψάλλω, ὑμνῶ.

celer, ēris ēre, ταχύς.

celeritas, ātis, θ. ταχύτης.

cena, ae, 0. δεῖπνον.

censor, ūris, ἀρ. τιμητής.

centesimus, a, um, ἔκατοστός.

certāmen, īnis, οὐδ. ἀγών.

cerva, ae, 0. ἔλαφος.

cetēri, ae, a, οἱ λοιποί.

Christus, i, ἀρ. Χριστός.

cibus, i, ἀρ. τροφή.

cicāda, ae, 0. τέττιξ.

Cicēro, ūnis, ἀρ. Κικέρων.

Cimbri, ūrum, ἀρ. Κιμβροί.

Cincinnātus, i, ἀρ. Κιγκιννᾶτος.

circa, πρόθ. μετ’ αἰτιατκ.= περὶ τινα, πέριξ τινός.

Cisalpīnus, a, um, ὁ ἐντεῦθεν τῶν Αλπεων.

civīlis, e, πολιτικός bellum civile = ἐμφύλιος πόλεμος.

civis, is, ἀρ. πολίτης, συμπολίτης.

civītas, ātis, θ. πολιτεία.

clades, is, θ. ὅλεθρος, συμφορά,

ζῆτα.

clamo, āvi, ātum, āre, 1 κραυγάζω.

clamor, ūris, ἀρ. κραυγή.

clarus, a, um, περίφημος, ἔνδοξος, δόνομαστός.

classis, is, 0. στόλος.

claudus, a, um, χωλός.

Clusium, ii, οὐδ. Κλούσιον (πόλις τῆς Επρουρίας).

coāctus, a, etum, ἀναγκασθείς.

coērceo, ūi, ītum, ēre, 2 συγκρατῶ.

cogīto, āvi, ātum, āre, 1 σκέπτομαι.

eogo, coēgi, coactum, ēre, 3 ἀναγκάζω.
 Collatīnus, i, ἀρ. Κολλατῖνος.
 collēga, ae, ἀρ. συνάρχων.
 collīgo, lēgi, lectum, ēre, 3 συναθρούζω.
 collis, is, ἀρ. λόφος.
 collōco, āvi, ātum, āre, 1 τάσσω, τοποθετῶ, ίδρω.
 colloquium, ii, οὐδ. συνδιάλεξις, συνομιλία.
 collōquor, locūtus sum, lōqui, 3 συνδιαλέγομαι.
 colonia, ae, θ. ἀποικία.
 coma, ae, θ. κόμη.
 comes, ītis, ἀρ. διπαδός, ἐταῖρος.
 commemōro, āvi, ātum, āre, 1 μνημονεύω.
 commeo, āvi, ātum, āre, 1 πορεύομαι.
 committo, mīsi, missum, ēre, 3 συνάπτω.
 commōdo, āvi, ātum, āre, 1 διδω, δανείζω.
 commūnis, e, κοινός.
 compāro, āvi, ātum, āre, 1 πορίζω, παρασκευάζω..
 compleo, ēvi, ētum, ēre, 2 πληρῶ.
 comprehendō, ndi, nsum, ēre, 3 λαμβάνω.
 concilio, āvi, ātum, āre, 1 συνάπτω.
 concutio, cussi, cussum, ēre, 3 διασείω, παραλύω.
 condicō, ūnis, θ. κατάστασις.

condītor, ūris, ἀρ. ἰδρυτής.
 conficio, fēci, factum, ēre, 3
 1) τελῶ 2) τελειώνω τι, περιφτῶ.
 confirmō, āvi, ātum, āre, 1 ἐντισχύω.
 conflīgo, flixi, flietum, ēre, 3 συμπλέκομαι.
 confugio, fūgi, fugitum, ēre, 3 καταφεύγω.
 conjurātus, i, ἀρ. συνωμότης.
 conscientia, ae, θ. συνείδησις.
 consēquor, secūtus sum, sēqui, 3 ἐπακολουθῶ.
 consēro, serūi, rtum, ēre, 3· consēro manum, συμπλέκομαι, συνάπτω μάχην.
 conservō, āvi, ātum, āre, 1 διαφυλάττω, διατηρῶ.
 consilium, ii, οὐδ. σκέψις, σχέδιον, συμβουλή, γνώμη, συμβούλιον, ἀπόφασις.
 constans, ntis, εὐσταθής, καρτερικός.
 constantia, ae, θ. εὐστάθεια, καρτερία.
 constituo, ūi, ūtum, ēre, 3 καθιστημι, ἵστημι, παρατάσσω, ἀποφασίζω.
 consul, ūlis, ἀρ. ὑπατος.
 consulātus, ūis, ἀρ. ὑπατεία.
 consūlo, sulūi, ltum, ēre, 3 συμβουλεύομαι, ἐρωτῶ.
 consultatio, ūnis, θ. διαβούλιον, σύσκεψις.
 consūmo, sumpsi, sumptum, ēre,

- 3 καταναλίσκω.
contemno, mpsi, mptum, ēre, 3
καταφρονῶ.
contentus, a, um, εὐχαριστημέ-
νος.
contio, ōnis, θ. συνέλευσις.
contra, πρόθ. μετ' αἰτιατικ. = ἀ-
πέναντι, κατά τινος.
convalesco, valūi, ēre, 3 ἀναρ-
ρώννυμαι.
converto, ti, rsum, ēre, 3 μετα-
βάλλω, μετατρέπω.
convivium, ii, οὐδ. συμπόσιον.
convōco, āvi, ātum, āre, 1 συγ-
καλῶ.
copia, ae, θ. ἀφθονία: ἐν τῷ πληθ.
copiae, ārum = δύναμις (στρα-
τιωτική), στρατός.
Corinthus, i, θ. Κόρινθος.
Cornelia, ae, θ. Κορνηλία.
corōna, ae, θ. στέφανος.
cornu, ūs, οὐδ. κέρας (στρατοῦ).
corpus, ūris, οὐδ. σώμα.
cotidie, ἐπίρρ. καθημερινῶς.
eras, ἐπίρρ. αὔριον.
creber, bra, brum, πολυάριθμος.
credo, dīdi, dītum, ēre, 3 πι-
στεύω.
cremo, āvi, ātum, āre, 1 καίω.
Cremōna, ae, Κρεμώνη.
creo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκλέγω.
cresco, crēvi, crētum, ēre, 3 αὐ-
ξάνομαι.
Croesus, i, ἀρ. Κροῖσος.
cruciātus, ūs, ἀρ. βάσσωνος.
crudēlis, e, σκληρός.
- crystallīnus, a, um, κρυστάλλινος.
culpa, ae, θ. πταισμα.
cum, πρόθ. μετ' ἀφαιρτκ. = σύν,
μετά τινος, πρός τινα. — σύνδ.
ὅτε, ἀφοῦ, ἐπειδή.
cunctus, a, um, σύμπας.
cupidītas, ātis, θ. ἐπιθυμία.
cupio, pīvi, pītum, ēre, 3 ἐπι-
θυμῶ.
cupīdus, a, um, ἐπιθυμητικός.
cur, ἐπίρρ. διατί.
cura, ae, θ. μέριμνα, φροντίς.
currus, ūs, ἀρ. ἄρμα.
Cyrus, i, ἀρ. Κῦρος.

D

- de, πρόθ. μετ' ἀφαιρτκ. = περὶ
τινος.
dea, ae, θ. θεά.
debeo, ūi, ūtum, ēre, 2 ὀφείλω.
decem, δέκα.
decīmus, a, um, δέκατος.
decipio, cēpi, ceptum, ēre, 3 ἀ-
πατῶ.
Decius, ii, ἀρ. Δέκιος.
deficio, fēci, fectum, ēre, 3 ἀφ-
σταμαι, ἀποστατῶ.
defleo, ēvi, ētum, ēre, 2 θρηνῶ,
κλαίω τινὰ ἢ τι.
déinde, ἐπίρρ. ἔπειτα.
dejicio, jēci, jectum, ēre, 3 ἀπο-
βάλλω, ἀποσείω.
delecto, āvi, ātum, āre, 1 τέρπω.
deleo, ēvi, ētum, ēre, 2 καταστρέ-
φω, ἀφανίζω.

Delphīcus, a, um, Δελφικός.
 Delus, i, 0. Δῆλος.
 demum, ἐπίρρ. τέλος, τὸ πρῶτον,
 κατὰ πρῶτον.
 denique, ἐπίρρ. τέλος.
 denū, ἐπίρρ. ἐκ νέου.
 deprehendo, ndi, nsum, ἔρε, 3
 συλλαμβάνω.
 descendō, ndi, nsum, ἔρε, 3 κατα-
 βαίνω.
 deserō, serui, rtum, ἔρε, 3 κατα-
 λείπω, παραπιῶ εἰς τὸ μέσον.
 despēro, āvi, ātum, āre, 1 ἀπελπί-
 ζομαι, χάνω κάθε ἐλπίδα.
 desum, defui, deesse, ἐλείπω.
 deterreo, ūi, ūtum, ἔρε, 2 κωλύω,
 ἀποτρέπω.
 deus, i, ἀρ. θεός.
 dexter, xtra, xtrum, δεξιός.
 Diāna, ae, 0. Ἀρτεμις.
 dico, xi, etum, ἔρε, 3 λέγω.
 dictātor, ūris, ἀρ. δικτάτωρ.
 dictum, i, οὐδ. ρητόν, ἀπόφθεγμα.
 Dido, ūnis, 0. Διδώ (θυγάτηρ τοῦ
 Βήλου, βασιλέως τῆς Τύρου)·
 ἡ Καρχηδὼν ἐκτίσθη ὑπ' αὐτῆς
 τῷ 888 π.Χ.
 dies, ēi, ἀρ. ἡμέρα: in dies = καθ'
 ἡμέραν.
 dignitas, ātis, 0. ὑπόληψις.
 dilīgens, ntis, ἐπιμελής.
 diligenter, ἐπίρρ. ἐπιμελῶς.
 dimīco, āvi, ātum, āre, 1 ἀγωνί-
 ζομαι, μάχομαι.
 Diomēdes, is, ἀρ. Διομήδης.
 dirīgo, rexī, rectum, ἔρε, 3 διευ-

θύνω.
 disciplīna, ae, 0. τάξις, πειθαρ-
 χία.
 discordia, ae, 0. διχόνια, ἔρις.
 displiceo, ūi, ūtum, ἔρε, 2 ἀπα-
 ρέσκω.
 dissimiliſis, e, ἀνόμοιος.
 diu, ἐπὶ πολὺ, πολὺν χρόνον.
 diversus, a, um, διάφορος.
 dives, ūtis, πλούσιος.
 divīnus, a, um, θεῖος.
 divitiae, ārum, 0. πλοῦτος.
 do, dēdi, dātum, dāre, 1 δίδω.
 doctrīna, ae, 0. ἐπιστήμη, παι-
 δεῖα.
 doctus, a, um, πεπαιδευμένος.
 doleo, ūi, ἔρε, 2 λυποῦμαι.
 dolor, ūris, ἀρ. λύπη, πόνος.
 dolus, i, ἀρ. δόλος.
 domestīcus, a, um, οἰκιακός.
 domicilium, ii, οὐδ. κατοικία.
 dominatio, ūnis, 0. ἔξουσία, δε-
 σποτεία, κυριαρχία.
 domīnus, i, ἀρ. κύριος.
 dono, āvi, ātum, āre, 1 δωροῦ-
 μαι, προσφέρω δῶρα, φιλο-
 δωρῶ.
 donum, i, οὐδ. δῶρον.
 dubīto, āvi, ātum, āre, 1 ἀμφι-
 βάλλω.
 dubius, a, um ἀμφίβολος: res du-
 bia κρίσιμος περίστασις.
 ducentesīmus, a, um, διακοσιο-
 στός.
 duco, duxī, ductum, ἔρε, 3 ἄγω, δ-
 δηγῶ, λαμβάνω (τινὰ) μαζί μου.

dulcis, e, ἡδύς, γλυκύς.
dum, σύνδ. ἐφ' ὅσον, ἕως ὅτου,
ἐνῷ.

duo, duae, duo, δύο.

duodēcim, δώδεκα.

duodesexagesimus, a, um, πεντη-
κοστὸς ὅγδοος.

durus, a, um, σκληρός.

dux, ducis, ἀρ. ἀρχηγός, στρα-
τηγός.

E

ecce, ἵδού.

edo, dīdi, dītum, ἔρε, 3 ἐκδίδω.

edūco, xi, ctum, ἔρε, 3 ἐξάγω.

effigies, ēi, θ. (ἀρ.)ομοίωμα, εἰκόν·.

efflo, āvi, ātum, āre, 1 ἐκπνέω·
efflo vitam = ἐκπνέω τὸν βίον,
ἀποθνήσκω.

ego, ἐγώ.

egredior, egressus sum, egrēdi,
3 ἐξέρχομαι, ἐκπλέω.

elīgo, elēgi, electum, ἔρε, 3 ἐκ-
λέγω.

eloquentia, ae, θ. εὐγλωττία.

emīgro, āvi, ātum, āre, 1 ἐξανί-
σταυμαι, μετοικῶ.

emineo, ūi, ἔρε, 2 ἐξέγω, δια-
πρέπω.

enim, σύνδ. διότι.

Ephialtes, is, ἀρ. Ἐφιάλτης.

ephōrus, i, ἀρ. ἔφορος (ἐν
Σπάρτῃ).

Epidaurus, i, θ. Ἐπιδαυρος.

eques, equītis, ἀρ. ἵππεύς.

equester, stris, stre, ἵππικός: co-
piae equestris = τὸ ἵππικόν
equestre proelium = ἵππομα-
χία.

equitātus, ūs, ἀρ. ἵππος.

equus, i, ἀρ. ἵππος.

erga, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = πρὸς
μετ' αἰτιατκ.

eripio, ripūi, reptum, ἔρε, 3 ἐξ-
αρπάζω, ἀπαλάσσω, σώζω.

esurio, īvi, ītum, īre, 4 πεινῶ.
et, σύνδ. καὶ.

etiam, σύνδ. καὶ (προσθετικός),
προσέτι.

etiamsi, εἰ καὶ, ἂν καὶ.

Etruria, ae, θ. Ἐτρουρία (νῦν
Τοσκάνη): χώρα ἐπὶ τῆς Δ. πα-
ραλίας τῆς Ἰταλίας.

Etrusci, ὄρυμ, ἀρ. Ἐτροῦσκοι
(Τυρρηνοί).

Eurōpa, ae, θ. Εὐρώπη.

Eurōtas, ae, ἀρ. Εὐρώτας.

evādo, si, sum, ἔρε, 3 ἐκφεύγω.
everto, ti, sum, ἔρε, 3 κατα-
σκάπτω.

ex, πρόθ. μετ' ἀφαιρτκ = ἐκ.

excīdo, cīdi, ἔρε, 3 (ἐκ)πίπτω.

exlcāmo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνα-
φωνῶ.

exercītus, ūs, ἀρ. στρατός.

exitus, ūs, ἀρ. ἔκβασις.

expīlo, āvi, ātum, āre, 1 συλῶ,
λεηλατῶ.

expugnatio, ūnis, θ. ἐκπόρθησις.

expugno, āvi, ātum, āre 1 ἐκπο-
λιορκῶ, ἐκπορθῶ, νικῶ.

exsilium, ii, οὐδ. ἔξορία.

exspecto, āvi, ātum, āre, 1 περι-
μένω.

F

fabūla, ae, θ. μῦθος.

faciūs, ὄρις, οὐδ. πρᾶξις, ἔργον
(μάλιστα πονηρόν).

facio, fēci, factum, ἔre, 3 ποιῶ.

factum, i, οὐδ. ἔργον, πρᾶξις.

falsus, a, um, ψευδής.

fama, ae, θ. φήμη.

fames, is, θ. πεῖνα.

fatālis, e, μοιραῖος, δλέθριος.

fatīgo, āvi, ātum, āre, 1 κατα-
πονῶ.

Favius, ii, ἀρ. Φάβιος.

fecundus, a, um, εὔφορος.

felicissīme, εὐτυχέστατα.

felicitas, ātis, θ. εὐτυχία, εὐδαι-
μονία.

felix, īcis, εὐτυχής, εὐδαίμων.

femīna, ae, θ. γυνή.

fenestra, ae, παράθυρον.

fere, ἐπίρρ. σχεδόν.

fertīlis, e, εὔφορος.

festīno, āvi, ātum, āre, 1 σπεύδω.

fidēlis, e, πιστός.

fidelīter, ἐπίρρ. πιστῶς.

fides, īi, θ. 1) πίστις 2) ἔνορκος
διαβεβαίωσις, ὑπόσχεσις 3) προσ-
τασία, βοήθεια.

fidus, a, um, πιστός.

figūra, ae, θ. μορφή.

filia, ae, θ. θυγάτηρ.

filius, ii, ἀρ. υἱός.

finio, īvi, ītum, īre, 4 τελειώνω.

finis, is, θ. τέλος· ἐν τῷ πληθ. =
χώρα.

finitīmus, a, um, ὅμορος, γει-
τονικός.

fio, factus sum, fiēri, γίγνομαι.

firmo, āvi, ātum, āre, 1 στερεῶ,
όχυρῶ.

firmus, a, um, όχυρός.

flagro, āvi, ātum, āre, 1 καίο-
μαι.

flamma, ae, θ. φλόξ.

floreo, ūi, ēre, 2 ἀκμάζω.

flos, floris, ἀρ. άνθος.

flumen, mīnis, οὐδ. ποταμός.

fluvius, ii, ἀρ. ποταμός.

focus, i, ἀρ. ἐστία.

formīca, ae, θ. μύρμηξ.

fortis, e, γενναῖος, ἀνδρεῖος.

fortīter, γενναίως, ἀνδρείως.

fortitūdo, īnis, θ. ἰσχύς, ἀνδρεία.

fortūna, ae, θ. τύχη.

fossa, ae, θ. τάφρος.

frango, frēgi, fractum, ēre, 3
θραύω.

frater, tris, ἀρ. ἀδελφός.

fraus, fraudis, θ. ἀπάτη.

frons, ndis, θ. φύλλωμα.

fructus, ūs, ἀρ. καρπός.

frugīfer, ēra, ērum, καρποφόρος.

frumentum, i, οὐδ. σῖτος.

frustra, ἐπίρρ. μάτην.

fuga, ae, θ. φυγή.

fugio, fūgi, fugītum, ēre, 3 φεύ-
γω.

fugo, āvi, ātum, āre, 1 φυγα-
δεύω, τρέπω εἰς φυγήν.

fungor, nctus sum, i, 3 ἐπιτελῶ.
fundo, fūdi, fūsum, ēre, 3 δια-
σκορπίζω.

futūrus, a, um, μέλλων· futūrum
tempus τὸ μέλλον.

G

galea, ae, θ. κράνος, περικεφα-
λαία.

Gallia, ae, θ. Γαλλία.

gallīna, ae, θ. ὄρνις, ἀλεκτορίς.

Gallus, i, ἀρ. Γάλλος.

gallus, i, ἀρ. ἀλέκτωρ.

gaudeo, gavīsus sum, ēre, 2
χαίρω.

gaudium, ii, οὐδ. χαρά.

generōsus, a, um, γενναιόφρων,
μεγαλόψυχος.

gens, ntis, θ. ἔθνος.

Germania, ae, θ. Γερμανία.

Germānus, i, ἀρ. Γερμανός.

gero, gessi, gestum, ēre, 3 πράτ-
τω, κατορθῶ· gero bellum =

διεξάγω πόλεμον, πολεμῶ.

gladius, ii, ἀρ. ξίφος.

gloria, ae, θ. δόξα.

Gracchus, i, ἀρ. Γράκχος.

Graecia, ae, θ. Ἐλλάς.

Graecus, i, ἀρ. Ἔλλην.

gratia, ae, θ. χάρις, εὐγνωμοσύνη.

gratus, a, um, ἀρεστός.

gravis, e, βαρύς, δεινός, ὀχληρός.

graviter, ἐπίρρ. βαρέως.

H

habeo, ūi, ūtum, ēre, 2 ἔχω· in
anīmo habeo = διανοοῦμαι· gra-
tiam habeo = διείλω χάριν·
habeo oratiōnem = ἀπαγγέλλω
λόγον.

habito, āvi, ātum, āre, 1 κα-
τοικῶ.

Hamilcar, āris, ἀρ. Ἀμίλκας.
Hannibal, ālis, ἀρ. Ἀννίβας.

Hasdrūbal, ālis, ἀρ. Ἀσδρούβας.

hasta, ae, θ. δόρυ.

Hector, ὄris, ἀρ. Ἔκτωρ.

Hecūba, ae, θ. Ἐκάβη.

Helēna, ae, θ. Ἐλένη.

Helvetii, ὄrum, ἀρ. Ἐλβετοί.

herba, ae, θ. χόρτον, βιτάνη,
χλόη.

heres, ēdis, ἀρ. κληρονόμος.

heri, ἐπίρρ. χθές.

hic, ἐπίρρ. ἐνταῦθα.

hic, haec, hoc, ὅδε, οὗτος.

hiems, ēmis, θ. χειμῶν· hieme
κατὰ τὸν χειμῶνα.

Hispania, ae, θ. Ἰσπανία.

historia, ae, θ. ἱστορία.

hodie, ἐπίρρ. σήμερον.

Homērus, i, ἀρ. Ὁμηρος.

homo, īnis, ἀρ. ἄνθρωπος.

honestus, a, um, ἔντιμος.

Horatius, ii, ἀρ. Ὁράτιος.

hortor, ātus sum, āri, 1 προ-
τρέπω.

hortus, i, ἀρ. κῆπος.

hospes, ītis, ἀρ. ξένος, φοιλοζενού-

μενος παρά τινι.
hospitium, ii, οὐδ. ξενία, φιλο-
ξενία.

hostia, ae, θ. ιερεῖον, σφάγιον.
Hostilius, ii, ἀρ. Ὁστίλιος.
hostis, is, ἐχθρός, πολέμιος.
huc, ἐπίρρ. ἐδῶ, εἰς τοῦτον τὸν
τόπον.

humānus, a, um, φιλάνθρωπος,
ἀνθρώπινος.

hydra, ae, θ. ὕδρα (νερόφιδο).

I

ibi, ἐπίρρ. ἐκεῖ.

idem, eādem, idem, δ αὐτός.

igītur, σύνδ. λοιπόν.

ignārus, a, um, ἀπειρος.

ignavia, ae, θ. δειλία.

ignāvus, a, um, ἀτολμος, δειλός.

ignominia, ae, θ. ὄνειδος.

ignōro, āvi, ātum, āre, 1 ἀγνοῶ.

ille, a, ud, ἐκεῖνος.

illūstris, e, ἐπιφανής, λαμπρός.

illūstro, āvi, ātum, āre, 1 ὑμνῶ.

imbellis, e, ἀπίλεμος.

immīgro, āvi, ātum, āre, 1 μετοι-
κίζω.

immineo, ēre, 2 ἐπικρέμαμαι, ἀ-
πειλῶ.

immōlo, āvi, ātum, āre, 1 θυσι-
άζω.

immortālis, e, ἀθάνατος.

impavīdus, a, um, ἀπτόητος, θαρ-
ράλεος.

impedio, īvi, ītum, īre, 4 κω-
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λύω, ἐμποδίζω.

imperātor, ὅρις, ἀρ. αὐτοκράτωρ,
στρατηγός.

imperium, ii, οὐδ. κράτος, ἀρχή,
ἐξουσία, προσταγή.

impēro, āvi, ātum, āre, 1 ὥρχω,
διατάσσω.

impertio, īvi, ītum, īre, 4 μετα-
δίδωμι, δίδω μέρος ἐκ τινος.

impētus, ūs, ἀρ. ἔφοδος.

impleo, ēvi, ētum, ēre, 2 πληρῶ.

implōro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπι-
καλοῦμαι.

imprōbus, a, um, φαῦλος, κακός.

in, πρόθ. 1) μετ' αἰτιατκ. = εἰς,
πρός 2) μετ' ἀραιτκ. = ἐν.

inceautus, a, um, ἀπροφύλακτος,
ἀπερίσκεπτος.

incendium, ii, οὐδ. πυρπόλησις,
πυρκαϊά.

incendo, ndi, nsum, ēre, 3 ἀνά-
πτω, ἐξάπτω, πυρπολῶ, καίω.

incertus, a, um, ἀβέβαιος.

incīto, āvi, ātum, āre, 1 προτρέ-
πω, παροτρύνω.

incōla, ae, ἀρ. κάτοικος.

inde, ἐπίρρ. ἐκεῖθεν, ἐκ τούτου.

indīco, dixi, etum, ēre, 3 κη-
ρύσσω.

indignatio, ūnis, θ. ἀγανάκτησις.

indōles, is, θ. εὐφυτά.

indūo, dīi, dūtum, ēre, 3 ἐνδύω.

īndustria, ae, θ. φιλοπονία.

industrius, a, um, φιλόπονος.

infēlix, īcis, δυστυχής.

infēri, ūrum, ἀρ. οἱ κάτω, οἱ ἐν

- "Ἄδου = ὁ "Ἄδης.
infestus, a, um, δυσμενής, ἐχθρός.
infidus, a, um, ἀπιστος.
infirmus, a, um, ἀσθενής.
inflammo, āvi, ātum, āre, 1 πα-
ροξύνω, ἔξαπτω, διεγείρω.
ingens, ntis, μέγιστος, ἄπειρος.
inimicus, a, um, δυσμενής: inimī-
cus, i, oūs. ἀρ. ἐχθρός.
initium, iii, oūd. ἀρχή: initio, ἀ-
φαιρτκ. τοῦ χρόνου = κατ' ἀρ-
χάς.
injicio, jēci, jectum, ēre, 3 ἐμ-
βάλλω.
injicendum, a, um, ἀηδής, ἀτερ-
πής.
injuria, ae, 0. ἀδικία.
inquit, εῖπε.
insidiae, ārum, 0. ἐνέδραι, ἐνέδραι.
insignis, e, ἐπιφανής, ἔνδοξος.
insula, ae, 0. νῆσος.
insum, fui, esse, ἐνυπάρχω.
intellēgo, exi, ectum, ēre, 3 ἐν-
νοῶ.
inter, πρόθ. μετ' αἰτιατ. = μεταξύ.
interficio, fēci, sectum, ēre, 3 φο-
νεύω.
intērim, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξύ.
interitus, ūs, ἀρ. καταστροφή, ὅλε-
θρος.
interrōgo, āvi, ātum, āre, 1 ἐ-
ρωτῶ.
intersum, fui, esse, παρευρίσκο-
μαι: intersum bellis = λαμβάνω
μέρος εἰς τοὺς πολέμους.
intrā, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = ἐντὸς
- μετὰ γνω.
intro, āvi, ātum, āre, 1 εἰσέρ-
χομαι.
invīto, āvi, ātum, āre, 1 προσ-
καλῶ.
invītus, a, um, ἀκον.
Iphigeniā, ae, 0. Ἰφιγένεια.
ipse, a, um, αὐτός.
ira, ae, 0. ἡ ὀργή.
irascor,—, irasei, 3 ὀργίζομαι.
irātus, a, um, ὀργισθείς.
irrītus, a, um, μάταιος.
is, ea, id, αὐτός, οὗτος.
iste, ista, istud, οὗτος.
ita, ἐπίρρ. οὕτω: ita... ut = 1) τό-
σον... ὥστε: 2) οὕτως... ὥστε.
Italia, ae, 0. Ἰταλία.
itāque, σύνδ. ὅθεν.
itērum, ἐπίρρ. δευτέραν φοράν,
πάλιν.
Ithāca, ae, 0. Ἰθάκη.

J

- jaceo, ūi, ēre, 2 κεῖμαι, κατάκει-
μαι.
jam, ἐπίρρ. ἥδη: non jam = οὐκ-
έτι: jam diu πολὺν ἥδη χρόνον.
Janus, i, ἀρ. Ἰανός.
jubeo, jussi, jussum, ēre, 2 δια-
τάσσω.
jucundus, a, um, εὐχάριστος, ἡδύς.
jugum, i, oūd. ράχις (ὅρους),
ζυγὸς (δουλείας).
Julius, ii, ἀρ. Ἰούλιος.
Juppīter, Jovis, ἀρ. Ζεύς.

jure, δικαίως.
juro, āvi, ātum, āre, 1 ὅμνύω,
 ὅρκιζομαι.
jus, juris, οὐδ. δίκαιον.
jus-jurandum, juris jurandi, οὐδ.
 ὅρκος.
jussus, ūs, ἀρ. εὔχρ. μόνον ἐν τῇ
 ἐν. ἀφαιρτκ. jussū = τῇ δια-
 ταγῇ.
justus, a, um, δίκαιος.
juvēnis, is, ἀρ. νέος.

L

labor, ūris, ἀρ. μόχθος, ταλαιπω-
 ρία.
labōro, āvi, ātum, āre, 1 μοχθῶ,
 κοπιάζω, ἐργάζομαι.
Lacaena, ae, θ. Λάκαινα.
Lacedaemonius, a, um, Λακεδαι-
 μόνιος: οὐσ. Lacedaemonii, ū-
 rum, ἀρ. Λακεδαιμόνιοι.
lacēro, āvi, ātum, āre, 1 σπαράτ-
 τω, διασχίζω, κατακρεούργω.
lacrīma, ae, θ. δάκρυον.
lacrīmo, āvi, ātum, āre, 1 δα-
 κρύω.
lacus, ūs, ἀρ. λίμνη.
laetus, a, um, εύθυμος, φαιδρός.
Laocoōn, ntis, ἀρ. Λαοκόνων.
lateo, ūi, ēre, 2 κρύπτομαι.
Latīni, ūrum, ἀρ. Λατῖνοι.
Latīnus, i, ἀρ. Λατῖνος.
Latium, ii, οὐδ. τὸ Λάτιον.
Latōna, ae, θ. Λητώ.
latus, a, um, εὐρύς.

laudabīlis, e, ἐπαινετός, ἀξιέπαι-
 νος.
laudo, āvi, ātum, āre, 1 ἐπαινῶ,
 δοξάζω.
laurus, i, θ. δάφνη.
laus, laudis, θ. ἐπαινος.
lectus, i, ἀρ. κλίνη.
legātus, i, ἀρ. πρεσβευτής.
legio, ūnis, θ. λεγεὼν (σῶμα στρα-
 τιωτικὸν ἐκ πεζῶν καὶ ίππεων
 παρ' ἀρχαίοις Ρωμαίοις, δυνάμεως
 4.000—6.000 ἀνδρῶν).
lenio, īvi καὶ īi, ītum, īre, 4
 πραῦνω.
Lentūlus, i, ἀρ. Λέντλος.
Leonīdas, ae, ἀρ. Λεωνίδας.
levītas, ātis, θ. κουφότης, κουφό-
 νοια.
levo, āvi, ātum, āre, 1 ἀνακου-
 φίζω.
lex, legis, θ. νόμος.
libenter, ἐπίρρ. ἀσμένως.
liber, ēra, ērum, ἐλεύθερος, ἀπηλ-
 λαγμένος.
liber, bri, ἀρ. βιβλίον.
liberi, ūrum, ἀρ. τὰ τέκνα.
libēro, āvi, ātum, āre, 1 ἐλευθερῶ,
 ἀπαλλάσσω.
libertas, ātis, θ. ἐλευθερία.
licet, licūit, ēre, 2 ἐπιτρέπεται.
ligneus, a, um, ξύλινος.
littēræ, ārum, θ. γράμματα, ἐπι-
 · στῆμαι.
litus, ūris, οὐδ. ἀκτή, παραλία.
locus, i, ἀρ. τόπος, θέσις.
longinquois, a, um, ἀπομεμα-

κρυσμένος.

longus, a, um, μακρός.

lorīca, ae, θ. θώραξ.

luctus, ūs, ἀρ. πένθος.

lucus, i, ἀρ. ἄλσος, ιερὸν δάσος.

ludus, i, ἀρ. παιγνίδιον ἐν τῷ

πληθ. = ἀγῶνες.

lupus, i, ἀρ. λύκος.

luxuria, ae, θ. τρυφή, ἡδυπάθεια.

Lydi, ūrum, ἀρ. Λυδοί.

Lysander, dri, ἀρ. Λύσανδρος.

M

Maecēnas, ātis, ἀρ. Μαικήνας· εὐγενὴς καὶ πλούσιος Ρωμαῖος, φίλος τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου.

magis, ἐπίρρ. μᾶλλον.

magistrātus, ūs, ἀρ. ἀρχή· ἐν τῷ πληθ. = ἀρχοντες.

magnitūdo, ūnis, θ. μέγεθος.

magnus, a, um, μέγας, πολύς.

Mahabal, ālis, ἀρ. Μαράβας.

major, jus, μείζων· majōres, um = πρόγονοι.

malitia, ae, θ. κακία.

malum, i, οὐδ. τὸ κακόν.

malus, a, um, κακός, φαῦλος.

mando, āvi, ātum, āre, 1 παραγγέλλω· mando memoriae = ἐντυπῶ (ἐγχαράττω) τῇ μνήμῃ.

manus, ūs, θ. χείρ· manum consēro = συμπλέκομαι, συνάπτω μάχην.

Marāthon, ūnis, ἀρ. Μαραθών.

Marcius, ii, ἀρ. Μάρκιος.

mare, is, οὐδ. θάλασσα.

Marius, ii, ἀρ. Μάριος.

mater, matris, θ. μήτηρ.

matrimonium, ii, οὐδ. γάμος.

maxīmus, a, um, μέγιστος.

Maxīmus, i, ἀρ. Μάξιμος.

medicīna, ae, θ. ιατρική.

medīcus, i, ἀρ. ιατρός.

Mediolānum, i, οὐδ. Μεδιόλανον.

medītor, ātus sum, āri, 1 σκέπτομαι.

Medus, i, ἀρ. Μῆδος.

mel, illis, οὐδ. μέλι.

melior, us, καλλίων.

memor, ūris, μνήμων.

memoria, ae, θ. μνήμη.

Menelāus, i, ἀρ. Μενέλαος.

mensa, ae, θ. τράπεζα.

meo, āvi, ātum, āre, 1 πορεύομαι, ἔρχομαι.

mercātor, ūris, ἀρ. ἔμπορος.

mercatūra, ae, θ. ἔμπόριον.

Mercurius, ii, ἀρ. Ἐρμῆς.

mereo, ūi, ēre, 2 εἰμιαί ἀξιος· mereo bene de alīquo = εὐεργετῶ, ὡφελῶ τινα.

Messenii, ūrum, ἀρ. Μεσσήνιοι.

metuo, ūi, ēre, 3 φοβοῦμαι.

metus, ūs, ἀρ. φόβος.

meus, a, um, ἐμός.

migro, āvi, ātum, āre, 1 μεταβαίνω, πορεύομαι.

miles, īlis, ἀρ. στρατιώτης.

militāris, e, πολεμικός· res mi-

- litāres = τὰ πολεμικά.
 militia, ae, 0. στρατεία.
 mille, χίλιοι, ἐν. τῷ ἑνικῷ ἄκλιτον
 ἐπίθ., ἐν τῷ πληθ. milia, um,
 κτλ. οὐσ. κλιτόν.
 Miltiādes, is, ἀρ. Μιλτιάδης.
 Minerva, ae, θ. Ἀθηνᾶ.
 minister, stri, ἀρ. διάκονος, θε-
 ράπων.
 ministra, ae, θ. διάκονος, θε-
 ραπαινίς.
 minīmus, a, um, ἐλάχιστος.
 minor, us, μικρότερος.
 mirus, a, um, θαυμαστός.
 miser, ēra, ērum, ὕθλιος, ἐλεει-
 νός, δυστυχής.
 misericordia, ae, θ. οἰκτος.
 mitto, misi, missum, ēre, 3 πέμ-
 πω, στέλλω.
 modestus, a, um, σώφρων.
 modo, ἐπίρρ. μόνον.
 modus, i, ἀρ. τρόπος.
 moenia, um, οὐδ. τείχη.
 molestia, ae, θ. ὅχλησις, δυσχέ-
 ρεια.
 molestus, a, um, βαρύς, ὅχληρός.
 mollis, e, μαλακός, ἀπαλός.
 moneo, ūi, ītum, ēre, 2 προ-
 τρέπω, συμβουλεύω.
 mons, ntis, ἀρ. ὅρος.
 monstrō, āvi, ātum, āre, 1 δει-
 κνύω.
 monstrum, i, οὐδ. τέρας.
 morbus, i, ἀρ. νόσος.
 morior, mortūus sum, mori 3
 ἀποθνήσκω.
- moror, ātus sum, āri, 1 δι-
 τρίβω.
 mors, rtis, θ. Θάνατος.
 morsus, ūs, ἀρ. δῆγμα.
 mortālis, e, θυητός.
 moveo, mōvi, mōtum, ēre, 2
 κινῶ.
 Mucius, ii, ἀρ. Μούκιος.
 mulier, ēris, θ. γυνή.
 multitūdo, īnis, θ. πλῆθος, πλη-
 θύς.
 multo, āvi, ātum, āre, 1 τιμωρῶ.
 multo exsilio ἔξορίζω.
 multus, a, um, πολὺς: ἡ αἰτιατ.
 multum καὶ ἀφαιρτ. multo
 (ἐπὶ συγκρίσεως) ἐπίρρ. = πο-
 λύ, πολὺν χρόνον, πολλῶ.
 munio, īvi, ītum, īre, 4 δύχυρω.
 muraena, ae, θ. μύραινα (ἴχθυς
 xv. σμέρνα).
 murus, i, ἀρ. τεῖχος.
 Musae, ārum, θ. Μοῦσαι.
 muto, āvi, ātum, āre, 1 μετα-
 βάλλω, ἀλλάσσω.

N

- nam, σύνδ. διότι.
 nanciseor, nactus sum, nancisci, 3 τυγχάνω.
 narro, āvi, ātum, āre, 1 διη-
 γοῦμαι.
 natio, ὄnis, θ. ἔθνος.
 natus, a, um, γεγονός, γεννηθείς.
 nauta, ae, ἀρ. ναύτης.
 navālis, e, ναυτικός· navālis pu-

- gna = ναυμαχία.
 navīgo, āvi, ātum, āre, 1 πλέω.
 navis, is, 0. ναῦς.
 -ne, ἐρωτημ. μόριον προσαρτώμενον ἐν τέλει τῆς λέξεως, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐρώτησις = ἄρα γε.
 ne, σύνδεσμος = μήπως, ἵνα μή.
 ne-quidem = οὐδέ.
 necessarius, a, um, ἀναγκαῖος.
 neco, āvi, ātum, āre, 1 φονεύω.
 nefarius, a, um, ἀνόσιος.
 neglīgo, ēxi, ectum, ēre, 3 ἀμελῶ.
 nego, āvi, ātum, āre, 1 ἀρνοῦμαι.
 negotium, ii, οὐδ. ὑπόθεσις, ἀσχολία.
 nemo, γνω. nullius, δτκ. nemīni, αἰτ. nemīnem, ἀφ. nullo, ἀρ. οὐδείς.
 Neptūnus, i, ἀρ. Ποσειδῶν.
 neque καὶ nec, σύνδ. οὔτε, καὶ δέν.
 Nereus, i, ἀρ. Νηρεὺς (Θαλάσσιος θεός). Θυγατέρες τούτου αἱ Νηρήδες.
 nescio, īvi καὶ ū, ītum, īre, 4 ἀγνοῶ, δὲν γνωρίζω.
 nihil, οὐδ. ἀκλιτον = οὐδέν, μηδέν.
 nimis, ἐπίρρ. λίαν, πολύ.
 nisi, σύνδ. εἰ μή, ἐὰν μή.
 nobīlis, e, εὐγενής, ἐπιφανής, γνωστός.
 noceo, ū, ūtum, ēre, 2 βλάπτω.
 nomen, ūnis, οὐδ. ὄνομα.
- nomīno, āvi, ātum, āre, 1 ὀνομάζω.
 non, δέν.
 nondum, οὔπω.
 nonne, ἐρωτημ. μόριον ἐν εὐθείαις ἐρωτήσει = πῶς δέν;
 nonnullus, a, um, τίς.
 nonus, a, um, ἔνατος.
 noster, stra, strum, ἡμέτερος.
 notus, a, um, γνωστός.
 novem, ἑννέα.
 novus, a, um, νέος, ἀσυνήθης.
 nox, ctis, θ. νύξ.
 nullus, a, um, οὐδείς, μηδείς.
 num, ἐρωτηματικὸν μόριον 1) ἐν εὐθείαις ἐρωτήσει = μήπως, ἄρα γε; 2) ἐν πλαγ. ἐρωτ. = ἄν.
 Numa, ae, ἀρ. Νουμᾶς.
 numēro, āvi, ātum, āre, 1 ἀριθμῶ.
 numērus, i, ἀρ. ἀριθμός.
 nunc, ἐπίρρ. νῦν, τώρα.
 nunquam, ἐπίρρ. οὐδέποτε.
 nuntio, āvi, ātum, āre, 1 ἀναγγέλω.
 nuntius, ii, ἀγγελος, ἀγγελιαφόρος.
 nuper, ἐπίρρ. ἀρτι, πρὸ δλίγου.
 nutrio, īvi, ītum, īre, 4 τρέφω.

0

- oboedio, īvi, ītum, īre, 4 ὑπακούω, πείθομαι.
 obijcio, jēci, jectum, ēre, 3 ριπτω.

obrūo, rūi, rūtum, ēre, 3 κατα-
 καλύπτω.
 obsēro, āvi, ātum, āre, 1 ἵκε-
 τεύω.
 obtempēro, āvi, ātum, āre, 1
 πείθομαι, ὑπακούω.
 occasio, ūnis, θ. εὐκαιρία.
 occūpo, āvi, ātum, āre, 1 κατα-
 λαμβάνω.
 Octaviānus, i, ἀρ. Ὁκταβιανός.
 octo, δκτώ.
 ocūlus, i, ἀρ. δφθαλμός.
 odium, ii, οὐδ. τὸ μῖσος.
 officium, ii, οὐδ. καθῆκον.
 olim, ἐπίρρ. ποτέ, κάποτε.
 omnis, e, πᾶς.
 omnīno, ἐπίρρ. πάντως: omnīno
 non, οὐδαμῶς.
 onēro, āvi, ātum, āre, 1 ἐπι-
 βαρύνω.
 opes, um, θ. πλοῦτος, θησαυροί,
 εύπορία.
 oppr̄dum, i, οὐδ. πόλις.
 oppr̄imo, pressi, pressum, ēre,
 3 καταπιέζω, ματαιῶ, κατα-
 στρέφω.
 oppugno, āvi, ātum, āre, 1 πο-
 λιορκῶ.
 opt̄imus, a, um, ἀριστος.
 opto, āvi, ātum, āre, 1 εὔχομαι,
 παρακαλῶ, ἐπιθυμῶ.
 opulentus, a, um, πλούσιος.
 opus, ēris, οὐδ. ἔργον.
 ora, ae, ἀκτή, παραλία.
 oracūlum, i, οὐδ. ρυγτεῖον, γρη-
 σμός.

oratio, ūnis, θ. λόγος.
 ornamentum, i, οὐδ. κόσμημα.
 orno, āvi, ātum, āre, 1 κοσμῶ.
 oro, āvi, ātum, āre, 1 παρακαλῶ.
 otiōsus, a, um, ἀπράγμων, ἀργός.
 Ovidius, ii, ἀρ. Ὁβίδιος.
P
 P. = Publius, ii, ἀρ. Πόπλιος.
 Padus, i, ἀρ. Πάδος, ποταμὸς τῆς
 Ἰταλίας (νῦν Po).
 paene, ἐπίρρ. σχεδόν.
 paeninsūla, ae, θ. χερσόνησος.
 pagus, i, ἀρ. κώμη.
 paluster, stris, stre, ἐλώδης.
 pareo, ūi, ēre, 2 ὑπακούω.
 pario, pep̄eri, partum, ēre, 3
 παρασκευάζω, παρέχω.
 Paris, ūdis, ἀρ. Πάρις.
 paro, āvi, ātum, āre, 1 παρα-
 σκευάζω, παρέχω, προξενῶ: pa-
 ro bellum = παρασκευάζω πό-
 λεμον, παρασκευάζομαι πρὸς πό-
 λεμον.
 pars, partis, θ. μέρος.
 parvus, a, um, μικρός.
 pascuum, i, οὐδ. βοσκή.
 pateo, ūi, ēre, 2 ἀναπέπταμαι,
 ἐκτείνομαι.
 pater, tris, ἀρ. πατήρ: patres,
 um = οἱ πατέρικοι.
 patria, ae, θ. πατρίς.
 patricii, ūrum, ἀρ. πατρίκιοι.
 patrius, a, um, πάτριος, πατρῶος.
 Patrōclus, i, ἀρ. Πάτροκλος.

paucus, a, um, (σγεδὸν μύον κα-
τὰ πλῆθ.). ὀλίγοι.

paulatim, ἐπίρρ. κατὰ μικρόν.

paulo, ἐπιρρ. ἀφικτρ. μικρῷ, ὁ-

λίγον paulo post = μετ' ὀλίγον.

Paulus, i, ἀρ. Παῦλος.

pauper, ἔρις, πτωχός.

Pausanias, ae, ἀρ. Παυσανίας.

pax, pacis, θ. εἰρήνη.

pecco, ἄνι, ἄτυμ, ἄτε, 1 ἀμαρ-
τάνω.

pecunia, ae, θ. χρήματα, περι-
ουσία.

pedes, ἵτις, ἀρ. ὁ πεζὸς (στρα-
τιώτης).

pedester, stris, stre, πεζικός: eo-
piae pedestres = τὸ πεζικόν.

peditatus, ūs, ἀρ. πεζικόν.

pello, pepūli, pulsum, ἔτε, 3 ἀπο-
κρούω.

per, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = ἀνὰ τι,
κατά τι, διά τινος.

peregrinus, a, um, ξένος.

periculōsus, a, um, ἐπικίνδυνος.

periculum, i, οὐδ. κίνδυνος.

perītus, a, um, ἔμπειρος.

permagnus, a, um, πολὺ μέγας.

permitto, mīsi, missum, ἔτε, 3
ἐπιτρέπω, παραδίδω.

permultus, a, um, παρὰ πολὺς.

pernicies, ēi, θ. ὅλεθρος.

perniciōsus, a, um, δλέθριος.

Persae, ārum, ἀρ. Πέρσαι.

perterreo, ūi, ὕτυμ, ἔτε, 2 κατα-
φοβῶ, καταπλήσσω, κατατρο-
μαζω.

perturbo, ἄνι, ἄτυμ, ἄτε, 1 κα-
ράττω.

pes, pedis, ἀρ. πούς: pedibus =
πεζῇ.

pessimus, a, um, χείριστος.

pestilentia, ae, θ. λοιμός.

peto, ἴνι καὶ ἵι, ὕτυμ, ἔτε, 3
ζητῶ, παρακαλῶ.

pietas, ἄτις, θ. εὐσέβεια.

piger, gra, grum, νωθρός.

pilum, i, οὐδ. ἀκόντιον.

piscīna, ae, θ. ἰχθυοτροφεῖον.

piscis, is, ἀρ. ἰχθύς.

pius, a, um, εὐσεβής.

placeo, ὕι, ὕτυμ, ἔτε, 2 ἀρέσκω.

placo, ἄνι, ἄτυμ, ἄτε, 1 ἐξιλεῶ,
καταπραῦνω.

planities, ēi, θ. πεδιάς.

Plataeae, ārum, θ. Πλαταιαί.

platānus, i, θ. πλάτανος.

plebs, plebis, θ. πληθύς, πληθεῖοι.

plenus, a, um, πλήρης.

plerumque, ἐπίρρ. ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

poena, ae, θ. ποινή.

Poeni, ūrum, ἀρ. Καρχηδόνιοι.

Poenus, a, um, Καρχηδόνιος.

poēta, ἀρ. ποιητής.

polliceor, cītus sum, cēri, 2 ὑπι-
σχνοῦμαι.

Pollio, ūnis, ἀρ., βλ. Vadius.

pomīfer, ἔρα, ἔρυμ, ὀπωροφό-
ρος.

Pompējus, i, ἀρ. Πομπήιος.

Pompilius, ii, ἀρ. Πομπίλιος.

pono, posūi, posītum, ἔτε, 3
θέτω· pono castra = στρατο-

- πεδεύω.
popūlus, i, ἀρ. λαός.
popūlus, i, θ. λεύκη.
Porsenna, ae, ἀρ. Πορσήνας.
porto, āvi, ātum, āre, 1 κομίζω,
φέρω.
portus, ūs, ἀρ. λιμήν.
posco, poposci, poscere, 3 ζητῶ.
possum, potui, posse, δύναμαι.
post, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = μετά τι.
postea, ἐπίρρ. ὕστερον.
posterus, ὕστερος· postero die
τῇ ὕστεραίᾳ.
postquam, σύνδ. χρον. = ἀφοῦ,
ἀφ' ὅτου.
postrēmo, ἐπίρρ. τελευταῖον, τέλος.
postūlo, āvi, ātum, āre, 1 ἀ-
παιτῶ.
potens, ntis, ισχυρός, δυνατός, ι-
κνάντος.
potentia, ae, θ. δύναμις, ισχύς.
pracheo, būi, bītum, ēre, 2 πα-
ρέχω.
praeceptum, i, οὐδ. παραίνεσις,
συμβουλή.
praecipio, cēpi, ceptum, ēre, 3
διατάσσω.
praelārus, a, um, περίφημος, ἔν-
δοξος, δνομαστός, ἔξαίρετος.
praeda, ae, θ. λεία.
praedīco, xi, ctum, ēre, 3 προ-
λέγω.
praesidium, ii, οὐδ. φρουρά.
praesum, fui, esse, προέσταμαι,
ἡγοῦμαι.
praeter, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. =
- πλήν, ἐκτός.
praeterea, ἐπίρρ. πρὸς τούτους.
praetervēhor, vectus sum, i, 3
παρέρχομαι.
praetor, ὄρις, ἀρ. πραίτωρ, στρα-
τηγός.
preces, precum, θ. παράλησις.
pretiōsus, a, um, πολύτιμος.
Priāmus, i, ἀρ. Πρίαμος.
Priēna, ae, θ. Πριήνη.
primo, ἐπίρρ. κατὰ πρῶτον.
primus, a, um, πρῶτος.
princeps, cēpis, ἀρ. ἡγεμών.
priscus, a, um, ἀρχαῖος.
Priscus, i, ἀρ. Πρίσκος (πρεσβύ-
τερος).
priusquam, σύνδ. πρὶν ἦ.
privō, āvi, ātum, āre, 1 στερῶ.
pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρτκ. = ἀπί-
μετά γνκ., ὑπὲρ μετά γνκ., συμ-
φώνως πρός τι.
probo, āvi, ātum, āre, 1 ἐπιδοκι-
μάζω.
probūs, a, um, χρηστός, ἀγαθός.
procul, ἐπίρρ. μακράν.
prodītor, ὄρις, ἀρ. προδότης.
proelium, ii, οὐδ. μάχη.
proficisci, profectus sum, pro-
ficiisci, 3 πορεύομαι.
profiteor, fessus sum, ēri, 2 δμο-
λογῶ, λέγω.
prohibeo, būi, bītum, ēre, 2 κω-
λύω, ἐμποδίζω.
promissum, i, οὐδ. ὑπόσχεσις.
prope, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = πλη-
σίον τινός.

- prop̄ero, āvi, ātum, āre, 1 κοστός.
σπεύδω.
- propinquus, a, um, ἐγγὺς ὁν,
πλησιόχωρος.
- propter, πρόθ. μετ' αἰτιατκ. = διὰ
μετ' αἰτιατκ.
- propterea, ἐπίρρ. διὰ τοῦτο.
- propulso, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
κρούω, ἀπωθῶ.
- provideo, vīdi, vīsum, ēre, 2
προβλέπω.
- provincia, ae, θ. ἐπαρχία.
- prudens, ntis, συνετός.
- prudenter, ἐπίρρ. συνετῶς, φρο-
νίμως.
- prudentia, ae, θ. σύνεσις, φρό-
νησις.
- Prusia, ae, ἀρ. Προυσίας.
- publ̄icus, a, um, δημόσιος.
- puella, ae, θ. κοράσιον.
- puer, ēri, ἀρ. παις, δοῦλος.
- pugna, ae, θ. μάχη.
- pugno, āvi, ātum, āre, 1 μάχομαι,
πολεμῶ.
- pulcher, chra, chrum, ὥραῖος.
- pulchritūdo, īnis, θ. ὥραιότης.
- Punīcus, a, um, Καρχηδονιακός.
- punio, īvi, ītum, īre, 4 τιμωρῶ.
- puto, āvi, ātum, āre, 1 νομίζω.
- Pyrenaei, ūrum, ἀρ. τὰ Πυρηναῖα.
- Pythagōras, ae, ἀρ. Πυθαγόρας,
μέγας σοφὸς τῆς ἀρχαιότητος ἐκ
Σάμου (572 - 500 π.Χ.).
- Q**
- quadragesīmus, a, um, τεσσαρα-
κοστός.
- quadrīngentesīmus, a, um, τετρα-
κοσιοστός.
- quaero, sīvi, sītum, ēre, 3 ἐ-
ρωτῶ.
- quaestor, ūris, ἀρ. ταμίας.
- qualis, e, δόποις.
- quam, ἐπίρρ. 1) μετ' ἐπιθ.: πό-
σον πολὺ· 2) μετὰ συγχριτι-
κόν: ἦ.
- quamdīu, ἐπίρρ. ἐφ' ὅσον.
- quamquam, σύνδ. εἰ καὶ, ἀν καὶ.
- quantus, a, um, (ό)πόσιος.
- quartus, a, um, τέταρτος.
- quasi, ἐπίρρ. ὥσπερ.
- quattuor, τέσσαρες, α.
- que, ἐγκλιτ. τε, καὶ.
- qui ? quae ? quod ? τίς ; τί ;
qui, quae, quod, ὅς, ὅστις, ὁ δό-
ποιος.
- quia, σύνδ. διότι, ἐπειδή.
- quicunque, quaecumque, quod-
cumque = ὁστισδήποτε.
- quidam, quaedam, quiddam ἢ
quoddam, τίς, τί.
- quiētus, a, um, ἡσυχος.
- quindēcim, δέκα πέντε.
- quingentesīmus, a, um, πεντακο-
σιοστός.
- quingenti, ae, a, πεντακόσιοι.
- quinquagesīmus, a, um, πεντη-
κοστός.
- quinque, πέντε.
- quintus, a, um, πέμπτος.
- quis ? quid ? τίς ; τί ;
quod, σύνδ. διότι, ἐπειδή.

quomīnus, σύνδ. τιθέμενος (ἀντὶ τοῦ νε) μετὰ κωλύσεως σημαντικὰ ρ. = ἵνα μή, ὥστε νὰ μή. quomodo, ἐπίρρ. τίνι τρόπῳ, πῶς. quondam, ἐπίρρ. κάποτε. quoniām, σύνδ. ἐπειδή. quoque, σύνδ. ἐπιτασσόμενος = καί, ὡσαύτως, ἔτι. quotannis, ἐπίρρ. κατ' ἕτος quoties, ἐπίρρ. διάκις.

R

rapio, rapūi, raptum, ἔρε, 3 ἀρπάζω, σύρω. rapto, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἀρπάζω. raptus, a, um, ἀρπαγεῖς. raro, ἐπίρρ. σπανίως. ratio, ὅνις, θ. τρόπος. recīto, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἀναγνώσκω. recuperō, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἀνακτῶμαι. redītus, ūs, ἀρ. ἐπάνοδος. redūco, xi, ctum, ἔρε, 3 ἐπανάγω, ἐπαναφέρω. regīna, ae, θ. βασίλισσα. regio, ὅνις, θ. χώρα. regius, a, um, βασιλικός. regnum, i, oύδ. βασίλειον. rego, xi, ctum, ἔρε, 3 κυβερνῶ, διοικῶ. relēgo, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἐξορίζω. religo, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 δένω

(τινά). reliquiae, ārum, θ. λείψανα. reliquus, a, um, λουπός, ὑπόλοιπος. remedium, ii, oύδ. φάρμακον (γιατρικό). remīgro, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἐπανέρχομαι. Remus, i, ἀρ. Ρέμος. renōvo, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἀνανεῶ. reperio, reppēri, pertum, īre, 4 ἀνευρίσκω. repēto, īvi, ītum, ἔρε, 3 ἀπαιτῶ. repēto poenas ab alīquo = τιμωρῶ τινα. repudio, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἀποδοκιμάζω, ἀπορρίπτω. res, rei, θ. πρᾶγμα· res adversae = ἀτυχίαι· res bellīca = τὰ πολεμικά· res militāris = τὰ πολεμικά· res publīca = πολιτεία· res secundae = εὐτυχίαι. respondeo, spondi, sponsum, ἔρε, 2 ἀποκρίνομαι. restituo, stitūi, stitūtum, ἔρε, 3 πάλιν ἀνορθῶ. revēra, ἐπίρρ. τῷ διντὶ, ἀλγηθῶς. revōco, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1 ἀνακαλῶ. rex, regis, ἀρ. βασιλεύς. rogo, ἄντι, ἄτυμ, ἄρε, 1· 1) παρακαλῶ· 2) rogo legem, προτείνω νόμον. rogus, i, ἀρ. πυρά. Roma, ae, θ. Ρώμη.

Romānus, a, um, Ρωμαῖκός.
 Romānus, i, ἀρ. Ρωμαῖος.
 Romūlus, i, ἀρ. Ρωμύλος.
 rosa, ae, θ. ρόδον (τριαντάφυλλον).
 ruo, rui, rutum, ēre, 3 ὄρμω.
 rusticus, a, um, ἀγροτικός..
 rutīlus, a, um, πυρός, ξανθός.

S

Sabīna, ae, θ. Σαβίνη.
 Sabīnus, i, ἀρ. Σαβίνος.
 sacer, era, erum, ἱερός.
 sacrificatio, ōnis, θ. θυσία.
 sacrificium, ii, οὐδ. θυσία.
 sacrificio, āvi, ātum, āre, 1 θυσία.
 saecūlum, i, οὐδ. αἰών.
 saepe, ἐπίρρ. πολλάκις.
 saevio, ii, ītum, īre, 4 μαίνομαι.
 saevus, a, um, ἄγριος.
 sagitta, ae, θ. βέλος.
 Saguntum, i, οὐδ. Σάγουντον (ἀρχαία πόλις τῆς Ἰσπανίας).
 Salāmis, īnis, θ. Σαλαμίς.
 salūber, bris, bre, ὑγιεινός.
 salutāris, e, σωτήριος, χρήσιμος.
 salūto, āvi, ātum, āre, 1 γινεται.
 salveo, ēre, 2 εὔχρηστος ἢ προστακτικὴ salve = γαῖρε.
 Samnītes, tum, ἀρ. Σαμνῖται (λαὸς τῆς Κάτω Ἰταλίας).
 sano, āvi, ātum, āre, 1 θεραπεύω.

sanus, a, um, ὕγιής.
 sapiens, ntis, σοφός.
 sapientia, ae, θ. σοφία.
 Sardes, ium, θ. Σάρδεις.
 Sarpēdon, ōnis, ἀρ. Σαρπηδών,
 βασιλεὺς τῶν Λυκίων.
 satis, ἐπίρρ. ἀρκουντως, ἀρκετόν.
 satis est ἀρκεῖ.
 Saturnus, i, Κρόνος.
 saxum, i, οὐδ. λίθος.
 Scaevela, ae, ἀρ. Σκαιόλας.
 scelus, ēris, οὐδ. ἀνοσιούργημα.
 schola, ae, θ. σχολεῖον.
 scio, scīvi, scītum, scīre, 4 γνώσκω, γνωρίζω.
 Scipio, ōnis, ἀρσ. Σκιπίων.
 scriba, ae, ἀρ. γραφεύς.
 scriptor, ōris, ἀρ. συγγραφεύς.
 scutum, i, οὐδ. ἀσπίς (ποδήρης).
 secum = cum se μεθ' ἔαυτοῦ.
 secundus, a, um, δεύτερος, εὐ-
 μενής planities secunda = πεδίας ἐπιτηδεία (κατάληλος).
 res secundae = εύτυχίαι secundus ventus = οὔριος ἀνεμος.
 secunda fortūna = εύνοική τύχη.
 sed, σύνδ. ἀλλά· sed etiam = ἀλλὰ καὶ.
 sedeo, sedi, sessum, ēre, 2 κάθημαι.
 seditio, ōnis, θ. στάσις.
 sedūlus, a, um, πρόθυμος, φιλόπονος.
 semel, ἐπίρρ. ἀριθμ. ἀπαξ.
 semper, ἐπίρρ. πάντοτε.

- senātor, ὄρις, ἀρσ. συγκλητικός.
 senātus, ὁς, ἀρσ. σύγκλητος.
 senex, senis, ἀρσ. γέρων, ἐν βροθεῖ
 γήρατι.
 sententia, ae, 0. γνώμη τις
 sententiā = κατὰ τὴν ἐμὴν γνώ-
 μην.
 sentio, sensi, sensum, īre, 4 ἡντι-
 λαμβάνομαι, ἔννοιω.
 sepāro, āvi, ātum, āre, 1 γω-
 ρίζω.
 septem, ἑπτά.
 septendēcim, δέκα ἑπτά.
 septīmus, a, um, ἕβδομος.
 septingentesīmus, a, um, ἑπτα-
 κοσιστός.
 septuagesīmus, a, um, ἕβδομη-
 κοστός.
 sequor, secūtus sum, sequi, 3
 ἀκολουθῶ.
 sermo, ὄνις, ἀρ. λόγος.
 servio, īvi, ītum, īre, 4 εἴμαι ἢ
 ὑπηρετῶ δις δοῦλος.
 servītus, tūtis, 0. δουλεία.
 Servius, ii, ἀρ. Σέρβιος.
 servō, āvi, ātum, āre, 1 σφίζω,
 διατήρω, διαφυλάττω.
 servus, i, ἀρ. δοῦλος.
 severītas, ātis, 0. αὐστηρότης.
 sevērus, a, um, αὐστηρός.
 sex, ἕξ.
 sexagesīmus, a, um, ἕξικοστός.
 sextus, a, um, ἔκτος.
 si, σύνδ. εἰ, ἐάν, όν.
 sic, ἐπίφη. οὖτω, δε (ὃς ἔξης).
 Sicilia, ae, 0. Σικελία.
- sileo, ūi, ἔρε, 2 σιωπῶ.
 silva, ae, 0. δάσος.
 simīlis, e, ὅμοιος.
 simulaerum, i, οὐδ. ὁμοιωμα, εἰ-
 κόν, ἔγαλμα.
 sine, πρόθ. μετ' ἀφικότη. = ὄντει.
 singūli, ae, a, ἔκαστος, εἰς ἔκα-
 στος, ἀνὰ ἔνα.
 sinister, stra, strum, ἀριστερός.
 Sirēnes, um, 0. Σειρῆνες.
 situs, a, um, κείμενος: situs sum
 = κείμαι.
 socius, ii, ἀρ. κοινωνός, σύμμα-
 χος, ἑταῖρος, διπλός.
 Socrātes, is, ἀρ. Σωκράτης.
 soleo, solītus sum, ἔρε, 2 συν-
 ηθίζω.
 Solo, ὄνις, ἀρ. Σόλων.
 solum, i, οὐδ. ἔδειφος: aequo solo
 = κατεδαφίζω.
 solus, a, um, μόνος: solum, ἐπίφη.
 μόνον: non solum = οὐ μόνον.
 solvo, solvi, solūtum, ἔρε, 3 λύω,
 ἀπαλλάσσω.
 somnus, i, ἀρ. ὑπνός.
 sonītus, ūs, ἀρ. ἔγος.
 Sparta, ae, 0. Σπάρτη.
 spatium, ii, οὐδ. διάστημα.
 species, ēi, 0. ὅψις, μορφή: spe-
 cie = κατὰ τὸ φαινόμενον.
 specto, āvi, ātum, āre, 1 βλέπω,
 παρατήρω.
 spero, āvi, ātum, āre, 1 ἐλπίζω.
 spes, spei, 0. ἐλπίς.
 spiro, āvi, ātum, āre, 1 ἡν-
 πνέω, ζω.

statim, ἐπίρρ. εὐθές.

statua, ae, 0. ἄγαλμα.

sto, steti, statum, āre, 1 ιστά-
μαι.

strenuus, a, um, δραστήριος.

strepitus, ūs, ἀρ. κρότος, θόρυ-
βος.

studeo, dūi, ēre, 2 προσποθῶ.

stultus, a, um, μωρός, ἀνόητος.

suadeo, suāsi, suāsum, ēre, 2
πείθω, συμβουλεύω.

suāvis, e, ἡδύς, γλυκύς, ἐπιγω-
γύς, εὐγάριστος.

sub, πρόθ. μετ' αἰτ. = περὶ μετ'
αἰτιατκ.

subīgo, bēgi, bactum, ēre, 3
ὑποτάσσω.

subīto, ἐπίρρ. αἴρωντς.

Suēbi, ōrum, ἀρ. Σουηβοι (γερ-
μανικὸν οὐνος).

sui, sibi, se, ἀγνων. αὐτοπαθ. =
έαυτοῦ — έαυτῶν.

Sulla, ae, ἀρ. Σύλλας.

sum, fui, esse, εἰμί, εἴμαι.

summa, ae, 0. τὸ ὅλον. summa
imperii = ἡγεμονία, ἀρχηγία.
summus, a, um, μέγιστος, ὑπέρ-
τατος, ἀνώτατος.

superbia, ae, 0. ὑπερηφάνεια.

superbus, a, um, ὑπερήφρωνος.

Superbus, i, ἀρ. Σούπερβος (ὑ-
περήφρωνος).

supero, āvi, ātum, āre, 1 νικῶ,
καταβάλλω, ὑπερβάλλω, ὑπερ-
βαίνω.

supersum, fui, esse, ὑπολείπομαι.

supplicium, ii, οὐδ. τιμωρία, μά-

λιστα δὲ ἡ ἐσχάτη, ὁ θάνατος.

supra, ἐπίρρ. ἀνωτέρω.

supra, πρόθ. μετ' αἰτ. = ὑπὲρ μετ'
αἰτιατκ.

sustento, āvi, ātum, āre, 1 ὑπο-
μένω.

sustineo, tinūi, tentum, ēre, 2
ὑπομένω.

suus, a, um, ἡ, ἡ, τὸ έαυτοῦ, έαυ-
τῆς.

T

taceo, ūi, ūtum, ēre, 2 σιωπῶ.

talis, e, τοιοῦτος.

tam, ἐπίρρ. τόσον (πολύ).

tamen, σύνδ. ὅμως.

tandem, ἐπίρρ. ἐπὶ τέλους.

tantus, a, um, τοσοῦτος.

Tarquinius, ii, ἀρ. Ταρκύνιος.

taurus, i, ἀρ. ταῦρος.

Tellus, i, ἀρ. Τέλλος.

telum, i, οὐδ. βέλος· πλ. tela,
ōrum = ὅπλα ἐπιθετικὰ (ἀντίθ-
arma, ōrum).

templum, i, οὐδ. ναός.

tempto, āvi, ātum, āre, 1 ἀπο-
πειρῶμαι.

tempus, ōris, οὐδ. χρόνος.

Tenēdus, i, 0. Τένεδος.

teneo, tenūi, tentum, ēre, 2 κρα-
τῶ, ἔχω, διατηρῶ· memoria
teneo = ἐν τῇ μνήμῃ κρατῶ,
ἐνθυμοῦμαι.

ter, ἐπίρρ. τρίς.

- Terentius, ii, ἀρ. Τερέντιος.
 tergum, i, οὐδ. νῶτον· terga verto
 = στρέφω τὰ νῶτα, τρέπομαι εἰς
 (ἀτακτον) φυγήν.
 termīne, āvi, ātum, āre, 1 πε-
 ρατῶ, τελειώνω.
 terra, ae, θ. γῆ, χώρα.
 terreo, rūi, rūtum, ēre, 2 προμά-
 ζω, φοβῶ, ταράσσω.
 terribilis, e, φοβερός.
 terror, ūris, ἀρ. τρόμος.
 tertius, a, um, τρίτος.
 testamentum, i, οὐδ. διαθήκη.
 Teutōni, ūrum, ἀρ. Τεύτονες.
 Themistōcles, is, ἀρ. Θεμιστο-
 κλῆς.
 Thermopylae, ārum, θ. Θερμο-
 πύλαι.
 Ti = Tiberius, ii, ἀρ. Τιβέριος.
 Tiberīnus, a, um, ὁ ἀνήκων εἰς
 τὸν Τίβεριν· Tiberīna insūla
 = νῆσος τοῦ Τιβέρεως.
 Ticīnus, i, ἀρ. Τίκινος (παραπό-
 ταμος τοῦ Πάδου).
 timeo, ūi, ēre, 2 φοβοῦμαι.
 timor, ūris, ἀρ. φόβος.
 tolēro, āvi, ātum, āre, 1 ὑπο-
 μένω.
 tormentum, i, οὐδ. βασανιστή-
 ριον.
 totus, a, um, ὅλος, ὄλοκληρος.
 tranquillītas, ātis, θ. νηγεμία.
 tranquillus, a, um, ἡσυχος, ἀτά-
 ρακτος.
 transgredior, gressus sum, i, Tyrtaeus, i, ἀρ. Τυρταῖος.
- 3 διαβαίνω, διαπλέω.
 transporto, āvi, ātum, āre, 1
 μετακομίζω.
 Trasimēnus, i, ἀρ. Τρασιμένη
 (λίμνη τῆς Ἐπρουρίας).
 tres, tria, τρεῖς, τρία.
 tribūnus militum, γιλίαρχος.
 tribūnus plebis, καὶ ἀπλῶς tri-
 būnus, i, δήμαρχος.
 tricesimus, a, um, τριακοστός.
 tristis, e, θλιβερός.
 triumphātor, ūris, ἀρ. θριαμ-
 βευτής.
 triumpho, āvi, ātum, āre, 1
 θριαμβεύω, κατάγω θρίαμβον.
 Troja, ae, θ. Τροία.
 Trojānus, a, um, Τρωικός· Tro-
 jāni, ūrum = Τρῶες.
 tu, σύ.
 tueor, (tutātus sum), ēri, 2 προ-
 φυλάττω, διασφέζω.
 Tullius, ii, ἀρ. Τύλλιος.
 Tullus, i, ἀρ. Τύλλος.
 tum, ἐπίρρ. τότε, ἔπειτα.
 turpis, e, αἰσχρός, ἔπονείδιστος.
 tutor, tātus sum, tāri, 1 προ-
 στατεύω.
 tutus, a, um, ἀσφαλής.
 tuus, a, um, σός.
 Tyrii, ūrum, ἀρ. Τύριοι (κάτοι-
 κοι τῆς Τύρου, πόλεως τῆς Συ-
 ρίας).
 Tyrrhēnus, a, um, Τυρρηνι-
 κός.

U

ubi ? ἐπίρρ. ποῦ ;
 ubi, ἐπίρρ. ἔνθα, ὅπου.
 Ulixes, is, ἀρ. Ὁδυσσεύς.
 ultimus, a, um, ἔσγατος.
 umbra, ae, θ. σκιά.
 umerus, i, ἀρ. ὄψος.
 unda, ae, θ. κῦμα.
 unde, ἐπίρρ. ὅπόθεν.
 undesexagesimus, a, um, πεντη-
 κοστὸς ἔνατος.
 universus, a, um, σύμπας.
 unquam (προηγουμένης ἀρνήσε-
 ως) ποτέ.
 unus, a, um, εἷς, μόνος· unā cum
 = δύοι μέ.
 urbs, bis, θ. πόλις, ἄστυ.
 ursus, i, ἀρ. ἄρκτος.
 usque ad, μέχρι.
 ut, ὡς, καθώς, ἵνα, ὥστε.
 uter, utra, utrum, πότερος· u-
 trum — an πότερον — ἢ.
 uterque, utrāque, utrumque, ἐ-
 κάτερος, ἀμφότεροι.
 utilis, e, ὀφέλιμος.
 utinam, εἴθε.
 utor, usus sum, uti, 3 μεταχειρί-
 ζομαι.

uva, ae, θ. σταφυλή.
 uxor, ūris, θ. σύζυγος.

V

valde, ἐπίρρ. σφύδρος, πολὺ.
 valeo, lūi, ēre, 2 ὑγιεινό.

valetūdo, īnis, θ. κατάστασις ὑ-
 γείας· bona valetūdo ὑγεία.
 validus, a, um, εὔρωστος, ρωμα-
 λέος.
 vallum, i, οὐδ. χαράκωμα, πρό-
 χωμα.
 varius, a, um, ποικίλος, διάφο-
 ρος.
 vas, vasis, οὐδ. ἀγγεῖον ὁ πληθ.
 μόνον κατὰ τὴν β' κλίσιν vasa,
 ōrum.
 vasto, āvi, ātum, āre, 1 λεγλα-
 τῶ, ἐρημῶ.
 vates, is, ἀρ. μάντις.
 Vediaus Pollio, ἀρ. Βήδιος Πολ-
 λίων, πλούσιος Ρωμαῖος ἱππεύς.
 vehemens, ntis, σφοδρός, δρμη-
 τικός.
 velut, ἐπίρρ. ὁς, ὄσπερ.
 venēnum, i, οὐδ. δηλητήριον.
 venio, vēni, ventum, īre, 4 ἐρ-
 χομαι.
 venor, ātus sum, āri, 1 κωνηγῶ.
 ventus, i, ἀ. ὄνεμος.
 Venus, ēris, θ. Ἀφροδίτη.
 verbum, i, οὐδ. λόγος, λέξις.
 vereor, rītus sum, rēri, 2 φοβοῦ-
 μαι.
 Vergilius, ii, ἀρ. Βεργίλιος.
 veritas, ātis, θ. ἀλήθεια.
 vero, σύνδ. δέ, ἀλλά.
 Verōna, ae, θ. Βερώνη.
 verto, rti, rsum, ēre, 3 στρέφω·
 verlo terga στρέφω τὸ νῶτα :
 τρέπομαι εἰς (ἄπανταν) φυγήν.
 verum, i, οὐδ. τὸ ἀληθές.

vesper, ēri, ἀρ. ἐσπέρα.
 Vesta, ae, θ. Ἐστία.
 vester, stra, strum, ὑμέτερος (ἰδιός σας).
 vestimentum, i, οὐδ. ἱμάτιον,
 ἐσθῆται.
 vestio, īvi, ītum, īre, 4 ἐνδύω,
 καλύπτω.
 Vettōnes, um, ἀρ. Βέττωνες, ἔθνος τῆς Ἰσπανίας.
 vetus, tēris, παλαιός, ἀρχαῖος.
 vexo, āvi, ātum, āre, 1 βλάπτω,
 κακῶ, διαφθείρω, βασανίζω.
 via, ae, θ. ὁδός.
 vičīnus, a, um, γειτονικός.
 victor, ὅris, ἀρ. νικητής.
 victoria, ae, θ. νίκη.
 victus, ūs, ἀρ. τὰ πρὸς τὸν θίον,
 τὰ ἐπιτήδεια.
 vicus, i, ἀρ. κώμη.
 video, vidi, visum, ēre, 2 βλέπω·
 παθ. videor, visus sum, ēri,
 δοκῶ, φαίνομαι.
 viginti, εἴκοσι.
 villa, ae, θ. ἐπαυλίς.
 vincio, uxi, netum, īre, 4 δένω,
 δεσμεύω.

vinceo, vīci, victum, ēre, 3 νικῶ.
 vincūlum, i, οὐδ. δεσμός.
 vinum, i οὐδ. οἶνος
 viōlo, āvi, ātum, āre, 1 βιάζομαι τινα, κακοποιῶ, βλάπτω.
 vir, viri, ἀρ. ἀνήρ.
 virgo, gīnis, θ. παρθένος.
 vis, oīt. vim, ἀφ. vi· πληθ. vires, virium κτλ., θ. δύναμις.
 visiōto, āvi, ātum, āre, 1 ἐπισκέπτομαι.
 vita, ae, θ. ζωή, βίος.
 vito, āvi, ātum, āre, 1 ἀποφεύγω.
 vitupēro, āvi, ātum, āre, 1 ψέγω, κατηγορῶ.
 voco, āvi, ātum, āre, 1 καλῶ,
 προσκαλῶ.
 voluntas, ātis, θ. θέλησις.
 vox, vocis, θ. φωνή.
 vulnēro, āvi, ātum, āre, 1 πληγῶ.
 vulnus, uēris, οὐδ. τραῦμα, πληγή, κτύπημα.
 vultus, ūs, ἀρ. ὄψις, πρόσωπον.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΚΛΣΤΗΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ

A'. Ἄφαιρετική.

1. Ἄφαιρετικὴ τοῦ ὄργανου. Περικοπαί : 1. 3 - 11. 13. 17. 18. 20. 21. 23 - 25.
27. 28. 31 - 37.
2. Ἄφαιρετικὴ τῆς ιδιότητος. Περικοπαί : 15. 17. 18. 20. 23. 26. 28. 29. 38.
41. 44.
3. Ἄφαιρετικὴ τοῦ τρόπου. Περικοπαί : 14. 25. 28. 39. 46. 48.
4. Ἄφαιρετικὴ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. Περικοπαί : 16. 17. 18. 20. 22. 23. 27.
38. 40. 42. 44. 45.
5. Ἄφαιρετικὴ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου. Περικοπαί : 12. 13. 15. 23. 33.
6. Ἄφαιρετικὴ τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς. Περικοπαί : 11. 13. 26. 28. 33. 47.
7. Ἄφαιρετικὴ τοῦ χρόνου. Περικοπαί : 28. 29. 32. 33. 37 - 41. 43. 46.
47. 52. 54.

B'. Προθέσεις.

1. **a** ἢ ab. Περικοπαί : 16. 18. 20. 23 - 25. 28. 31.
2. ad. Περικοπαί : 8. 11. 12. 16. 17. 20. 21. 30.
3. ante. Περικοπαί : 3. 9. 19. 25. 32.
4. apud. Περικοπαί : 10. 14. 21. 26. 38. 46.
5. cum. Περικοπαί : 11 - 13. 15 - 18. 22 - 25. 28.
6. de. Περικοπαί : 32. 39.
7. ex. Περικοπαί : 2. 9. 11 - 13. 17. 18. 20. 22 - 24. 48.
8. in. Περικοπαί : 1. 3 - 5. 9 - 18.
9. inter. Περικοπαί : 8. 10. 13. 30. 43.
10. post. Περικοπαί : 9. 16. 18. 25. 32.
11. pro. Περικοπαί : 9. 14. 19. 33. 37. 38. 39.

C'. Σύνδεσμοι.

1. **cum.** α) χρονικός. Περικοπαί : 11. 12. 16. 17. 23. 24. 28. 36. 39. 40 - 52.
54. β) αἰτιολογικός. Περικοπαί : 11. 12. 14. 18. 21. 49. 50.
2. **postquam.** Περικοπαί : 18. 27 - 29. 37. 43.
3. **quod.** (αἰτιολογικός). Περικοπαί : 8. 11. 15. 23. 27. 31. 39.
4. **ut.** α) τελικός. Περικοπαί : 11. 12. 15. 21 - 23. 26. 28. 35. 37. 38. 40. 41.
53. β) ὀποτελεσματικός : Περικοπαί : 37. 38. 41. 46. 49. 50.
5. **ne.** (τελικός). Περικοπαί : 11. 19. 22. 48. 52. 53.
6. **si.** Περικοπαί : 9. 11. 13. 14. 16. 20. 22. 24.
7. **nisi.** Περικοπαί : 9. 12. 16. 42. 49. 50.
8. **quamquam.** Περικοπαί : 7. 8. 27. 33. 37. 39.

ΙΙΙΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 — 2. Πρώτη κλίσις. 'Ενεστώς τῆς ὄριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
3. Ηρώτη κλίσις. Παρατατικὸς τῆς ὄριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
4. Ηρός ἐπανάληψιν.
- 5 — 7. Οὐσιαστικὴ δευτέρας κλίσεως εἰς - us καὶ - um. 'Ἐπίθετα δευτέρας κλίσεως εἰς - us, - a, - um.
8. Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος τῆς ὄριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
9. 'Ενεστός τῆς προστατικῆς καὶ οἱ μέλλοντες τῆς ὄριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
10. Οὐσιαπτικὰ δευτέρας κλίσεως εἰς - er καὶ ir. 'Ἐπίθετα δευτέρας κλίσεως εἰς - er, (ἐ)ra, (ἐ)rum.
- 11 — 12. 'Ενεστός καὶ παρακείμενος ἀπαρεμφάτου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας. Οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 13 — 14. Τὸ βοηθητικὸν esse.
15. Σύνθετα τοῦ esse.
16. Τετάρτη κλίσις. Οἱ ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ὑπέριου σχηματιζόμενοι τύποι τῆς παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
17. Ημέμπτη κλίσις.
18. Ηρός ἐπανάληψιν.
- 19 — 20. Οἱ ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ἐνεστῶτος σγηματιζόμενοι τύποι τῆς παθητικῆς φωνῆς τῆς πρώτης συζυγίας.
- 21 — 22. Δευτέρας συζυγία. 'Ενεργητικὴ φωνή.
23. Δευτέρας συζυγία. Παθητικὴ φωνή.
- 24 — 25. Οὐσιαστικὴ τρίτης κλίσεως ἀρσενικά.
- 26 — 27. Οὐσιαστικὰ τρίτης κλίσεως θηλυκά.
28. Οὐσιαστικὰ τρίτης κλίσεως οὐδέτερα.
29. 'Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως εἰς - is, e.
30. 'Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως εἰς - er, (ἐ)ris, (ἐ)re.
31. 'Ἐπίθετα τρίτης κλίσεως μονοκατάληκτα.
32. Ηρός ἐπανάληψιν.
33. 'Ουσιαλή σύγκρισις ἐπιθέτων.
34. 'Αγόρυπλος σύγκρισις ἐπιθέτων.
35. Προσωπικὴ καὶ κτητικὴ ἀντωνυμίαι.
- 36 — 37. Δεικτικὴ ἀντωνυμίαι.
38. 'Αναφορικὴ καὶ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμίαι.
39. Ηρός ἐπανάληψιν.
- 40 — 42. Τετάρτη συζυγία.
43. Αριθμητική.
- 44 — 46. Τρίτη συζυγία.
- 47 — 49. Ρήματα τρίτης συζυγίας εἰς -io λήγοντα.
- 50 — 52. Ρήματα ἀποθετικὰ καὶ ήμεταποθετικά.
- 53 — 54. Ηρός ἐπανάληψιν.

L H O M O N D

DE VIRIS ILLUSTRIORIBUS
URBIS ROMÆ

ANNO MDCCCLXVII ATENIÆ

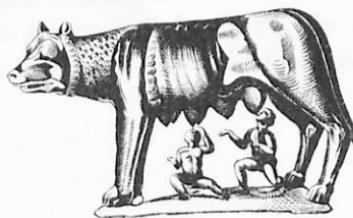
ΕΡΡΙΚΟΥ Α. ΣΚΑΣΣΗ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΟΜΟΤΙΜΟΥ ΚΛΗΜΗΝΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

L H O M O N D

DE VIRIS ILLUSTRIBUS
URBIS ROMAE

ΔΙΑ ΤΗΝ Β' ΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
Α Θ Η Ν Α Ι 1966

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

Издадено в Токио
от Университета на Техаса в Остине

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η έκλογή τῶν διηγημάτων ἔγινεν ἀπὸ τοῦ βιβλίου τοῦ Γάλλου κληρικοῦ καὶ παιδαγωγοῦ Καρόλου - Φραγκίσκου Lhomond. Συμμορφούμενοι πρὸς τὴν προκήρυξιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας οὐ μόνον περιεκόψαμεν, ἀλλὰ καὶ ἐτροποιήσαμεν, ὡς καὶ ἄλλοι ἐκδόται μέγρι σήμερον ἔχουσι πράξει, τὸ ἀρχικὸν κείμενον τοῦ συγγραφέως ἐκεῖ, ἐνθα ἐκρίναμεν τοῦτο σκόπιμον χάριν τῶν ἀρχαρίων μαθητῶν πρὸς ἀπλουστέραν διατύπωσιν τῶν νοημάτων ἢ πρὸς ἐπίτευξιν δοκιμωτέρας συντάξεως.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μεταβολῶν ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν ἑξῆς :

α) Ἐσμειώθησαν δὲ ἄλλων τυπογραφικῶν στοιχείων (κυρτῶν) λέξεις λίαν στενῶς πρὸς ἄλλήλας συσχετίζομεναι.

β) Λέξεις ἢ φράσεις παρεμπίπτουσαι ἢ ἐπεξηγητικαί, αἱ ὅποιαι διακόπτουσι τὴν πρότασιν ἢ γίνονται ἐμπόδιον εἰς τὴν στενὴν σχέσιν δύο προτάσεων, ἐτέθησαν μεταξὺ δύο γραμμῶν.

Οσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς ἔρμηνευτικὰς σημειώσεις, ἀκολουθήσαντες τὸ παράδειγμα ὄλλων, παρεθέσαμεν εἰς τὸ τέλος τῶν πλείστων τεμαχίων φράσεις τινάς, εἰλημμένας ἐκ τοῦ κειμένου, ἐν μεταφράσει ἐλευθέρᾳ πως, ἀφ' ἐνὸς μὲν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σημειώσεων, ἀφ' ἐτέρου δὲ πρὸς πλουτισμὸν τοῦ λεξιλογικοῦ θησαυροῦ τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς περαιτέρω μίμησιν δὲ ὀποδόσεως ὅμοιως ὄλλων χωρίων.

Ε.Α.Σ.

Επιμολχτή Ακαδημία

μετανάστης και πλέοντας στην αρχή της επαγγελματικής του ζωής στην πόλη της Αθήνας στην οποία έζησε μεταξύ της πατρίδας του και της Ελλάς πολλές χρονιές. Τον διάδοχο της θέσης του στην Ακαδημία της Αθήνας ήταν ο Καθηγητής Δημήτρης Λαζαρίδης, ο οποίος από την ίδια περίοδο ήταν καθηγητής στην Αρχαία Μακεδονία στην οποία έζησε μεταξύ της πατρίδας του και της Ελλάς πολλές χρονιές. Τον διάδοχο της θέσης του στην Ακαδημία της Αθήνας ήταν ο Καθηγητής Δημήτρης Λαζαρίδης, ο οποίος από την ίδια περίοδο ήταν καθηγητής στην Αρχαία Μακεδονία στην οποία έζησε μεταξύ της πατρίδας του και της Ελλάς πολλές χρονιές. Τον διάδοχο της θέσης του στην Ακαδημία της Αθήνας ήταν ο Καθηγητής Δημήτρης Λαζαρίδης, ο οποίος από την ίδια περίοδο ήταν καθηγητής στην Αρχαία Μακεδονία στην οποία έζησε μεταξύ της πατρίδας του και της Ελλάς πολλές χρονιές. Τον διάδοχο της θέσης του στην Ακαδημία της Αθήνας ήταν ο Καθηγητής Δημήτρης Λαζαρίδης, ο οποίος από την ίδια περίοδο ήταν καθηγητής στην Αρχαία Μακεδονία στην οποία έζησε μεταξύ της πατρίδας του και της Ελλάς πολλές χρονιές.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΡΩΤΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

I. ROMANI IMPERII EXORDIUM

1

Proca, rex Albanorum, duos filios, Numitorem et Amulum, habuit. Numitori — qui natu maior erat — regnum reliquit ; sed Amulius — pulso fratre — regnavit et — ut eum subole privaret — Rheam Silviam, eius filiam, Vestae sacerdotem fecit. Haec tamen, quam deus Mars amavit, geminos pueros, Romulum et Rénum, edidit. Amulius vero ipsam in vincula coniecit, parvulos — alveo impositos — abiecit in Tiberim, qui tunc forte super ripas erat effusus ; sed — relabente flumine — liberos aqua in sicco reliquit. Vastae tum in iis locis solitudines erant. Lupa — ut fama est — ad vagitum puerorum accurrit, infantes lingua lambit, ubera eorum ori admovit matremque se gessit.

2

Cum lupa saepius ad parvulos — veluti ad catulos — reverteretur, Faustulus — pastor regius — rem animadvertisit, pueros sustulit et Accae Laurentiae coniugi dedit educandos. Sic Romulus et Remus inter pastores primo Iulieris certaminibus vires auxerunt, deinde venantes saltus peragrare latronesque a rapina pecorum arcere cooperunt. Quare iis insidiati sunt latrones, a quibus Remus captus est ; Romulus autem vi se defendit. Tum Faustulus — necessitate compulsus — indicavit Romulo, quis avus eorum, quae mater esset. Romulus statim — armatis pastoriibus — Albam properavit.

3

Interea Remum latrones ad Amulum regem perduxerunt, dicentes eum Numitoris agros infestare. Itaque Remus Numi-

tori a rege ad supplicium traditus est ; at Numitor — considerato adulescentis vultu — nepotem agnovit. Nam Remus oris lineamentis erat matri simillimus aetasque eius tempori expositionis congruebat. Dum ea res animum Numitoris anxium tenet, re-pente Romulus — genere cognito — supervenit, fratrem liberavit, et — Amulio interfecto — avum Numitorem in regnum restituit.

4

Deinde Romulus et Remus urbem in iisdem locis — ubi expositi educative erant — condiderunt ; sed orta de imperio inter eos contentio, uter nomen novae urbi daret eamque regeret : adhibuerunt auspicia. Remus sex vultures, Romulus duodecim vidit. Sic Romulus, augurio victor, urbem e suo nomine Romam vocavit, et — ut eam *prius legibus quam moenibus muniret* — edixit ne quis vallum transiliret. Quod Remus — invidiā adductus — transiluit irridens. Eum iratus Romulus interfecit, his increpans verbis : « Sic deinceps pereat quicumque transiliet moenia mea ». Ita solus potitus est imperio Romulus.

5

Romulus imaginem urbis *magis quam* urbem fecerat; deerant incolae. Erat in proximo lucus ; hunc asylum fecit. Eo statim multitudo latronum pastorumque confugit. Cum vero uxores ipse populusque non haberent, legatos circa vicinas gentes misit, qui societatem conubiumque novo populo peterent. Sed nusquam benigne audita est legatio; ludibriū etiam additum : « Cur non feminis quoque asylum aperiūstis ; id enim compar foret conubium ». Romulus — aegritudinem animi dissimulans — ludos parat : indici deinde finitimis spectaculum iubet. Multi convenerunt maximeque Sabini cum liberis et coniugibus. *Ubi* spectaculi tempus venit eoque conversi omnium oculi mentesque erant, *tum* — signo dato — iuvenes Romani discurrunt, et filias Sabinorum rapiunt.

6

Haec fuit statim causa belli. Sabini enim ob virgines raptas bellum adversus Romanos moverunt et — cum Romae appropin-

quarent — Tarpeiam virginem nacti sunt, quae — aquam sacrorum extra moenia petitum — descenderat. Huius pater Romanae praerat arci. Titus Tatius, Sabinorum dux, Tarpeiae dixit : « Optionem muneric tibi dabo, si exercitum meum in Capitolium perduxeris ». Illa petiit, quod Sabini in sinistris manibus gerebant, videlicet anulos et armillas. Tatius dolo se promisit ; sed postquam virgo Sabinos in arcem perduxit, eam scutis obrui iussit ; nam et scuta in laevis habuerant. Sic impia proditio celeri poena vindicata est.

7

Romulus adversus Tatium ad certamen processit, et in eo loco — ubi nunc Romanum forum est — pugnam conseruit. Primo impetu vir inter Romanos insignis — nomine Hostilius — fortissime dimicans cecidit ; cuius interitu consternati Romani fugere coeperunt. Iam Sabini elamitabant : « Vicimus perfidos hospites, imbellies hostes. Nunc sciunt longe *aliud* esse virgines rapere, *aliud* pugnare cum viris ».

Tunc Romulus — arma ad caelum tollens — Iovi aedem vovit et exercitus — *seu* forte *seu* divinitus — restitit. Itaque proelium redintegratur ; sed raptae mulieres — crinibus passis — ausae sunt se inter tela volantia inferre et *hinc* patres *hinc* viros orantes pacem conciliaverunt.

8

II. TULLUS HOSTILIUS ROMANORUM REX TERTIUS

Mortuo Numa, Tullus Hostilius rex creatus est. Hic non solum proximo regi dissimilis, sed etiam Romulo ferocior fuit. Eo regnante, bellum inter Albanos et Romanos exortum est. Ducibus Hostilio et Fufetio placuit paucorum manibus fata utriusque populi committi. Erant apud Romanos trigemini Horatii, trigemini quoque apud Albanos Curiatii. Cum iis agunt reges, ut pro sua quisque patria dimicent ferro. Foedus ictum est *ea* lege, *ut unde* victoria *ibi* quoque imperium esset. Itaque trigemini arma capiunt, et in medium inter duas acies procedunt. Consederant utrimque duo exercitus. Datur signum infestisque armis terni juvenes — magnorum exercituum animos gerentes — concurrunt.

Ut primo concursu increpuerunt arma micantesque fulserunt gladii, horror ingens spectantes perstrinxit. Consertis deinde manibus, statim duo Romani, *alter super alterum* exspirantes, ceciderunt; tres Albani vulnerati sunt. Ad casum Romanorum conclamavit gaudio exercitus Albanus. Romanos iam spes tota deserebat. Unum Horatium tres Curiatii circumsteterant. Tum unus, qui forte integer fuit, Romanus — quia tribus impar erat — fugam simulavit; singulos, per intervalla insequentes, separatim aggressus necavit. Sic unius viri manu parta Victoria Romanis est. Deinde Fufetius exercitum Albanum domum abduxit.

9

Romani ovantes ac gratulantes Horatium accipiunt, et domum deducunt. Princeps ibat Horatius trium fratum spolia prae se gerens. Cui obvia fuit soror virgo, quae uni ex Curiatiis desponsa fuerat. Haec — viso super humeros fratris paludamento sponsi, quod ipsa confecerat — flere et crines solvere coepit. Movit ferocis iuvenis animum comploratio sororis in tanto gaudio publico; itaque — stricto gladio — transfigit pueram, simul eam verbis increpans: « Abi hinc cum immaturo amore ad sponsum, oblita fratrum, oblita patriae. Sic pereat quaecumque Romana lugebit hostem ».

10

III. IUNIUS BRUTUS ROMANORUM CONSUL PRIMUS

Expulsis regibus duo consules creati sunt, L. Iunius Brutus et L. Tarquinius Collatinus, Lucretiae maritus. Annuum iis imperium tributum est, ne per diuturnitatem potestatis insolentiores fierent. Sed Collatino paulo post dignitas sublata est, quod invisum erat populo Tarquiniorum nomen. In eius locum P. Valerius Publicola consul creatus est. Sed erant in iuventute Romana adulescentes aliquot, sodales Tarquiniorum, qui novum imperium aegre ferebant. Hi cum legatis — quos rex ad bona sua repetenda Romam miserat — de restituendis regibus colloquuntur, ipsos Bruti consulis filios in societatem consilii adsumunt. Sermonem eorum ex servis unus exceptit, et rem ad consules detulit. Coniurati omnes, in

quibus erant liberi Bruti consulis, in vincula coniecti sunt, deinde damnati. Missi lictores eos nudatos virgis caedunt securique feriunt. Supplicii *non* spectator *modo*, *sed et* exactor erat Brutus, qui tunc patrem exuit, ut consulem ageret.

11

IV. HORATIUS COCLES

Porsenna, rex Etruscorum, ad restituendos in regnum Tarquinios cum infesto exercitu Romam venit. Primo impetu Ianiculum cepit. Non unquam alias ante tantus terror Romanos invasit : adeo valida res tum Clusina erat magnumque Porsennae nomen. Ex agris in urbem demigrant ; urbem ipsam saepiunt praesidiis. Alia urbis pars muris, alia Tiberi obiecto tutu videbatur. Pons Sublicius iter paene hostibus dedit, nisi unus vir fuissest Horatius Cocles, illo cognomine appellatus, quod in alio proelio alterum oculum amiserat. Is — extrema pontis parte occupata — aciem hostium solus sustinuit, donec pons a tergo interrumpetur. Audaciā suā obstupefecit hostes ; ponte rescisso, armatus in Tiberim desiluit, et incolumis ad suos tranavit. Grata erga tantam virtutem civitas fuit. Statua Horatii in comitio posita est ; agri *tantum* ei publice datum est *quantum* uno die circumaravit.

12

V. MUCIUS SCAEVOLA

Cum Porsenna Romam obsideret, C. Mucius, vir Romanae constantiae, senatum adiit, et veniam transfugiendi ad hostes petit neceum regis repromittens. Accepta potestate in castra hostium venit. Ibi in confertissima turba prope regium tribunal constituit. Stipendum tunc forte militibus dabatur, et scriba ad latus regis pari fere ornatu sedebat. Mucius, similitudine deceptus scribam pro rege sicā necavit. Quo facto comprehensus dextram in conspectu regis imposuit in foculum ad sacrificium accensum, velut manum puniens, quod in caede peccasset. Attonitus miraculo rex iuvenem amoveri ab altaribus iussit. Tum Mucius, quasi benefi-

cium remunerans, aperte dixit trecentos, sui similes, adversus eum coniurasse. Qua re Porsenna exterritus pacem cum Romanis fecit. Mucio prata trans Tiberim dono cives dederunt, quae *M u c i a p r a t a* appellata sunt, et Scaevola dictus est, quod sinistrā tantum manu utebatur eique statua honoris gratiā constituta est.

13

VI. MENENIUS AGRIPPA

Menenius Agrippa concordiam inter patres plebemque restituit. Nam plebs cum contra patricios infensa ad montem sacrum secessisset, quod a senatu atque consulibus tributo ac militia premeretur, patres Agrippam, virum facundum et popularem, ad plebem miserunt, qui eam senatui reconciliaret. Is, ubi in conspectum plebis venit, nihil aliud quam hoc narrasse fertur ; « Olim — inquit — humani artūs, cum ventrem otiosum cernerent, ab eo discordarunt conspiraruntque, ne manus ad os cibum ferrent, neve os acciperet datum aut dentes conficerent. At, dum ventrem domare volunt, ipsi quoque defecerunt totumque corpus ad extremam tabem venit. Tum demum intellexerunt ventris haud segne ministerium esse eumque acceptos cibos concoquere et per omnia membra distribuere ; itaque cum eo in gratiam redierunt. Sic — inquit — senatus et populus, quasi unum corpus, discordiā pereunt, valent concordiā ».

Hac fabulā Menenius hominum mentes flexit ; plebs in urbem regressa est. Creavit tamen tribunos, qui libertatem suam adversus nobilitatis superbiam defenderent. Paulo post mortuus est Menenius, vir omni vita *pariter* patribus *ac* plebi carus. Is tamen in *tanta* paupertate decessit, *ut* eum populus — collatis quadrantibus — sepeliverit, et locum sepulcro senatus publice dederit. Potest consolari pauperes Menenius, sed multo magis docere locupletes, quam non sit necessaria solidam laudem cupienti, nimis anxia divitiarum comparatio.

14

VII. LUCIUS QUINCTIUS CINCINNATUS

Aequi Minucium consulem atque exercitum eius circumcessos tenebant. Id ubi Romam nuntiatum est, *tantus* pavor, *tanta* trepidatio fuit, *quanta* si urbem ipsam non castra hostes obsiderent. Cum autem in altero consule parum esse praesidii videretur, dictatorem dici placuit, ut is rem afflictam restitueret. L. Quinctius Cincinnatus omnium consensu dictator dictus est.

Ille, spes unica imperii Romani, trans Tiberim tunc quattuor iugerum agrum manibus suis colebat. Ad quem missi legati nudum eum arantem offenderunt. Salute datā redditāque Quinctius togam propere e tugurio proferre uxorem iussit, ut senatus mandata togatus audiret.

15

Postquam — abstero pulvere ac sudore — togā indutus processit Quinctius, dictatorem eum legati gratulantes consulunt; quantus terror in exercitu sit, exponunt. Quinctius igitur Cincinnatus Romam venit, et — antecedentibus lictoribus — domum deductus est. Paulo post — caesis hostibus — exercitum Romanum liberavit urbemque triumphans ingressus est. Quinctius sexto decimo die dictaturā — quam in sex menses acceperat — se abdicavit, et ad aratrum rediit.

16

VIII. MARCUS FURIUS CAMILLUS

Cum Marcus Furius Camillus urbem Falerios obsideret, Iudi magister plurimos et nobilissimos inde pueros velut ambulandi gratiā eductos in castra Romanorum perduxit. Quibus Camillo traditis, non erat dubium quin Falisci — deposito bello — sese Romanis dedituri essent. Sed Camillus perfidiam proditoris detestatus: « Non ad similem tui — inquit — venisti: sunt belli sicut et pacis iura: arma habemus non adversus eam aetatem — cui etiam in captis urbibus parcimus — sed adversus armatos, qui castra Romana apud Veios oppugnaverunt ». Denudari deinde Iudi ma-

gistrum iussit, eum — manibus post tergum alligatis — in urbem reducendum pueris tradidit. Statim Falisci, beneficio magis quam armis victi, portas Romanis aperuerunt.

17

Sed Camillus post multa in patriam merita exilio mulctatus, quod praedam inique divisisset, Ardeam concessit. Urbe egrediens, a diis precatus est, ut, si innoxio sibi ea iniuria fieret, desiderium sui facerent ingratae civitati quamprimum. Neque multo postea res evenit. Galli, post pugnam Alliensem, victores ante solis occasum ad urbem Romam pervenient. Postquam hostes adesse nuntiatum est, Manlius, cum urbem omnem defendere non posset, cum iuventute Romana in arcem Capitolium fugit; seniores vero domos regressi sunt, sed senatores quidam ornati honorum insignibus, aetate confecti in foro manserunt. Galli senatorum gravitatem admirati sunt, donec Gallus quidam barbam longam. M. Papirii tangere ausus est. Statim Papirius scipione eburneo caput Galli percussit. Ab ea re initium caedis ortum est: ceteri senes sedibus eburneis insidentes trucidati sunt. Galli deinde impetum facere in arcem statuunt. Noctu Capitolium taciti ascenderunt; iamque in summum saxum evaserant, cum anseres sacri clangore alarumque strepitu Manlium, virum bello egregium, exciverunt. Hic ceteros ad arma vocat, et Gallos ascendentēs deiecit.

18

Tunc consensu omnium placuit ab exilio Camillum acciri. Missi igitur ad eum legati, et ipse dictator absens dictus est. Interim Galli obsidione fatigati et fame oppressi constituerunt, ut obsidionem haud magna mercede relinquerent. Pactum est pretium mille pondo auri.

Nondum omni auro appenso Camillus dictator, qui Romani exercitus reliquias collegerat, intervenit; auferri aurum de medio iubet hostesque ex improviso aggressus maximo proelio devicit. Ne nuntius quidem cladis relictus est. Dictator — recuperata ex hostibus patriā — urbem ingressus est triumphans, et a militibus « parens patriae conditorque alter urbis » appellatus est.

19

IX. TITUS MANLIUS TORQUATUS

Cum postea Galli ad tertium lapidem trans Aniēnem fluvium castra posuissent, exercitus Romanus ab urbe profectus est, et in citeriore ripa fluvii constituit. Pons in medio erat ; tunc Gallus quidam eximia corporis magnitudine in vacuum pontem processit, et, quam maxima voce potuit : « *Quem nunc — inquit — Roma fortissimum habet, is procedat agendum ad pugnam, ut eventus certaminis nostri ostendat, utra gens bello sit melior* ». Diu inter milites Romanos silentium fuit. Tum Titus Manlius, adulescens nobilis, ex statione ad imperatorem pergit : « *iniussu tuo — inquit — imperator, extra ordinem nunquam pugnaverim, etiamsi certam victoriam videam ; si tu permittis, volo illi belluae ostendere me ex illo ortum esse, qui Gallorum agmen ex rupe Tarpeia deturbavit* ». Cui imperator : « *Macte virtute — inquit — T. Manli, esto : perge, et nomen Romanum invictum praesta* ». Ubi constiterunt inter duas acies, Gallus ensem cum ingenti sonitu in arma Manlii deiecit. Manlius vero inter corpus et arma Galli sese insinuans uno et altero ictu ventrem gladio transfodit ; deinde ei iacenti torquem, quo ornatus erat, detraxit, quem cruento respersum collo circumdedit suo. Hinc *et ipse et posteri eius Torquati cognomen acceperunt.*

20

Idem Manlius, postea consul factus bello Latino, ut disciplinam militarem restitueret, edixit, ne quis extra ordinem in hostes pugnaret. Forte T. Manlius, consulis filius, prope stationem hostium accesserat. Ubi is, qui Latino equitatui praeerat, consulis filium agnovit : « *Visne — inquit — congredi tecum, ut singularis proelii eventu cernatur quanto eques Latinus Romano praestet ?* » Movit ferocem iuvenis animum *seu* ira, *seu* detrectandi certaminis pudor. Itaque, oblitus imperii paterni, in certamen ruit, et Latinum ex equo excussum transfixit spoliisque lectis in castra ad patrem venit. Extemplo filium aversatus consul milites classico advocat. Qui postquam frequentes convenerunt : « *Quando quidem — in-*

quit — tu, fili, contra imperium consulis pugnavisti, oportet ut disciplinam poenā tuā restituas. Triste quidem exemplum sed in posterum salubre iuventuti eris. I, lictor, adliga ad palum ». Metu omnes obstupuerunt ; sed, postquam — cervice caesa — fusus est crux, in questus et lamenta eruperunt. Manlio Romam redeunti seniores tantum obviam exierunt : iuventus *et* tunc eum, *et* omni deinde vitā execrata est.

21

X. PUBLIUS DECIUS

P. Decius, Valerio Maximo Cornelio Cocco consulibus, tribunus militum fuit. Exercitu Romano in angustiis clauso, Decius editum collem conspexit imminentem hostium castris. Accepto praesidio verticem occupavit, hostes terruit, consuli spatiū dedit ad subducendum agmen in aequiorem locum. Ipse — colle, quem insederat, undique armatis circumdato — intempesta nocte, per medias hostium custodias somno oppressas incolumis evasit. Quare ab exercitu donatus est coronā obsidionali, quae dabatur *ei*, qui obsidione cives liberasset. Consul fuit bello Latino cum Manlio Torquato. Tunc cum utrique consuli somnio obvenisset, *eum* populum victorem fore, *cuius* dux in proelio cecidisset, convenit inter eos, ut is, cuius cornu in acie laboraret, diis se manibus devoveret. Inclinante sua parte Decius armatus in equum insiluit ac se in medios hostes immisit. Concidit obrutus telis, et victoriā suis reliquit.

22

XL GAIUS FABRICIUS

Gaius Fabricius unus fuit ex legatis, qui ad Pyrrhum de capti-vis redimendis venerant. Cuius postquam audivit Pyrrhus magnum esse apud Romanos nomen — ut viri boni et bello egregii, sed admodum pauperis — eum prae ceteris honorifice ac liberaliter accepit eique munera atque aurum obtulit. Omnia Fabricius repudiavit.

Postero die, cum illum Pyrrhus vellet exterrere conspectu su-bitō elephanti, imperavit suis, ut Fabricio, secum colloquenti,

bellua post aulaea admoveretur. Quod ubi factum est — signo dato remotisque aulaeis repente — bellua stridorem horrendum emisit et manum super Fabricii caput suspendit. Sed ille placide subridens: « Neque — inquit — *heri* me aurum tuum pellexit, neque *hodie* commovet bellua tua ».

Fabricii virtutem admiratus Pyrrhus illum secreto invitavit, ut patriam desereret secumque vellet vivere, quarta etiam regni sui parte oblata. Cui Fabricius ita respondit: « Si me virum bonum iudicas, cur me vis corrumpere? sin vero malum, cur me ambis? »

23

Anno interiecto — omni spe pacis inter Pyrrhum et Romanos conciliandae ablatā — Fabricius, consul factus, contra eum missus est. Cumque vicina castra ipse et rex haberent, medicus regis nocte ad Fabricium venit, et: « Si tu mihi — inquit — praemium dederis, ego regem veneno necabo ». Hunc Fabricius vinctum reduci iussit ad Pyrrhum et ei dici, quae contra caput eius medicus spoondisset. Tunc rex admiratus eum dixisse fertur: « Ille est Fabricius, qui difficilior ab honestate quam sol a suo cursu posset averti ».

Fabricius omnem vitam in gloria paupertate exegit *ad eo* que inops decessit, *ut* filiabus nullam dotem reliquerit. At senatus patris sibi partes desumpsit, et — datis ex communi aerario dotibus — eas collocavit.

24

XII. MARCUS ATILIUS REGULUS

Marcus Regulus Poenos magna clade affecit. Deinde in Africam primus Romanorum ducum traiecit. Clupeam urbem et trecenta castella expugnavit; *neque* cum hominibus *tantum sed etiam* cum monstribus dimicavit. Regulo, ob res bene gestas, imperium in annum proximum prorogatum est. Quod ubi ille cognovit, senatui scripsit villicum suum in agello — quem septem iugerum habebat — mortum esse et servum, occasionem nactum, aufugisse, ablato instrumento rustico; ideoque petere se, *ut* sibi successor in Africam mitteretur, ne — deserto agro — omnia ad vivendum necessaria uxori et liberis deessent. Senatus — acceptis litteris — res, quas

Regulus amiserat, publicā pecuniā redimi iussit; agellum colendum locavit, alimenta coniugi ac liberis praebuit. Regulus deinde multis proeliis Carthaginiensium opes contudit eosque pacem petere coegit. Quam cum Regulus nollet nisi durissimis condicionibus dare, illi a Lacedaemoniis auxilium petierunt.

25

Carthaginienses — duce Xanthippo Lacedaemonio, viro belli peritissimo — bellum renovarunt ac Regulum ultima pernicie vice-runt; nam duo tantum milia hominum ex omni Romano exercitu superfuerunt, et Regulus ipse captus, et in carcерem coniectus est. Deinde Regulus Romam de captivis commutandis — dato iureiurando — missus est ut, si non impetravisset, rediret ipse Carthaginem. Qui cum Romam venisset, in senatum introductus mandata exposuit: sententiam ne diceret recusavit; quamdiu iureiurando hostium teneretur, se non esse senatorem. Iussus tamen sententiam dicere, negavit esse utile captivos Poenos reddi, quod illi adulescentes et boni duces essent, ipse vero iam senectute confessus. Cuius cum valuissest auctoritas, captivi retenti sunt.

Regulus deinde *cum* retineretur a propinquis et amicis, *tamen* Carthaginem rediit; neque vero tunc ignorabat se ad crudelissimum hostem et ad exquisita supplicia proficisci, sed iusuardum conservandum putavit. Reversum Carthaginienses omni cruciatu necaverunt. Palpebris enim resectis aliquamdiu in loco tenebricoso tenuerunt; deinde — cum sol esset ardentissimus — repente eductum intueri caelum coegerunt. Postremo in arcam ligneam, in qua undique clavi praecuti eminebant, incluserunt. Ita dum fessum corpus stimulis ferreis confoditur, vigiliis et dolore continuo extinctus est. Hic fuit Atilii Reguli exitus, ipsa quoque vita — *etsi* per maximam gloriam diu *acta* — clarior et illustrior.

26

XIII. QUINTUS FABIUS MAXIMUS

Quintus Fabius iam senex filio suo consuli legatus fuit; cumque in eius castra veniret, filius obviam patri progressus est; duodecim

lictores pro more anteibant. Equo vehebatur senex nec — appropinquate consule — descendit. Iam ex lictoribus undecim verecundiā paternae maiestatis taciti praeterierant. Quod cum consul animadvertisset, proximum lictorem iussit inclamare Fabio patri, ut ex equo descenderet. Pater tum desiliens: « Non ego, fili, — inquit — tuum imperium contempsi, sed experiri volui, an scires consulem te agere ».

Ad summam senectutem vixit Fabius Maximus, dignus tanto cognomine. Cautior quam promptior habitus est, sed insita eius ingenio prudentia *bello*, *quod* tum gerebatur, aptissima erat. Nemini dubium est, quin rem Romanam cunctando restituerit. Nam *ut* Scipio celeritate sua Carthaginem oppressit, *sic* Fabius cunctatio-ne id egit, ne Roma opprimi posset.

27

XIV. LUCIUS AEMILIUS PAULUS ET GAIUS TERENTIUS VARRO

Hannibal in Apuliam pervenerat. Adversus eum Roma profecti sunt duo consules, L. Aemilius Paulus et C. Terentius Varro. Paulo sollers Fabii cunctatio magis placebat; Varro autem ferox et temerarius acriora sequebatur. Ambo consules ad vicum, qui Cannae appellabatur, castra posuerunt. Ibi insitam Varroni temeritatem fortuna aliquo levium proeliorum successu aluerat; itaque — invito collegā — aciem instruxit, et signum pugnae dedit. Victor caesusque est Romanus exercitus; nusquam graviore vulnere afflita est respublica. Aemilius Paulus telis obrutus cecidit; quem cum media in pugna oppletum cruento conspexisset quidam tribunus militum: « Cape — inquit — hunc equum, et fuge, Aemili ». « Quin tu potius — respondit Paulus — abi, nuntia patribus, ut urbem muniant ac, priusquam hostis victor adveniat, praesidiis firment: tu me patere in hac militum meorum strage exspirare ». Alter consul cum paucis equitibus Venusiam perfugit.

28

Hannibali victori cum ceteri gratularentur suaderentque, ut quietem et ipse sumeret et fessis militibus daret, unus ex eius prae-

fectis, Maharbal, minime cessandum ratus, Hannibalem hortabatur, ut statim Romam pergeret, die quinto victor in Capitolio epulaturus. Cumque Hannibal illud non probaret, Maharbal: « Vincere scis, Hannibal, — inquit — victoriā uti nescis ». Mora eius diei satis creditur saluti fuisse urbi et imperio. Dein Hannibal — relictā Romā — in Campaniam devertit, cuius deliciis mox exercitus ardor elanguit.

29

XV. MARCUS CLAUDIUS MARCELLUS

Postea cum Sicilia a Romanis ad Poenos defecisset, Marcellus consul creatus Syracusas — urbem Siciliae nobilissimam oppugnavit. Diuturna fuit obsidio, neque urbem, nisi post tres annos, cepit Marcellus. Rem confecisset celerius, nisi unus vir ea tempestate Syracusis fuisse. Is erat Archimedes, vir admirabilis ingenio praeditus, qui — multis machinis inventis — opera Romanorum brevi disturbabat. Captis Syracusis, Marcellus — eximiā viri prudentiā delectatus — ut capiti illius parceretur edixit. Archimedes — dum in pulvere quasdam formas describit attentius — patriam suam captam esse non senserat. Miles praedandi causā in domum eius irrupit, et minantis voce quisnam esset eum interrogavit. Archimedes, propter cupiditatem *illud* investigandi, *quod* requirebat, nomen suum non indicavit, sed: « Noli — inquit —, obsecro, circulos meos turbare ». Quapropter a milite obtruncatus est. Eius mortem aegre tulit Marcellus sepulturaeque curam habuit.

30

XVI. PUBLIUS CORNELIUS SCIPIO AFRICANUS

Profectus igitur in Hispaniam Scipio Carthaginem novam, quo die venit, expugnavit. Eo congestae erant omnes paene Africae et Hispaniae opes, quibus omnibus potitus est Scipio. Inter captivos ad eum adducta est eximiae formae adulta virgo. Sed ubi comperit eam illustri loco inter Celtiberos natam principique eius gentis adulescenti, Allucio nomine, desponsam esse — arcessitis parentibus et sponso — eam reddidit. Parentes virginis, qui

ad' eam redimendam magnum auri pondus attulerant, Scipionem orabant, ut id a se donum reciperet. Scipio aurum ante pedes poni iussit, vocatoque sponso: « Super dotem — inquit — quam accepturus a socero es, haec tibi a me dotalia dona accendant ». Allucius domum reversus grato animo Celtiberos Romanis conciliavit.

31

Deinde Scipio Hasdrubalem victum ex Hispania expulit. Castris hostium potitus, omnem praedam militibus concessit; captivos Hispanos sine pretio domum dimisit; Afros vero vendi iussit. Erat inter eos puer adultus, regii generis, formā insigni. Quem percontatus est Scipio quis et cuias esset, et cur id aetatis in castris fuisse. « Numida sum — inquit puer — Massivam populares vocant; patre amissō apud avum maternum, Numidiae regem, educatus sum. Cum avunculo Masinissā — qui nuper subsidio Carthaginensis venit — in Hispaniam traeci; prohibitus propter aetatem a Masinissa, nunquam ante proelium inii. *Eo die quo* pugnatum est cum Romanis — inscio avunculo, clam armis et equo sumpto — in aciem exii; ibi — prolapso equo — captus sum a Romanis ».

Hunc Scipio interrogavit velletne ad avunculum reverti. Id vero se cupere respondit puer, effusis gaudio lacrimis. Tum Scipio anulum aureum equumque ornatum puero donavit datisque equitibus, qui tuto deducerent, dimisit.

32

Cum P. Cornelius Scipio se erga Hispanos clementer gessisset, circumfusa multitudo eum regem omnium consensu appellavit. At Scipio cum silentium fieri per praeconem iussisset: « Nomen imperatoris — inquit — quo me mei milites appellaverunt, mihi maximum est; regium nomen, *alibi* magnum, *Romae* intolerabile est. Si *id* amplissimum iudicatis, *quod* regale est, vobis licet existimare regalem in me esse animum; sed oro vos, ut a regis appellatione abstineatis ». Senserunt etiam barbari magnitudinem animi, qua Scipio *id* aspernabatur, *quod* ceteri mortales admirantur, et concupiscunt.

33

Carthaginienses, metu perculti, oratores triginta seniorum principes ad petendam pacem mittunt. Qui, ubi in castra Romana venerunt, veniam civitati petebant non culpam purgantes, sed initium culpae in Hannibalem transferentes. Inde — condicionibus a Scipione latis omnibus acceptis — legati Carthaginienses Romam proiecti sunt, ut, *quae* ab illo pacta essent, *ea* patrum ac populi auctoritate confirmarentur.

Ita pace terra marique partā, Scipio — exercitu in naves imposito — Romam revertit. Ad quem advenientem concursus ingens factus est : effusa *non ex urbibus modo, sed etiam ex agris* multitudo vias obsidebat. Scipio inter gratulantium plausus triumpho omnium clarissimo urbem est invectus, primusque nomine victae a se gentis est nobilitatus Africanusque appellatus.

34

Hannibal, a Scipione victus, suisque invisus, ad Antiochum, Syriae regem, confugit eumque hostem Romanis fecit. Missi sunt Romā legati ad Antiochum, in quibus erat Scipio Africanus. Qui, cum Hannibale Ephesi collocutus, ab eo quaesivit, quem fuisse maximum imperatorem crederet. Respondit Hannibal Alexandrum, Macedonum regem, maximum sibi videri, quo parvā manu innumerabiles exercitus fudisset. Interroganti deinde, quem secundum poneret: « Pyrrhum — inquit — quod primus castra metari docuit nemoque illo elegantius loca cepit, et praesidia dispositus ». Seiscitanti denique, quem tertium duceret, semet ipsum dixit. Tum ridens Scipio : « Quidnam tu dices — inquit — si me vicisses? ». « Me vero — inquit Hannibal — *et ante Alexandrum et ante Pyrrhum et ante alios omnes posuissem* ». Ita — improviso assentationis genere — Scipionem e grege imperatorum velut inaestimabilem, secernebat.

35

Cum Scipio Africanus in Literna villa se contineret, complures praedonum duces ad eum videndum forte confluxerunt. Scipio eos ad vim faciendam venire ratus, praesidium servorum in tecto

collocavit aliaque parabat, quae ad eos repellendos erant necessaria. Quod ubi praedones animadverterunt — abiectis armis — ianuae appropinquant nuntiantque se non vitae eius hostes, sed virtutis admiratores venisse, conspectum tanti viri expetentes. Quod postquam audivit Scipio, fores reserari eosque introduci iussit. Illi postes ianuae tanquam religiosissimam aram venerati, cupide Scipionis dextram apprehenderunt ac diu deosculati sunt ; deinde — positis ante vestibulum donis — laeti domum reverterunt. Paulo post mortuus est Scipio moriensque ab uxore peti-
vit, ne corpus suum Romam referretur.

36

XVII. LUCIUS AEMILIUS PAULUS MACEDONICUS

Postquam Perseum cónsolatus est Aemilius Paulus, sermonem ad Romanos circumstantes convertit : « Videtis — inquit — exemplum insigne mutationis rerum humanarum. Vobis haec praeципue dico, iuvenes. Ideo neminem decet in quemquam superbe agere nec praesenti credere fortunae ».

Confecto bello Aemilius Paulus regiā nave ingentis magnitudinis — nam sedecim ordines remorum habuisse dicitur — ad urbem est subvectus. Fuit eius triumphus omnium longe magnificientissimus. Completae erant omnes Tiberis ripae obviam effusā multitudine. Populus — extuctis per forum tabulatis in modum theatrorum — spectavit in candidis togis. Aperta tempa omnia et sertis coronata, ture fumabant. In tres dies distributa est pompa spectaculi. Primus dies vix suffecit transvehendis signis tabulisque ; sequenti die translata sunt arma, galeae, scuta, loricae, pharetrae argentumque signatum. Tertio die, multo mane, ducere agmen coeperunt tubicines, non festos sollemnium pomparum modos, sed bellicum sonates, quasi in aciem procedendum esset. Deinde agebantur pingues cornibus auratis et vittis redimiti boves centum et viginti. Sequebantur Persei liberi — comitante educatorum et magistrorum turbā — qui manus ad spectatores cum lacrimis miserabiliter tendebant, et pueros docebant populi Romani misericordiam suppliciter implorare. Post filios incedebat cum uxore Perseus, stupenti et attonito viro similis. Inde quadringentae coronaē aureae

portabantur ab omnibus fere Graeciae civitatibus dono missae. Postremo ipse in curru Paulus vehebatur auro purpurāque fulgens, qui *cum dignitate alia corporis tum senecta ipsa magnam maiestatem prae se ferebat.* Post currum, inter alios illustres viros, filii duo Aemilii; deinde equites turmatim et cohortes peditum. Paulo a senatu et populo Romano concessum est, ut ludis circensibus veste triumphali uteretur eique cognomen Macedonico inditum est

37

Aemilius Paulus omni Macedonum gaza — quae fuit maxima — potitus *tantam* in aerarium populi Romani pecuniam invexit, *ut* unius imperatoris praeda finem attulerit tributorum. At hic per alios homines cuncta administravit, nec *quidquam* ex thesauris regiis in domum suam intulit *praeter* memoriam nominis sempiternam. Mortuus est *adeo* pauper, *ut* dos eius uxori non potuerit exsolvi, nisi vendito fundo, quem unum reliquerat. Exsequiae eius non *tam* auro et ebore *quam* omnium benevolentia et studio fuerant insignes. Macedoniae principes — qui tunc Romae erant legationis nomine — umeros suos funebri lecto sponte sua subiecerunt. *Quem enim* in bello ob virtutem timuerant, *eundem* in pace ob iustitiam diligabant.

38

XVIII. PUBLIUS CORNELIUS SCIPIO AEMILIANUS

P. Scipio Aemilianus, Pauli Macedonici filius adoptione Scipionis Africani nepos, a tenera aetate Graecis litteris a Polybio, praestantis ingenii viro, eruditus est. Ex eius doctrina *tantos* fructus tulit, *ut* non modo aequales suos, *sed etiam* maiores natu omni virtutum genere superaret. Temperantiae et continentiae laudem ante omnia comparare studuit; quod quidem difficile tunc erat: miro enim impetu ad libidines et epulas iuvenes Romani eo tempore ferebantur. At Scipio contrarium vitae institutum secutus publicam modestiae et continentiae famam est adeptus. Polybiū semper domi militiaeque secum habuit; semper inter arma ac studia versatus *aut* corpus periculis *aut* animum disciplinis exercuit.

39

Cum duo consules, quorum *alter* inops, *alter* avarus erat, in senatu contienderent, *uter* in Hispaniam ad bellum gerendum mitteretur ac magna inter patres esset dissensio, rogatus sententiam Scipio Aemilianus: « Neutrum — inquit — mihi mitti placet, quia *alter* nihil habet, *alteri* nihil est satis ».

Iudicabat enim et inopiam et avaritiam debere abesse pariter ad rem bene gerendam. Alioquin maxime verendum est, ne publicum munus quaestui habeatur, et praeda communis in privatum imperatoris lucrum convertatur. Ab hac culpa longe alienus fuit Scipio: nam post duos inclitos consulatus et totidem triumphos, officio legationis fungens, septem tantum servos secum duxit. E Carthaginis et Numantiae spoliis comparare plures certe potuerat, sed — Carthagine eversa — nihilo fuit locupletior quam ante. Itaque, cum per populi Romani socios et exteras nationes iter faceret, non mancipia eius, sed victoriae numerabantur, nec *quantum* auri et argenti, sed *quantum* dignitatis atque gloriae secum ferret, aestimabatur.

40

Paulo post Scipio repente in lectulo exanimis est inventus. De tanti viri morte nulla habita est quaestio eiusque corpus ve-
lato capite est elatum, ne livor in ore appareret. Metellus Macedonicus, etsi Scipionis inimicus, audita nece, in forum advolavit ibique maesto vultu clamavit: « Concurrite, cives, moenia urbis nostrae eversa sunt: Scipioni intra suos penates quiescenti nefaria vis illata est ». Idem Metellus filios suos iussit funebri eius lecto umeros subicere dicens : « Nunquam a vobis id officium maiori viro praestari poterit ».

Scipionis patrimonium *tam* exiguum fuit, *ut* triginta duas libras argenti, duas et selibram auri tantum reliquerit.

41

XIX. TIBERIUS ET GAIUS GRACCHI

Tib. Gracchus et G. Gracchus Scipionis Africani ex filia nepotes erant. Horum adulescentia bonis artibus et magnā omnium

spe floruit : ad egregiam enim indolem accedebat optima educatione. Exstant Corneliae matris epistolae, quibus appareat eos *non solum* in gremio matris educatos esse, *sed etiam* ab ea sermonis elegantiam hausisse. Maximum matronis ornamentum esse liberos, bene institutos, merito putabat sapientissima illa mulier. Cum Campana matrona, apud illam hospita, ornamenta sua — quae erant illa aetate pretiosissima — ostentaret ei muliebriter, Cornelia sermonem produxit usque eo dum a schola redirent liberi. Quos reversos hospitae exhibens: « En haec — inquit — mea ornamenta ». Nihil quidem istis adolescentibus *neque* a natura *neque* a doctrina defuit ; sed ambo rem publicam, quam tueri poterant, impie perturbare maluerunt.

42

Tib. Gracchus, tribunus plebis creatus, a senatu descivit ; populi favorem profusis largitionibus sibi conciliavit ; agros plebi dividebat, civitatem omnibus Italicis dabat ; provincias novis coloniis replebat ; quibus rebus viam sibi ad regnum parare videbatur. Quare cum convocati patres deliberarent, quidnam faciendum esset, statim Tiberius Capitolium petit, manum ad caput referens ; quo signo salutem suam populo commendabat. Hoc nobilitas *ita* accepit, *quasi* diadēma posceret. Tum Scipio Nasīca, cum esset consobrinus Tib. Gracchi, patriam cognitioni praeferens, sublatā dextrā, proclamavit: « Qui rem publicam esse volunt, me sequantur ». Dein Gracchum fugientem persecutus, in eum irruit suaque manu interfecit. Mortui Tiberii corpus in Tiberim proiectum est.

43

C. Gracchum *idem* furor, *qui* fratrem Tiberium, invasit ; *seu* vindicandae fraternalae necis, *seu* comparandae regiae potentiae causā, *vix* tribunatum adeptus est, *cum* pessima coepit inire consilia : maximas largitiones fecit ; aerarium effudit ; legem de frumento plebi dividendo tulit. His perniciosis Gracchi consiliis, quanta poterant contentione, obsistebant omnes boni, in quibus maxime Piso, vir consularis. Is, cum multa contra legem frumentariam dixisset — lege tamen lata — ad frumentum cum ceteris

acciendum venit. Gracchus ubi animadvertisit in coetu Pisonem stantem, eum sic compellavit, audiente populo Romano : « Qui tibi constas, Piso, cum ea lege frumentum petas, quam dissuasti? » Cui Piso : « Nolim quidem, Gracche, — inquit — mea bona tibi viritim dividere liceat, sed, si facies, partem petam ». Quo responso aperte declaravit vir gravis et sapiens lege, quam tulerat Gracchus, patrimonium publicum dissipari.

44

Decretum a senatu latum est, ut videret consul Opimius, ne quid detrimenti res publica caperet ; quod, nisi in maximo discri mine, decerni non solebat. C. Gracchus — armata familiā — Aventinum occupaverat. Quam ob rem consul — vocato ad arma populo — Gaium aggressus est; qui pulsus, dum a templo Dianaē desilit, talum intorsit, et, cum iam a satellitibus Opimii comprehendenderetur, ingulum servo praebuit; qui dominum et mox semet ipsum super domini corporis interemit. Consul promiserat se pro capite Gracchi aurum repensurum esse. Quare Septimuleius quidam lanceā praefixum Gaii caput attulit eique aequale auri pondus persolutum est. Sunt qui tradunt — cerebro exempto — illum — infuso plumbō — caput, quo gravius efficeretur, explesse.

45

XX. PUBLIUS RUTILIUS RUFUS

P. Rutilius Rufus vitae innocentia enituit, et, cum nemo esset in civitate illo integrior nemo sanctior, omni honore dignus est habitus, et consul factus. Cum eum amicus quidam rem iniustum aliquando rogaret, et Rutilius constanter negaret, indignatus amicus : « Quid ergo — inquit — mihi opus est amicitia tuā, si quod rogo non facis ? » « Immo — respondit Rutilius — quid mihi tuā, si tuā gratiā aliquid inhoneste facturus sim ? » Sciebat, quippe vir sanctus, tam contra officium esse amico tribuere, quod aequum non sit, quam non tribuere id, quod recte possimus ; atque si forte amici a nobis postulent, quae honesta non sunt, religionem et fidem esse amicitiae anteponendam.

46

XXI. GAIUS MARIUS

C. Marius humili loco natus, militiae tirocinium in Hispania, duce Scipione, posuit. Erat imprimis Scipioni carus ob singularem virtutem et impigram ad pericula et labores alacritatem. Quodam die cum forte post cenam Scipio cum amicis colloqueretur, dixit aliquis: « Si quid tibi, Scipio, acciderit eritne rei publicae alter tui similis imperator? » Tum Scipio, percusso leniter Marii umero: « Fortasse hic », inquit. Quo dicto excitatus Marius dignos rebus — quas postea gessit — spiritū sumpsit.

47

Tunc Romae primum civile bellum ortum est. Cum enim Sulla consul contra Mithridātem, regem Ponti, mitteretur, ei Marius lege — quam Sulpicius tribunus plebis ad populum tulerat — illud imperium eripuit. Qua re commotus Sulla cum exercitu Romanum venit, eam armis occupavit Sulpicium interfecit Marium fugavit. Marius hostes persequentes fugiens aliquamdiu in palude delituit. Sed paulo post repertus, et — ut erat nudo corpore caenoque oblitus — inieicto in collum loro Minturnas raptus est, et in carcerem coniectus. Missus etiam est ad eum occidendum servus publicus, natione Cimber; quem Marius vultus maiestate deterruit. Cum enim hominem ad se — stricto gladio — venientem vidisset: « Tunc — inquit — Marium audebis occidere? » Ille attonitus ac tremens — abiecto ferro — fugit. Marius postea, ab iis ipsis, qui prius eum occidere voluerant, e carcere emissus est.

48

Marius, acceptā naviculā, in Africam traiceit, et in agrum Carthaginiensem pervenit. Ibi cum in locis solitariis sederet, venit ad eum lictor Sextilii praetoris, qui hanc provinciam administrabat. Marius ab eo — quem nunquam laeserat — aliquod humanitatis officium exspectabat; at lictor decedere eum provinciā iussit, nisi vellet in se animadverteri. Torvis oculis eum intuens, Marius nullum dabat responsum. Lictori, interroganti iterum eum, ecquid

praetori vellet renuntiari : « Abi — inquit — nuntia te vidisse C. Marium in Carthaginis magnae ruinis sedentem ».

Duobus clarissimis exemplis de inconstantia rerum humana-
rum eum admonebat, cum et urbis maximae excidium et viri cla-
rissimi casum ob oculos poneret.

49

Erat Mario ingenuarum artium et liberalium studiorum con-
temptor animus. Cum aedem Honoris se de manubiis hostium
facturum vovisset, spretā peregrinorum marmorū nobilitate
artificumque Graecorum peritiā, eam vulgari lapide per artificem
Romanum faciendam curavit. Graecas etiam litteras aspernaba-
tur, quod suis doctoribus parum ad virtutem prodessent. At idem
fortis et validus et adversus dolorem confirmatus. Cum ei varices
in crure secarentur, vetuit se alligari. Aerem tamen fuisse doloris
morsum ipse ostendit : nam medico, alterum erus postulanti,
noluit praebere, quod *maior* esset remedii *quam* morbi dolor.

50

XXII. LUCIUS CORNELIUS SULLA

Sulla propter motus urbanos cum victore exercitu Romam
properavit ; *eos*, qui Mario favebant, omnes superavit. Nihil illa
victoriā fuit crudelius. Sulla, dictator creatus, vel in *eos*, qui se
sua sponte dediderant, iussit animadverti. Quattuor milia dedi-
torum inermium civium in circu interfici iussit. Quis autem illos
potest computare, *quos* in urbe passim, quisquis voluit, occidit,
donec admoneret Fudidius quidam, vivere aliquos debere, ut
essent, quibus imperaret ? Novo et inaudito exemplo tabulam
proscriptionis proposuit, qua nomina *eorum*, qui occidendi es-
sent, continebantur ; cumque omnium orta esset indignatio pos-
tridie plura etiam adiecit nomina. Ingens caesorum fuit multitu-
do. Saevitiae causam etiam avaritia praebuit, multoque *plures*
propter divitias *quam* propter odium victoris necati sunt. Civis
quidam innoxius — cui fundus in agro Albano erat — legens pros-
criptorum nomina, se quoque adscriptum vidit : « Vae — inquit — mi-

sero mihi ; me fundus Albanus persequitur ». Neque longe progressus, a *quodam*, qui eum agnoverat, percussus est.

51

Sulla deinde, in villam profectus, rusticari et venando vitam ducere coepit. Ibi morbo pediculari correptus interiit, vir ingentis animi, cupidus voluptatum, sed gloriae cupidior. Litteris Graecis et Latinis eruditus et virorum litteratorum *adeo* amans, *ut* sedulitatem etiam mali cuiusdam poetae aliquo praemio dignam duxerit; nam, cum ille epigramma ipsi obtulisset, praemium Sulla iussit ei statim dari, ea tamen lege, *ne* quid postea scriberet. Ante victoriam laudandus; in *iis* vero, *quae* secuta sunt, nunquam satis vituperandus: urbem enim et Italiā civilis sanguinis fluminibus inundavit. *Non solum* in vivos saeviit, *sed ne* mortuis *quidem* percitat: nam C. Marii : cuius, *etsi* postea inimicus, aliquando *tamen* quaestor fuerat — erutos cineres in Tiberim proiecit. Qua crudelitate rerum praeclare gestarum gloriam corrupit.

52

XXIII. LUCIUS LICINIUS LUCULLUS

Habebat Lucullus villam prospectu et ambulatione pulcherrimam. Quo cum venisset Pompeius, *id* unum reprehendit, *quod* ea habitatio esset quidem aestate peramoena, sed hieme minus commoda videretur; cui Lucullus: « Putasne — inquit — me minus sapere quam hirundines, *quae*, adveniente hieme, sedem commutant ? » Villarum magnificentiae respondebat epularum sumptus. Cum aliquando modica ei — utpote soli — cena esset apposita, coquum graviter obiurgavit; eique excusanti ac dicenti se non debuisse lautum parare convivium, quod nemo esset ad cenam invitatus: « Quid ais ? » — inquit iratus Lucullus — « an nesciebas Lucullum hodie cenaturum esse apud Lucullum ? »

53

XXIV. QUINTUS SERTORIUS

Cum aliquando Sertorii milites pugnam inconsulte flagitarent nec iam eorum impetus posset cohiberi, Sertorius duos in eorum

conspectu equos constituit, praevalidum *alterum*, *alterum* vero infirmissimum; deinde equi infirmi caudam a robusto iuvene totam simul abrumpi iussit, validi autem equi singulos pilos ab imbecillo sene paulatim avelli. Irritus adulescentis labor risum omnibus movit: senex autem, quamvis tremula manu, *id perfecit quod imperatum ei erat*. Cumque milites non satis intellegerent, quorum ea res spectaret, Sertorius ad eos conversus: « Equi caudae — inquit — similis est hostium exercitus: qui partem aggreditur, facile potest opprimere; contra nihil proficiet, qui universum conabitur prosternere ». Sic Sertorius vafro consilio eos ad suam sententiam perduxit.

54

XXV. GNAEUS POMPEIUS MAGNUS

Transgressus inde in Africam Pompeius Iarbam, Numidiae regem, qui Marii partibus favebat, bello persecutus est. Intra dies quadraginta hostem oppressit, et Africam subegit adulescens quattuor et viginti annorum. Tum ei litterae a Sulla redditae sunt, quibus iubebatur exercitum dimittere et cum una legione successorem exspectare. Pompeius, quamquam aegre id tulit, tamen paruit et Romam reversus est. Revertenti incredibilis multitudo obviam ivit; Sulla quoque eum laetus exceptit et Magni cognomine consulatavit. Nihilominus Pompeio triumphum petenti resistit. Neque vero ea re a proposito deterritus est Pompeius aususque dicere plures solem orientem adorare quam occidentem; quo dicto significabat Sullae potentiam minui, suam vero crescere. Ea voce audita Sulla, iuvenis constantiam admiratus, exclamavit: « Triumphet! triumphet! »

55

Viris doctis magnum honorem habebat Pompeius. Ex Syria decedens — confecto bello Mithridatico — cum Rhodum venisset, nobilissimum philosophum Posidonium cupiit audire. Sed cum audivisset eum tunc graviter aegrotare, quod vehementer ex podagra laborabat, voluit saltem Pompeius eum visere. Mos erat, ut — quando consul aedes aliquas ingressurus erat — lictor fores virgā percuteret, admonens consulem adesse; at Pompeius

vetuit percuti honoris causā fores Posidonii. Quem ut vidit, et salutavit, moleste dixit se ferre, quod eum non posset audire. At ille : « Tu vero — inquit — potes, nec commitam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me veniat ». Itaque cubans graviter et copiose disseruit de hoc ipso: *nihil* esse bonum nisi *quod* honestum esset, et *nihil* malum dici posse, *quod* turpe non esset. Cum vero dolores interdum acriter eum pungerent, saepe : « Nihil agis » — inquit — « dolor ! quamvis sis molestus, nunquam te esse malum confitebor ».

56

XXVI. GAIUS IULIUS CAESAR

Bellis civibus confectis, Caesar, dictator in perpetuum creatus, insolentius agere coepit ; nam senatum ad se venientem sedens excepit, et quendam ut assurget monentem irato vultu resperxit. Cum autem M. Antonius, Caesaris in omnibus bellis comes et tunc in consulatu collega, ei, in sella aurea sedenti pro rostris, diadēma — insigne regium — imponeret, id *ita* ab eo est repulsum, ut non offensus videretur. Quare coniuratū est in eum a sexaginta et amplius viris, Cassio et Bruto ducibus conspirationis. Cum igitur Caesar idibus Martiis in senatum venisset, eum assidentem coniurati specie officii circumsteterunt illicetque unus ex eis — quasi aliquid rogaturus — propius accessit eique renuenti togam ab utroque umero apprehendit. Deinde Caesarem clamantem : « Ista quidem vis est ». P. Casca, unus e praecipuis coniuratis, primus vulnerat paulo infra iugulum. Caesar Cascae brachium arreptum graphio traiecit conatusque prosilire alio vulnere tardatus est. Cum M. Brutum — quem filii loco — habebat in se irruentem vidisset, dixisse fertur : « Tu quoque, fili mi ! » Dein, ubi animadvertisit, undique se strictis pugionibus peti, togā caput obvolvit atque ita tribus et viginti plagiis confossus est.

57

Erat Caesar excelsā staturā, nigris vegetisque oculis, capite calvo: quam calvitii deformitatem aegre ferebat, quod obtrectatorum iocis obnoxia esset. Ideo ex omnibus honoribus, sibi a senatu

populoque decretis, non *aliud* recepit aut usurpavit libentius quam ius laureae perpetuo gestandae. Vini parcissimum eum fuisse ne inimici *quidem* negaverunt. Itaque Cato dicere solebat unum ex omnibus Caesarem ad evertendam rem publicam sobrium accessisse. Armorum et equitandi peritissimus erat ; laboris ultra fidem patiens, in agmine *nonnunquam* equo *saepe* pedibus anteibat, capite detecto, *sive* sol *sive* imber erat. Longissimas vias incredibili celeritate confecit, *ita ut* persaepe nuntios de se praevenerit; neque eum morabantur flumina, quae *vel* nando *vel* innixus inflatis utribus traiciebat.

58

XXVII. MARCUS PORCIUS CATO UTICENSIS

Insignis et imitatione digna fuit Catonis erga fratrem benevolentia. Cum enim interrogatus esset, quem omnium maxime dilereret, respondit : « Fratrem ». Iterum interrogatus, quem secundum maxime diligeret, iterum, « Fratrem » respondit. Quaerenti tertio idem responsum dedit, donec ille a percontando desisteret. Crevit cum aetate ille Catonis in fratrem amor : ab eius latere non discedebat ; ei omnibus in rebus morem gerebat. Annos natus viginti sine fratre nunquam cenaverat, nunquam iter suscepserat, nunquam in forum prodierat. Cum frater — qui erat tribunus militum — ad bellum profectus esset, ne eum desereret, voluntaria stipendia fecit. Diversum tamen erat utriusque ingenium : in utroque probi mores, sed Catonis indoles severior erat.

59

Cum Caesar consul legem agrariam rei publicae perniciosam tulisset, Cato solus — ceteris exterritis — huic legi obstitit. Iratus Caesar Catonem extrahi curiā et in vincula rapi iussit : at ille nihil de libertate linguae remisit, sed in ipsa ad carcerem via de lege disputabat civesque commonebat, ut talia molientibus adversarentur. Catonem sequebantur maesti patres ; quorum unus obturgatus a Caesare, quod — nondum misso senatu — discederet : « Malo — inquit — esse cum Catone in carcere, quam tecum in curia ». Exspectabat Caesar, dum humilibus precibus Cato utere-

tur ; quod ubi frustra a se sperari intellexit, pudore victus, unum e tribunis misit, qui Catonem e carcere emitteret.

60

XXVIII. MARCUS TULLIO CICERO

M. Tullius Cicero, equestri genere, Arpini — quod est Volscorum oppidum — natus est. A patre Romam missus, *eas* artes, *quibus* aetas puerilis ad humanitatem solet informari, *tanta cum* praeceptorum *tum* discipulorum admiratione didicit, *ut* aequales e schola redeuntes, medium, tanquam regem, circumstantes domum deducerent.

M. Tullius Cicero adulescens eloquentiam et libertatem suam adversus Sullanos ostendit. Chrysogonum quendam, Sullae libertum, parricidii accusatum acriter insectatus est, quod, dictatoris potentia fretus, in bona civium invadebat. Qua ex re Sullae invidiā veritus Cicero Athenas petivit, ubi Antiochum philosophum studiose audivit. Inde eloquentiae gratiā Rhodum se contulit, ubi Molōnem, rhetorem tum disertissimum, magistrum habuit. Qui, cum Ciceronem dicentem audivisset, flevisse dicitur, quod praevideret per hunc Graecos a Romanis ingenii et eloquentiae laude superatum iri. Romam reversus, quaestor in Siciliam missus est. Nullius vero quaestura *aut* gratior *aut* clarior fuit. Cum in magna annonae difficultate ingentem frumenti vim inde Romam mitteret, Siculos *initio* offendit ; *postea* vero, ubi diligentiam, iustitiam et comitatem eius experti sunt, *maiores* quaestori suo honores *quam* ulli unquam praetori detulerunt. Romam e Sicilia reversus causis agendis *ita* floruit, *ut* inter omnes causarum patronos et esset et haberetur princeps.

61

M. Antonius — initā cum Octavio societate — Ciceronem iam diu sibi inimicum proscriptis. Qua re auditā Cicero transversis itineribus in villam — quae a mari proxime aberat — fugit indeque navem concendit in Macedoniam transiturus. Cum vero eum identidem in altum provectum venti adversi rettulissent, regressus ad villam : « Moriar » — inquit — « in patria saepe servata ».

Mox adventantibus percussoribus, cum servi ad dimicandum fortiter fideliterque parati essent, ipse lecticam — qua vehebatur — deponi iussit, eosque quietos pati, quod sors iniqua cogeret. Prominenti ex lectica et immotam cervicem praebenti caput praecisum est. Manus quoque abscissae sunt ; caput relatum est ad Antonium eiusque iusu inter duas manus in rostris positum est. Fulvia, Antonii uxor, caput manibus sumpsit, in genua imposuit extractamque linguam acu confixit.

62

XXIX. OCTAVIANUS CAESAR AUGUSTUS

Octavius Iuliae, Caesaris sororis, nepos patrem quadrimus amisit. A maiore avunculo adoptatus, eum in Hispaniam profectum secutus est. Deinde ab eo Apolloniam missus est, ut liberilibus studiis vacaret. Audita avunculi morte, Romam rediit, nomen Caesaris sumpsit collectoque veteranorum exercitu opem Decimo Bruto tulit, qui ab Antonio Mutinae obsidebatur.

Tandem Octavianus — hostibus victis — solus imperio potitus est. Reversus in Italiam Romam triumphans ingressus est. Tum, bellis toto orbe compositis, Iani gemini portas — quae bis tantum antea clausae fuerant — *primo* sub Numa rege, *iterum* post primum Punicum bellum, sua manu clausit praebuitque se clementem ; multis enim ignovit vel *iis*, qui saepe graviter eum offenderant. Tunc omnes praeteritorum malorum oblivio cepit. Octavianio maximi honores a senatu delati sunt. Ipse Augustus cognominatus est, ei in eius honorem mensis Sextilis eodem nomine est appellatus, quod illo mense bellis civilibus finis esset impositus. Senatus populusque Romanus universus cognomen Patria ei tribuerunt. Augustus, gaudio lacrimans, his verbis respondit : « Compos factus sum votorum meorum ; neque aliud mihi optandum est quam ut hunc consensum vestrum ad ultimum vitae finem videre possim ».

63

Habitavit Augustus in aedibus modicis, *neque* laxitate *neque* cultu conspicuis ac per annos amplius quadraginta in eodem

cubiculo, hieme et aestate, mansit. Supellex quoque eius vix privatae elegantiae erat. Raro veste *alia* usus est *quam* confecta ab uxore, sorore, filia neptibusque. Altiuscula erant eius calceamenta, quo procerior quam erat videretur. Cibi minimi erat atque vulgaris: secundarium panem et pisciculos minutos et ficos virides maxime appetebat. Idem tamen Romam — quam pro maiestate imperii non satis ornatam invenerat — *adeo* excoluit, *ut iure* gloriaretur marmoream se *relinquere*, quam latericiam accepisset.

Augustus non amplius septem horas dormiebat, ac *ne* eas *quidem* continuas, sed in illo temporis spatio ter aut quater expurgiscebatur. Si interruptum somnum recuperare non poterat, lectores arcessebat, donec eum resumeret. Cum audisset senatorum quandam, aere alieno oppressum, arte et graviter dormire solitum culcitam eius magno pretio emit. Mirantibus: « Habenda est » — inquit — « ad somnum culcita, in qua homo, qui tantum debebat, dormire potuit ».

64

Excercitationes campestres equorum et armorum statim post bella civilia omisit, et ad pilam primo folliculumque transiit, mox animi laxandi causā, *modo* piscabatur hamo, *modo* talis nucibusque ludebat cum pueris minutis. Aleā multum delectabatur; idque ei vitio datum est. Tandem — afflita valetudine — in Campaniam concessit, ubi — remisso ad otium animo — nullo hilaritatis genere abstinuit. Supremo vitae die — petito speculo — capillum sibi comi iussit, et amicos circumstantes percontantus est, num vitae mimum satis commode egisset; adiecit et solitam clausulam: « Edite strepitum, vosque omnes cum gaudio applaudite ». Obiit Nolae, sextum et septuagesimum annum agens.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΡΩΜΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΡΕΜΟΥ

Natu (ἀφαιρ. τοῦ κατά τι). Natu maior κατὰ τὴν ἡλικίαν μεγαλύτερος, πρεσβύτερος. Τὸ συγκρ. τίθεται, ὅταν πρόκειται περὶ δύο προσώπων ἢ δύο πραγμάτων [ἄλλως τίθεται τὸ ὑπερθετικὸν π.χ. natu maximus ὁ πρεσβύτερος ἐκ πολλῶν]. Pulso (ῥ. pello). Pulso fratre ἐνν. suo (ἀφαιρ. ἀπόλ. ἀντιστοιχοῦσα πρὸς γεν. ἀπόλυτον) = ἐκδιωχθέντος τοῦ ἀδελφοῦ (του), ἐκβαλών, ἀφοῦ ἔξεδίωξε τὸν ἀδελφόν (του). Ἡ ἀφαιρ. ἀπόλυτος παθητικῆς μετοχῆς ἀντικαθιστᾶ συνθήστερον τὴν ἐλλείπουσαν μετοχὴν τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου τῆς λατινικῆς γλώσσης. Ut... privaret ἵνα... στεφήσῃ. Eum αὐτὸν (δηλ. τὸν Νουμίτωρα). Subole (ἀφαιρ.) ἀπογόνων. Haec = Rhea Silvia. Feicit (ῥ. facio). Edidit (ῥ. edo). Coniecit (ῥ. conicio). Alveo δοτ. Impositos (ῥ. impono). Abiecit (ῥ. abicio). Effusus (ῥ. effundo). Relabente (ῥ. relabor). Lupa ὑπὸ τοῦ "Αρεως (Mars) σταλεῖσα. Παράστασις χαλκῆ τῆς λυκανής, Ἐτρουσκικῆς τέχνης τοῦ 5ου αἰῶνος (Μουσεῖον 'Ρώμης), κατέστη αὐτὸ τοῦτο τὸ σύμβολον τῆς 'Ρώμης. Όμοία παράδοσις ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς. Accurrit πρκμ. Lingua (ἐνν. sua) ἀφαιρ. δργαν. διὰ τῆς γλώσσης (της). Urema (ἐνν. sua). Ἡ ὀνομαστ. ἐνικοῦ uber. Eorum ori admovit = ori (δοτ. τοῦ os, oris στόμα) eorum (infantium τῶν νηπίων). Admovit (ῥ. admoveo). Se ἀντικείμ. τοῦ gessit (ῥ. gero).

'Αξία συγκρίσεως εἶναι ἡ παράδοσις τῆς νηπιακῆς ἡλικίας τοῦ 'Ρωμύλου πρὸς τὴν τοῦ Μωυσέως, ἐκτεθέντος εἰς τὸν Νεῖλον, καὶ πρὸς τὴν τοῦ Διός, ἐκτραφέντος παρὰ τῆς αἰγάλος 'Αμαλθείας.

Φράσεις : Pulso fratre μετὰ τὴν ἔκδιωξιν τοῦ ἀδελφοῦ του. Parvulos alveo impositos abiecit τὰ νεογνὰ εἰς σκάφην ἐνέβαλε καὶ ἔρριψε. Qui super ripas erat effusus ὅστις εἶχε παρεκβῆ τὸ ρεῖθρον (εἶχεν ὑπερεκχειλίσει). Relabente flumine ὑποχωροῦντος (ἐπανερχομένου) τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν κοίτην. Ut fama est κατὰ τὴν παράδοσιν. Matrem se gessit προστηνέγκη ως μήτηρ (ἐφέρθη σὰν μητέρα).

2. Ο ΡΩΜΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΕΜΟΣ ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΗΟΙΜΕΝΟΥ ΦΑΥΣΤΥΛΟΥ

Cum... reverteretur ἐπειδὴ ἐπέστρεψε (ḥ. revertor). Saepius (συχρ. τοῦ ἐπιφρ. saepe) πολὺ συχνά. Έὰν δὲν δηλώνεται β' ὅρος τῆς συγχρίσεως, τότε μεταφράζεται διὰ τοῦ ἀρκούντως, πολύ, δηλγον καὶ τοῦ θετικοῦ.

Regius = regis (ὁνομ. rex). Rem (κιτ. ἐν. τοῦ res) τὸ πρᾶγμα, τὸ γεγονός.

Sustulit (ḥ. tollo). Educandoς ἔνν. esse. Primo... deinde κατ' ἀρχάς... ἐπειτα. Certaminibus ἀφαιρ. δργαν. Vires κιτ. πληθ. τοῦ vis. Auxerunt (ḥ. augeo). Venantes (ḥ. venor). Saltus κιτ. πληθ. Λ rapina pecorum (ὄνομαστ. ἐν. pecus, γεν. pecoris). Arcere coepereunt (ḥ. coepi) = ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς τῶν προβάτων νὰ ἐμποδίζουν, νὰ ἀπωθοῦν ἡρχισκν. Iis (δοτ.) = Romulo et Remo. A quibus (δηλ. latronibus) ἀφαιρ. ποιητ. αἰτίου = ὑφ' ὅν. Vi ἀφαιρ. δργαν. (ὅν. vis). Necessitate ἀφαιρ. τῆς κιτίας. Compulsus (ḥ. compello).

Quis avus (ἔνν. esset), quae mater esset τίς ὁ πάππος (ἥτο), τίς ἡ μήτηρ ἥτο. Τὸ ῥῆμα τῆς πλαγίας ἐρωτήσεως (esset) τίθεται πάντοτε καθ' ὑποτακτικήν.

Armatis pastoribus (πρβλ. ḥρ. 1 : pulso fratre). Albam εἰς τὴν "Αλβαν.

Φράσεις : Pueros dedit Accae educandoς ἔδωκε τὰ παιδιά εἰς τὴν Α. πρὸς ἀνατροφήν. Vi se defendit ἡμύνθη ἐνόπλως, προέβαλεν ἀντίστασιν. Necessitate compulsus ἀναγκασθείς, ἐξ ἀνάγκης. Armatis pastoribus ἔξοπλίσκε τοὺς ποιμένας. Properavit Albam εἰς τὴν "Αλβαν (ταχέως) ἔσπευσεν.

3. Ο ΡΩΜΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΕΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΝΟΥΜΙΤΩΡΟΣ

Eum (δηλ. Remum). Λ rege ποιητ. αἰτίου = ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ad supplicium πρὸς τιμωρίαν. Considerato vultu (ἔνν. Remi) παρατηρηθείσης τῆς ὥψεως (τοῦ προσώπου), παρατηρήσας τὸ πρόσωπον, τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου (πρβλ. ḥρ. 1 : pulso fratre). Agnosvit (ḥ. agnosco). Oris (γεν. τοῦ os, oris). Lineamentis ἀφαιρ. τοῦ

κατὰ τι = κατὰ τὰ χαρακτηριστικὰ (τοῦ προσώπου). Matri = Rheae Silviae. Simillimus ὑπερθ. τοῦ similis. Dum... tenet ἐν φ (χρόνῳ)... ἔκρατει. Τὸ τοιοῦτον dum ἀκολουθεῖται πάντοτε ἀπὸ ἐνεστῶτα τῆς ὑριστικῆς καὶ ἐν ἀκόμῃ τὸ κύριον ὅγμα εἶναι χρόνου παρελθόντος, ὡς ἐνταῦθα. 'Ἐν τῇ νέᾳ Ἐλληνικῇ μεταφράζεται ὁ ἐνεστὼς (tenet) διὰ παρατατικοῦ (ἔκρατει). Interfecto (ὁ. interficio) φυνευθέντος, φυνεύσας. Instituit πρκμ.

Φράσεις : Amilio interfecto μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀμουλίου. In regnum restituit πάλιν ἐκάθισεν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, ἀποκατέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν.

4. ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΡΕΜΟΥ (753 π.Χ.)

Iisdem ἀφαιρ. τοῦ idem (ὁ αὐτός). Ubī ὅπου (ἐν οἷς). Condiderunt (πρκμ. τοῦ condo). 'Ο πάππος Νομίτωρ ἐξ εὐγνωμοσύνης παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς τὸ μέρος τοῦτο τῆς γύρων. Orta est (πρκμ. τοῦ orior). Uter daret (ὁ. do)... regeret πότερος (ποῖος ἐκ τῶν δύο) οὐδὲδιε... οὐδὲ διώκει, οὐδὲ ἐκυβέρνα (πλαγία ἐρώτησις). Adhibuerunt (ὁ. adhibeo). Auspicia οἱ Ρωμαῖοι πρὸ πάσης σπουδχίας ἐπιχειρήσεως, ἀφορώστης τὸ δημόσιον καλόν, πρὸς ἐξιγνίσιν τῆς βουλῆς τοῦ θεοῦ, παρετήρουν πρὸς μεσημβρίαν τὰ οὐράνια σημεῖα, τὴν ἀστραπήν, τὴν ἔβροντήν, τὴν πτῆσιν καὶ τὸν κρωγμὸν τῶν πτηνῶν ἢ τὴν ὄρεξιν τῶν ιερῶν ὄντων. Η παρατήρησις αὕτη ἐκαλεῖτο οἰωνὸς (auspicium) καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ταῦτης οἰωνοσκοπία, οἰωνοσκόπημα (augurium), οἱ δ' ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐξήγησιν τούτων ὀνομάζοντο οἰωνοσκόποι (augures). Vultures ἀντικ. τοῦ vidit (πρκμ. τοῦ video). Augurio (ἀφαιρ.). Victor (ἐνν. factus) νικητής γενόμενος, τῷ οἰωνισμῷ νικήσας (εὐνοηθεῖς ἐκ τῆς οἰωνοσκοπίας). Romam κατηγορ. εἰς τὸ urhem. Ut... muniret ἵνα ὑγρώσῃ (περιφρουρήσῃ). Legibus (ἀφαιρ.). Moe-nibus ἀφαιρ. τοῦ moenia. Ne = ut non. Quis ἀπλοῦς τύπος ἀντὶ aliquis (ὅμοιος τίθεται τὸ quis μετὰ τὸ ne, si, nisi, sive, seu, num καὶ quis (ὅμοιος τίθεται τὸ illud autem (vallum) τοῦτο δὲ τὸ χαρά-cum). Quod (αἰτ.) = illud autem (vallum) τοῦτο μεταφράσας. Adductus = ἐκ φθόνου παρακινη-κωμας. Invidia (ἀφαιρ. τοῦ αἰτίου). Adductus = ἐκ φθόνου παρακινη-θείς. Iratus (ὁ. irascor). Verbis ἀφαιρ. Sic pereat (ἐνεστ. ὑποτακτ. οἰς. pereo) ὡς ὑπόλοιπο, οὗτος εἴθε νὰ ἀπολεσθῇ (πρβλ.. ἀρ. 9). Qui-

cumque (γεν. cuiuscumque) πᾶς ὅστις, ὅστις δήποτε. 'Ο 'Ρωμύλος προσηνέθη κακῶς, ἀλλὰ ἐνήργησεν ὡς νομοθέτης, διότι ἡ ἀπείθεια εἰς τοὺς νόμους ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν τοῦ Κράτους. Transiliet μέλλ. ὄριστ. Imperio (ἀφαιρ.) εἰς τὸ potitus est (ὁ. potior).

Φράσεις: Edixit ne quis vallum transiliret ἀπηγγέρεισε νὴ ὑπερπηδήσῃ τις πὸ χαράκωμα. Potitus est imperio ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς, τὴν ἀρχὴν ἔλαχε, κύριος ἐγένετο τῆς ἀρχῆς (ἐξουσίας).

5. ΛΗΓΑΦΗ ΤΩΝ ΣΑΒΙΝΩΝ

Magis quam μᾶλλον ἦ. Deerant (πρτκ. τοῦ desum). In proximo ἐνν. loco = ἐγγύτατα. Lucus. Τὸ ἄλσος τοῦ εὐρίσκετο, ὡς ἔλεγον, μεταξὺ τῶν δύο κορυφῶν τοῦ Καπιτωλίου. Asylum κατηγορ. εἰς τὸ hunc (lucum). Τὸ ἄσυλον ἦτο γῷρος ιερός, εἰς ὃν ἵκεται κατέφευγον ἐγκληματίαι, δοῦλοι, δραπέται, καὶ ἐθεωροῦντο ἐκεῖ, πλησίον τῶν βωμῶν, ἀσφαλεῖς καὶ ἀπαραβίαστοι. 'Ο 'Ρωμύλος ἔδωκε τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου εἰς πάντα, ὅστις οὐκ ἀπέφευγεν εἰς τὸ ἄσυλον τοῦτο. Εο (ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἐρώτησιν quo ? (εἰς ποῖον μέρος) = εἰς τοῦτο τὸ μέρος, εἰς αὐτὸν τὸ ἄσυλον (= in lucum). Configlit πρκμ. τοῦ confusio. Cum vero... non haberent ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶχον. Ipse (δηλ. Romulus). Populusque. Κυρίως οἱ ποιμένες καὶ οἱ λησταί. Uxores αἰτ. Circa gentes περὶ τὰ... ἔθνη. Legatos misit qui... peterent (qui = ut ii) ἵνα οὗτοι ζητήσωσιν. 'Αναφορ. τελικὴ πρότασις (διὰ τοῦτο ἐτέθη ὑποτακτ.). Populo δοτ. Additum ἐνν. est (παθητ. πρκμ. τοῦ addo). Quidni (ἐνν. aiebant ἔλεγον). Feminis quoque (δοτ. γχριστική : καὶ εἰς τὰς γυναικας). Aperiūstis (ὁ. aperio). Foret πρ. ὑποτ. τοῦ sum (= esset). Ludos πρόκειται περὶ ἀγώνων πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ Κώνσου (Consus), ὅστις ἦτο τῶν ἀρχαιοτάτων ἀγροτικῶν θεοτήτων τῆς Ρώμης. Indici (τοῦ indieo γ' συζ.) ἔξαρταται ἐκ τοῦ iubet = διατάσσει νὰ ἔξαγγελθῇ. Finitimis (δοτ. γχριστική). Liberi δν. liberi. Coniugibus δν. coniux θ. Εοque = et eo δηλ. ad hoc ἢ in hoc spectaculum. Ubi... venit (πρκμ.) ὅτε ἥλθεν. Conversi... erant (τοῦ ὁ. convertor). Signo dato (πρβλ. ἀρ. 1 : pulso fratre) δώσας τὸ σημεῖον (ὁ 'Ρωμύλος). Discurrūnt ἐκ διαφόρων μερῶν τρέχουσι.

Φράσεις : Eo conversi omnium oculi mentesque erant πάντων τὰ ὅμματα καὶ ὁ νοῦς ἦτο ἐστραμμένος εἰς τὸ θέαμα τοῦτο. Signo dato σημείου διθέντος, ἀπὸ σημείου.

6. ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΑΒΙΝΩΝ ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΤΑΡΠΗΙΑΣ

Haec καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ κατηγορούμ. causa (ἀντί : hoc fuit causa) = αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία (ἀφορμή) τοῦ πολέμου (ἀντί: αὐτὸς τὸ γεγονός ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τοῦ πολέμου). Ob virgines raptas (μτχ. τοῦ rapior) διὰ τὰς ἀρπαγίσας παρθένους = ob raptum (ὄνομ. raptus) virginum διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν παρθένων. Adversus πρόθεσις μετ' αἰτ. Bellum. Οἱ κάτοικοι τῆς Καιτίνης (;) τῶν Ἀντεμυῶν τῆς Κρουστομερίας, ὑπερασπίζοντες τοὺς Σαβίνους, ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ρωμαίων, ἀλλὰ τούτους ὁ Ρωμύλος ἀλληλοδιαδόχως ἐνίκησε καὶ μόνον οἱ Κυρῖται ὑπέβαλον τὴν Ρώμην εἰς κίνδυνον. Romae (δοτ.) cum appropinquarent ὅτε ἐπλησίαζον εἰς τὴν Ρώμην (ἀλλ' ἐνυπάρχει εἰς τὸ cum καὶ ἡ αἰτία). Naeti sunt (πρκμ. τοῦ nanciscor). Aquam sacrorum ἦτο καθιερωμένον εἰς θεάτητα τὸ ὄδωρ ἐνίων πηγῶν, οὐλ' ἐγίνετο χρῆσις κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν θυσιῶν. Petitum α' ὑπτιον τοῦ φ. peto πρὸς δήλωσιν τοῦ σκοποῦ = εἰχε καταβῆ, ἵνα ζητήσῃ ιερὸν ὄδωρ. Descenderat ἐκ τοῦ Καπιτωλίου. Εἶναι ὁ λόφος ἐφ' οὐλ' εἰχε κτισθῆ τὸ φρούριον καὶ ὁ ναὸς τοῦ Διός. Romanae δοτ. Praeerat πρτκ. φ. praesum. Muneris (ἐν. munus) γεν. ἀντικειμεν. εἰς τὸ optionem. Petiit (πρκμ. τοῦ peto). Quod (ἀντικείμ. τοῦ gerebant). Anulos et armillas. Δὲν εἶναι βέβαιον ὃν ὅλοι οἱ Σαβῖνοι ἔφερον δακτυλίους καὶ περιβραχιόνια. Πάντως βροχδύτερον ἦσαν ταῦτα ἐν Ρώμῃ ἔξωτερικὰ γνωρίσματα ἢ ἀμοιβὴ δι' ἀνδρείαν ἐπιδειχθεῖσαν ἐν πολέμῳ. Οἱ γενναῖοι Ρωμαῖοι Sicinius Dentatus παραδίδουν, ὅτι ἔλαβε καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν στρατείαν 160 τὸν ἀριθμόν. Postquam... perduxit ἀφοῦ ὀδήγησε. Scutis ἀφαιρ. ὄργαν. Obriui παθητικὸν ἀπαρμφ. τοῦ obruo ἔξαρτώμενον ἐκ τοῦ iussit (φ. iubeo). Et (ὡς ἐπίρρ.) = etiam ὥσαντως. In laevis ἐν. manibus = ἐν ταῖς ἀριστερᾶς (εἰς τὰς ἀριστερὰς χεῖρας). Proditio. Ἡ πέτρα, ὁπόθεν κατεκρημνίσθη ἡ Ταρπηία, ἐκλήθη κατά τινας Πέτρα Ταρπηία (Tar-

peium saxum ἢ Tarpeia rupes). Celeri poena ἀφαιρ. δργαν. δηλοῦσα τρόπον.

Φράσεις : Ob virgines raptas διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν παρθένων.

7. Η ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΑΒΙΝΩΝ

Processit πρκμ. (φ. procedo). In... loco. Ὡ μεταξὺ τοῦ Καπιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίνου λόφου κειμένη μικρὰ πεδιάς. Romanum forum κατ' ἀρχὰς χῶρος δρθιογάνιος, ἔνθα διεξήγοντο πολιτικαί, θρησκευτικαὶ καὶ δικαστικαὶ ὑποθέσεις. Forum δὲ ἀπλῶς δηλοῖ τόπον κινήσεως τοῦ ἐμπορίου. Ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις τὸ Forum Romanum, περιστοιχούμενον ἀπὸ ὡραῖα οἰκοδομήματα, κατέστη ἐν Ἀρώμῃ τὸ κέντρον τοῦ δημοσίου βίου.

Conseruit πρκμ. (φ. consero). Primo impetu (ἀφαιρ. τοῦ χρόνου) κατὰ τὴν πρώτην ἔφοδον (ἐρώτ. quando ? πότε). Insignis κατηγορ. Nomine ἀφαιρ. τοῦ κατά τι, κατὰ τὸ ὄνομα, ὄνομαζόμενος. Cedit πρκμ. (φ. cedo). Cuius oĩ (γεν. τῆς ἀναφ. ἀντων. qui = eius) δὸνομ. is autem. Interitu ἀφαιρ. τοῦ ἀναγκ. αἰτίου = ἔνεκα τῆς ἀπωλείας, τοῦ θανάτου. Cooperunt (φ. ἐλλειπτ. coepi). Vicimus (πρκμ. φ. vīco). Longe aliud πολὺ, ὅλως διόλου ἄλλο (διαφορετικόν). Esse ὑποκείμ. τοῦ ἀπαρεμφ. τούτου εἶναι τὸ rapere (τὸ ἀρπάζειν τὰς παρθένους, ἡ ἀρπαγὴ τῶν παρθένων) καὶ τὸ pugnare, κατηγορούμενον δὲ τὸ aliud. Iovi δοτ. ἥθικὴ (δν. Iup(p)iter). Ὁ Ἀρωμύλος δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του, περιορισθεὶς εἰς τὴν ἵδρυσιν βωμοῦ εἰς τιμὴν τοῦ Iup(p)iter Stator (Ζεὺς Στήσιος, ὁ ἀναγαντίζων τοὺς φεύγοντας). Ὁ μετέπειτα ναὸς τοῦ Στῆσιος Διὸς ἐκτίσθη τῷ 294 π.Χ. ἐπὶ τῆς βορείου κλίνος τοῦ Παλατίνου λόφου. Divinitus ἐπίρρ. Restitit (πρκμ. φ. resisto). Crinibus passis (μτχ. φ. pando) ἀφαιρ. Ιδιότητος = μὲ λελυμένας τὰς κόμας, λυσίκομοι. Ausae sunt ἐπόλυμησαν (ἥμιταποθετικὸν φ. audeo). Se inferre νὰ παρεμβληθοῦγ, νὰ διφθοῦν εἰς τὸ μέσον. Ὡ παρέμβασις αὕτη τῶν Σαβίνων γυναικῶν εἶναι τὸ θέμα πίνακος τοῦ διασήμου ζωγράφου Δασβίδ (1799 ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου). Volantia μτχ. τοῦ volo (α' συζυγίας). Hinc... hinc ἔνθεν μὲν (ἀφ' ἐνδε...)... ἔνθεν δὲ (ἀφ' ἐτέρου).

8. ΗΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ALBA ΟΡΑΤΙΟΙ ΚΑΙ ΚΟΥΡΙΑΤΙΟΙ

Mortuo (ὁ. morior) ἀφαιρ. ἀπόλ. Non solum... sed etiam ὅχι μόνον... ἀλλὰ καὶ. Proximo (δοτ.) τῷ ἐγγυτάτῳ, τῷ πελευτάῳ, δηλ. τῷ Νομῆ (ὑπερθ. τοῦ propior). Romulo (ἀφαιρ.) β' ὁ. συγκρ. εἰς τὸ ferocior (θετ. ἐπιθ. ferox) = quam Romulus. Eo regnante (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = αὐτοῦ βασιλεύοντος. Exortum est (πρκμ. ὁ. exor- rior). 'Ο πόλεμος οὗτος ἔγινεν ἐξ αἰτίας ἀμοιβαίων ἐπιδρομῶν. Ducibus (δοτ. ...) placuit (ἀπρόσ. ὁ. placet). Fata = fatum. Utriusque δν. uterque ἐκάτερος, καὶ ὁ εἰς καὶ ὁ ἄλλος κωριστά. Committi (παθ. ἀπρμφ. ὑποκ. τοῦ ἀφροσ. placuit). = τοῖς ἀρχηγοῖς ἐφάνη καλὸν νά... Manibus (δοτ. πληθ.). Apud Romanos... Albanos παρὰ τοῖς 'Ρωμαίοις... παρὰ τοῖς 'Αλβανοῖς (ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν...). Tὸ apud πάντοτε μὲρόματα δηλωτικά στάσεως = παρὰ δοτ. Cum iis agunt συνεννοοῦνται, διαπραγματεύονται οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτῶν (τῶν 'Ορατίων καὶ Κουριατίων). Ut ἵνα, νά. Pro... patria sua quisque ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἔκαστος. Ferro (ἀφαιρ. δργαν.) σιδήρῳ, ὅπλοις, διὰ τῶν ὅπλων (= armis). Ea lege (ἀφαιρ. τροπ.) ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον. Ut ὅπως, ἵνα. 'Η σύνταξις ut imperium quoque esset ibi, unde (ἀπὸ ὅπου) esset (θὰ ἦτο, θὰ ἴστατο) victoria. Imperium ἡ ἀρχή, δηλ. τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιτάσσειν. 'Η 'Ρώμη, ἀποικία τῆς Alba, δὲν ἥθελε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν κυριαρχίαν τῆς μητροπόλεως. 'Εκ τῆς αἰτίας αὐτῆς ἥγερθη πόλεμος. Inter acies (αἰτ. πληθ.) μεταξὺ τῶν παρατεταγμένων ἀντιπάλων στρατῶν. Considerant (ὑπερσ. τοῦ ὁ. consido). Exercitus δόνομ. πληθ. Infestis armis (ἀφ. τροπ.) σύνδεσον μὲτα πολεμούντων (συγκρούονται). Terni (ἀριθ. διανεμητικὸν) ἀνὰ τρεῖς ἐκατέρωθεν (τρεῖς ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν καὶ τρεῖς ἀπὸ τὴν ἄλλην). 'Εκ τῆς σκηνῆς ταύτης, τοῦ ὄροκου τοῦ 'Ορατίων, ἐνεπιεύσθη ὁ περιφγμος ζωγράφος Δαβίδ (ὁ ὄρκος τῶν 'Ορατίων, 1785, Μουσεῖον Λούβρου). Animos τὸ θάρρος. Ut... (increpuerunt — fulserunt) εὐθὺς ὡς... Primo concursu (πρβλ. ἀρ. 7 : primo impetu). Fulserunt (πρκμ. ὁ. fulgeo). Spectantes (= spectatores) τοὺς (ἐκατέρωθεν) θεωμένους (θεατάς). Perstrinxit (ὁ. perstringo). Conseratis manibus (ἀφαιρ. ἀπόλ. ὁ. consero) = ὅτε ἥλθον εἰς γεῖτον. Duo... alter super alterum δύο... ὃ μὲν ἐπὶ τοῦ δέ. Ceciderunt (πρκμ. ὁ. cado). Ad easum εἰς τὴν πτῶ-

σιν, εἰς τὴν στιγμὴν τῆς πτώσεως. Gaudio (χαριφ. τοῦ ἀναγρ. αἰτίου) = ὑπὸ γαρᾶς, ἔνεκα γαρᾶς. Unum... tres ἔνα... τρεῖς, ἕνα μόνον... τρεῖς. Circumsteterant (πρθλ. ἢ circumsto καὶ ἢ circumfisto). Tribus (δοτ.) impar τρισὶν (ἐν συγκρίσει πρὸς τρεῖς) ἄνισος. Singulos... aggressis necavit ἔνα ἔκαστον (ἀνὰ ἔνα τῶν Κουριατίων) προσβαλὼν ἐφόνευσε. Insequentes (αἰτ.) = τοὺς κατεπιώκοντας, ἔκεινους οἱ ὅποιοι κατεπιώκον (αὐτόν). Manu τῷ ὥγδῳ (ἐνὸς ἀνδρός), ἐνὶ ἀνδρί. Parta est παρεσκευάσθη (ἢ pario). Romanis (δοτ. ἡθική). Domum οἴκαδε, εἰς τὴν γύρων του, εἰς τὴν πατρίδα του. Οἱ Φουργίτιος κατὰ τὴν συνθήκην ὑπετάχη εἰς τὸν Τύλλον Ὀστίλιον.

Φράσεις: Mortuo Numa μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νοομᾶ. Eo regnante ὑπὸ τὴν βασιλείαν (τὸ σκῆπτρον) τούτου. Ducibus placuit οἱ ἀρχηγοὶ ἀπεφάσισαν. Conclamavit gaudio exercitus ὁ στρατὸς ἀνέκραξεν ἐξ ἀγαλλιάσεως.

9. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΡΑΤΙΑΣ

Ovantes. Εδῶ πρόκειται μόνον περὶ ἐπειφημιῶν καὶ κραυγῶν γαρᾶς τοῦ 'Ρωμ. στρατοῦ. Η ovatio (μικρὸς θρίαμβος) ἐγίνετο εἰσερχομένου πεζῆ τοῦ στρατηγοῦ εἰς τὴν 'Ρώμην τῇ συνοδείᾳ αὐλῶν καὶ ἀνερχομένου ἐπισήμως εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἵνα θυσιάσῃ πρόβατον (ovis, ἐξ οὗ καὶ ἡ δημοκατία ovatio), Gratulantes (ὢ gratulor, ἀποθ.) ἐνν. ei (τῷ 'Ορατίῳ). Domum οἴκαδε, εἰς τὴν πατρίδα. Princeps χάριν ἐμφάσεως προηγήθη ἡ λέξις αὐτή : πρῶτος. Ibat (πρτκ. τοῦ ἀνωμ. ἢ eo). Prae se (ἀφαιρ.) gerens προβαλλόμενος, κομίζων ὑπερηφάνως. Cui = ei autem τούτῳ δὲ (fratri). Obvia fuit ἡλθεν εἰς προϋπάντησιν, ἀπήντησεν. Η συνάντησις ἔγινεν ἐκεῖ, ἔνθα βραδύτερον ἐκπίσθη ἡ Porta Capena, πρὸς N. τῆς 'Ρώμης. Soror virgo ἡ νεαρὰ (ἡ ἀνύπανδρος) ἀδελφή αὕτη ἐκαλεῖτο Horatia. Uni ex Curiatiis = uni Curiatorum γεν. διαιρ. Desponsa τοῦ ἢ despondeo. Τὰ σκῦλα ἐφέροντο ἐπὶ κορμοῦ, στηριζομένου ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῶν νικητῶν. Cognito μτχ. ἀπόλ. = ἀναγνωρισθείσης τῆς..., ἀναγνωρίσασα τὴν... Crines solvere (πρθλ. ἀνωτ. ἢ φ. 7 : crinibus passis). Animus = iram. Stricto gladio ἀφαιρ. ἀπόλυτος (ὢ stringo) ἀνασπάσας τὸ ξίφος. Abi hinc... ad sponsum (abi προστ. τοῦ ἢ abeo = ἔπειλθε ἐντεῦθεν

(ὑπαγεῖ) νὰ εὕρης τὸν μνηστῆρά σου. Cum immaturo amore μετὰ τοῦ ἀώρου, ἀκαίρου (ἀτόπου) ἔρωτος. Oblita (ἢ . obliviscor) λησμονή-σασα, ἐπιλήσμων (γενομένη). Sie pereat ὡς ἀπόλοιτο = οὕτως εἴθε νὰ ἀπολεσθῇ (ὑποτακτ. ἐνεστ. τοῦ ἢ . pereo), ισοδυναμοῦσα πρὸς εὐ-κτικὴν ἐλληνικήν. Romana 'Ρωμαία (γυνή).

'Ο περίφημος ἡγέρων τῶν 'Ορατίων καὶ ὁ ἐπακολουθήσας φόνος τῆς ἀδελφῆς των παρέσχεν εἰς τὸν Corneille τὴν ὑπόθεσιν τῆς τραγῳδίας Horace, ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ ακλασσικοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου.

Φράσεις : Ovantes ac gratulantes ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν καὶ συγχαρητηρίων. Movit animum προεκάλεσε τὴν δργήν.

10. ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ. Ο ΒΡΟΥΤΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥΣ ΓΙΟΥΣ ΑΥΤΟΥ

Expulsis regibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ἐκδιωχθέντων τῶν βασιλέων (ἢ . expello), δηλ. τοῦ Ταρκυνίου τοῦ 'Υπερηφάνου μετὰ τῆς οἰκογενείας του τῷ 509 π.Χ. Consules ὑπατοι. Οὗτοι ἔλαβον τὰς βασιλικὰς προνομίας. Κατ ἀρχὰς ἐκλήθησαν δικαστὲς (iudices), βραδύτερον δέ, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δωδεκαδέλτου, ὑπατοι. Ne... fierent ἵνα μὴ γίνωνται. Insolentiores (κατηγορ.) Collatino (δοτ.) sublata est (ἢ . tollo) ἀπὸ τοῦ Κολλατίνου ἥρθη. Paulo post δὲ λίγον ἔπειτα, μετ οὐ πολὺ. Populo δοτ. εἰς τὸ invisum. Ad bona sua repetenda (γερουνδ. ἔλξις) = ad repetendum bona sua πρὸς ἀπαίτησιν τῶν ἀγαθῶν του (πρὸς τὸ ἀπαιτῆσμα τά...). Romam εἰς τὴν 'Ρώμην. De restituendis regibus (γερουνδ. ἔλξις) = de restituendo reges περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν βασιλέων. Ipsos... filios αὐτὰ τὰ τέκνα. In societatem consilii εἰς συμμετοχὴν τοῦ σχεδίου. Unus ex servis = unus servorum τῶν δούλων εἰς. Excepit ἥκουσε (ἢ . excipio). Detulit (προμ. ἢ . defero). Coniurati = coniuratores. In vincula εἰς τὴν φυλακήν. Coniecti sunt (ἢ . conicio). Damnati ἐνν. sunt. Missi ἢ . mitto. Virgis — securi ἀφαιρ. δργαν. Liberi δὲ. οὐσ. = τὰ τέκνα. Modo μόνον. Ut consulem ageret ἵνα ὑποκριθῇ τὸν ὑπατον, ἵνα ἐκτελέσῃ τὸ καθῆκον αὐτοῦ ὡς ὑπατος. ('Ο Voltaire ἐποίησε τῷ 1730 ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης τὴν τραγῳδίαν Brutus).

Φράσεις : Expulsis regibus μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν βασιλέων. In societatem consilii adsumunt καθιστῶσιν (αὐτούς) κοινωνούς τοῦ σχεδίου των.

11. ΗΡΩΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΡΑΤΙΟΥ ΚΟΚΑΙΤΟΣ

Ad restituendos Tarquinios (γερουσιδ. ἔλξις = ad restituendum Tarquinios) πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν Ταρκυνίων. Romam εἰς τὴν Τρώμην. Vēnit (πρεμ.). Primo impetu (ἀφαιρ. γρον.). Non unquam = nunquam. Alias ἐπίρρ. Ante ἐπίρρ. Invasit Romanos κατέλαβε τοὺς Ρωμαίους, ἐπέδραμεν ἐπὶ τοὺς Ρωμαίους (ὁ. invado). Adeo valida οὕτως ἴσχυρά. Res Clusina ἡ Κλουσίνη πόλις, τὸ Κλούσιον (Clusium), τὰ τοῦ Κλουσίου. In urbem demigrant οἱ Ρωμαῖοι ἡσγολοῦντο κυρίως εἰς πολέμους καὶ εἰς τὴν γεωργίαν. Ἡ αἰρνίδιος εἰσβολὴ τοῦ Πορσήνων εὗρεν αὐτούς εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐκτὸς τῆς πόλεως. Praesidiis ἀφαιρ. δργαν. Alia... alia ἄλλο μὲν... ἄλλο δὲ (μέρος). Muris (ἐνν. obiectis) ἀφαιρ. ἀπόλ. δηγοῦσα τὸ αἴτιον = ἔνεκα τῶν (προβεβλημένων) τειχῶν. Tiberi obiecto (ὁ. obicio) ἀφαιρ. ἀπόλ. = ἔνεκα τοῦ (ἔμπροσθεν δέοντος) προβεβλημένου Τιβέρεως. Tuta (ἐνν. ab hostibus) ἀσφαλής, ἀπρόσβλητος. Ἡ μτχ. τοῦ ἀποθετικοῦ ὁ. tueor ἔγει ἐδῶ παθ. σημασίαν. Pons sublicius γέφυρα, ἡς τὸ ξύλινον σανίδωμα ἐτοποθετεῖτο ἐπὶ τῶν καταπήγων) sublīca καταπήξ, πάσσαλος). δηλ. ἐπὶ πασσάλων ἐκ κορμῶν δένδρων ἐμπεπηγμένων ἐντὸς τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ. Τοικύτη γέφυρα, Ξυλίνη λεγομένη, εἶχε κατασκευασθῆ κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπὸ τοῦ Ἀγκού Μαρκίου καὶ συνέδεε τὸν Ἰανίκολον λόφον μὲ τὴν Τρώμην. Iter paene dedit (= iter dedisset) σχεδὸν ἔδωκε, σχεδὸν παρέσχε δίοδον (καὶ revera dedisset = καὶ πράγματι οὐκ ἔδιδε τότε). Nisi fuisset ἂν μὴ ὑπῆρχεν, ἂν μὴ εὑρίσκετο. Coctes γεν. Coelitis = κατὰ λέξιν : μονόθθικλιμος. Cognomine (ἀφαιρ. τῆς ιδιότητος). Quod διότι. Amiserat (ὁ. amitto). Extrema (ἀφαιρ.). Τὸ ἔσγκατον μέρος τῆς γεφύρας, δηλ. τὸ πρὸς τὸ μέρος τῶν ἐγθρῶν. Donec — interrumpetur (γρον. τελικὴ πρότασις) ἔως ὅτου (τὸ μενταλύτερον μέρος τῆς γεφύρας) λυθῇ, ἀποζευγθῇ. A tergo ἐκ τῶν νότων (τοῦ Ὁρατίου). Audacia sua (ἀφαιρ. δργαν.). Ponte rescisso (ἀφαιρ. ἀπόλ. ὁ. rescindo = ἀφοῦ ἡ γέφυρα ἀπεκόπη, τῆς γεφύρας ἀπο-

κοπείσης). Obstupefecit, desiluit ὑποκ. Horatius. Armatus ἔνοπλος. Ad suos ἐνν. cives (συμπολίτας). Grata (κατηγ. = εὐγνώμων). Civitas τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν, ἡ πόλις. In comitio ἐν τῷ κομιτίῳ (δηλ. ἐκεῖ ὅπου συνήρχετο ἡ πολιοτάτη κατὰ φράτρας ἐκκλησίᾳ). Virtutem ἀρετὴν (πολεμικὴν), ἀνδρείαν. Posita est (ἡ. pono). Agri γεν. τοῦ ὄλου εἰς τὸ tantum = τοσοῦτον ἀγροῦ, τοσοῦτος ἀγρός. Publice δημοσίᾳ, δημοσίᾳ ἐγκρίσει, ἐπισήμως. Quantum ὅσον... Uno die ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.

Φράξεις: Muris et Tiberi obiecto tuta ἀπρόσβλητος ἔνεκα τεγνικῶν καὶ φυσικῶν ὀγυρωμάτων.

12. ΦΙΛΟΗΑΤΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΚΙΟΥ ΣΚΑΙΟΛΑ

Cum... obsidēret ὅτε ἐποιιόρκει (ἡ. obsideo). Romanae constantiae γεν. ἰδιοτ. εἰς τὸ vir. Senatum adiit (ἡ. adeo) εἰς τὴν Σύγκλητον προσῆλθε. Veniam transfugiendi ἀδειαν τοῦ αὐτομολῆσαι. Accepta potestate (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = δεκτῆς γενομένης τῆς ἀδείας, λαβόν τὴν ἀδειαν (potestas = venia). Ibi = in castris. Prope tribunal πλησίον, ἐγγὺς τοῦ Βῆματος. Τὸ Βῆμα ἡτο μικρὸν ἐκ γώματος καὶ πόσας ὕψωμα, ἐφ' οὗ ἐδίκαζεν ἡ ἐδημιγέρει πρὸς τοὺς στρατιώτας. Regium = regis. Constitit (ἡ. consisto). Forte ἐπιφρ. Dabatur (ἡ. do). Militibus δοτ. Ad latus παρὰ τὸ πλευρόν. Pari ornatu (ἀφαιρ. ἰδιοτ. ἡ ὀνομαστ. par ornatu) = μετὰ (ἴστης) ὄμοιας σπολῆς (ἐνδυμασίας), κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνδεδυμένος. Similitudine (ἀφαιρ. αἰτίου) ἔνεκα τῆς... Deceptus (ἡ. decipio). Pro rege ἀντὶ τοῦ βασιλέως. Sica (ἀφαιρ. δργην.). Quo factō (ἀφαιρ. ἀπόλ.) οὕ γενομένου, τούτου δὲ γενομένου. Comprehensus (ἡ. comprehendō). In conspectu regis ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. In foculum ἐπὶ πυρᾶς, ἐπὶ ἐσγάρχεις. Accenso μηγ. ἀναφορ. (ἡ. accendo). Ad sacrificium πρὸς θυσίαν, γάριν θυσίας. Quod pecasset (= pecavisset) διότι (ώς ἔλεγεν ὁ Mucius) ἡ γείρα αὐτοῦ εἶχε σφαλῆ (εἶγε κάμει λάθος). Attonitus (ἡ. attono). Miraculo (ἀφαιρ. αἰτίας) ἔνεκα τοῦ ακταπληκτικοῦ θεάματος. Ab altariis ἀπὸ τοῦ βωμοῦ (ὄνομ. πληθ. altaria, ἡ βωμός). Quasi... remunerans ὥσει ἀνταμείβων (εὐχαριστῶν διὰ...). Aperte dixit καθηρὸν ἐδήλωσε. Similes ἔκυτοῦ ὄμοιος. Adversus πρόθ. Con-

iurasse = coniuravisse. Qua re (ἀφαιρ. αἰτίας) ἐξ ἡς (δηλώσεως). Prata αἰτ. πλῆθ. Dono δοτ. τοῦ σκοποῦ, ὡς δῶρον (κατηγορ.). Scaevola κατὰ λέξιν (ἐκ τοῦ scaenus = σκηνός, τ.ε. ἀριστερός, καὶ vola τὸ κοῖλον τῆς χειρός, ἡ γείρ) = σκαιόγειρ, ἀριστερόχειρ. Tantum μόνον. Sinistra manu ἀφαιρ. ἀντικείμ. τοῦ utebatur (ὁ. utor). Honoris gratiā τιμῆς ἔνεκα. Τὸ gratiā, καθὼς καὶ τὸ causā, πάντοτε ἐπιτάσσεται.

Φράσεις : Necem regis repromittens ὑπισχνούμενος εἰς ἄνταλλαγμα τὸν φόνον τοῦ βασιλέως. Iuvenem amoveri iussit διέπαξε τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ νέου.

13. ΛΗΟΛΟΓΟΣ Ἡ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ (494 — 459 π.Χ.)

Inter patres μεταξὺ τῶν πατρικίων, τῶν εὐγενῶν. Cum secessisset (ὁ. secedo) ἀφοῦ ἀπεγώρησε. Quod... premeretur διότι (ὡς ἐφρόνει) ἐπιέζετο (πρβλ. ἀρ. 12 : quod peccasset). A senatu atque consulibus ἀφαιρ. ποιητ. αἰτίου = ὑπὸ τῆς... Tributo ac militia (ἀφαιρ. αἰτίου) = ἐξ αἰτίας τῆς συνεισφορᾶς, (ἐξ αἰτίας τῶν φόρων) καὶ τῆς στρατείας. Plebem = plebeios. Miserunt... qui (= ut is ἵνα αὐτὸς) reconciliaret ἀναφορικὴ τελικὴ πρότασις. Ἡ Ἀρώμη ἔνευ τῶν πληγείων δὲν ἥδυνατο νὰ ζήσῃ, ἀλλὰ καὶ ὡς γειτνιασμὸς αὐτῶν θὰ προεκάλει σοβαρὸν κίνδυνον. Eam = plebem. Ubi σύνδ. χρόν. = ὡς. Hoc (= hanc fabulam) τοῦτο (τὸν μῆθον αὐτὸν). Καὶ ὁ La Fontaine παρέλαβε τὸν μῆθον τοῦτον *les membres et l'estomac*. Narrasse = narravisse. Fertur = dicitur ὑποκ. Menenius. Inquit = εἶπε (ὁ. ἐλλειπτ. inquam). Humanī artūs (ὀνομ. πληθ.) τὰ ἀνθρώπινα μέλη, τὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου. Cum cernerent ἐπειδὴ ἔβλεπον, βλέποντα (ὁ. cerno). Otiosum (κατηγορ.). Ab eo (= ventre) — discordarunt = discordaverunt. Conspirarunt = conspiraverunt. Ne ἵνα μή, νὰ μή (ut non). Ferrent παρέχωσι, διδωσιν (ὑποκ. ταῦτα αἱ γεῖρες). Neve (= et ne) aut (= neve) μηδέ. Os (γεν. oris ὑποκ. τοῦ acciperet). Datum δοθεῖσαν, διδομένην (ἐνν. cibum τροφήν). Dum...volunt ἐνῷ ἥθελον, θέλοντα. Ipsi (= δηλ. artūs καὶ τὰ ἴδια μέλη). Defecerunt ἐξησθένησαν (= debilitati sunt ἐξηστάθησαν). Vēnit (προκ.). Tum demum πάτε τέλος. Haud segne (λιπότης) ὅγι νοθρόχ., ὅγι ἀργή. Eumque (δηλ. ven-

trem)... distribuere καὶ ὅτι αὐτὴν ἡ κοιλία (στόμαχος)... διεμοίραζε. Per ἀνά, εἰς... Ἡ πρόθ. δηλοῦ κακωναμήν. Acceptos cibos τὰς τροφάς, ἃς ἐλάμβανεν, (ὃς ἔδέχετο). Cum eo = eum ventre. In gratiam εἰς φιλίαν. Redierunt (ὁ, redeo). Senatus. Αὕτη παραβάλλεται πρὸς τὸ venter καὶ ὁ populus πρὸς τὸ humani artūs. Discordiā (ἀφαιρ. τοῦ αἰτίου).

Fabulā (ἀφαιρ. ὄργαν.). Flexit (ὁ, flecto). Regressa est (ὁ. ἀποθ. regredior). Tribunos τῶν δημαρχους. Οὗτοι ἐκλεγόμενοι ἐκ τῆς τάξεως τῶν πληρείων ἦσαν κακ' ἀρχὰς δύο, βραδύτερον πέντε καὶ τέλος δέκα. Επροστάτευον τὴν πληθύν, ματαιώνοντες μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ νετοῦ (= ἐνίσταμαι, ἐναντιοῦμαι) τὰς κακὰς αὐτοὺς ἀσυμφόρους ἀποφάσεις τῆς Συγκλήτου καὶ τῶν ἀνωτέρων ἀρχόντων. Paulo post ὀλίγον ἔπειτα. Τὸ post ἐνταῦθα εἶναι ἐπίρρημα. Mortuus est (ὁ, morior). Qui = ut ii ἦνα οὖτοι (πρβλ. ἀρ. 33 : miserunt qui). Omni vitā (ἀφαιρ.) καθ' ὅλην τὸν βίον. Patribus δοτ. εἰς τὸ carus. Pariter... ac ὅμοιως... καὶ. In tanta... ut ἐν τοσαύτῃ (τόσον μεγάλῃ)... ὥστε. Collatis (ὁ, conseruo). Collatis quadrantibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) συλλεγέντων κοδραντῶν, συλλέξας νομισμάτια (κέρματα γαλλᾶ μικρᾶς ἀξίας) ἐκ συνεισφορᾶς (καθὼς ἐνίστε γίνεται καὶ σήμερον). Sepeliverit - dederit ἐδῶ τὸ συμπέρασμ. ut συνετάχθῃ μὲ παρακείμ. ὑποτακτ. (ἀντὶ παρατ.), διότι δηλοῦται ἴστορ. γεγονός. Ό πρκμ. μεταφράζεται δι' ἀσρίστου τῆς Ἑλλην. γλώσσης = ὥστε ζθαψε... ζδωκε. Locum sepulcro ἐνν. eius (δοτ. τοῦ σκοποῦ) τόπον διὰ τὸν τάφον, διὰ τὴν ταφὴν (αὐτοῦ ζδωκε). Publice δημοσίᾳ δαπάνῃ. Multo (ἀφαιρ.) magis (potest) πολλῷ μᾶλλον, πολὺ περισσότερον (δύναται). Quam non sit necessaria (πλανήτις ἔρωτ.) = (μὴ διδάξῃ) πόσου δὲν εἶναι ἀναγκαῖα (τὸ necessaria εἶναι κακηγορούμενον). Cupienti... laudem τῷ ἐπιθυμοῦντι ἔπειταν. Nimis anxia comparatio (ὑποκείμ. = ὁ περιφρόντιστος πορισμός, ἢ ὑπερβολικὴ ἐπιζήτησις πλούτου, ἢ περιφροντις πλουτότητος (comparatio ακρίως εἶναι ἢ παρασκευή). Divitiarum (γεν. ὑπεικεψεινή).

Φράσεις: Nihil aliud quam hoc narrasse fertur λέγεται, ὅτι περιωρίσθη εἰς τὸν ζεῦς μόνον μῆθον.

14. ΠΛΗΚΟΣ ΕΝ ΤΗ ΡΩΜΗ ΚΑΙ Ο ΚΙΓΚΙΝΝΑΤΟΣ
(458 π.Χ.)

Eius = Minucii. Circumsessos (περι) κυκλωθέντας (ὁ. circumsedeo). Ubi (εὐθὺς) ὡς. Nuntiatum est ὑπὸ πέντε ἵππεων. Romam εἰς τὴν Ρώμην. Pavor... trepidatio fuit. Ἡτο πρόσφατος ἀκόμη ἡ ἀνάμυνσις τῆς καταλήψεως τοῦ Καπιτωλίου ὑπὸ τῶν Σαμνιτῶν (460 π.Χ.). Quanta (ἐνν. fuissest οὐδὲ ὑπῆρχε). Obsiderent (ὁ. obsideo). Cum... videretur ἐπειδὴ ἐφαίνετο. In altero (ἐπιθ.) consule. Ὁ ἔτερος ὑπατος (Nautius) ἥτο ἀπησχολημένος ἐναντίον τῶν Σαβίνων. Praesidii γεν. διαιρ. εἰς τὸ parum = ὀλίγον βοηθείας, μικρὸς ἀσφάλεια. Dicī ὑποκρ. τοῦ ἀπροσ. placuit. (ἐνν. senatu) ἔδοξε (τῇ Συγκλήτῳ) ἐφάνη καλόν, ἀπεφασίσθη. Dictatorem. 'Ο δικτάτωρ ἀνηγορεύετο δι' ἔξ μόνου μῆνας ὑπὸ τῶν ὑπάτων εἰς λίαν κρισίμους καιρούς μετά γνώμην τῆς Συγκλήτου. "Οταν ἡ κρίσις παρήρχετο, ὁ δικτάτωρ ὕφειλε νὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχήν, ἀν δὲ ὁ κινδυνος ἔξηκοιλούθει, ἀνεκηρύσσετο ἄλλος. Ut σύνδ. τελ. Afflictam (ὁ. affligor). Omnium (γεν. ὑποκειμ.). Omnim consensu παμψήφει. Unica spes (παράθεσις εἰς τὸ ille). Trans Tiberim ἀπέναντι δηλ. τοῦ Πεδίου τοῦ "Αρεως, μεταξὺ Τιβέρεως καὶ τοῦ Ιανικόλου λόφου. Quattuor iugera (γεν. ίδιοι. εἰς τὸ agrum). Missi (ὁ. mittor). Nudum (κατηγ.) γυμνόν, ἥτοι φοροῦντα μόνον γιτῶνα (tunica) γωρίς τὴν τήβεννον (toga), ὡς οὐ ἐλέγομεν σήμερον : ἀνασκουμπωμένον, μὲ τὰ μπράτσα ἔξω. Salute datā redditā (ἀφαιρετικαὶ ἀπολ.). Proferre φέρω, κομιζω ἔξω (ὁ. profero). Ut σύνδ. τελ. Senatus γεν. πτώσ. Togatus (κατηγορ.).

Φράσεις : Salute data redditaque μετ' ἀνταλλαγῇ γωριστισμοῖ.

15. ΛΗΟ ΤΟΥ ΑΡΟΤΡΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΚΤΑΤΩΡΕΙΑΝ

Postquam... processit ἀφοῦ... προεγώρησε (ὁ. procedo). Absterso (ἀφαιρ. ἀπόλ. ὁ. abstergeo). Indutus togā (ἀφαιρ. ὅργχν.) ἐνδεδυμένος, περιβεβλημένος τὴν τήβεννον. Dictatorem (κατηγ.). Gratulantes ἀποθ. gratulor. Quantus sit (πλαχίς ἐφώτησις, ἔξαρστωμένη, ἐν τοῦ exponunt = πόσον μέγας (φύσις) ὑπάρχει. Romam vēnit (προκ.).

Abstero... (ἀφαιρ. ἀπόλ. ἢ. abstergeo). Antecedentibus lictoribus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) προπορευομένων, ἡγουμένων ῥαβδούχων. Εἰς τὴν δχθην τοῦ Τιθέρεως ὑπεδέζυθησαν αὐτὸν οἱ πλεῖστοι τῶν Συγκλητικῶν καὶ τὰ τρία τέκνα του. Οἱ lictores οὗτοι ἦσαν δημόσιοι ὑπηρέται τῶν ἀρχόντων (δικτάτωρος, ὑπάτου, στρατηγοῦ). 'Ο στρατηγὸς εἶχεν 6, ὁ ὑπάτος 12 καὶ ὁ δικτάτωρ 24 ῥαβδούχους. Domum εἰς τὸν ἐν Πώμῃ οἴκον του. Deductus (ἢ. deducor). Caesis hostibus ἀφαιρ. ἀπόλ. (ἢ. caedo). Οἱ Aequi νικηθέντες παρεδόθησαν καὶ ὑπὸ ζυγὸν ἤχθησαν. Triumphans ἐνν. de Aquis. Urbem ingressus est = in urbem ingressus est (ἢ. ingredior). Dictaturā (ἀφαιρ. εἰς τὸ abdicavit). In sex menses δὲ τῇ μῆνας. Acceperat (ἢ. accipio).

Φράσεις : Triumphans ἐν θριάμβῳ. Dictatura se abdicavit κακτέθεσε τὴν δικαστωρ(ε)ίαν, παρηγέθη τοῦ δξιώματος τοῦ δικαστωρος.

16. ΑΠΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΗΛΘΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Cum... obsidet (ἢ. obsideo). Camillus. 'Ο Κάμιλλος θεωρεῖται μία τῶν ισχυροτέρων ῥωματικῶν προσωπικοτήτων τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Falerios κατὰ παράθεσιν εἰς τὸ urbem = τὴν πόλιν Φαλερίους ἢ Φαλέριον. Ludi τοῦ (μικροῦ) σχολίου. Plurimos et nobilissimos iuxanὸν ἀριθμὸν παιδίων τῶν καλυτέρων οἰκογενειῶν. Inde = huius civitatis. Ambulandi gratiā χάριν περιπάτου. Eductos... perduxit ἔξηγαγε (τῆς πόλεως) καὶ ὠδήγησε. Quibus traditis (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ὃν παραδόθεντων. Non erat dubium quin... δὲν ἦτο ἀμφίβολον, δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ὅτι... Se... dedituri essent ἔαυτοὺς ἤθελον παραδώσει (ἢ. dedo). Deposito bello ἀφαιρ. ἀπόλ. (ἢ. depono). Testatus μετ' ἀποτροπιασμοῦ ἀποκρούσας, βδελυχθεὶς. Ad similem = ad hominem similem tui (γεν. τῆς ἀντ. tu). Et = etiam. Iura (δ.ομ. ἐν. ius) δίκαια. 'Η λέξις αὕτη μαρτυρεῖ συνείδησιν. Αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐμπολέμων εἰναι σήμερον ἀντικείμενον διεθνῶν συμβάσεων. Adversus eam aetatem ἐναντίον αὐτῆς τῆς ἡλικίας, δηλ. ἐναντίον παιδίων αὐτῆς τῆς ἡλικίας. Cui (ἐνν. aetati) ἡς (ἡλικίας). Parcimus φειδόμεθα. Etiam ἀκόμη καὶ. In captis urbibus ἐν ταῖς

κυριευθείσαις πόλεσι. *Adversus armatos ἐνν. viros. Post tergum = post terga.* *Manibus alligatis* (ἀφαιρ. ἀπόλ.) δεθεισῶν τῶν χειρῶν, δέσας τὰς χεῖρας. *Eum reducendum pueris* (δοτ.) tradidit παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τοὺς μαθητάς, ἵνα ὁδηγήσωσιν ὅπισσω (= ut reduceretur). Τὸ reducendum (re — ὅπισσω), τιθέμενον μὲ τὸ tradidit, δηλοῦ σκοπόν. *Beneficio... armis* (ἀφαιρ. ὄργαν.). *Victi* (ὁ. vinco). *Portas τὰς πύλας* (ianua = θύρα ἐξωτερικῆς οἰκίας, fores = θύρα ἔχουσα δύο φύλλα (= valvae), porta = πύλη πόλεως, φρουρίου, στρατόπεδου κλπ.). *Romanis*. Τὸν Κάμιλλον ἐπισήμως ηγχαρίστησαν οἱ Φαλίσκοι καὶ συνεχάρη ἡ πατρίς του, διότι ἀπεδοκίμασε τὴν ἐγκληματικὴν διαγωγὴν τοῦ διδασκάλου. *Aperuerunt* (ὁ. aperio).

Φράσεις : *Manibus post tergum alligatis τὰς χεῖρας ὅπισθεν δεδεμένος, ὅπισθόδεεν.*

17. ΕΠΙΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΓΑΛΑΤΩΝ

In = erga. Exilio multatus ἐξορίᾳ ζημιωθείς, εἰς ἐξορίαν καταδικασθείς (διὰ τοῦ δημάρχου Λευκίου Ἀπουληίου). Quod... divisisset διότι, ὡς ἔλεγον, εἰχε διανείμει. Ardeam εἰς Ἀρδέαν. Concessit (ὁ. concedo). Urbe = ex urbe. A diis παρὰ τῶν Θεῶν. Ut... facerent ὅπως (εἰ θεός) κάμωσι. Desiderium ἀντικ. Sui (γεν. ἀντικαμώσιον) = ἔσυτοῦ (ίδ. ὁρ. 18). Civitati δοτ. ἀντιχαριστ. Si.. fieret ἔταν ἐγίνετο. Sibi noxio ἔσυτῷ, κατ' αὐτοῦ ἀθώου. Ἀντιθέτως ὅμως, δίκαιας Ἀριστείδης ηγχήθη « μηδένα καιρὸν Ἀθηναίους καταλαβεῖν, δις ἀναγκάσει τὸν δῆμον Ἀριστείδου μνησθῆναι ». Multo πολλῷ, πολὺ (ὅχι multum πρὸ τοῦ postea). ad urbem Romam πλησίον (= ad) τῆς Ῥώμης, πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Ῥώμης. Nuntiatum est (ἀπροσώπως), ἀγγελία ἐγένετο, ἀνήγγειλαν. Hostes (αἰτ. πληθ.). Manlius τὸ πλῆρες ὄνομα M. Manlius Vulso, ὁ ἐπικληθεὶς Capitolinus (ὡς σωτῆρ τοῦ Καπιτωλίου τῷ 387 π.Χ.). Cum non posset ἐπειδὴ δὲν ἤδύνατο. Fūgit (προκυμ.). Seniores οἱ γεροντότεροι (ἀνιτθεσις εἰς τὸ iuventute). Domos ἐνν. suas = εἰς τὰς οἰκίας των. Regressi sunt (ὁ. regredior). Insignibus ἀφαιρ. ὄργαν. εἰς τὸ ornati (ὄνομ. ἐν. insigne) ἐφύρουν δηλ. τὴν περιπόρφυρον τίβενον (loga praetexta) καὶ δσοι ἔξ

αὐτῶν εἶχον θριαμβεύσει τὴν ποικίλην καὶ χρυσόσημον τίθεννον (*toga picta*) καὶ τὸν θριαμβικὸν χιτῶνα (*tunica palmata*). Aetate (ἀφαιρ. αἰτίας). Aetate confecti (φ. *conficio*) = ὑπὸ τοῦ γήρατος καταπεπονημένοι. Manserunt (φ. *maneo*). Donec... ausus est ἔως ὅτου, μέχριος ὅτου... ἐπόλυμησε (φ. *audeo* ἡμιαποθ.). Gallus quidam Γαλάτης τις (*quidam* ὅχι aliquis, διότι παρουσιάζεται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὡς γνωστός, ἀλλὰ μὴ κατονομαζόμενος πρβλ. καὶ ἐνωτέρω senatores *quidam*). Scipione eburneo (ἀφαιρετικὴ ὄργανική). Τὸν ἐλεφάντινον σκῆπτρον ἦτο ἐκ τῶν διακριτικῶν συμβόλων (*insigne*) τῶν ὑπάτων καὶ τῶν θριαμβεύόντων, ἀλλὰ καὶ γενικῶς ἦτο σημεῖον τῆς ἔξουσίας. Οὕτως εἶχον σκῆπτρον οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀσσυρίας, δὲ Δαβὶδ, οἱ Λακεδαιμόνιοι στρατηγοὶ εἶχον σκυτάλην, ὁ Ἀχιλλεὺς ὠρκίσθη διὰ τοῦ σκῆπτρου τοῦ καὶ ὁ Ἐρμῆς ἔφερε τὸν κηρύκειον, ὅλοι δὲ οἱ βασιλεῖς σκῆπτρον. Καὶ σήμερον οἱ Ἀργιερεῖς φέρουσι τὴν ποιμαντικὴν ράβδον (πατερίτσαν) καὶ οἱ στρατάρχαι τὴν στραταρχικὴν ράβδον. Percussit (φ. *percutio*). Ab ea re = ab eo ἐκ τούτου, ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταῦτας. Ortum est (φ. *orior*). Sedibus eburneis (δοτ. ἡ ἀφαιρ. = in sedibus eburneis) insidentes. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους δικαίωμα νὰ κάθοηνται ἐπὶ ἐλεφαντίνῳ δίφρῳ (*sella curūlīs*) εἶχον οἱ δικτάτωρες, οἱ ὑπάτοι καὶ οἱ τιμηταί. Trucidati sunt. Τὴν σφαγὴν ἐπιχολούθησε διαρπαγὴ τῶν οἰκιῶν καὶ πυρπόλησις τῆς πόλεως, τῆς ὥποιας μέρας ἦτο ὄφοδομημένον ἐκ ξύλου. In arcem ἐναντίον τοῦ Καπιτωλίου. Taciti (μηγ. τοῦ *taceo*) = σιωπηλοί, ἐν σιγῇ (= silentio). Iamque in sumnum saxum evaserant (φ. *evado*) = καὶ ἤδη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου εἶχον φθάσει. Cum... exciverunt ἐνν. somno ἡ ex somno (φ. *excio*) = ὑπότε... ἐξήγειραν ἐκ τοῦ ὕπνου. Anseres sacri ἐνν. Iunoni (τῇ "Ηρᾳ"). Η "Ηρᾳ" μία ἐκ τῶν τριῶν λατρευομένων εἰς τὸ Καπιτωλίου θεοτήτων. Clangore... strepitū (ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου). Virum egregium (παράθεσις εἰς τὸ *Manlium*). Bello (ἀφαιρ.) = in bellica virtute ἐν τῇ πόλεμικῇ ἀρετῇ (ἀνδρείᾳ). Deiecit (φ. *deicio*).

18. ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΜΙΑΛΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ

Tunc τότε. Ἡ πολιορκία διήρκεσε πολλούς μῆνας. Omnium (γεν. ὑποκ.). Consensu (ἀφαιρ. τροπ.) ὑμοφωνίᾳ. Acciri ἀπρμφ. ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου φ. placuit (ἔδοξεν, ἀπεφάσισαν) νὰ ἀνακαλέσουν. Μυστικὸς ἀπεσταλμένος τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες μετὰ τὴν παρὰ τὸν Ἀλλίαν ἥτταν εἶχον ὑποχωρήσει εἰς τοὺς Οὐγήιους, ὁ νεαρὸς Pontius Cominius, κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ῥώμην καὶ νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Καμίλλου ὡς δικτάτωρος. Ab ἀπὸ Missi ἐνν. sunt (φ. mitto). Absens = quamvis absens καίπερ ἀπών. εἰ καὶ ἦτο ἀπών... Obsidione fatigati — fame oppressi (φ. opprimo πρβλ. ἀνωτ. ἀρ. 17 : aetate confecti). Ut ἵνα, νὰ. Haud magnā (λιτότης) = parvā. Mercede (ἀφαιρ. τιμήματος) ἀντὶ ἔξαγοράσσεως. Pactum est συνεφωνύθη (φ. pango). Pondo κυρίως ἀφαιρ. τοῦ ἀρχαικοῦ pondus, γεν. - i ἀρσ. (= pondus, eris οὐδετ.). "Εἰλεγον οἱ Ῥωμαῖοι libra pondo = 1 λίτρα κατὰ τὴν ὄλκήν, κατὰ τὸ βάρος καὶ ἔπειτα ἀπλῶς pondo ἀκλιτον ἀνευ τοῦ libra. Ἡ ρώμ. λίτρα εἶχε βάρος 327 γραμμαρίων (περίπου 103 δράμια), ἐπομένως τὰ λίτρα, ἀφοῦ ὠρισθῆσαν εἰς mille (ἐνν. librae) pondo auri (ὅπερ εἶναι παράθεσις εἰς τὸ pretium), ἥτοι εἰς χρυσοῦ λίτρας χιλίας, ἥσαν χρυσοῦ 327 χιλιόγραμμα (= κιλά), ἥτοι ὀκάδες περ. 255. Nondum auro appenso (ἀφαιρ. ἀπόλ. φ. appendo) = ἐνῷ ἀκόμη, δὲν εἶχε ζυγισθῆ ὁ χρυσός. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔζυγιζον ἀκόμη τότε τὸ μέταλλον, ὅπερ ἐδίδετο εἰς πληρωμάς. Intervenit (πρκμ.). Auferrī (παθ. ἀπρμφ. τοῦ φ. aufero). Aurum αἰτ. ὑποκ. τοῦ auferri. Collectis reliquiis ἀφαιρ. ἀπόλ. (φ. colligo). Τὰ λείψανα ἥσαν στρατιῶται ἀρκετοί, οἵτινες κατέφυγον εἰς τοὺς Οὐγήιους (Βήγίους) καὶ εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ῥώμης. Exercitus (γεν. τοῦ ὄλου). De medio ἐνν. loco ἐκ τοῦ μέσου (τῶν ἀντιπάλων στρατῶν). Proelio (ἀφαιρ.) devicit μάχῃ, ἐν μάχῃ ὀλοσχερῶς (= de) ἐνίκησεν. Aggressus φ. aggredior). Ne... quidem οὐδέ... μάλιστα. Cladis (γεν. ἀντικ.) Recuperata... patriā (ἀφαιρ. ἀπόλ. χρον.). Urbem = in urbem. Ingressus est (φ. ingredior). A militibus ποιητ. αἰτ. Parens — conditorque. Ἀνήγειρε τὴν Ῥώμην ἐκ τῶν ἐρειπίων καὶ ἀντέστη εἰς τοὺς προτείναντας τὴν μεταφοράν της εἰς τοὺς Οὐγήιους. Alter δεύτερος. Ἡ δραστηριότης τοῦ Καμίλλου ἐπέτρεψε τούλαχιστον εἰς τοὺς Ῥωμαίους μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γαλατῶν νὰ ἐπανορθώσουν τὴν καταστροφήν. Ὅτι

πῆρεν ἀληθῶς ἡ ψυχὴ τῆς ἀνόρθωσεως. Ἐπέθανε τῷ 365 π.Χ. εἰς ἥλι-
κιαν 82 ἑτῶν, διατελέσας δίς ἔτι δικτάτωρ. Urbis = Romae.

19. MONOMAXIA ΤΟΥ ΤΟΡΚΟΥΤΑΟΥ ΜΕΤΑ ΓΑΛΑΤΟΥ

Cum.. castra posuissent ἀφοῦ... ἐστρατοπέδευσαν, στρατοπέδευ-
σάντων (τῶν Γαλατῶν). Postea. Οἱ Γαλάται τῷ 361 π.Χ. μετὰ τὴν
πολιορκίαν τοῦ Καπιτωλίου πλειστάκις ἐπεχείρησαν νὰ προσβάλωσι
τὴν Ῥώμην. Ad tertium lapidem (ἐνν. a Roma ἡ ab urbe) παρὰ τὸν
τρίτον (ἀπὸ τῆς Ῥώμης) λίθον (μιλιοδεῖκτην). Ἐκάστη στήλῃ ἐκ
μαρμάρου ἀπεῖχε τῆς ἀλλῆς 1000 ὁμιλίας (περίπου 1500 μέτρα).
Καὶ σήμερον τοποθετοῦνται παρὰ τὰς ὄδους λίθινοι χλιομετρόδεικται.
Trans Aniēnem πέραν τοῦ 'Α. (ἐξ ὀνομαστ. Anien = Anio). In crite-
riore ripa ἐν τῇ ἐπὶ τάδε (ἦτις εἶναι πρὸς τὴν πόλιν Ῥώμην πλησιε-
στέρᾳ) ὅχθη. Ἡ ἀντιπέραν ὅχθη ἐλέγετο ulterior ripa. Citerior συγκρ.
ἐκ θετ. citrā (ἐπίρρ.). Ἐτέθη τὸ συγχριτικόν, διότι πρόκειται περὶ δύο
ὅχθων. In medio τῶν δύο στρατῶν. Ὑπῆρχε γέφυρα πρὸς κατάληψιν
τῆς ὅποιας διεξῆγετο ἐκατέρωθεν οκληρὸς ἀγών. Eximia magnitudine
(ἀφαιρ. ἰδιότ.). Constitit (ἢ. consisto). In vacuum pontem εἰς τὴν
κενὴν (ὑπ' οὐδενὸς κατεχομένην) γέφυραν. Quam (ἐπιτατικὸν τοῦ
ὑπερθ. maxima = ὅσον τὸ δυνατόν). Potuit (θὰ ἡδύνατο ἐδῶ νὰ πα-
ραλειφθῇ τὸ ὅ., διότι ἡ ἔννοια τῆς δυνάμεως περιέρχεται εἰς τὸ quam
maxima...). Quem... is ὃν... οὗτος (ἀντὶ is (vir) quem = οὗτος
(ὁ ἀνὴρ) ὃν...). Inquit (ἢ. inquam). Habet = (ὅχι ἔχει, ἀλλὰ
θεωρεῖ, νομίζεται ὅτι εἶναι, διὰ τοῦτο δέχεται κατηγορ. (fortissimum).
Procedat (ὑποτακτ. προτρεπτικὴ πάντοτε μὲν ἔνεστ. χρόνον, ἐπέχουσα
θέσιν προστακτ.) = ἀς προχωρήσῃ, ἀς προσέλθῃ ἐδῶ. Agedum (τὸ age
κυρίως εἶναι προστακτ. ἢ. ago· πρβλ. ἀρχ. Ἐλλην. ἄγε, ἵθι μὲ προστακτ.
καὶ ὑποτακτ. = ἐμπρὸς (ἐμπρὸς ἀς προχωρήσῃ). Eventus (ὑποκείμ.).
Utra... sit. Τὸ ἢ. καθ ὑποτακτ., διότι εἶναι πλαχία ἐρώτησις. Τὸ utra
τίθεται, διότι πρόκειται περὶ τῶν δύο λαῶν (Ῥωμαίων καὶ Γαλατῶν).
Bello (ἀφαιρ.). Ex statione ἐκ τῆς θέσεως, ἐκ τῶν τάξεων ἔνθα ἦτο
τεταγμένος. Ad imperatorem πρὸς τὸν δικτάτωρα T. Quintius Pennus.
In iussu tuo ἀνευ τῆς διαταγῆς σου. Nunquam pugnaverim (ὑποτακτ.
δυνητικὴ) = οὐδέποτε ἥθελον πολεμήσει, ἥθελον τολμήσει νὰ πολεμήσω

(nunquam pugnare velim). Εἶναι τρόπος ἐκφράσεως μαλακώτερος (ἔὰν τεθῇ μέλλων nunquam pugnabo θὰ εἶναι ἀρνητικὸς ἀπόλυτος). Etiamsi... videam καὶ ἂν ἀκόμη ἔβλεπον (ὑπόθεσις πραγματοποιήσιμος εἰς τὸ μέλλον). Isti (περιφρονητικῶς) belluae εἰς αὐτὸ τὸ ζῷον, εἰς αὐτὸν τὸν ἀπαίσιον ἀγροῦκον. Με ύποκ. τοῦ ortum esse. Ex illo ἔξ ἔκεινου. Ἡτο υἱὸς τοῦ Titus Manlius Vulso. Ή πρόθ. ex τίθεται πρὸς δήλωσιν καταγωγῆς ἀπωτέρας, ἐδῶ δύμας ἐτέθη ἡ ex, διότι τὸ δύνομα τοῦ πατρὸς δηλοῦται δι' ἀντωνυμίας (illo). Agmen στρατὸν (κυρίως αγμένη δηλοῦ στρατὸν ἐν πορείᾳ, ἄγγημα; ἐνῷ acies στρατὸν ἐν παρατάξει καὶ exercitus στρατὸν γενικῶς). Macte virtute (virtue ἀφαιρ. αἱ τίας)... esto εὔγε (μπράβο) διὰ τὸ θάρρος σου, τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὴν ἀνδρείαν σου. Ἐσώθη μόνον ἡ κλητ. macte τοῦ ἐπιθ. mactus (πρβλ. 'Ελλ. μάκαρ = εὐτυχισμένος) καὶ τίθεται δχι πλέον ὡς κλητ. ἀλλ ὡς ἐπιφώνημα (= εὔγε μετὰ τοῦ virtute esto ἡ este, estote). Invictum κατηγορ. Perge - praesta (προσταχτ.). Ubi ὡς. Constiterunt (ὁ. consisto). Ensem (= gladium) τὸ μακρὸν δίκοπον σιδηροῦν ξίφος (τῶν Γαλατῶν). Cum ingenti sonitu ἐμπρόθ. προσδιορ. δηλῶν τὸ ἐπακολούθημα ἐκ τῆς καταφορᾶς τοῦ ξίφους. In arma κατὰ τῶν δύπλων (ἵδια κατὰ τῆς ἀσπίδος). Deiecit καθῆκε, κατήνεγκε (κατέβασε). Sese insinuans παρεισδύων, διοισθαίνων (μεταξὺ σώματος καὶ δύπλων). Uno et altero iuctu (ἀφαιρ. δργαν.) δι ἐνὸς ἡ δύο πληγμάτων (μ' ἔνα - δύο κτυπήματα). Gladio (ἀφαιρ. δργαν.). Τὸ δώματικὸν βραχύ, εὐθύ, δέξ, δίκοπον ξίφος παρελήφθη ὑπὸ τῶν Ρωμαίων παρὰ τῶν Ἰσπανῶν κατὰ τὸν 2ον π.Χ. αἰῶνα. Ei (δοτ. ἀντιχαριστική) ἐνν. Gallo. Torquem (δόνομ. torquis). Ο στρεπτὸς τῶν Γαλατῶν (ὡς καὶ τῶν Περσῶν) ἥτο κόσμημα σχήματος κυκλικοῦ ἐκ μίτων (συριμάτων) χρυσῶν συνεσπειρωμένων. Quo δηλ. (torque) ἀφαιρ. δργαν. Quem collo (δοτ.) suo circumdedit = quo (δι οὗ) collum suum (τὸν τράχηλόν του) circumdedit (περιέβαλε). Detraxit (ὁ. detraho). Cruore (ἀφαιρ. δργαν.). Respersum (ὁ. respergo). Eius (δν. is οὗτος). Torquati cognomen τὸ ἐπωνύμιον τοῦ Τορκουάτου (= Στρεπτοφόρου). Οὕτως οἱ μὲν Γαλάται πτοηθέντες ἀπεσύρθησαν τὴν νύκτα πρὸς τὰ Τίβουρα, δὲ Μάνλιος ἔλαβε στέφανον χρυσοῦν δεχθεὶς τὰ συγχαρητήρια τοῦ στρατηγοῦ.

20. ΑΥΣΤΗΡΟΤΗΣ ΤΟΥ ΜΑΝΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΑΥΤΟΥ

Factus (φ. facio). Bello Latino (ἀφαιρ. χρον.). Οἱ Λατῖνοι, σύμμαχοι τῶν Ρωμαίων, ἐζήτησαν κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν πληβείων πολιτικὰ δικαιώματα (ius civitatis), ἐξ οὗ ἡ ἀφορμὴ τοῦ φοβεροῦ πολέμου κατὰ τῶν Λατίνων (340 - 338 π.Χ.). Ut ΐνα. Disciplinam. 'Ο φόβος ἦτο μέγας, διότι οἱ ἀντίπαλοι εἶχον ὅμοιότητα πειθαρχίας ὅπλων καὶ τακτικῆς. "Οθεν πρὸς ἔξασφάλισιν τῆς νίκης ἀπεφάσισαν οἱ ὑπατοι νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν παλαιὰν αὐστηρὰν πειθαρχίαν (= restituo). Edixit (φ. edico). Ne quis... pugnaret ὅχι ne aliquis (id. ἄρ. 4). Extra ordinem ἔξω τῆς τάξεως. In hostes = aduersus hostes ἢ cum hostibus (ἐν Καμπανίᾳ, πλησίον τοῦ Βεζουβίου). Forte κατὰ τύχην .Prope (πρόθ. μὲ αἰτ.). Accesserat (φ. accedo). Ubi. (εὐθὺς) ὡς. Praeerat (φ. prae sum). Visne? Θέλεις ; ("Οταν ἡ ἀπάντησις δὲν εἶναι γνωστὸν ἂν θὰ εἶναι ναι ἢ ὅχι, προσαρτᾶται τὸ περὶ τὸ τέλος τῆς λέξεως, ὡς ἐδῶ). Mecum ἔναντίον μου. Singularis proelii = μονομαχίας (μάχης ἀνδρὸς πρὸς ἄνδρα). Eventu ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος. Ut cernatur quanto... praestet ΐνα κριθῇ πόσον... ὑπερέχει. Τὸ quanto κατ' ἀφαιρ. (= quantum), διότι τὸ φ. praestare δηλοῦ σύγχρισιν. Romano δηλ. equiti. Iuvenis (γεν.). 'Ο ἀνθρωπὸς ἐφ ὅσον δὲν ὅμιλει, εἶναι infans, ἔως ἡλικίας 15 ἐπῶν λέγεται puer, ἀπὸ 15 — 25 adulescens, ἀπὸ 25 — 40 iuvenis, ἀπὸ 40 — 60 vir, καὶ ἀπὸ 60 καὶ ἔπειτα senex. Detrectandi certaminis pudor γερουσιακὴ ἔλξις (ἀνευ ἔλξεως pudor detrectandi certamen) ἡ ἐντροπὴ τῆς ἀποποιήσεως τῆς μονομαχίας. Oblitus ἐπιλαθόμενος, λησμονήσας (φ. obliviscor). Imperii (τῆς αὐστηρᾶς) διαταγῆς. Paterni = patris. Ruit δρυμῷ. Execussum (φ. excutio) καταρριφθέντα, καταρρίψας. Trasfixi (φ. transfigo). Spoliis lectis (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = συλλέξας τὰ λάφυρα (φ. lego). Vēnit (πρκμ.). Classico (ἀφαιρ. δργαν.). Frequentes ἀθρόοι, πολυπληθεῖς, ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ. Tu τὸ β' πρόσ. τῆς ἀντων. ὡς ὑποκ. παραλείπεται, ἐκτὸς ἐὰν δηλοῦται ἀντίθεσις μεταξὺ δύο τμημάτων ἢ ἐὰν ἡ σκέψις ἐκφράζῃ ζωηρότητα, ἔκπληξιν, ἀγανάκτησιν. Oportet ut disciplinam restitutas = oportet (te) disciplinam restituere πρέπει σὺ νὰ ἀποκαταστήσῃς τὴν πειθαρχίαν. Poena tua (ἀφαιρ. δργ.). Iuventuti, δοτ. ἡθική. I (προστατκτ. φ. eo) adlīga ἐνν. eum. Metu ἀφαιρ. αἰτίας. Obstupuerunt (φ. obstupesco). Cervīce caesā

ἀφαιρ. ἀπόλ. (ῥ. caedo). Fusus est (ῥ. fundo). In questus et lamenta (αἰτ. πληθ.) Eruperunt (ῥ. erumpo). Manlio... redeunt δοτ. τοῦ rediens (ῥ. redeo). Tantum μόνον, μόνοι. Exierunt (ῥ. exeo). Vita ἐνν. eius. Ὁμοίως προσηγέρθη πρὸς τὰ τέκνα του καὶ Βροῦτος (πρβλ. ἀριθ. 10).

Φράσεις : Qui equitatuī praeerat ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἵππικοῦ. Dectectandi certaminis pudor τὸ αἰσχος, ἡ ἐντροπὴ τῆς ἀποποιήσεως τῆς μυομαχίας. Latinum excussum transfixit τὸν Λατῖνον κατέρριψεν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ διεπέρασεν. I, lictor, adliga ad palum ὑπαγε, ἥαβδοῦχε, νὰ προσδέσῃς εἰς τὸν πάσσαλον. In questus et lamenta eru-
perunt ἔξερράγησαν (ἔξεσπασαν) εἰς φρικτὰ παράπονα.

21. ΚΑΘΟΣΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΔΕΚΙΟΥ ΜΥΟΣ

Valerio... Cocco consulibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) τοῦ Βαλερίου (καὶ) τοῦ Κόσσου ὑπάτων ὄντων. Ἡ ἐλλείπουσα μτχ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ esse, ἀναγκάζει νὰ τεθοῦν εἰς τὴν Λατιν. γλῶσσαν ἀνευ μετοχῆς ὄνόματα δηλωτικὰ ἀξιώματος, ἡλικίας (consul, puer κ.τ.τ.). Τὰ ὄνόματα τῶν ὑπάτων φέρονται ἀσυνδέτως. Tribunus militum χιλίαρχος. Ἡσαν 10 εἰς ἑκάστην λεγεῶνα ἀνώτεροι ἀξιώματικοὶ ὑπὸ τοὺς στρατηγούς. Exercitu... clauso (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. claudio). In angustiis ἐν τοῖς στενοῖς, ἐν χαράδρᾳ τινὶ (πλησίον τοῦ Βενεβέντου), ἡς τὰ ὑπεροκείμενα ὑψώματα τοῦ ὄρους Γαύρου κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Castris (δοτ. εἰς τὸ imminentem). Hostium (γεν. κτητ.). Accepto praesidio (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. accipio). Praesidio φρουρᾶς, τμῆματος στρατοῦ. Spatiū (ἐνν. temporis) χρόνον, χρόνου διάστημα. Aequioreū locum εἰς τόπον εὐνοϊκώτερον (ὡς πρὸς τὰς τοπικὰς συνθήκας). Ad subducendum agmen πρὸς τὸ ὄδηγῆσαι κρυφὰ (= sub) τὸν στρατόν. Colle... circumdato ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. circumdo). Quem insederat δν (λόφον) εῖχε καταλάβει (ῥ. insideo). Armatiss (ἀφαιρ.). Sommo oppressas (ῥ. opprimo, ἀφαιρ. τοῦ ἐσωτ. αἰτίου) = βαθέως κοιμωμένας, ὑπὸ βαθέος ὕπνου κατεχομένας. Ab exercitu (ποιητ. αἴτ.). Corona obsidionali (ἀφαιρ. ὀργαν.) πολιορκητικῷ στεφάνῳ. Ὁ στέφανος οὗτος, προχείρως γενόμενος ἐκ χλόης καὶ ἀνθέων τῶν ἀγρῶν τῆς πολιορκουμένης πόλεως (ὅθεν καὶ corona

graminea ἐκαλεῖτο), προσεφέρετο εἰς τὸν κατορθώσαντα τὴν λύσιν τῆς πολιορκίας καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς μεγίστη καὶ δυσεπίτευκτος τιμῇ. Qui... liberasset καθ' ὑποτακτ., διόπι δηλοῖ τὸ ἐνδεχόμενον = ὅστις θὰ ἡλευθέρωνε. Bello Latino (ἀφαιρ. χρόν.). Cum utrius... obvenisset (ἀπρόσ. ἔκφρασις) ἐπειδὴ ἐκατέρῳ εἶχε συμβῆναι τὸ δῆμον ἐν ὄντος ὁ λαὸς θὰ γίνη νικητής... Somnio = in somnio ἐν ὄντειρῳ, καθ' ὑπνους. Eum... fore (= eum futurum esse ὑποκ. τοῦ obvenisset). Victorem (κατηγορ.). Cecidisset (ὢ. cado) θὰ ἐπιπτεῖ, θὰ ἐφονεύετο (τότε). Convēnit (πρκμ.) inter eos ut..., se devovēret συνεφωνήθη μεταξὺ αὐτῶν, συνεφωνήθησαν μεταξύ των νά... Ut se devovēret (ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. convēnit). Laboraret θὰ ἐκινδύνευε. Ut diis manibus (δοτ.) se devovēret ἵνα καθιερώσῃ ἔαυτὸν τοῖς χθονίοις θεοῖς (ὑπὲρ τῆς πατρίδος), νὰ δώσῃ ἔαυτὸν εἰς ἔκουσιον ὑπὲρ τῆς πατρίδος θάνατος. Manes ἐλέγοντο αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων καί, ἐπειδὴ ἐθεοποιοῦντο, ὀνομάζοντο διὶ manes. Ἐπροστάτευον τὴν Πολιτείαν καὶ τὴν Οἰκογένειαν. Inclinante (ἀφαιρ. ἀπόλ. αἴτιολ.). Sua parte = suo cornu. In medios hostes εἰς τὸ μέσον τοῦ ἔχθροῦ. Concidit (ὢ. concido). Telis (ἀφαιρ. δργαν.) obrutus = κατακλυφθείς, κατάφορτος καιρίων (θανατηφόρων) πληγμάτων, καιρίας πληγάς δεχθείς.

Φράσεις : Valerio Maximo Cornelio Cocco consulibus ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ B.M. καὶ τοῦ K.K. Somno oppressas βυθισμένας εἰς βαθὺν ὑπνον. Intempestā nocte ἐν βαθείᾳ νυκτί, ὑπὸ τὸ σκότος τῆς νυκτός. Concidit obrutus telis ἀπέθανε πλείστας πληγάς λαβών, ἀπέθανεν ὑποκύψας εἰς τὰ πολλὰ τραχύματα.

22. Η ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΦΑΒΡΙΚΙΟΥ

Unus ex legatis = Unus legatorum (γεν. διαιρ.). Ο Φαβρίκιος ἦτο ἀρχηγὸς τῆς ἀποστολῆς. Captivis πρόκειται περὶ τῶν αἰχμαλώτων τῆς μάχης τῆς Ἡρακλείας τῷ 280 π.Χ., οὓς ἐκράτει ὁ Πύρρος. Πολλοὶ τούτων ἦσαν τῆς τάξεως τῶν ἱππέων καὶ τινες μάλιστα ἀνήκον εἰς παλαιὰς οἰκογενείας τῆς Ῥώμης. De captivis redimendis (γερουσίακῃ ἔλξις) ἀνευ ἔλξεως θὰ ἥτο de redimendo (γερούνδιον) capti-

vos = πρὸς ἐξαγοράν, πρὸς τὸ ἐξαγοράσαι τοὺς αἰχμαλώτους. Cuius... nomen οὖ... τὸ ὄνομα. Magnum (κατηγορ.). Ut viri... ὡς ἄνδρός... (παράθεσις) εἰς τὸ cuius, δηλ. Fabricii. Bello (ἀφαιρ.). Eum = Fabricium. Prae ceteris ὑπέρ τοὺς λοιποὺς (περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους). Cum vellet ἐπειδὴ ἥθελε, θέλων. Obtulit (ὁ. offero). Repudiavit καθὼς ἄλλοτε καὶ ὁ Μ' (= Manius). Curius Dentatus ἀπέκρουσε τὰ προσφερόμενα δῶρα τῶν Σαμνιτῶν. Imperavit suis ut... admoveatur διέταξε τοὺς ἔαυτοῦ (στρατιώτας) νὰ προσαχθῆ. Secum μεθ' ἔαυτοῦ, δηλ. τοῦ Πύρρου (πρβλ. mecum μετ' ἔμοι, tecum μετὰ σοῦ, nobiscum μεθ' ἡμῶν, vobiscum μεθ' ὑμῶν). Post aulaea δόπισθεν παραπετάσματος. Fabricio... colloquenti (ὁ. colloquor) δοτ. εἰς τὸ admoveatur. Ἡδύνατο νὰ τεθῇ καὶ ad Fabricium. Quod δὲ (= τοῦτο δέ). Ubi ὡς. Dato... remotis ἀφαιρ. ἀπόλ. χρόν. (ὁ. removeo). Emisit (ὁ. emitto) ἐξέβαλε. Manum = proboscidem τὴν προβοσκίδα. Pellexit (ὁ. pellicio). Admiratus (μτχ. αἰτιολ.). Invitavit ut... προέτρεψε νὰ... (ὡς προτροπῆς σημαντικὸν ἐδέχθη τὸν σύνδ. ut μὲν ὑποτακτ.). Secumque καὶ μεθ' ἔαυτῶν (τοῦ Πύρρου καὶ τῶν ἄλλων). Regni sui τοῦ ἔαυτοῦ βασιλείου. Quarta parte... oblatā (ἀφαιρ. ἀπόλ. ὁ. offero) ἐνν. ei (= Fabricio) προσενεχθέντος αὐτῷ τοῦ τετάρτου (μέρους), προσενεγκῶν τὸ τέταρτον. Ἡ μεγάλη αὐτὴ γενναιοδωρίᾳ ὑπενθυμίζει τοὺς λόγους τοῦ αὐτοκράτορος Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ὅστις φέρεται εἰπών τὰ ἔξης κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του ἐν Γαλλίᾳ πρὸ τοῦ τάφου τοῦ Richelieu : « Μεγάλε ἄνθρωπε, θὰ ἐδίδον εἰς σὲ τὸ ἡμίσιο τῆς αὐτοκρατορίας μου, διὰ νὰ κυβερνήσω τὸ ὑπόλοιπον μαζί σου ». Cui = sed ei ἀλλὰ τούτῳ. Malum ἐνν. me iudicas. Cur me ambis? διατὶ ἐπιζητεῖς νὰ ἀποκτήσῃς (νὰ κερδίσῃς) τὴν φιλίαν μου ;

Φράσεις : Eum honorifice ac liberaliter accepit ἐδέχθη αὐτὸν μετὰ τιμῆν, ὡς ἀρμόζει εἰς ἐλεύθερον ἄνθρωπον. Quod ubi factum est τούτου δὲ γενομένου.

23. ΧΡΗΣΤΟΤΗΣ ΤΟΥ ΦΑΒΡΙΚΙΟΥ

Anno interiecto (ḥ. intericio ἀφαιρ. ἀπόλ. χρόν.). Omni spe... sublatā (ḥ. aufero ἀφαιρ. ἀπόλ. αἴτιολ.). Pacis concilliandaes ἔνευ γερουνδ. ἔλξεως θὰ ἡτο conciliandi pacem = τοῦ συνάψιαι εἰρήνην, συνάψιας εἰρήνης. Consul τῷ 278 π.Χ. διὰ δευτέραν φοράν. Missus est (ḥ. mitto). Τῷ 279 π.Χ. ὁ Πύρρος εἶχε καταγάγει ἐν "Ασκλαφῆς Ἀπουλίας δευτέραν νίκην, ἄγονον ὅμως, ὡς ἡτο ἡ τῆς Ἡρακλείας. "Εκτοτε ὁ πόλεμος ἔξακολουθεῖ. 'Ο Φαβρίκιος διώκει μετὰ τοῦ συνυπάτου του Q. Aemilius Papus τὸν φωμαῖκὸν στρατόν.

Cum... haberent ἐπειδὴ... εἶχον. Medicus ὁ ἰατρὸς (Φίλιππος) Nocte ἐν ὕρᾳ νυκτός. Si dederis (τετελ. μέλι. = ἐὰν θὰ ἔχῃς δώσει, ἐὰν θὰ δώσῃς = si dabis). Veneno (ἀφαιρετικὴ δργανική). Hunc vinetum (ḥ. vincio) reduci iussit (ḥ. reduco) κατὰ λέξιν: διέταξε νὰ ἐπαναχθῇ [νὰ ὁδηγηθῇ ὅπισσα] οὗτος δεδεμένος (δέσας διέταξε νά..., ἔδεσε καὶ διέταξε νά...). Dici σύναψιν μετὰ τοῦ reduci iussit. Tίθεται παθητ. ἀπρμφ. ἀντὶ ἐνεργητικοῦ, ὅταν τὸ ὑποκείμενον δὲν εἶναι ὡρισμένον (νὰ ἐπαναχθῇ, νὰ λεχθῇ, ἀντὶ νὰ ἐπαναγάγωσι καὶ νὰ εἴπωσι). Quae... spopondisset (ḥ. spondeo) ποῖα (πράγματα)... εἶγεν ὑποσχεθῆ, ποίας ὑποσχέσεις κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ (τοῦ Πύρρου) εἶχε δώσει. ('Η ὑποτακτικὴ δικαιολογεῖται ἡ ὡς πλαγία ἐρώτησις ἡ ἐκ τοῦ ὅτι ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀπρμφ. dici). Fertur (ḥ. fero) = dicitur. Ille τὸ ille δεικνύει τὴν ἴδεαν τοῦ μεγαλείου καὶ θαυμασμοῦ (πρβλ. τῆς Ἐλληνικῆς: Καλλίστρατος ἐκεῖνος). Qui... posset ὅστις θὰ ἡδύνατο νά. Ab... a ἀπό... ἀπό...

In gloriosa paupertate. Λίαν πτωχοὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἤσαν οἱ ἐνδοξότεροι ὑπατοὶ τῶν χρόνων τούτων. 'Ο Μάνιος Κούριος Δεντάτος ἐθεώρει ἐπικινδυνον πολίτην τὸν μὴ ἀρκούμενον εἰς ἐπτὰ πλέθρα. 'Ο Φαβρίκιος, τιμητῆς ὅν, ἔξεδίωχε τῆς Συγκλήτου τὸν Κορνήλιον 'Ρουφῖνον κάτοχον 10 λιτρῶν ἀργύρου κατειργασμένου (ἀργυρῶν σκευῶν). Exegit (ḥ. exigo). Decessit (ἐνν. vitā ἀφαιρ.) ἀπέθανε (ḥ. decedo). Filibus δοτ. πληθ. τοῦ filia πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς δοτ. πληθ. τοῦ ἀρσ. filius. Dotem (ὁν. dos). Ut... reliquerit (πρκμ. ὑποτακτ.) ὥστε... κατέλιπε. Partes ὁ πληθ. τῆς λέξεως pars ἔχει ἀναλόγους σημασίας, π.χ. partes = πρόσωπον (ὁλος ὑποκριτοῦ), μερὶς (κόμμα), καθηκόντα. Sibi desumpsit (ḥ. desumo) ἀνέλαβε δι' αὐτοῦ.

τούς. Ex communi aerario ἐκ τοῦ κοινοῦ ταμείου, ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐκ χρημάτων τοῦ δημοσίου. Τοῦτο ἐφυλάσσετο ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κρόνου (Saturnus). Datis... dotibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) δώσασα... προῖκας Eas = filias. Collocavit ἀποκατέστησεν (ὑπάνδρευσε).

Αξία ἔξαρσεως τοῦ Φαβρικίου ἡ διαγωγή, ήτις δεικνύει, ὅτι ἐν πολέμῳ ὁ σκοπὸς δὲν ἀγιάζει τὰ μέσα.

Φράσεις : Anno interiecto μετὰ ἐν ἔτος, μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους.

24. NIKAI KAI PTOKHEIA TOY RHGOULOU

Poenos τοὺς Καρχηδονίους. Οὗτοι καλοῦνται Poeni (Φοίνικες) ως ἄποικοι τῶν Φοινίκων. Magna clade (ἀφαιρ. δργαν.). Ο Ρήγουλος μετὰ τοῦ Λευκίου Μανλίου Οὐόλσωνος κατεναυμάχησε τὸν στόλον τῶν Καρχηδονίων παρὰ τὸ "Ἐκνομον ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας (256 π.Χ.). Affecit (ὁ. afficio). In Africam τῷ 256 π.Χ. κατὰ τὸν α' Καρχηδονιακὸν πόλεμον (264 — 241 π.Χ.). Primus μόλις μετὰ 50 περίπου ἔτη (τῷ 204 π.Χ.) ὑπὸ τὴν ὀρχηγίαν τοῦ ἀνθυπάτου Σκιπίωνος ἔγινεν ἡ κυριωτέρα ἐκστρατεία τῆς Αφρικῆς. Traiecit διέβη, διεπερραιώθη. Η Σύγκλητος, ἀναθαρρήσασα ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Δουϊλίου παρὰ τὰς Μυλάς (260 π.Χ.), ἐνόμιζεν, ὅτι διὰ τῆς μεταφορᾶς τοῦ πολέμου εἰς τὴν Αφρικὴν θὰ ἐπιθετο τέρμα. Expugnavit οἱ κάτοικοι τῆς Καρχηδόνος περιωρίσθησαν εἰς τὴν ὁχύρωσιν αὐτῆς, ἀφίνοντες τὴν ἀλλην κώρων εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Ρωμαίων, συλλαβόντων ὑπὲρ τὰς εἷκοσι χιλιάδας αἰχμαλώτων. Cum (πρόθ.) ἐναντίον. Monstris. Εδῶ ἀναφέρουσιν δριψιν πελωρίου μεγέθους. Regulo δοτ. εἰς τὸ prorogatum est (παρετάθη). Ob res bene gestas διὰ τὰ πολεμικὰ κατορθώματα, ἐπιτεύγματα. In annum proximum εἰς τὸ προσεχεῖς ἔτος, ἐν ἔτος ἔτι (255 π.Χ.). Quos = hoc autem. Ubi ὁ. Villicum ὑποκείμ. τοῦ mortuum esse (ὁ. morior). Quem ἐνν. agellum iugerum (γεν. πληθ.). Servum ὑποκείμ. τοῦ aufugisse. Nactum αἰτ. μετοχῆς αἰτιολ. ἀναφερομένης εἰς τὸ servum (ὁ. nanciscor). Ablato (ὁ. aufero) instrumento (ἀφαιρ. ἀπόλ. χρον.). Mortuum esse... aufugisse... petere ἔξαρτωνται ἐκ τοῦ scripsit == ἔγραψεν

ἔστειλε γράμμα καὶ ἀνέφερεν ὅτι. Se (= Regulum) εἶναι ὑποκ.
 τοῦ petere. Ut ἵνα, ὅπως. Sibi (= Regulo) συνάπτεται τῷ mittere-
 tur. Successor (διάδοχός του). Ne... deessent (β. desum) ἵνα
 μή... ἐλλείπωσι. Omnia ad vivendum necessaria πάντα τὰ πρὸς
 τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Agro deserto (β. desero, ἀφαιρ. ἀπόλ.). Uxori et
 liberis (δοτ. προσωπικὴ εἰς τὸ deessent). Acceptis litteris (ἀ-
 φαιρ. ἀπόλ. χρον. = ληφθείσης τῆς ἐπιστολῆς, λαβοῦσα τὴν ἐπιστο-
 λήν). Res (= instrumenta rustica) αἰτ. πληθ. ὑποκ. τοῦ redimi.
 Pecuniā publicā (ἀφαιρ. δργαν.). Agellum colendum locavit ἐμί-
 σθωσεν (ἔδωκεν ἐπὶ ἐνοικίῳ) πρὸς καλλιέργειαν (τὸ γερουνδῖβον μὲ τὸ
 locavit δηλοῦ τὸν σκοπόν). Proeliis (ἀφαιρ.). Opes τὰς στρατιωτι-
 κὰς δυνάμεις. Contudit (πρκμ. τοῦ contundo). Quam=sed eam (pa-
 cem). Cum... nolle ἐπειδὴ δὲν ἥθελε νὰ... (β. nolo). Nisi εἰμὴ
 μόνον. Durissimis condicionibus (ἀφαιρ. = ἐπὶ ὅροις βαρυτάτοις).
 Ὁ Ρήγουλος ἤξισε τὴν ἀπομάκρυνσίν των ἀπὸ τῆς Σικελίας, τὴν
 παράδοσιν ἔνει λύτρων τῶν Ρωμαίων αἰχμαλώτων, τὴν ἔξαγοράν τῶν
 Καρχηδονίων αἰχμαλώτων, τὴν καταβολὴν τῶν πολεμικῶν ἔξόδων, φό-
 ρον ἐτήσιον καὶ τὴν ὑπόσχεσιν χορηγήσεως εἰς τοὺς Ρωμαίους πεντή-
 κοντα τριήρων εἰς πᾶσαν στρατολογίαν. Α Lacedaemoniis παρὰ τῶν
 Λακεδαιμονίων. Οὕτοι ἥσαν τέλειοι πολεμισταὶ καὶ ὑπηρέτουν, καθὼς
 καὶ οἱ ἄλλοι "Ἐλληνες ἔκουσίως, ὡς μισθοφόροι εἰς ξένους στρατούς (πρβλ
 τοὺς μυρίους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κύρου, διν ὁ Ξενοφῶν κάμνει μνείαν
 ἐν τῇ Ἀναβάσει. Petierunt (β. peto).

Φράσεις: Acceptis litteris μετὰ τὴν λῆψιν τῆς ἐπιστολῆς.
 Publicā pecuniā, δημοσίᾳ δαπάνῃ. Pacem cum nolle nisi durissi-
 mis condicionibus dare (ὁ Ρήγουλος) μὴ θέλων νὰ παραχωρήσῃ τὴν
 εἰρήνην εἰμὴ ὑπὸ σκληροτάτους ὅρους.

25. Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΡΗΓΟΥΛΟΥ

Duce Xanthippo (ἀφαιρ. ἀπόλ.) στρατηγοῦ δντος, στρατηγοῦν-
 τος τοῦ Ξ. Viro (ἀφαιρ.) belli peritissimo παράθ. εἰς τὸ Xanthippo.
 Οὕτοι μετέβαλε ῥίζικῶς τὴν στρατηγικὴν τῶν Καρχηδονίων, ἐπιζητήσας
 καὶ ἐπιτυχών νὰ πολεμήσῃ οὐχὶ εἰς τὰ ὑψώματα, ἀλλ' ἐκεῖ ἔνθα τὸ ἴπ-

πικὸν καὶ ἴδια οἱ ἐλέφαντες θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο καταλλήλως. Ultima (ἀφαιρ. ὄργαν.). Τὸ ἐπίθ. ultimus μεταφορικῶς δῆλος : ὁ μεγαλύτερος, ὁ μέγιστος καὶ μεταφράζεται ἀναλόγως τοῦ οὐσιαστικοῦ τὸ ὅποῖον συνοδεύει, ἐδῶ π.χ. ultima pernicies = γενική, πληρεστάτη καταστροφὴ (πρβλ. ultima poena), ἡ ἐσχάτη τῶν ποιῶν, ὁ θάνατος. Superfuerunt (ρ. supersum). Vicerunt ἐνίκησαν τῷ 255 π.Χ. παρὰ τὴν νῦν Τύνιδα τὸν Ῥήγουλον, εὑρεθέντα πρὸ ὑπερτέρων δυνάμεων (πεζικοῦ, ἵππικοῦ καὶ ἐλεφάντων). Duo tantum milia δύο μόνον χιλιάδες (ἐκ τῶν δέκα). Hominum γεν. διαιρ. εἰς τὸ milia. Remanserunt (ρ. remaneo). Ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπολειφθέντες, ἀποπλεύσαντες ἐκ τῆς Clupea, ἐναυάγησαν καὶ ὀλοσχερῶς κατεστράφησαν παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Σικελίας. Captus ἐνν. est (μετὰ πεντακισχιλίων στρατιωτῶν). Deinde τῷ 250 π.Χ. Μετὰ τὴν ἥτταν (251 π.Χ.) εἰς Πάνορμον (νῦν Palermo) προέβησαν οἱ Καρχηδόνιοι εἰς προτάσεις εἰρήνης ἐλπίζοντες τούλαχιστον τὸ δυνατὸν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων. De captivis commutandis γερουνδιακῇ ἔλξις = de commutando captivos περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων. Missus est (ρ. mitto) μετ' ἄλλων ἀπεσταλμένων Καρχηδονίων. Dato iureiurando ut... (ἀφαιρ. ἀπόλ. χρον. ρ. do = δώσας ὄρκου, ὄρκισθείς, ἀναλαβών τὴν ὑποχρέωσιν δι' ὄρκου, νά...). Iureiurando ἀφαιρ. τοῦ iusurandum. Ut... redirect ἵνα... ἐπανέλθῃ. Carthaginem εἰς Καρχηδόνα. Si non impetravisset ἐὰν δὲν θὰ ἐπετύγχανε (τότε). Qui=is autem. Cum venisset ἀφοῦ ἤλθεν, ἐλθών. Mandata τὰ ἐντεταλμένα. Exposuit (ρ. expono). Ne diceret... recusavit νὰ εἴπῃ, ν' ἀποφανθῇ... ἡρνήθη (δὲν ἤθέλησεν), εἰπεν ὅτι δὲν θὰ ἀποφανθῇ... Θὰ ἀρνηθῇ νὰ ἐκφέρῃ γνώμην. Se son esse senatorem (εἰπεν ὅτι) αὐτὸς δὲν εἶναι συγκλητικός, ἐφ' ὃσον χρόνον ἐδεσμεύετο δι' ὄρκου. Hostium τῶν ἔχθρῶν δι' ἐπέβαλον οἱ ἔχθροι. Iussus... dicere sententiam διαταχθείς, λαβών τὴν διαταγὴν νὰ ἀποφανθῇ γνώμην. Negavit esse utile: dixit esse inutile η̄ dixit non esse utile (κατηγορ.). Reddi ὑποκ. τοῦ esse. Quod... essent διότι κατ' αὐτὸν ἤσαν. Adulescentes... duces (κατηγορ.). Senectute (ἀφαιρ. αἰτίου). Confectus ἐνν. esset. Cuius. Ἡ σύνταξις: cuius (= eius autem cum auctoritas valuisset. Cum retineretur εἰ κατ... Α propinquis amicis (ποιητ. αἴτιον) ὑπὸ τῶν... Vero βεβαίως. Se (ὑποκειμ. τοῦ proficisci). Exquisīta φρικώδη, ἔξεζητημένα. Conservandum (ἐνν. esse) ὅτι ἐπρεπε νὰ τηρήσῃ. Reversum (ἐνν. Re-

gulum). Συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐννοούμενον εum (ἀντικ. τοῦ necaverunt). Omni cruciatu (ἀφαιρ. δργαν. = διὰ παντὸς βασανισμοῦ, διὰ πάσης κακομεταχειρίσεως). Palpēbris resectis (ὁ. reseco) ἀφαιρ. ἀπόλ. = ἀποκόψαντες οἱ Καρχηδόνιοι τὰ βλέφαρα. Cum... esset ὅτε... ἦτο. Ardentissimus (κατηγορ.). Eductum (eum, δηλ. Regulum) (ἔξ- αγθέντα, ἔξαγαγόντες). Coegerunt (ὁ. cogo). Undique σύναψον πρὸς τὸ horrentem (φρίτουσσαν, ἔχουσσαν πολλά, πανταχόθεν ἐφωδιασμένην διὰ...). Cum... confoditur (ἐνεστῶς ἔξηγούμενος διὰ παρατ. = ἐνῷ... διεπερᾶτο). (Ferreis stimulis (ἀφαιρ. δργαν.) διὰ τῶν σιδηρῶν ἥλων = clavis praeacūtis). Vigiliis... dolore (ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου). Hic... exitus. Τὸ hic καθ' ἔξιν πρὸς τὸ ἄρσ. exitus (ἀντὶ hoc fuit τοῦτο ὑπῆρξε τὸ τέλος). Ipsā quoque vitā (β' δρος συγκρ. = καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ βίου του). Etsi diu actā (ἀφαιρ. καίπερ) ἐπὶ μακρὸν χρό- νον διανυθέντος (τοῦ βίου.) διὰ (μέσου) μεγίστης δόξης.

Φράσεις : Duce Xanthippo ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ξανθίππου. Negavit esse utile εἶπεν, ὅτι δὲν συμφέρει. Cuius cum valuerit auctoritas ἐκνικήσαντος τοῦ κύρους τῆς γνώμης αὐτοῦ. Repente educatum coēgerunt διέταξαν ἀμέσως νὰ ἔξέλθῃ ὑποχρεώσαντες νά...

26. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΑΒΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΥΙΟΥ

Q = Quintus. Iam senex ἥδη γέρων (ὁν). Filio suo δοτ. ἡθικὴ εἰς τὸ legatus, δυναμένη νὰ μεταφρασθῇ καὶ διὰ γεν. = τοῦ νιόυ του, ἀλλ’ ἡ δοτ. δηλοῦ τὴν ἀνεξαρτησίαν = εἰς τὸν νιόν του, παρὰ τῷ νιῷ αὐτοῦ. Ὁ πατέρη του ἡλικίας 62 ἔτῶν εἶχε διατελέσει πολλάκις ὕπα τος. Consuli (κατηγ.) ὑπάτῳ ὅντι (213 π.Χ.). Legatus ὑπαρχος, ἀντιστράτηγος. Οἱ legati ἦσαν συγχλητικοί, οἵτινες ἐστέλλοντο ὡς σύμβουλοι (δθεν καὶ τὸ δνομα legati), καὶ ἐτίθεντο εἰς τὴν διάθεσιν σύμβουλον τοῦ στρατοῦ ὑπάτων, τοὺς ὅποιους ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἀντικατῶνταν. Cum... veniret ὅτε ἤρχετο (= ei venienti). Obviam patrī πρὸς ἀπάντησιν τοῦ πατρός. Pro more = more ἢ ut mos erat

= κατὰ τὸ ἔθος, ὡς ἔθος ἦτο. Anteibant (ὁ. anteeo). Equo vehebatur ἀφαιρ. δργ. δηλοῦσα τὸ ποῦ. Δύναται ἀντ' αὐτῆς νὰ τεθῇ καὶ πρόθ. in (in equo) = ἐπὶ ίππου ὁχεῖτο (ἐφέρετο), ίππευε. Nec descendit (nec = et non) καὶ δὲν κατέβη, χωρὶς νὰ καταβῇ. Appropinquante consule (ἀφαιρ. ἀπόλ. ἐναντιωμ. = εἰ καὶ, ἀν καὶ). Verecundiā (ἀφαιρ. αἰτίου). Verecundiā maiestatis (γεν. ἀντικ.) αἰδούμενοι (ἐκ σεβασμοῦ πρὸς) τὸ ἀξίωμα. Taciti (κατηγ. εἰς τὸ ἐννοούμενον facti) = σιωπηλοὶ (γενόμενοι), σιωπήσαντες, ἐν σιωπῇ. Iam praeterierant ἥδη εἰχον παρέλθει (ὁ. praetereo). Quod = hoc autem τοῦτο δὲ (τὴν συμπεριφορὰν ταύτην). Cum... animadvertisset ἀφοῦ παρετήρησε, παρατηρήσας. Proximum ἐνν. sibi = τὸν « ἡγούμενον ». Ἡτο τελευταῖς τῶν ῥιζοδούχων καὶ ἐπομένως ὁ πλησιέστερος καὶ μᾶλλον τετιμημένος, δι' ὃ ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων « ἡγούμενος », καὶ ἦτο ὁ ὄμεσος ἐκτελεστῆς τῶν διαταχῶν τοῦ ἄρχοντος. Fabio δοτ. Ex equo ἢ ἀπλῶς (ἀφαιρ.) equo. Desiliens ἐνν. ex equo ἢ ab equo. Fili (κλητ. τοῦ filius), uἱέ μου. Inquit (ὁ. inquam). Contempsi (ὁ. contemno). Experiri... an scires agere..., νὰ δοκιμάσω... ἀν γνώριζης (ἀν εἴσαι εἰς θέσιν) νά...

Tanto cognomine τόσον μεγάλου (ὡραίου καὶ τιμητικοῦ) ἐπωνύμιου (ἀφαιρ. εἰς τὸ dignus). Τὸ μέγα τοῦτο ἐπωνύμιον (Maximus) διέκρινεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας του. 'Αλλ' ἐκτὸς τούτου φέρεται καὶ μὲ ἄλλο ἐπωνύμιον, τὸ τοῦ Μελλητοῦ (Cunetator), τὸ δόπιον εἶναι χαρακτηριστικώτερον. Habitus est ἐθεωρήθη, ἐνομισθη. Cautior quam promptior προφυλακτικώτερος ἢ δραστηριώτερος, προνοητικός πως, συνετός πως ἢ ταχὺς (πρόθυμος) πρὸς δρᾶσιν. Insita... prudentia ἢ ἔμφυτος σύνεσις (μ.τ.χ. τοῦ insero). Ingenio δοτ. εἰς τὸ insita. Bello δοτ. εἰς τὸ aptissima. Nemini dubium est quin..., restituerit (ὑποτακτ.) οὐδενὶ ἀμφιβολον εἶναι ὅτι (οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι, πάντες εἶναι βέβαιοι ὅτι) ἀποκατέστησε. Rem Romanam (πρβλ. ἀριθ. 11 : res τὰ τῆς Ἀράβης). Cunetando (ἀφαιρ. δργαν. τοῦ γερουνδίου δηλοῦσα τρόπον) διὰ τῆς ἀναβλητικότητος μέλλων, ἀναβάλλων.

Φράσεις: Equo vehebatur senex ὁ γέρων ἦτο ἔφιππος. Ad summam senectutem μέχρι βιαθυτάτου γήρατος. Cautior quam

promptior habitus est ἔθεωρεῖτο (τὸν ἔθεώρουν) ὅτι εἶχε μεγαλυτέραν σύνεσιν ἢ ταχύτητα ἐνεργείας.

27. Η ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΚΑΝΝΑΣ ΉΤΤΑ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΑΙΜΙΔΙΟΥ

Adversus (πρόθεσις). Romā (ἀφαιρ.) ἐκ τῆς Ρώμης. Profecti sunt (ὁ. proficisces). Paulo δοτ. εἰς τὸ placebat. Aeriora ἢ Οὐ-
άρρων ἐγχθρός, ως ἡ πληθύς, τῆς τακτικῆς τοῦ Φαβίου, ὑπεστήριξε
τὸν Μινούκιον εἰς τὸν ἄγωνα αὐτὸν κατὰ τοῦ δικτάτωρος. Ad vicum
παρὰ τὴν κώμην. Posuerunt (ὁ. pono). Varroni δοτ. εἰς τὸ insitam
(= in Varrone). Aliquo... successu (ἀφαιρ. δργαν.). Aluerat (ὁ.
alo). Invito collegā (ἀφαιρ. ἀπόλ. = ἀκοντος τοῦ συνάρχοντος).
Signum pugnae σημεῖον τῆς μάχης (2 Αύγουστου τοῦ 216 π.Χ.).
Dedit ἡ διοίκησις τοῦ στρατοῦ ἡσκεῖτο ὡφ' ἐκάστου ὑπάτου ἡμέραν
παρ' ἡμέραν. Victor est (ὁ. vince). Caesus est (ὁ. caedo). Gra-
viore vulnere = graviore clade. Afflita est (ὁ. affligo). Telis
(ἀφαιρ. δργαν.). Cecidit (ὁ. cado). Quem = hunc autem. Cum...
conspexisset ἀφοῦ παρετήρησεν. Oppletum ἔνν. esse. Hunc αὐτὸν (ἐδῶ
τὸν ἰδικόν μου)... Aemili (πτῶσ. κλητ.). Quin tu...abi ὅχι, ἀλλὰ τούναν-
τίον σύ... ἄπειθε (τὸ quin = immo). Potius προτιμότερον. Nuntia-
ut... muniant... firment ἄγγειλον (διάταξον) νά... Priusquam ... ad-
veniat πρὶν φθάσῃ. Patere β' ἔν. τῆς προστακτ. τοῦ ὁ. patior (ὑπο-
μένω). Alter consul = Varro. Οὗτος κατέφυγεν εἰς τὴν Βενουσίαν.
ἔνθα ἀνασυνέταξε 10.000 φυγάδες. Cum paucis equitibus συνοδευόμε-
νος ὑπὸ δλῆγων ιππέων (50 τὸν ἀριθμόν). Perfūgit (παρακειμ.).

28. ΠΕΡΙΒΟΗΤΟΣ ΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΧΑΡΒΑ

Victori νικητῇ (τῆς παρὰ τὰς Κάννας μάχης, καθ' ἣν οἱ Ρωμαῖοι
ἐκ τῶν 80.000 πεζῶν καὶ 6.000 ιππέων ἀπώλεσαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ 50.000
ἄνδρας, μεταξὺ τῶν ὅποιων 20 στρατιωτικοὺς χιλιάρχους καὶ 80 συγ-
κλητικούς. Σήμερον ἀκόμη τὸ πεδίον τῆς μάχης ταύτης ὀνομάζεται

Campo di sangue = Πεδίον τοῦ αἷματος. (Cum σύνδ. = ἐνῷ...)· Ut... sumeret... daret νά... καὶ... νά... Quietem (ἀντικ τοῦ sumeret καὶ daret). Ex praefectis ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν. Διὰ τῆς λ. praefectus, προκειμένου περὶ στρατοῦ ξένου, οἱ Ὁρμαῖοι συγγραφεῖς ἐνόσουν τὸν ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ ἀνώτερον ἀξιωματικόν, διοικητὴν τυμήματος. Cessandum ἐνν. esse. Ratus (μτχ. τοῦ reor). Romam εἰς Ὁρμην. Epulaturus (ὁ. epulor) = affirmans fore ut victor epularetur (νὰ εὐωχηθῇ). Cum σύνδ. αἰτιολ. Hannibali τῷ Ἀννίβᾳ, ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα. Victoria (ἀφαιρ., διότι τὸ utor συντάσσεται μὲ ἀφαιρ.). Mora. Οἱ νεώτεροι ἴστορικοὶ δικαιολογοῦσι τὸν δισταγμὸν τοῦ Ἀννίβα, διστις στερούμενος ἐπαρκῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ πολιορκητικοῦ ὄλικοῦ, δυσκόλως θὰ ἡδύνατο νὰ καταλάβῃ πόλιν τόσον πολὺ δύχραν, ὡς ἡ Ὁρμη. Saluti fuisse (δοτ. τοῦ σκοποῦ). Urbi et imperio (δοτ. ἡθικὴ εἰς τὸ saluti). Satis ἐπαρκῶς (γενικῶς, κοινῶς). Cuius = Campaniae. Exercitus (γεν. ἐν.). Elanguit (et ipse elanguit et ardor elanguit, ὁ. elanguesso).

Φράσεις: Mora huius diei satis creditur saluti fuisse urbi et imperio κατὰ κοινὴν ὄμοιογίαν ἡ βραδύτης τῆς ἡμέρας ταύτης ἔσωσε τὸ Ὁρμαῖκὸν κράτος.

29. ΑΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΗΔΟΥΣ

Cum Sicilia... defecisset... Marcellus... Syracusas oppugnavit τῆς Σικελίας ἀποστάσης (ἐπαναστατησάσης) ὁ Μ. τὰς Συρακούσας ἐποιλιόρκησε. A Romanis. 'Η πρόθ. α δηλοῦ τὴν ἀπομάκρυνσιν = ἀπὸ τῶν Ὁρμαίων. Nec... cepit = et non... cepit καὶ δὲν ἐκυρίευσε. Rem = expugnationem (τὴν ἄλωσιν). Confecisset... nisi (si non)... fuisset (ὑπόθ. τοῦ ἀπραγματοποιήτου εἰς τὸ παρελθόν = θὰ ἔφερεν εἰς πέρας, ἐὰν μὴ ὑπῆρχε τότε). Unus homo εἰς (ἔξοχος) ὀνήρ. Ea tempestate κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους. Syracusis (ἀφαιρ. τοπ.) ἐν Συρ. Vir (παράθεσις). Admirabili ἀφαιρ. ὄργαν. εἰς τὸ praeditus = ἔχων θυμαστὸν νοῦν (προικισμένος μὲ νοῦν...). Machinis inventis ἀφαιρ.

ἀπόλ.) ἐπινοήσας μηχανάς. Opera αἰτ. πληθ. τοῦ opus. Brevi (κατὰ παράλ. τῆς λέξεως tempore) ἐν βραχεῖ (χρόνῳ). Captis Syracusis (ἀφαιρ. ἀπόλ.) κυριεύσας τὰς Σ. Prudentiā (ἀφαιρ. τοῦ αἰτίου) ἔνεκα τῆς σοφίας (τῶν γνώσεων). Ut parceretur (ἐξαρτ. ἐκ τοῦ edixit) παθ. ἀπρόσ., διότι τὸ parco συντάσσεται μετὰ δοτ. = νὰ γίνη φειδὼ (νὰ φεισθοῦν). Capiti illius = vitae eius (= Archimēdis). In pulvere ἐν τῇ κόνει, ἐπὶ τοῦ ἀδάφους (κατὰ τὴν τότε συνήθειαν). Dum... describit ἐνῶ... Formas σχήματα (γεωμετρικά). Attentius προσεκτικώτερον, ὑπὲρ τὸ δέον προσγλωμένος. Voce minantis (ἐνν. hominis) μὲ φωνὴν (ἀνθρώπου) ἀπειλοῦντος, μὲ φωνὴν ἀπειλητικήν. Quisnam esset (πλάγ. ἐρώτ.) τις εἶναι (ὁ Ἀρχιμ.). Propter cupiditatem investigandi illud quod... διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνακαλῦψαι (λῦσαι) ἐκεῖνο (τὸ πρόβλημα), ὅπερ (ἔζήτει, οὗτον τὴν λύσιν ἐπεδίωκε). Δὲν ἔγινεν ἐδῶ γερουνδιακὴ ἔλξις, διότι τὸ ἀντικείμ. τοῦ γερουνδίου (investigandi) εἶναι οὐδέτερον (ἀντωνυμίας illud). Noli... turbare περιφρασίς τῆς προσταχτ. (= ne turbaveris) = μὴ τάραττε. Curam sepulturae (γεν. ἀντικειμ.) μέριμναν (περὶ) τῆς ταφῆς. Ο Μάρκελλος κατεσκεύασε πρὸς τιμὴν τοῦ σοφοῦ τούτου περιφανὲς μνημεῖον. Τοῦτο, παραμεληθὲν ὑπὸ τῶν Συρακοσίων, ἀνεῦρεν ἔνα καὶ ἡμισυν αἰώνα βραδύτερον ὁ Κικέρων, ὃτε ἦτο quaestor ἐν Σικελίᾳ, ἐν μέσῳ θάμνων καὶ βάτων.

Φράσεις : Nec eam nisi post tres annos cepit αὐτὴν μόλις μετὰ τρία ἔτη ἐκυρίευσε. Mortem aegre tulit σφόδρα ἐλυπήθη διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

30. ΓΕΝΝΑΙΟΔΩΡΙΑ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ⁷ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΛΛΟΥΚΙΟΝ

Scipio. Ο P. Cornelius Scipio Africanus, γαμβρὸς τοῦ L. Aemilius Paulus, ἦτο εἰς τῶν ἐνδοξοτέρων στρατηγῶν τῆς Ρώμης, ἐπικληθεὶς Africanus μετὰ τὴν ἐν Ζάμα μάχην (202 π.Χ.). Quo die = die quo, e o die q u o. E o = in eum locum, in hanc urbem (εἰς τὴν Καρθαγένην). Congestae erant (ὁ. congero). Opes θησαυρὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Καρχηδονίων καὶ ἄφθονον πολεμικὸν ὄλικόν. Quibus (ἀφαιρ. εἰς τὸ potitus est) ὥν (ἐγένετο κύριος). Εὗρεν ἐκεῖ 600 τάλαντα

(τὸ ἀττικὸν τάλαντον ἥτο, τότε, ἀξίας 6.000 δραχμῶν ἀττικῶν) καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἀργονηνήν, πρὸς πίστωσιν τῆς νίκης, τὸν Μάγωνα καὶ δέκα ἐπτὰ συγκλητικούς Καρχηδονίους. Eximiae formae (γεν. ἰδιότ.). Adulta virgo παρθένος ἀκμαία, ἐπίγαμος, εἰς ὥραν γάμου. Ubi εὐθὺς ώς. Comperit = audivit. Loco ἐκ γένους, ἐξ οἰκογενείας (ἀφαιρ. τῆς καταγωγῆς εἰς τὸ natum [ἐνν. esse]). Principi... adulescenti ἐδῶ τὸ princeps οὐσιαστικῶς = μὲ τὸν νεαρὸν πρόκριτον. Eius gentis = Celtiberorum. Nomine δνόματι. Desponsam = ἐνν. esse (ὁ. despondeo). Arcessitis parentibus et sponso (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Ἡ μτχ. συνεφώνησε πρὸς τὸ πλησιέστερον parentibus. Parentes δηλαδὴ οἱ γονεῖς, ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ. Ad eam redimendam (γερουνδ. ἔλξις) = redendum eam = πρὸς τὸ ... Attulerant (ὁ. affero). Id (= pondus). Donum (κατηγορ.) ὡς δῶρον. Aurum (αἰτ. πτῶσις ὑποκ. τοῦ poni). Ante pedes ἐνν. suos. Dotalia dona δῶρα τοῦ γάμου (κατηγορ.). Vocato sponso (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Accepturus... es (περιφραστικὴ συζυγία) μέλλεις νὰ λάβῃς. A socero παρὰ τοῦ... Accedant (ὑποτακτ. παραχωρητικὴ) ἀς προστεθῶσι, δέχομαι νά... προστεθῶσι. Tibi (δοτ. ηθικὴ). Domum εἰς τὴν πατρίδα. Reversus (ὁ. revertor). Grato animo ἐξ εὐγνωμοσύνης. Romanis (δοτ.) conciliavit παραστήσας τὸν Σκιπίωνα ὡς ἥρωα, δόμοιον πρὸς θεόν, δστις ἐβάδισε πρὸς ὑποταγὴν τῆς Ἰσπανίας διὰ τῶν ὅπλων ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς διαγωγῆς του.

Φράσεις : Quo die venit τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ. Ad referendum Scipioni gratiam πρὸς ἀπόδοσιν τῆς πρὸς τὸν Σκιπίωνα δρειλομένης εὐγνωμοσύνης αὐτοῦ.

31. ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΑΣΣΙΒΑΝ

Hasdrubalem τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμίλκα καὶ ἀδελφὸν τοῦ Ἀννίβα. Εφέροντο ἀκόμη ἄλλοι δύο ὑπὸ τὸ αὐτὸ δόνομα, ὁ εἰς ἥτο υἱὸς τοῦ Ἀμίλκα καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἀννίβα καὶ ὁ ἔπερος υἱὸς τοῦ Καρχηδονίου στρατηγοῦ Γίσκωνος. Οὕτω γίνεται σύγχυσις τῶν δύο νικῶν τοῦ Σκιπίωνος, τῆς μᾶς τῆς πόλεως τῶν Βαικύλων (209 π.Χ.) κατὰ τοῦ πρώτου Ἀσδρούβα καὶ τῆς ἄλλης τῆς πόλεως Πίρα (Ἰλίπα, 206 π.Χ.) κατὰ τοῦ δευ-

τέφου, μεθ' ἦν ἐπηκολούθησεν ἡ ὑποταγὴ τῆς Ἰσπανίας εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Castris (ἀφαιρ. δργαν. ὡς συμπλήρωμα τοῦ potitus). Captivos περὶ τοὺς δεκακισχιλίους. Sine pretio ἄνευ λύτρων. Domum οἴκαδε. Vendi τοὺς Ἀφρικανοὺς οἱ Ἰσπανοὶ ἀπεστρέφοντο, διότι ἤσαν τυρραννικοί. Ἐν τούτοις δὲ Σκιτίων, προσενεχθεὶς κατὰ τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου εἰς τὸ ζήτημα τῶν αἰγυμαλώτων, παρουσιάσθη εἰς τοὺς Ἕγχωρίους ὡς ἐλευθερωτής. Regii generis (γεν. ίδιότ.). Formā insigni (ἀφαιρ. ίδιότ.). Quis...esest...cur fuisset (ὑποτ., διότι εἶναι πλαγία ἐρώτ.) τίς ἦτο (ποῖον τὸ δνομά του) καὶ ποδαρὸς (ποία ἦτο ἡ πατρίς του) καὶ διατί... Id αἰτ. τοῦ κατά τι. Εἶναι, δμως, δυνατὸν νὰ ἐκληφθῇ καὶ ὡς ἀντικείμ. τοῦ νοούμενου agens (τόσον μικρὸν ἥλικιαν ἥγων). Aetatis γεν. τοῦ ὅλου εἰς τὸ id (id aetatis εἰς τόσον μικρὸν ἥλικιαν, ἀκόμη παῖς=etiam puer). In castris fuisset εἴχε στρατευθῆ. Vocant ἐνν. me. Patre amissō ἀφαιρ. ἀπόλ.=ἀπολέσας τὸν πατέρα μου, θανόντος τοῦ πατρὸς (φ. amitto). Avum. Οὗτος δνομάζετο Gala. Maternum τὸν ἐκ μητρός. Avunculo ἡ λέξις αυνού-
culus σημαίνει τὸν ἐκ μητρὸς θεῖον (ἐνῷ patruus τὸν ἐκ πατρὸς θεῖον). Ὁ Μασανάσσης (240 — 148 π.Χ.), υἱὸς τοῦ Γάλα καὶ ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τοῦ Massiva, γενόμενος βασιλεὺς τῆς Νουμιδίας, παρέμεινε μέχρι τοῦ 206 π.Χ. σύμμαχος τῶν Καρχηδονίων. Ἐκτοτε, μεταβαλὼν πολιτι-
κήν, διετέλεσε μέχρι τοῦ θανάτου του πιστὸς σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων. Subsidio (δοτ. σκοποῦ) εἰς τὸ venit. Carthaginiensibus (δοτ.). Propri-
ter aetatem διὰ τὴν (μικρὸν) ἥλικιαν. Λ Masinissa (ποιητ. αἴτιον). Nunquam ante οὐδέποτε πρότερον (προηγουμένως). Pugnatum est (ἀπροσώπως = ἐπολεμήθη, ἔγινε πόλεμος). Cum Romanis ἐναντίον τῶν Ῥ.Inscio avunculo (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Clam σύναψον πρὸς τὸ sumpto. Armis et equo sumpto (φ. sumo) ἀφαιρ. ἀπόλ. Ἡ μτχ. συνεφώνησε πρὸς τὸ πλησιέστερον equo. Exii ἐνν. castris (ἐκ τοῦ στρατοπέδου). Pro-
lapso equo (ἀφαιρ. ἀπόλ. τοῦ φ. prolabor). Α Romanis (ποιητ. αἴτιον. Velleτε (πλαγία ἐρώτ. = (ἡρώτησεν) ἀν θελεν, ἀν θέλη). Se (ὑποκ. τοῦ cupere). Gaudio (ἀφαιρ. αἴτιον). Equum ornatum ἵππον (κέλητα ἐπισεσαγμένον (χαμουρωμένον), ἔχοντα φάλαρα. Datis... equitibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Qui tuto deducerent (ἀναφ. τελικὴ πρότασις = ut illi ἦ ut ii ἵνα οὗτοι ἀσφαλῶς συνοδεύσωσι. Dimisit (φ. dimitto).

Φράσεις : Inscio avunculo λάθρα τοῦ θείου, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θείου. Effusis gaudio lacrimis μὲ δάκρυα χαρᾶς εἰς τοὺς δρφαλμούς του.

Datis qui tuto deduceerent equitibus ὑπὸ συνοδείαν ἵππεων πρὸς ἀσφάλειάν του.

32. Ο ΝΕΑΡΟΣ ΣΚΗΠΙΩΝ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΤΙΤΑΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Cum... se... gessisset προσενεχθείς, συμπεριφερθείς, ἐπειδή... Omnia (γεν. ὑποκ. εἰς τὸ consensu). Cum... iussisset διατάξας, ἀφοῦ διέταξε. Silentium (αἰτ. ὑποκ. τοῦ fieri). Imperatoris τοῦ στρατηγοῦ. 'Ο τίτλος τοῦ imperator ἡτο τιμητικός. Τοῦτον οἱ στρατιῶται προσῆπτον μετὰ νίκην εἰς τὸν στρατηγόν των ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. 'Ο στρατηγὸς διετήρει τὸν προσηγορίαν ταύτην, ὡς ὅτου ή Σύγκλητος ἀνεγνώριζεν εἰς αὐτὸν ἡ ἡρεύειτο τὸ δικαίωμα θριάμβου. 'Η δονομασία αὕτη ἔπειται τοῦ κυρίου ὀνόματος, ἐνῷ, ὅταν ἔχῃ τὴν σημασίαν τοῦ αὐτοκράτορος, προηγεῖται. Quo (ἐνν. nomine). Regium nomen = regis nomen. Alibi... Romae (τὸ Romae ἐνταῦθα = τοπ. πτῶσις) ἀλλαχοῦ... ἐν 'Ρώμῃ. Intolerabile. 'Απὸ τῶν χρόνων δηλ. τῆς καταλύσεως τῆς βασιλείας τῶν Ταρκυνίων. Existimare (ὑποκ. τοῦ ἀπρόσ. licet). Amplissimum (ἐνν. esse). Regalem animum. Τὸ ἐπίο. regius ἢ regalis = βασιλικός: ἀλλὰ τὸ πρῶτον δηλοῦ μᾶλλον σχέσιν τῆς κτήσεως (= regis) καὶ τὸ δεύτερον σχέσιν τῆς ὁμοίωτητος ἢ ἀξιοπρεπείας, δηλ. ἀξιος βασιλέως. In me (ἀφαιρ. πτώσ.). A... appellatione ἢ πρόθ. δηλοῦ ἀπομάκρυνσιν. Barbari. 'Η λ. barbarus ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς πάντα μὴ "Ελληνα, ἔπειτα ἐδήλου πάντα ἀπολίτιστον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς "Ελληνας, τοὺς 'Ρωμαίους καὶ αὐτοὺς ἔπι τοὺς Καρχηδονίους. Qua (ἐνν. magnitudine animi). Ceteri mortales οἱ λοιποὶ θνητοί. 'Ο Σκιπίων, θαυμαστής τοῦ M. 'Αλεξάνδρου, ἔδωκε νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι « βασιλικὴν ψυχὴν » (regalis animus) ἔχει ὁ δυνάμενος νὰ δίδῃ δεῖγματα ἀνδρείας, γενναιοφροσύνης καὶ ἵπποτικῶν πράξεων.

Φράσεις: Omnia consensu ὁμοθύμως, μιᾷ ψυχῇ, μιᾷ γνώμῃ. Cum silentium fieri per praeconem iussisset ἐπιβαλὼν σιγὴν διὰ τοῦ κήρυκος.

33. Ο ΣΚΙΠΙΩΝ ΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ
ΤΟΥ ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ (201 π.Χ.)

Metu perculti φόβῳ συσχεθέντες, ὅπῳ φόβῳ καταπεπληγμένοι, περίφοβοι (ἢ . percello). Oratores (= legatos) ὡς ἀπεσταλμένους, (κατηγορ. εἰς τὸ principes) = qui orarent. Ad petendam pacem (γερουνδιακὴ ἔλξις) πρὸς αἰτησιν εἰρήνης, πρὸς διαιλαγήν. Seniorum τῶν γεροντοτέρων. Οἱ τριάκοντα οὗτοι ἀπετέλουν τὸ ὑπατον Συμβούλιον τῆς Καρχηδόνος. Ubi ὡς. In castra εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Τύνητος, ὃν ἐπανέκτησεν ὁ Σκιπίων. Inde ἐκ Τύνητος. Civitati ὑπὲρ τῆς πολιτείας. Condicionibus οἱ δροὶ τοῦ Σκιπίωνος ἥσαν βαρύτατοι : παραχώρησις εἰς τοὺς Ῥωμαίους τῆς Σικελίας, Κορσικῆς καὶ Σαρδηνίας, ὡς καὶ ἄλλων μικροτέρων νήσων μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Ἀφρικῆς, παράδοσις ὅλων τῶν ἐλεφάντων, τῶν αὐτομόλων καὶ τῶν αἰχμαλώτων, τοῦ στόλου σχεδὸν ὅλου, πλὴν 10 πλοίων, ἀναγνώρισις τοῦ Μασανάσσου ὡς βασιλέως τῆς Νουμιδίας, ἀδυναμία εἰς τὸ ἔξης ἐπιχειρήσεως πολέμου οἷου δήποτε ἀνεψικρίσεως τῆς Ῥώμης, καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐπὶ 50 ἔτη διακοσίων ταλάντων ἐνιαυσίων, ἐγγύησις ἐκτελέσεως δρων διὰ παραδόσεως ἐκατὸν ὅμηρων. Ut... 'Η Σύντ.: ut confirmarentur ea (= eae condiciones) quae (οὖδ.) pacta essent ἵνα ἐπικυρωθῶσιν οἱ δροὶ οὗτοι, οἱ ὅποιοι συνεφωνήθησαν (ἀπὸ συμφώνου συνετάχθησαν). Quae pacta essent (= quae pacta erant. 'Επέθη ὑποτακτ. ἔνεκα ἐλέξεως τῆς ἐγκλίσεως [ἥτοι ἀπὸ τὴν ὑποτακτ. ut confirmarentur, ἐξ ἦς ἐξαρτᾶται]). Τὸ pacis cor εἶναι ἢ . ἀποθετικόν, ἀλλ' ἐδῶ κεῖται μὲ παθητικὴν σημασίαν. Patrum ac populi. 'Η Σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων ἐπεκύρωσαν τοὺς δρους τῆς εἰρήνης τοὺς συνταχθέντας ὑπὸ τοῦ Σκιπίωνος.

Pace terra marique parta. 'Η σειρά : pace parta (ἀφαιρ. ἀπόλ. ἢ . pario) terra marique τῆς εἰρήνης ἐπιτευχθείσης (ἐπικυρωθείσης) κατὰ ξηράν καὶ κατὰ θάλασσαν. Revertit = reversus est ἐπανῆλθεν (ὁ Σκιπίων) κατάφορτος λαφύρων καὶ φέρων εἰς Ῥώμην αἰχμαλώτων τὸν Σύφακα, ὅστις, ἀν μὴ ἀπέθηκεν ὀλίγας ἡμέρας πρότερον, θὰ ἐκόσμει τὸν μεγαλοπρεπέστερον ἔως τῆς θρίαμβον τοῦ Σκιπίωνος. Insidebat (ἢ . insīdo). Inter... plausus ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν, τῶν ἐπαινῶν. Omnia πάντων, ὑπὲρ πάντας. Urbem καὶ in urbem = Romam. Invectus (ἢ . invehor). Primusque καὶ πρῶτος, τὸ πρῶτον

αὐτός. Α se (ποιητικὸν αἴτιον εἰς τὸ victae) ὑπ’ αὐτοῦ. Appellatus (ἐνν. est). 'Ο λαὸς ἀνήγειρεν ἀνδριάντα αὐτοῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ καὶ ἐν ἀκρατήτῳ ἐνθουσιασμῷ ἡθέλησε νὰ δώσῃ ἴσοβίως εἰς αὐτὸν τὰ ὅπατα ἀξιώματα.

Φράσεις : Veniam petebant non culpam purgantes ἐζήτουν συγγράμμην ἄνευ τινὸς δικαιολογίας. Ad quem advenientem concursus ingens factus est ἡ ἀφιξίς του προεκάλεσε μεγάλην συρροήν κόσμου.

34. ΜΝΗΜΕΙΩΔΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΤΙΟΧΟΥ Γ' ΚΑΙ ΑΝΝΙΒΑ

Suis (ἐνν. civibus) εἰς τοὺς συμπολίτας του. Confūgit (πρκμ.) Hostem (κατηγορ.). Romā (ἀφαιρ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως) ἐκ τῆς Ρώμης. In quibus = in numero quorum ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν ὁποίων, μεταξὺ τῶν ὁποίων. Scipio Africanus. Τοῦτο δὲν εἶναι βέβαιον ἡ παράδοσις ἡθελεν, ἵσως, νὰ ἀντιπαρατάξῃ ἀκόμη μίαν φορὰν τὸν νικητὴν καὶ τὸν ἡττημένον τῆς Ζάμας. Ephesi (γεν. = τοπ. πτῶσις) ἐν Ἐφέσῳ. Ab eo quaesivit ἡρώτησεν αὐτόν. Quem...crederet. Τὸ δὲ καθ’ ὑποτακτ., διότι εἶναι πλαγία ἐρώτησις = τίνα ἐνόμιζεν (δτι ὑπῆρξε, ποῖος ὑπῆρξε κατὰ τὴν γνώμην του). Maximum imperatorem (κατηγ.) ὁ μέγιστος τῶν..., δ μεγαλύτερος ἐκ τῶν στρατηγῶν. Sibi videri τῷ 'Αννίβᾳ φαίνεται. Quod... fudisset (ὑποτακτ. ἐξ αἰτίας τοῦ πλαγίου λόγου) διότι εἶχε καταβάλει (δ. fundo). Parva manu (ἀφαιρ. ὀργαν.) 'Ο Ἀλέξ. ἀναχωρῶν ἐκ Μακεδονίας πρὸς κατάκτησιν. τῆς Ἀσίας εἶχε μόνον 30.000 πεζούς, περὶ τὰς 5.000 ἵππεων καὶ 150 πλοῖα. Innumerabiles. 'Ο Δαρεῖος ἐν Γρανίῳ (334 π.Χ.) ἀντέταξεν 110.000 ἀνδρας, ἐν Ἰσσῷ (333 π.Χ.) 600.000 καὶ ἐν Ἀρβήλοις (331 π.Χ.) 1.200.000. Interroganti (ἐνν. Scipioni). Quem... poneret (πλαγ. ἐρώτ. πρβλ. ἀνωτ. quem... crederet). Pyrrhum (ἐνν. pono = τίθημι, θεωρῶ). Secundum (κατηγ.). Quod... docuit... cepit... disposit. 'Επέθη ἐδῶ πρκμ. ὄριστ. καὶ δχι ὑποτακτ. (ὡς ἀνωτέρω fudisset), διότι ἡ διηγησις γίνεται ἀπὲιδείας ἀπὸ τὸν 'Αννίβαν (Pyrrhum pono quod...). Castra metari τὴν τέχνην τοῦ στρατοπεδεύειν ἐν τόπῳ τινὶ, τὴν τέχνην τῆς διατάξεως τοῦ στρατοπέδου. Elegantius (κυριολεκτικῶς ἐκ τοῦ eligere ἐκλέγειν) μετὰ μεγαλυτέρας διακρίσεως (ἐπομένως = ἐπιδε-

ξιώτερον, καλύτερον). Illo ἐκείνου (β' ὅρος συγκρ.). Loca θέσεις (στρατηγικάς). Sciscitanti δῆλος. Scipioni (ὁ. sciscitor). Duceret (πλαγ. ἐρώτ.). Semet ipsum ἵσχυρότερον τοῦ se ipsum. Τὸ -met ἐνισχύει διὰ τῆς προσαρτήσεως του προσωπικᾶς καὶ κτήτικᾶς ἀντωνυμίας. Dixit. Τὸ πλῆρες θά ἥτο dixit se ducere semet ipsum tertium. Tu. 'Ετέθη τὸ τι πρὸς δήλωσιν ἐμφάσεως. Si me viciſſes ἐὰν θά με εἰχεſ νικήſſe. Μe σύναψον πρὸς τὸ posuiſſem (θά ἔθετον, θά ἐνόμιζον). E grege ἐκ τοῦ πλήθους, ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ (τῶν στρατηγῶν). Velut inaestimabilem ως ἀσύμβλητον, ως ἀσύγκριτον, ἐκτὸς συγκρίſeως.

Φράſeis : Scipio cum Hannibale collocutus quaesivit ab eo ὁ Σκιπίων εἰς συνομιλίαν του μὲ τὸν Ἀννίβαν ἡρώτηſen αὐτόν.

35. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΑΡΧΙΔΗΣΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΚΙΠΙΩΝΑ

In Literna villa ἐν τῷ κτήματι τοῦ Λιτέρον. Praedonum. Πειραταὶ ἐλυμαίνοντο τὰ παράλια τῆς Ἀσίας, Ἰταλίας καὶ Σικελίας. Υπὸ πειρατῶν ἡγμαλωπίσθη καὶ αὐτὸς ὁ Καῖσαρ, ἔως οὗ ἐξωλοθρεύθηſan ὑπὸ τοῦ Πομπēίου (67 π.Χ.). Cum... se contineret. 'Ο Σκιπίων κατεγίνετο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπαύſeως του εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν μελέτην τῆς Ἐλληνικῆς φιλολογίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀγάπη ηὔξθη τότε μεταξὺ τῆς Ῥωμαϊκῆς κοινωνίας. Ad eum videndum (γερουνδιακὴ ἔλξις) πρὸς τὸ ἰδεῖν αὐτόν. (πρὸς ἐπίσκεψin αὐτοῦ). Forte confluxerunt κατὰ τύχην συνέρρευſan (ἥλθον). Ad vim faciendam (γερουνδ. ἔλξις) πρὸς ἐπιβολὴν βίας. Ratus (ὁ. reor) νομίſac, ὃν τῆς γνώμης. In tecto ἐπὶ τῆς στέγης. Αἱ ἀρχαικαὶ ἔξογικαὶ οἰκίαι εἴχον ἐπὶ τῶν στεγῶν πυργίσκους, οἵτινες ἐσγημάτιζον οἰονεὶ μικρὰ φρούρια. Alia = ἄλλα (προφυλακτικὰ μέτρα). Ad eos repellendos (γερουνδιακὴ ἔλξις) πρὸς ἀπόκρουſin τούτων. Quod = at id. Abiectis armis (ἀφαιρ. ἀπόλ. ὁ. abiicio). Ianuae (δοτ.). Se (αἰτ. πληθ. ὑποκείμ. τοῦ ἀπαρεμφάτου νενίſſe). Eius = Scipionis. Hostes... admiratores (αἰτ., κατηγορούμενα εἰς τὸ se). Virtutis τῆς ἀξίας (του). Vitae (δοτ. εἰς τὸ hostes). Viri (γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ conspectum). Quod = id autem. Fores reserari (ἀπροσώπως) ἔξαρτ. ἐκ τοῦ iussit = ν' ἀνοιχθῇ ή θύρα, ν'

ἀνοίξουν τὴν θύραν (*sera* ὁ μογλός, μάνδαλος τῆς θύρας, *resero* ἀφαιρεῖ τὸν μογλόν, *ξεμανταλώνω*). *Postes ianuae* τὰς παραστάδας τῆς θύρας. *Venerati*. ‘Ο Σκιπίων εἰς τὰ ὅμιτα τοῦ κόσμου παρουσιάζετο ὡς θεὸς τις καὶ ἀφινεν ἐσκευμένως νὰ ἀναπτύσσεται περὶ τὸ δνομά του θρύλος τις. *Dextram* (ἀντικ. τῶν δύο χυρίων ὥρημάτων). *Deosculati sunt* (ὁ. *deosculor*). *Positis... donis* (ἀφαιρ. ἀπόλ.). *Ante vestibulum* πρὸ τοῦ προδρόμου (δηλ. μεταξὺ τῆς θύρας τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς θύρας τῆς οἰκίας). *Laeti* (ἐπιθ. ἀντὶ ἐπιφρήμ. = μετὰ χαρᾶς). *Mortuus est εἰς* ἡλικίαν 52 ἑτῶν, τῷ 183 π.Χ., παραμείνας, καθὼς ὁ Ἀννίβας καὶ ὁ Φιλοποίμην, οἰκειοθελῶς ἔξόριστος ἐν τῷ Λιτέρνῳ τῆς Καμπανίας. *Ne... referretur*. ‘Επειδὴ οἱ ‘Ρωμαῖοι ἡσαν κατ’ αὐτοῦ δυσηρεστημένοι διὰ τὴν ἀλαζονείαν καὶ διότι, ὡς ἔλεγον, εἶχε πλουτίσει, ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ Ἀντιόχου χωρὶς νὰ καταδεχθῇ κανὸν νὰ δικαιολογηθῇ, ὁ Σκιπίων δὲν ἤθέλησε νὰ ταφῇ ἐν ‘Ρώμῃ ἀλλ’ ἐν τῷ οἰκογενειακῷ τάφῳ τοῦ ἐν Λιτέρνῳ κτήματός του, συντάξας ὃ ἔδιος καὶ τὸ διὰ τὸν τάφον λίαν χαρακτηριστικὸν τῆς ἀποφάσεώς του ἐπίγραμμα.

Φράσεις: Quod ubi animadverterunt ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτῃ.
Quod postquam audivit Scipio εἰς τὴν δήλωσίν των αὐτὴν ὁ Σκιπίων.

36. ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΙΜΙΔΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΠΥΔΗΝΗ ΜΑΧΗΝ. ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΣΕΩΣ

Perseum (αἰτ. *Persea* καὶ *Perseum* καὶ δοκιμώτερον *Persen* ἐξ δημομαστ. *Perseus* καὶ *Perses*, γεν. *Persei* καὶ *Persae*). Πρόκειται περὶ τῆς ἐπὶ μίαν μόνον ὥραν διαρκεσάσης μάχης παρὰ τὴν Πύδναν (τῷ 168 π.Χ.), ἥτις κεῖται ἐν Πιερίᾳ πρὸς τὰ ΒΑ. τοῦ Ὁλύμπου, οὐ μακρὰν τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου. Κατὰ τὴν μάχην ὁ Αἰμίλιος Παῦλος ἐνίκησε τὸν Περσέα, βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ὅστις ἀπώλεσεν 20.000 ἄνδρας καὶ κατέλιπε 5.000 αἰχμαλώτους (ἐπὶ συνόλου στρατοῦ 43.000), ἐνῷ οἱ ‘Ρωμαῖοι ἀπώλεσαν μόνον 100 ἄνδρας. ‘Ο Περσεὺς κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τὴν σύλληψιν, ἀλλ’ ἐν τέλει, προδοθείς, συνελήφθη ἐν Σαμοθράκῃ καὶ προσήχθη πρὸ τοῦ Αἰμίλιου Παύλου. *Rerum humanarum* τῶν ἀνθρωπίνων τυχῶν. Καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Παῦλος Αἰμίλιος ἔγινε

βραδύτερον θῦμα τῆς ἀσταθείας τῆς Τύχης, βυθισθεὶς εἰς πένθος βαρύτατον. Vobis (δοτ.). Ἐτέθη ἐν ἀρχῇ τῆς φράσεως πρὸς ἔμφασιν. Ideo τούτου ἔνεκκα, διὰ τοῦτο. In quemquam (γίνεται χρῆσις τοῦ quisquam, ἐπειδὴ προγεγεῖται ὅρνησις neminem) πρὸς οἰονδήποτε. Superbe agere νὰ φέρεται ὑπεροπτικῶς (νὰ μεταχειρίζεται τινὰ μεθ' ὑπερηφανείας). Agere... credere (= fidere), ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσ. decet. Εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς διαφαίνεται τοῦ Αἰμιλίου Παύλου ἡ ἡθικὴ καὶ θρησκευτικὴ βαρύτης.

Confecto bello (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Πρόκειται περὶ τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Περσέως. Regia nave... est subvectus διὰ τριήρους βασιλικῆς (τοῦ βασιλέως)... Ad urbem = Romam. Longe ἐπιτείνει τὸ ὑπερθ. Magnificentissimus (τὸ ὑπερθ. ἐσχηματίσθη ἀνωμάλως, διέτι τὸ θετικὸν λήγει εἰς - ficus). Οἱ θρίαμβος τοῦ Αἰμιλίου Παύλου, ὑπερβάς εἰς μεγαλοπρέπειαν τὸν τοῦ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὑπῆρξεν ἀξιομνημόνευτος ἀκόμη καὶ μετὰ τοὺς θριάμβους τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ Τίτου. Obviam effusa multitudine (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Extructis... tabulatis (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Tabulatis. Πρόκειται περὶ ἔξεδρῶν. In modum theatrorum κατὰ τὸν τρόπον τῶν θεάτρων, δηλ. μὲν ἐδώλια, βάθρα. In candidis togis = in candida toga. Κατὰ τὰς ἑορτασίμους καὶ ἐπισήμους ἡμέρας οἱ Ἄρωμαῖοι ἐφόρουν τέβεννον. Sertis (ἀφαιρ. ὀργαν.) διὰ πλεγμάτων ἔξ ἀνθέων. Coronata = ornata (ὡς καὶ σήμερον εἰς ἡμέρας ἑορτασμοῦ γίνεται ἀνάλογος διακόσμησις). Ture (ὄνομ. tus). In tres dies εἰς τρεῖς ἡμέρας, ἥτοι τὴν 28, 29 καὶ 30 Νοεμβρίου τοῦ 168 π.Χ.

Transvehendis signis tabulisque (γερουνδιακὴ ἔλξις) διὰ τὴν μεταφορὰν (διὰ μέσου τῆς πόλεως) ἀγαλμάτων καὶ εἰκόνων. Ἐτέθη δοτ. τοῦ γερουνδίου, διέτι τὸ sufficio ἀπαιτεῖ δοτικήν. Sequenti die τὴν ἐπομένην ἡμέρα. Translata sunt (ὁ. transfero) μετεφέρθησαν. Arma... Τὰ ὅπλα καὶ ὅλα εἰδὴ ἐφέροντο ἐπὶ πολυπληθῶν ἀρμάτων. argentum signatum ἄργυρος ἐπίσημος (νομισματοποιημένος), νομίσματα. Ταῦτα (σημερινῆς ἀξίας 8 ἑκατομμ. περίου χρυσῶν δραχμῶν) περιείχοντο ἐντὸς ἀγγείων φερομένων ὑπὸ 3.000 στρατιωτῶν. "Αλλοι τούτων ἐφέρον καλλιτεχνικωτάτους κρατῆρας καὶ κύπελλα. Tertio die, multo mane τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ὅμα τῷ φωτὶ (ἀπὸ πολὺ πρωί). Αὕτη ἥτο ἡ κυρία ἡμέρα τοῦ θριάμβου. 'Η πομπὴ ἔβαινε διὰ τοῦ πεδίου τοῦ "Αρεώς εἰς τὸ Καπιτώλιον διὰ τῆς Sacra Via διὰ μέσου τοῦ Forum. Tubicines coeperunt ducere agmen (ἐνν. exercitūs) οἱ σχληιγκταὶ ἥρχι-

σαν νὰ ἔγωσι τὴν πομπήν, δηλ.. ἡγοῦντο τῆς πομπῆς, προεπόμπευον. Non festos modos οὐχὶ ἑορταστικὰ μέλη. Quasi in aciem procedendum essei (ἀπροσ.) ώσει θὰ ἐπρεπε (θὰ ἐπρόκειτο) νὰ προχωρήσουν (οἱ στρατιῶται, ἡ πομπὴ) εἰς μάχην (ἡ ὑποταχτ. ἐξ αἰτίας τοῦ quasi). Pingues... boves τὰ παχέα, τὰ πρωωρισμένα διὰ τὴν θυσίαν θύματα. Cornibus auratis (ἀφαιρ. ίδιοτ.). Vittis (ἀφαιρ. δργαν. = infulis, δν. infula). Liberi δύο μικροὶ οἱοὶ καὶ μία θυγάτηρ. Comitante... turbā (ἀφαιρ. ἀπόλ. ῥ. comitor ἀποθ.). Manūs (αἰτ. πληθ.). Implorare Oī θεαταῖ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Ῥωμαίου συγγραφέως ἔκλαιον βλέποντες τὴν οἰκτρὰν θέσιν τῆς οἰκογενείας τοῦ Περσέως. Perseus. Οὗτος ἐφόρει ἐσθῆτα φαιὰν καὶ ἦτο ἀλυσίδετος. Ματαίως ὅρα εἶχεν ἔκλιπαρήσει τὸν Παῦλον Αἰμίλιον νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τοιούτου αἰσχους καὶ ὁδύνης. Viro (δοτ. εἰς τὸ similis). Inde = deinde. Ab omnibus (ποιητ. αἴτιον = ὑπὸ καὶ γεν.). In curru (ἐνν. triumphali) vehebatur ἐφ' ἀρματος τεθρίππου εἰς σχῆμα κύκλου. Auro purpurāque fulgens (κατὰ λέξιν = ἐκ χρυσοῦ καὶ πορφύρας ἀπαστράπτων), φορῶν ἀλουργίδα χρυσοκέντητον, φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον δάφνης καὶ κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα σκῆπτρον ἐξ ἐλεφαντοστοῦ. Dono (δοτ. τοῦ σκοποῦ, κατηγορούμενον). Eminebat προεῖχεν, δρθιος ἵστατο. Cum... tum... καὶ... καί, οὐ μόνον... ἀλλὰ καί. Dignitate... senecta (ἀφαιρ. αἰτίας). Prae se ferebat παρεῖχε, ἐξεδήλου, ἐπεδείκνυε. Filii (ἐνν. incedebant). Εἶχε πολλοὺς οἱούς, ὃν οἱ μεγαλύτεροι εἶχον λάβει μέρος εἰς τὰς Μακεδονικὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις. Turmatim ἴληδόν. Ἐκάστη ἤλη (οὐλαμδός) ἀπηρτίζετο ἐκ 30 ἵππεων. Cohortes ἐκάστη κοόρτις εἶχε 400 ἄνδρας τεταγμένους εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν των. Τὸ ἵππικὸν καὶ τὸ πεζικὸν ἔκλειε τὴν πομπήν. A senatu et (a) populo Romano (ποιητ. αἴτια). Concessum est παρεχωρήθη (ὑποκείμ. εἰναι τὸ ut... uteretur). Ludis circensibus (= ludis maximis) κατὰ τὰς μεγίστας ἱπποδρομίας. Αὗται εἶχον περιεχόμενον θρησκευτικὸν καὶ ἔθνικόν. Veste triumphali (ἀντικείμ. τοῦ uteretur = τὸ ἐνδύεσθαι ἐσθῆτα θριαμβ(ευτ)ικήν, ἦτοι ἡ χρῆσις τηβέννου χρυσοσήμου καὶ κιτῶνος πεποικιλμένου διὰ κλάδων φοίνικος). Mācedonico συμφωνεῖ πρὸς τὸ εἰ. Ὁ Περσεὺς ἐπειτα ἀπέθανεν ἐξ ἀσιτίας ἐν τῇ φυλακῇ.

Φράσεις: Bellicum sonantes σαλπίζοντες ἄσματα θούρια.

37. ΑΦΙΛΟΧΡΗΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΗΕΝΙΑ ΤΟΥ ΑΙΜ. ΠΑΥΛΟΥ

Gazā (ἀφαιρ. εἰς τὸ potitus). Maxima ἡ εἰς 'Ρώμην εἰσκομισθεῖσα λεία ἔξετιμθή εἰς 120 ἑκατομμ. σηστερτίων. Tantam... ut... attulerit τοσαῦτα (τόσον πολλὰ) χρήματα... ὥστε... ἐπήνεγκε. Κατ' ἔξαρεσιν πρκμ. ὑποτ. (= ἀδρ. Ἐλλην. γλώσσης), διέτι δηλοῦ ἵστορ. γεγονός. 'Η ἔξαρεσις αὕτη κατέστη κακῶν (πρβλ. ἀρ. 37). Tributorum (δηλ. ex censu) τῶν φόρων (δηλ. εἰσφορῶν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου πρὸς συντήρησιν τοῦ στρατοῦ). Οἱ φόροι αὐτοὶ ἔκτοτε κατηργήθησαν μέχρι τοῦ 144 π.Χ. Adeo... ut τόσον... ὥστε. Ut non potuerit ὥστε δὲν κατέστη δυνατὸν (περὶ τῆς ὑποτακτ. πρβλ. διάγονον ἀνωτέρω ut attulerit). Eius uxori τῇ (δευτέρᾳ) συζύγῳ αὐτοῦ. Σύναψον τὴν δοτ. πρὸς τὸ exsolvi. 'Η σύζυγος ἦδύνατο νὰ ἀναλάβῃ ὅπισω τὴν ἔκατῆς προῖκα, ἐὰν δι σύζυγος ἀπέθνησκεν ἄτεκνος. 'Ο Παῦλος Αἰμιλίος εἶχε κληρονόμους τοὺς δύο ἐκ τῆς πρώτης συζύγου υἱούς, τῶν θυγατέρων μὴ εἰσερχομένων εἰς κληρονομίαν κατὰ τὰ ἐν 'Ρώμῃ τότε κρατοῦντα. Nisi vendito fundo (ἀφαιρ. ἀπόλ.) εἰμὴ πωληθέντος τοῦ ἀγροῦ (εἰμὴ διὰ τῆς πωλήσεως τοῦ ἀγροῦ). Unum monadixón, ἔνα καὶ μόνον. Exsequiae. 'Η ἐκφορὰ τῶν πτωχῶν ἐγίνετο τὴν νύκτα ὅλως ἀπλῶς, ἀλλ' ἡ τῶν πλουσίων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν κηδεία ἐγίνετο τὴν ἡμέραν μετὰ πάσης ἐπισημότητος, φερομένων ἐπὶ πολυτελῶς κεκοσμημένων νεκρικῶν κλινῶν. Auro et ebore ἦτοι διὰ νεκρικῶν κλινῶν κεκοσμημένων διὰ χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντόδοντος καὶ ἔχουσῶν καλύμματα πολύτιμα. Clementiā et studio διὰ προθύμου συμπαθείας. Omnia πάντων τῶν συμπολιτῶν (του). Legationis nomine ὑπὸ τὴν ἴδιότητα τοῦ πρεσβευτοῦ (κατὰ λέξιν : πρεσβείας ὄντων). Umeros suos funebri lecto (δοτ.) subiecerunt ὑπεβάστασαν τὴν νεκρικὴν κλίνην (κατὰ τὴν ἐκφοράν). Sponte suā = ultro ἀφ' ἔκυτῶν, ἔκουσίως, αὐθορμήτως. Οἱ Μακεδόνες εἶχον μεγάλην εὐγνωμοσύνην, διότι ὁ Παῦλος Αἰμιλίος μετὰ τὴν ἐν Πύδνῃ μάχην ἀπηγόρευσε τὴν λεηλασίαν τῆς Μακεδονίας, ἦτις οὐ μόνον φόρους πολὺ διλιγωτέρους ἢ εἰς τὸν Περσέα ἐπλήρωνεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς νόμους ἐπειτα καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς διέσωσε.

38. ΗΘΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΑΡΕΤΑΙ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΑΙΜΙΑΙΑΝΟΥ

Aemiliānus. 'Ο υἱοθετούμενος ἐλάμβανε τὸ προωνύμιον (praenomen), τὸ ὄνομα τοῦ γένους (nomen gentilicium) καὶ τὸ ἐπωνύμιον (cognomen) τοῦ θετοῦ πατρὸς καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐλάμβανε προσέτι τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τοῦ ἰδίου γένους μὲν κατάληξιν, ὅμως, εἰς -nus, π.χ. Aemilianus ὡς ἔδω. Adoptione ἐξ υἱοθεσίας. Γίοθετήθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, δῆθε τὸ πλῆρες ὄνομά του : P. Cornelius Scipio Aemilianus καὶ συντομώτερον Scipio Aemilianus. Οὗτος ἐπωνομάσθη μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Καρχηδόνος (146 π.Χ.) δεύτερος Ἀφρικανὸς καὶ μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Νομαρχίας (133 π.Χ.) Νομαρχῖος. Α tenera ἀπὸ τρυφερᾶς ἡλικίας, παιδιόθεν. Graecis litteris (ἀφαιρερικὴ δργαν.). Eruditus est ἐπαιδεύθη. Praestantis ingenii (γεν. ἰδιότ.). Viro (ἀφαιρ. παράθεσις εἰς τὸ ποιητ. αἵτιον a Polybio). Ut... superaret ὥστε νὰ... ὑπερβῇ. Omni... genere κατὰ (εἰς) πᾶν... εἰδος. Laudem comparare (ἐνν. sibi) studuit τὸν ἔπαινον νὰ παρασκευάσῃ ἔχυτῷ (νὰ ἀποκτήσῃ) ἐπεμελήθη, εφρόντισε. Temperantiae et continentiae (γεν. αἵτιας εἰς τὸ laudem = τὸν ἔπαινον) διὰ σωφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν. Ante omnia ὑπὲρ πάντα (τὰ ἄλλα). Quod ὅπερ (δηλ. ἡ ἀπόκτησις). Ad libidines et epulas εἰς τὴν ἀκολασίαν καὶ τὰς ἀπολαύσεις. Contrarium vitae institutum ἀντίθετον γραμμὴν (σύστημα, κανόνα, τρόπον), ἀγωγῆς. Se cutus (δ. sequor). Modestiae et continentiae σωφροσύνης καὶ ἐγκρατείας. Est adeptus (δ. adipiscor). Aut... aut... ἢ... ἢ.... καὶ... καὶ.. Secum μεθ' ἔχυτοῦ (στὰ δεξιά των, ἀπὸ κοντά). Periculis... disciplinis (ἀφαιρ. δργαν. disciplinae πληθ. = ἐπιστῆμαι πρακτικαὶ ἢ φιλοσοφικαί).

Φράσεις : Semper inter arma ac studia versatus ἀεὶ ὅπλοις καὶ μελέταις μερίζων τὸν βίον (κατανέμων τὸν χρόνον του μεταξὺ ὅπλων καὶ σπουδῶν).

39. ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ

Cum... contenderent ac... esset ὅτε... ἥριζον καί... ἦτο. Alter... alter ὁ μὲν... ὁ δέ. Uter mitteretur (ἐξ αἰτίας τῆς πλαγ. ἐρωτήσεως ἐτέθη ὑποτακτ.) πότερος νά... Inter patres μεταξύ τῶν πατέρων (τῶν συγκλητικῶν). Rogatus sententiam (φράσις τυπική =) ἐρωτηθεὶς (ἐπισήμως) γνώμην (κατὰ λέξιν : ἐρωτηθεὶς ὡς πρὸς τὴν γνώμην του). Neutrūm οὐδέτερον, οὔτε τὸν ἔνα οὔτε τὸν ἄλλον. 'H neutrūm (ὀνομ. neuter) εἶναι ύποκ. τοῦ mitti, ὅπερ εἶναι ύποκείμ. τοῦ ἀπροσ. placet. Satis (κατηγορ.). Iudicabat. 'H σύνταξις : iudicabat et inopiam et avaritiam debere abesse (νά εἶναι μακρὰν) pariter. Publicum munus δημοσίᾳ ύπηρεσίᾳ, τὸ δημόσιον ύπούργημα. Quaestui δοτ. (εἰς τὸ habeatur) = πρὸς χρηματισμόν, ὡς πηγὴ χρηματισμοῦ. Verendum est... ne habeatur et... convertatur πρέπει νά φοβηταὶ τις... μὴ θεωρηθῇ (νομισθῇ) καί... μεταστραφῇ. Ab hac culpa. Σύναψον πρὸς τὸ ἐπιθ. alienus, ὅπερ δέχεται πάντοτε τὴν πρόθ. a. Longe ἐπιτείνει τὸ alienus = πολὺ ξένος, πολὺ μακρὰν τοῦ πταίσματος τούτου. Officio (ἀφαιρ. εἰς τὸ fungens, ὁ. ἀποθ. fungor) Tantum μόνον. E... spoliis ἐκ τῶν λαφύρων. Plures (ἐνν. servos = μεγαλύτερον ἀριθμὸν δούλων). Potuisset (θά ἡδύνατο). Nihilo κατ' οὐδέν, οὐδόλως, κατ' οὐδένα τρόπον. 'H ἀφαιρ. nihil (ἀντὶ nihil διότι ἀκολουθεῖ συγκριτικόν : locupletior). Carthagine eversā (ἀφαιρ. ἀπόλ. ὁ. evertor). Quam ante (= antea) β' δρος συγκρίσεως. Cum.. iter faceret ὅτε ἐπορεύετο, πορευόμενος. Quantum ferret (πλαγ. ἐρώτ. ἐξαρτωμένη ἀπὸ τοῦ aestimabatur). Quantum auri... πόσον χρυσοῦ, πόσον χρυσόν... Aestimabatur ἀπροσώπως = ἐξετιμᾶτο (ἐξετίμων οἱ ἀνθρωποι). Duas (ἐνν. libras).

Φράσεις : Ad bellum gerendum πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου. Ad rem bene regendam πρὸς ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τῶν πραγμάτων. Officio legationis fungens ἐπιφορτισμένος μὲ ἀποστολήν.

40. ΑΙΦΝΙΔΙΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ

Ο Σκιπίων Αἰμιλιανὸς δὶς ἥλθεν εἰς ῥῆξιν, πρῶτον μὲ τοὺς Ἀρωματίους, κατὰ τὸ ἔτος 131 π.Χ. ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν φονέων τοῦ Τιβερίου Γράγχου (133 π.Χ.) καὶ δεύτερον κατὰ τὸ ἔτος 129 π.Χ. μὲ τὸν Γ. Γράγχον, ὅστις προσέβαλεν αὐτόν. Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὀδηγήθη τιμητικῶς ὑπὸ συνοδείαν πολιτῶν εἰς τὸν οἴκον του ἐν πλήρει ὑγείᾳ. Paulo post μικρὸν ἔπειτα (τοῦ τελευταίου συμβάντος). Ἡτοίμαζε, φάνεται, τὸν ὑπὲρ τῶν Λατίνων λόγον του, διὸ εἶχε δηλώσει ὅτι θὰ ἔξεφώνει τὴν ἐπομένην ἡμέραν. De... morte περὶ τοῦ θανάτου. Διαδόσεις πολλαὶ ἐκυκλοφόρουν, ὅτι ἐδολοφονήθη ἢ ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Σεμπρωνίας, ἀδελφῆς τῶν Γράγχων, ἢ ὑπὸ τοῦ Γ. Γράγχου ἢ, τέλος, ὅτι ἀπέθανε φυσικὸν θάνατον, ὑποκύψας εἰς καρδιακὸν νόσημα. Habita est ἔγινε. Velato capite (ἀφαιρ. τροπ.). Συνήθως ἡ κεφαλὴ τοῦ νεκροῦ ἔμενε μέχρι τῆς ταφῆς ἀκάλυπτος. Est elatum (ρ. effero) ἐκηδεύθη (ἐν μέσῳ γενικῆς θλίψεως). Livor, in ore ἡ πελιδνότης τοῦ προσώπου (ἡ ἐνδείξις τοῦ ἐγκλήματος). Ἐκ τοῦ εῖδους τῶν μελανῶν κηλίδων θὰ διηγρινεῖτο, ἵσως, τὸ εἶδος τοῦ θανάτου (δολοφονία; δηλητηρίασις; κ.τ.τ.). Ne... appareret (ἐκ φόβου) μὴ φανῇ. Maesto vultu (ἀφαιρ. τροπ.). Moenia τὰ τείχη καὶ μτφρ.: ὁ Σκιπίων μας, τὸ προπύργιον τῆς Ἀρμης. Scipioni... vis illata est (ρ. infero). Nefaria vis ἀνόσιος βία. Intra suos penates ἐντὸς τοῦ οἴκου του (ἐντὸς τῆς ἑστίας του). Κυρίως: penates (γεν. πλθ. ium) = οἱ ἐφέστιοι θεοί, οἱ θεοί προστάται τοῦ οἴκου. Umeros (ἐνν. suos) subicere νὰ ὑποβαστάσουν. Συνήθως ἡ νεκρικὴ κλίνη (τὸ φέρετρον) ἐφέρετο ὑπὸ τῶν τέκνων, τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν ἢ καὶ τῶν φίλων τοῦ κηδευομένου, εἰς ἐνδείξιν δὲ τιμῆς καὶ ὑπὸ ἄλλων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς πολιτείας. Maiori viro. Λιτὰ βροντοφωνεῖ ὁ τιμητὴς καὶ ἔχθρὸς τοῦ Σκιπίωνος Μέτελλος λίαν μεγαλοφρόνως φερόμενος. Poterit θὰ εἶναι δυνατόν. Libras. Ἐκάστη libra εἶχε 12 οὐγγίας καὶ ἦτο ἵση πρὸς 327,45 γραμμάρια. Argenti... auri (γεν. τῆς ὕλης). Duas (ἐνν. libras). Selibram (ἐκ τοῦ semi = ἡμι - καὶ libra) ἡμίσειαν λίτραν. Ut... reliquerit ὥστε κατέλιπεν, ἀφῆκεν (πρβλ. ἀρ. 37 intulerit).

41. ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΓΡΑΓΧΩΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΤΩΝ ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ

Ex filia ἐκ τῆς θυγατρός του, δηλ. ἐκ μητρὸς ἔγγονοι τοῦ... Bonis artibus (ἀφαιρ. ὄργαν. bonae artes εἰναι οἱ καλοὶ τρόποι, ἡ καλὴ διαγωγή, αἱ καλαὶ ἴδιότητες, αἱ ἀρεταῖ· malae artes εἰναι τὸ ἀντίο. τοῦ bonae artes ingenuae artes αἱ ἐλευθέριοι, αἱ Καλαὶ Τέχναι, τὰ Γράμματα, αἱ Ἐπιστῆμαι). Omnium (γεν. ὑποκειμ. ἐνν. hominum ἡ civium). Exstant ὑπάρχουν. (Σήμερον μόνον δύο ἀποσπάσματα σώζονται). Corneliae. Αὕτη εἶχε ἔξαιρετικῶς μαρφωθῆ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός της Σκιπίωνος Ἀφρικκοῦ τοῦ Πρεσβυτέρου. Appāret (ἀπρόσ. ὁ., οὗ ὑποκ. τὰ ἀπρομφ. educatos esse καὶ hausisse). In gremio matris ἐν τῷ κόλπῳ (ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον ἐπιμέλειαν, ὑπὸ τὴν προσεκτικὴν ἐπαγρύπνησιν) τῆς μητρός. Ab ea σύναψον πρὸς τὸ hausisse. Sermonis elegantiam τὴν καλλιέπειαν, τὴν γλαφυρότητα λόγου (τὴν γρηγοριανοίσιν ὥραίων λέξεων). Matronis (δοτ. εἰς τὸ esse). Ornamentum (κατηγ.). Cum... ostentaret ὅτε... (ἀλαζονικῶς) ἐπεδείκνυε. Campana matrona. Καμπανὴ δέσποινα, κυρία τις ἐκ Καμπανίας. Illa aetate κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, δηλ. εἰς τὴν τότε ἐποχήν. Muliebriter κατὰ τρόπον ἀρμόζοντα εἰς γυναῖκα, μετὰ τῆς συνήθους κενοδοξίας τῶν γυναικῶν. Produxit παρέτεινε (διὰ τῆς συνομιλίας). Usque eo dum... redirent (μεθ' ὑποτ. διὰ τὸ dum) ἔως οὗ ἐπιστρέψωσι, μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς των. En. Τὰ ἐπιφωνήματα en καὶ ecce (ἰδού) συντάσσονται ἡ μὲ δύνομαστικὴν (νοούμενου τοῦ ὁ. adest, adsunt) ἡ μὲ αἰτιατικὴν (νοούμενου τοῦ ὁ. aspice, aspice κ.τ.τ.). Haec (ὑποκ.). Ornamenta (κατηγ.). A naturā... a doctrinā ἐκ μέρους τῆς φύσεως (ώς πρὸς τὴν φύσιν)... ἐκ μέρους τῆς παιδεύσεως (ώς πρὸς τὴν ἀγωγήν). Defuit (ὁ. desum). Impie. Οἱ σκοποὶ καθόλου τῶν Γράγχων δὲν ἦσαν κακοί, ἀλλὰ κακός ἦτο ὁ τρόπος τῆς ἐπιδιώξεως αὐτῶν. Maluerunt (ὁ. malo).

42. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΓΡΑΓΧΟΥ. ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Tribunus plebis δῆμαρχος (113 π.Χ.). Ο Τιβέριος εἶχε πρᾶξον καὶ σύνουν γραφτῆρα, ἀντιθέτως πρὸς τὴν θυμοειδῆ καὶ ἐμπαθῆ φύσιν τοῦ Γατοῦ. Descivit (ὁ descisco). Agros τοὺς δημοσίους ἄγρους. Dividebat πρτκ. ἀποπείρας = ἐπεχείρει, προέτεινε νὰ διαινείμῃ (30 πλέθρα γῆς εἰς ἔκαστον ἀκτήμονα χωρὶς τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλοτριώσεως). Civitatem omnibus Italicis dabat τὰ δικαιώματα τοῦ 'Ρωμαίου πολίτου (= civitas) εἰς ὅλους τοὺς Ἰταλούς (συμμάχους) ἐπεχείρει νὰ παραχωρήσῃ. Τοῦτο ἔκαμεν ὁ Γ. Γράγγος. Sibi... parare ὅτι παρεσκευάζεν ἔκατῷ (διὰ τὸν ἔκατόν του). Ad regnum δὴ.. πρὸς τὸ ἀξίωμα, ὅπερ οἱ 'Ρωμαῖοι, μάλιστα, πάντων ἐμίσουν ἀπὸ τῶν γρόνων τῆς ἔξωσεως τῶν Ταρκυνίων. Cum... deliberarent ἐνῷ... διεσκέπτοντο. Οἱ Συγκλητικοὶ εἶχον ἀποφασίσει ἐπίτηδες νὰ συνέλθωσιν ἐν τῷ ναῷ τῆς Πίστεως, ὅστις ἐγεινίζει τῷ Καπιτωλίῳ, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ μετέλθωσι βίσιν πρὸς παρεμπόδισιν ἀντὶ πάσης θυσίας τῆς ἐπανεκλογῆς τοῦ Τιβερίου. Γράγγοις ὡς δημάρχου καὶ διὰ τὸ ἐπίβον ἔτος. Quidnam faciendum esset (πλαγ. ἐρώτ.) = τί ἔπρεπε νὰ πράξουν, περὶ τοῦ πρακτέου. Capitolium petit. Ἐκεῖ οὐδὲ εἰσῆγοντο αἱ νέαι δημαρχιακαὶ ἀρχαιρεσίαι. Manum ad caput referens τὴν γεῖρα εἰς τὴν κεφαλὴν φέρων. "Οτε ὁ φίλος τοῦ Τιβ. Γράγγοις συγκλητικός, Φούλβιος Φλάκιος, ἐλθὼν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῆς Πίστεως, ἔδωκε τὴν εἰδῆσιν, ὅτι παρεσκευάζετο ὁ φόνος τοῦ Τιβερίου, ὁ Τιβέριος κατέστησεν αὐτὴν γνωστὴν εἰς τοὺς πλησίους αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἔνεκα τοῦ θορύβου δὲν ἦτο δυνατὸν εἰς τοὺς ἐρωτῶντας περὶ τίνος πρόκειται καὶ εἰς ἀπόστασιν τινα εὔρισκομένους, νὰ τὴν ἀνακοινώσῃ πρὸς ἀπάντησιν περὶ τοῦ κινδύνου, ὃν διέτρεχεν ἡ κεφαλὴ του, ἔφερε τὴν γεῖρα πρὸς αὐτὴν, ὥστε οὗτοι νὰ ἐννοήσουν τὸν ἐπικρεμάμενον κίνδυνον. Ήος τοῦτο, τὴν (ἀθόαν) ταύτην κινήσιν τῆς χειρός, τὴν χειρονομίαν ταύτην. Nobilitas τὸ κόμμα τῶν εὐγενῶν, οἱ διληγαρχικοί. Ita accepit οὕτως ἔξελαβε. Quasi... posceret ώσει ἔζητε. Diadēma. Τὸ διάδημα, λευκὴ τινία περὶ τὴν τιάραν τῶν μοναρχῶν τῆς 'Ασίας, ἦτο ἔμβλημα τῆς βασιλείας. 'Ο ὑπατικὸς Κόιντος Πομπήιος εἶχεν ἴσχυρισθῆ, ὅτι ὁ κομίσας εἰς 'Ρώμην τὴν δικθήκην τοῦ 'Αττάλου Γ' παρέδωκεν εἰς τὸν Τιβ. Γράγγον τὸ διάδημα καὶ τὴν πορφύραν τοῦ βασιλέως ἔκείνου, ὡς εἰς μέλλοντα βασιλέα τῆς 'Ρώμης. Cum

esset ὁν, εἰ καὶ ἡτο. Consobrinus ἔξαδελφος (πρῶτος). Τὴν ψευδῆ εἴδησιν, ὅτι δῆθεν ὁ Τιβέριος ὠρέγετο βασιλείας, εὐθὺς ὡς ἥκουσαν οἱ Συγκλητικοί, ἐθορυβήθησαν καὶ ὁ φανατικὸς δλιγαρχικὸς Σκιπίων Νασικᾶς ὥρμησεν εἰς τὸ Καπιτώλιον ἀκολουθούμενος ὑπὸ Συγκλητικῶν, πελεκῶν καὶ τοῦ ἀναμένοντος τὸ σύνθημα ἔξωθεν τοῦ νχοῦ τῆς Πίστεως πλήθους. Sublatā dextrā (ἀφαιρ. ἀπόλ. τοῦ δ. tollo). Proclamavit ἀνεκραύγασε. Διὰ τοῦ ἐσχάτου συγκλητικοῦ δόγματος « senatus consultum ultimum » διετάσσοντο οἱ πολῖται νὰ βοηθήσωσι τοὺς ἀρχοντας καί, ἂν οὕτοι ἐπέλειπον τὴν πόλιν, νὰ ἀναλαμβάνωσιν αὐτοὶ τὸν ἄγωνα, ὅπως ἐδῶ πράττει ὁ Νασικᾶς (133 π.Χ.). Suā manu διὰ τῆς χειρός του. 'Ο Γράγχος ἐφονεύθη οὐχὶ διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Νασικᾶ, ἀλλὰ διὰ τῆς τοῦ συνδημάρχου Ποπλίου Σατουρήιου. Corpus τὸ πτῶμα (δμοῦ μετ' ἄλλων περίπου τρικοσίων). Projectum (δ. proicio).

Φράσεις : Tiberius Gracchus a senatu descivit. 'Ο Τ.Γ. ἐγκατέλειψε τὸ Συγκλητικὸν κόμμα. Qui rem publicam salvam esse volunt sequantur ὁ θέλων τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος ἢς ἀκολουθήσῃ.

43. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΡΑΓΧΟΥ ΝΟΜΩΝ ΕΠΙΖΗΜΙΩΝ

Idem furor qui τὸ αὐτὸ φλογερὸν πάθος ὅπερ. Qui (ἐνν. invaserat). Δυνάμεθα νὰ μεταφράσωμεν ἐδῶ τὸ idem qui διὰ τοῦ (τὸ αὐτὸ καὶ τὸν ἀδελφόν). 'Εν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν χρειάζεται ἡ ἐπανάληψις τοῦ ὥρματος invaserat. Vindicanda... necis... comparandae... potentiae causā (γερουνδ. ἔλξις) = πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ φόνου..., πρὸς ἔξασφάλισυν τῆς ἴσχύος. Vix... adeptus est, cum... coepit μόλις ἔτυχε... καὶ ἤργισεν, ἀμα τυχὸν ἤρχισε (123 π.Χ.). Adeptus (δ. adipiscor). Aerarium effūdit (δ. effundo πρβλ. ἐν τέλει : patrimonium publicum dissipari). Legem tulit. 'Η lex (= lex frumentaria) εἶναι ὁ σιτικὸς νόμος, δι' οὗ ἐκανονίζετο ἡ δημοσία διανομὴ σίτου (ἐκ 43 λιτρ. μηνικίως εἰς ἔκαστον καὶ ὥριζετο ἡ τιμὴ αὐτοῦ). De frumento dividendo (γερουνδ. ἔλξις) = περὶ διανομῆς σίτου. Plebi (δοτ. περιποιητική). Consiliis (δοτ. εἰς τὸ obsistebant). Quantā (ἀφαιρ.) ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ νοούμενον tantā. 'Εδῶ ἤδυνατο νὰ τεθῇ καὶ quam

maxima contentione ἀντὶ τοῦ quanta poterant contentionē. Omnes boni πάντες οἱ τίμιοι. Διὰ τῶν λέξεων τούτων δὲν δηλοῦνται τῶν πολιτῶν μόνον οἱ ἐνάρετοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔχοντες τιμᾶς καὶ ὑπόληγψιν πλούσιοι. Piso = L. Calpurnius Piso Frugi. Lege... latā (φ. fero ἀφαιρ. ἀπόλ.) = τοῦ νόμου... ψηφισθέντος, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου. Ad... accipiendum πρὸς τὸ λαβεῖν, πρὸς λῆψιν. Ubi ὡς. Stantem (μηχανηγορ.). Qui (ἀρχαϊκὸς τύπος ἀφαιρ. ἀντὶ τοῦ quo μὲ σημασίαν ἐπιρρήμ.) = (εἰς τί;) πῶς; Qui tibi constas, Piso? πῶς εὐρίσκεται εἰς συμφωνίαν πρὸς τὸν ἔαυτόν σου, πῶς εἶσαι ἀκόλουθος (συνεπής) μὲ τὸν ἔαυτόν σου; Cum... petas ζητῶν. Nolim (ἐνν. ut) liceat δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἐπιτραπῇ νά.... Tibi σύναψον πρὸς τὸ liceat. Quidem βεβαίως. Viritim κατ' ἄνδρα, κατὰ κεφαλήν. Quo responso = διὰ τῆς ἀποκρίσεως δὲ ταύτης. Aperte (ἀντίθ. occulte) φανερῶς. Patri monium publicum (αἰτ.) ἡ δημοσία περιουσία (ὑποκείμ. τοῦ dissipari, ὅπερ ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ declaravit).

Φράσεις: Hoc nobilitas ita accepit quasi diadēma posceret τὸ κόμμα τῶν εὐγενῶν ὑπέλαβε τὴν χειρονομίαν αὐτήν, ὡσεὶ ὁ Γράγχος ἐπεζήτει τὸ διάδημα. Quanta poterant contentionē obsistebant boni οἱ κακοὶ πολιταὶ ἀνθίσταντο δι' ὅλων τῶν δυνάμεων των.

44. Ο ΥΠΑΤΟΣ ΟΠΙΜΙΟΣ ΘΕΤΕΙ ΤΟΝ Γ. ΓΡΑΓΧΟΝ ΕΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ

Latum est (φ. fero). Ut videret νὰ προνοήσῃ. Ne quid detrimenti res publica caperet. 'Η σύγκλητος εἶχε τὴν ἔξουσίαν νὰ ἀποφανθῇ, ἀν ἐκινδύνευον τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ τότε πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος πρὸ μὲν τοῦ Β' Καρχηδ. πολέμου ἔκάλει τοὺς ὑπάτους νὰ καταστήσωσι δικτάτωρα, ἔπειτα δὲ ἔξεδιδε τὸ καλούμενον senatus consultum extremum ἢ ultimum, ἔχον οὕτω: « videant consules ne quid res publica detrimenti capiat ». Detimenti (γεν. διαιρ. εἰς τὸ quid). Familia. 'Η λέξις αὕτη δὲν δηλοῖ μόνον τὴν οἰκογένειαν, ἀλλὰ τὸν οἶκον ὅλον (δηλ. πατέρα, μητέρα, τέκνα, πελάτας ἀπελευθέρους, δούλους). Armatā familiā (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ὄπλισας ὁ Γράγχος τοὺς ἀνθρώπους τοῦ οἴκου του. Consul. 'Ο Λεύκιος Ὁπίμιος,

ὁ ἐκπορθητής τῶν Φρεγελλῶν, ὃν ὁ Γάιος εἶχε καταπολεμήσει ἐπιτυχῶς κατὰ τὰς ὑπατικὰς ἀρχαιρεσίας τοῦ προηγουμένου ἔτους. Vocato... populo (ἀφαιρ. ἀπόλ.) Dum desilit ἐνῷ ἐπήδα κάτω, ἐνῷ ἔσπευδε νὰ κατέληῃ (ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς ὃν εἶχε καταφύγει μετ' ἄλλων, ἐκ τοῦ Ἀβεντίνου λόφου). Cum comprehendenteretur ἐνῷ συνελαμβάνετο. "Οτε ἐνεφανίσθησαν οἱ στρατιῶται τοῦ Ὀπιμίου, εἶχεν ἥδη διαβῆ ὁ Γάιος τὴν γέφυραν (Pons sublicius) καὶ φθάσει εἰς τὸ δλοσ ο τῶν Ἐρινύων. Talum intorsit (ὁ. intorqueo = διέστρεψε, παρέστρεψε (στραμπούλιξ) τὸν ἀστράγαλον. Servo δηλ. uni ex suis servis. Οὗτος ἐκάλειτο Φιλοκράτης. Se... repensurum esse (ὁ. rependo) ἐνν. interactori τῷ φονεῖ. Ἐξαρτᾶται τὸ ἀπαρμφ. ἐκ τοῦ promiserat = εἶχεν ὑποσχεθῆ, ὅτι θὰ ἀντισταθμίσῃ χρυσόν. Pro capite ἀντὶ τῆς κεφαλῆς Aequale auri pondus ἰσόσταθμον (τῇ κεφαλῇ) χρυσόν. Persolutum est (ὁ. persolvo). Sunt qui tradunt ὑπάρχουν οἱ παραδίδοντες, ὑπάρχει παράδοσις. Cerebro exemplo infuso plumbe (ἀφαιρ. ἀπόλ. τῶν ὁ. eximo καὶ infundo). Illum... explesse (= explevisse) ἐξαρτ. ἐκ τοῦ tradunt. Quo... efficeretur (= ut eo) = ἵνα (διὰ τούτου) καταστῇ (ἡ κεφαλή). Τὸ quo (πρὸ τοῦ συγκριτικοῦ gravius) = ut eo.

Φράσεις : Decretum a senatu latum est ἡ Σύγκλητος ἐψηφίσατο, τῇ Συγκλήτῳ ἔδοξεν (ἡ Σύγκλητος ἀπεφάσισε).

45. ΧΡΗΣΤΟΤΗΣ ΤΟΥ ΡΟΥΤΙΛΙΟΥ ΡΟΥΦΟΥ

Rufus Ροῦφος (ὀνομάσθη οὗτος Rufus, ὅπερ, κυρίως, σημαίνει πυρρός, ἐκ τοῦ χρώματος τῆς κόμης. Πρβλ. τὸ ἀντίστ. ἐλλήν. Πυρρος). Innocentiā (ἀφαιρ. τοῦ κατά τι). Cum (σύνδ. αἵτιολ.). Illo (β' ὁρ. συγκρίσ.). Est habitus ἡθεωρήθη. Factus (ἐνν. est) ἀνηγορεύθη. Cum... rogaret (α' ἀντικείμ. eum, β' ἀντικείμ. rem iniustum). Indignatus ἀγανακτήσας Si...non facis ἐάν..., ἀφοῦ δὲν κάμνεις. Quod rogo ὅπερ παρακαλῶ, τὴν παράκλησίν μου. Immo (καὶ imo) ἀλλ ὅμως, τούναντίον μάλιστα. Tuā ἐνν. amicitiā (ἀφαιρ.) opus est (χρεία είναι). Si... facturus sim. Tίθεται ἡ ὑπόθ. καθ' ὑποτ. (ἐνῷ προηγουμένως si facis καθ' ὁριστ.), ὅταν ἡ πρᾶξις είναι ἀβέβαιος

ἢ ἀμφίβολος. Quippe ἄτε, οἷα, ὡσάν. Quod aequum non sit ἄδικόν τι. Id quod recte possimus τοῦθ' ὅπερ δικαίως (ὅρθως) δυνάμεθα. Τὸ sit καὶ possimus καθ' ὑποτ., διότι τὸ quod ἐξαρτᾶται ἐκ προτάσεως ἀπαρεμφατικῆς. Si forte postulent ἐὰν τυχὸν ἥθελον ζητήσει, ἐὰν θὰ ἐζήτουν. A nobis παρ' ὑμῶν. Quae honesta non sunt ἀτιμίαν τινά. Esse... anteponendam (ἐξαρτ. ἐκ τοῦ sciebat) = ὅτι religio (ἡ συνείδησις) καὶ fides (ἡ τιμὴ) εἰναι προτιμητέαι. Amicitiae (δοτ. εἰς τὸ anteponendam esse) τῆς φιλίας.

46. ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΑΡΙΟΝ

Humili loco natus ἐξ ἀσήμου (ταπεινῆς) οἰκογενείας (ἀγροτῶν) γεννηθείς. Οὗτος ἔγινε θεῖος τοῦ Καίσαρος ἐκ τοῦ γάμου του μὲ τὴν ἐκ πατρός θείαν του Ἰουλίαν. Loco (ἀφαιρ. τῆς καταγωγῆς). Duce Scipione (ἀφαιρ. ἀπόλ. ἐννοούμενης κατ' ἀφαιρ. τῆς μὴ ἐν χρήσει μετοχῆς τοῦ sum, πρβλ. ἀρ. 21 ἐν ἀρχῇ) ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σκιπίωνος (Αἰμιλιανοῦ). Tirocinium (τῷ 133 π.Χ. κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Νομαντίας) ὡς νεοσύλλεκτος. Militiae tirocinium... posuit τὴν περὶ τὰ στρατιωτικὰ ἀπειρίαν κατέθηκε (= depositus), ἔλαβε διὰ πρώτην φορὰν μέρος... Quodam die cum... colloqueretur ἡμέραν τινά, καθ' ἥν (δτε...). Si quid tibi acciderit (τετελ. μέλλ.) ἐὰν συμβῇ εἰς σὲ δυστύχημά τι, ἐάν τι πάθης. Eritne ἀρά γε θὰ ὑπάρξῃ. Alter δεύτερος. Tui similis δύοιός σου. Imperator στρατηγός. Percusso leniter umero (ἀφαιρ. ἀπόλ. β. percusio) = ὀθήσας ἐλαφρῶς τὸν δῶμον. Hic οὗτος (θὰ εἰναι). Quo = hoc autem. Dignos... spiritūs (ἀντικ.) = ἀντάξια... φρονήματα. Rebus (ἀφαιρ. εἰς τὸ dignos τῶν πράξεων, τῶν ἔργων.

Φράσεις: Militiae tirocinium in Hispania, duce Scipione, posuit ἐβαπτίσθη ἐν Ἰσπανίᾳ εἰς τὸ πῦρ (ὡς σήμερον θὰ ἐλέγομεν), ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν Σκιπίωνα.

47. ΕΚΡΗΞΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΛΛΑ

Tunc. 'Απὸ τοῦ 88—86 π.Χ. Ortum est (p. orior). Cum... mitteretur ἐνῷ ἐπέμπετο (ἀποφάσει τῆς Συγκλήτου). Consul ὡς ὑπατος (88 π.Χ.) ὁ Σύλλας ἔξυπηρέτησε τὴν Σύγκλητον ἐναντίον τῶν ἵππεων καὶ τῶν Ἰταλικῶν καὶ κατέστη ὁ ἀσπονδος ἔχθρὸς τοῦ Μαρίου. Mithridatem τὸν ζ' τὸν Εὐπάτορα (111—64 π.Χ.), ἔχθρὸν ἀσπονδον τῶν Ρωμαίων, ὅστις ἔξήγειρε κατ' αὐτῶν τὴν Μ. Ἀσίαν (88 π.Χ.). Ei Marius... imperium eripuit ὁ Μ. ἔξήρπασεν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν (στρατηγίαν). Lege quam... tulerat διὰ τοῦ νόμου... ὃν εἶχεν προτείνει (ὁ Πόπλιος Σουλπίκιος 'Ροῦφος). Qua re (ἀφαιρ. αἰτίας = ea autem re). Romam vénit. 'Η εἰς Ρώμην πορεία ἔγινεν ἐκ τοῦ ἐν Νάῳ στρατοπέδου, ἔνθι εὑρίσκετο ὁ Σύλλας, προετοιμαζόμενος διὰ τὴν κατὰ τοῦ Μιθριδάτου στρατείαν. Armis (ἀφαιρ. δργαν.). Eίχε μεθ' ἔαυτοῦ 6 λεγεῶνας. Διὰ πρώτην φορὰν παρεβιάσθησαν οἱ νόμοι, ῥητῶς ἀπαγορευομένου εἰς τοὺς στρατηγοὺς νὰ διαβαίνωσιν ἐνόπλως τὸν περίβολον τῆς Ρώμης. Interfecit. 'Ο προγραφεὶς Σουλπίκιος δὲν ἤδυνήθη νὰ σωθῇ φεύγων, ἀλλὰ, ἀνακαλυφθείς, ἐφονεύθη ὑπό τινος τῶν δούλων του. Fugavit. 'Ο Μάριος, ὁ Σουλπίκιος καὶ δεκάς τῶν ὀπαδῶν του ἐτέθησαν ἐκτὸς νόμου θεωρηθέντες hostes populi Romani. In palude. 'Ο Μάριος ἀποπλεύσας ἐξ Ωστίας ἤναγκάσθη ὑπὸ τῆς τρικυμίας νὰ ἐπιβιβασθῇ πλησίον τῆς Μιντούρνης, πρὸς Ν. τῆς Λατίνης, οὐχὶ μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Λείριος. 'Εκεῖ ὑπῆρχεν ἔλος. Delituit (p. delitesco). Repertus ἀνεκαλύφθη (ὑπὸ Γεμινίου τινὸς μισθοφόρου ἐκ Ταρρακίνης καὶ παρεδόθη εἰς τὰς Ἀρχὰς τῆς Μιντούρνης). Ut erat ὡς ἦτο καὶ εὑρίσκετο, εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκετο. Nudo corpore (ἀφαιρετικὴ τῆς ἴδιοτ.). Caeno (ἀφαιρ. δργαν.). Oblitus (παθητ. μετχ τοῦ p. oblio). Iniecto... loro (ἀφαιρ. ἀπόλ.) Minturnas εἰς Μίντουρναν. Ad eum occidendum (γερουνδιακὴ ἔλξις = διὰ τὸν φόνον αὐτοῦ). Servus publicus δημόσιος δοῦλος, τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους. Natione (ἀφαιρ. τοῦ κατά τι). Vultūs (γεν. εἰς τὸ maiestate, ὅπερ εἶναι ἀφαιρ. αἰτίας). Cum... vidisset ἰδών. Gladio stricto ἀφαιρ. ἀπόλ.). Venienten (μετχ. κατηγορ. Tune..... audebis (τὸ tune δύο λέξεις, τு καὶ τὸ ἔγκλιτ. - ne). Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἔγινε θέμα τοῦ διασήμου ζωγράφου G. J. Drouais (ὁ Μάριος ἐν Μίντουρνῃ 1785. Μουσ. Λού-

βρου). *Abiecto ferro* (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = *abiecto gladio*. *Fūgit* (προχμ.). Postea. 'Ο Σύλλας μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Καμπανίαν πρὸς τὸ ἔκεῖ παραμεῖναν τμῆμα τοῦ στρατοῦ του, μεθ' οὗ ὥρμησεν εἰς τὴν 'Ελλάδα διὰ τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ Μιθριδάτου, ὅστις παρουσιάζετο ως ἐκδικητὴς τῆς ἔθνικῆς ἀνεξαρτησίας τῆς 'Ελλάδος καὶ τῆς Μ. Ἀσίας. *Ab iis* (ποιητ. αἴτ.). *Emissus est* (β. emitto).

Φράσεις : *Nudo corpore caenoque oblītus γυμνὸς καὶ βεβορβορωμένος* (καταλερωμένος). *Gladio stricto* μὲν γυμνὸν τὸ ξίφος.

48. Ο ΜΑΡΙΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΧΗΔΟΝΟΣ

In Africam. 'Ο Μ. μετὰ πολλὰς περιπετείας κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν 'Αφρικήν. *Lictor* ῥαβδοῦχος (τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀσφαλείας τοῦ Σεξτίλιου). *Praetoris*. Οἱ πραίτωρες ἐν 'Ρώμῃ ἀπένεμον κατ' ἀρχὰς τὴν δικαιοσύνην, ἐπειτα δὲ ἀνελάμβανον, ἐν ἀνάγκῃ, ὡς ἀντιστράτηγοι, τὴν διοίκησιν ἐπαρχιῶν (ἐδῶ τῆς 'Αφρικῆς) εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ὑπάτων (praetores provinciales). *Aliquod* ἐπιθετικῶς. *Humanitatis officium* καθῆκον φιλανθρωπίας, ἀνθρωπίνην βοήθειαν. *Provincia* = *ex ḥ de provinciā*. In se (αἰτ. ἐνικ.). *Animadverti* (ἀπρόσ. παθητ.). *Torvis oculis* (ἀφαιρ. τροπ.) μὲν ἄγριον βλέμμα. *Ecquid vellet* (πλαγ. ἐρώτ. εἰς τὸ interroganti = num quid [ἀντὶ aliquid] vellet). *Sedentem* (μτχ. κατηγορημ.). 'Η σκηνὴ αὕτη ἐνέπνευσε τὸν Léon Cogniet (1794 — 1880) νὰ ζωγραφίσῃ ἔνα τῶν ὀραιοτέρων πινάκων του (ὁ Μάριος ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων τῆς Καρχηδόνος), ἀλλὰ καὶ τὸν Λαμαρτίνον εἰς ὅσα γράφει περὶ τοῦ Μαρίου εἰς τὸ ἔργον του *Voyage en Orient*. *De inconstantia* (καὶ ἀπλῶς γεν. inconstantiae) περὶ τῆς ἀσταθείας, περὶ τοῦ εὐμεταβόλου. Δύναται τις νὰ συγκρίνῃ τὸ παράδειγμα τοῦτο ἀσταθείας τῶν ἀνθρωπίνων πρὸς τὸ προηγούμενον τοῦ Περσέως. *Eum* = *lictorem*. *Admonebat* (Marius). Τὸ δ. admoneo δέχεται γενικὴν ἢ τὴν πρόθεσιν de. *Excidium* τὴν κατάρρευσιν. *Clarissimi* τόσον ἐνδόξου. *Casum* τὴν πτῶσιν, τὴν δυστυχίαν (τὸ κατάντημα). 'Ο Μάριος ἐζήτησε ἀσυλον εἰς

τὴν παρακειμένην νῆσον Κέρκινχν. Cum... poneret θέτων. Ob oculos
= ante oculos.

Φράσεις : Nisi vellet in se animadverti ἐὰν δὲν ἐπεθύμει νὰ
λάβωσι μέτρα ἐναντίον του.

49. ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΙΟΥ

Erat Mario (δοτ.)... contemptor animus εἶχεν ὁ Μάριος...
ψυχήν μεστήν περιφρονήσεως. Ingenuarum artium τῶν ἑλευθερίων
Τεχνῶν (πρβλ. ἀριθ. 41 : bonis artibus). Liberalium studiorum
τῶν Γραμμάτων, τῆς Φιλολογίας (Γραμματικῆς, 'Ρητορικῆς καὶ Ποιή-
σεως). Aedem ναόν. Honoris ὁ Μάριος ἐπὶ τοῦ Ἡσκυλίνου λόφου
(διὰ τῆς λείας ἦν ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λαφύρων τῶν Τευτόνων καὶ Κίμ-
βρων) ἀνήγειρε υαὸν πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ προστάτου τῆς Τιμῆς. Cum...
νονισσετ εὐξάμενος (τάξας, ἀφοῦ ἔκαμε τάξιμο). De manubiis ἐκ..
(ἡ πρόθ. δηλοῦ τὴν προέλευσιν καὶ τὴν ὄλην). Facturum (ἐνν. esse).
Spreta... marmororum nobilitate... peritiā (ἀφαιρ. ἀπόλ.) περιφρο-
νήσας (μὴ καταδεχθείς), ἀποκρούσας τὴν καλὴν ποιότητα, τὴν ὥραιό-
τητα τῶν ξένων μαρμάρων καὶ τὴν ἐμπειρίαν. Τὰ ἀφηρημένα nobili-
tate marmororum ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων spretis nobilibus marmo-
ribus et artificum peritiā ἀντὶ peritis artificibus. Τὰ ἐλληνικὰ μάρ-
μαρα, ἵδια τῆς Πάρου, ὡς καὶ οἱ "Ελληνες ἀρχιτέκτονες" ἦσαν ὀνομαστοί.
Vulgari lapide... per artificem romanum. Εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ mar-
morum nobilitate artificum graecorum peritiā. Eam (aedem).
Faciendam curavit τὸ γερουσιακὸν τίθεται πρὸς δήλωσιν τοῦ σκο-
ποῦ. Quod... parum prodessent (ὑποτακτ. ἐπειδὴ ἐκφράζει τὴν σκέ-
ψιν τοῦ Μαρίου), διοτι κατ' αὐτὸν τὰ 'Ελλην. Γράμματα δλίγον ὡφέ-
λησαν τοὺς ἐν 'Ρώμῃ διδασκάλους των, μικρὰν ὡφέλειαν παρέσχον εἰς
τοὺς διδάσκοντας αὐτὰ (doctoribus suis δοτ. = doctoribus earum
litterarum = docentibus illas). At idem (ἐνν. fuit ἡ erat) καὶ δμως
ὁ αὐτὸς ὑπῆρξεν ἡ ἥτο. Ad dolorem πρὸς τὸ ἄλγος, τοὺς πόνους. Fortis
ἀνδρεῖος. Validus (erat) ἰσχυρὸς (σωματικῶς). Cum... secarentur
κοπτομένων... Se (ὑποκ. τοῦ alligari). Ostendit) πρεμ. Quod...
esset διότι (κατὰ τὸν Μάριον) ἥτο, φρονῶν ὅτι... ἥτο.

Φράσεις: Aedem faciendam curavit ἐπεμελήθη τῆς κατασκευῆς τοῦ ναοῦ.

50. ΔΙΚΤΑΤΩΡ(Ε)ΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΦΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑ

Urbanos = *urbis* (τῆς 'Ρώμης). Properavit. 'Ο Σύλλας ἀφοῦ ἐνίκησε τὸν Μιθριδάτην, ἀποδεχθέντα βαρεῖς δόρους (84 π.Χ.), ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀποβιβασθεὶς εἰς Βρινδήσιον (83 π.Χ.), ἔχων ὡς ἀμοιβὴν τῶν νικῶν τὴν προγραφὴν του, τὴν καταστροφὴν τοῦ οἴκου του, τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας του καὶ τὴν ἔξορίαν τῶν οἰκείων του. 'Η 'Ρώμη ἦτο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κίννα καὶ τοῦ Μαρίου, οὗτινος ἡ ἀφίξις ἔδωκε τὸ σύνθημα σφαγῶν, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὰς φοιτερὰς προγραφὰς τοῦ Σύλλα (83 — 82 π.Χ.). Mario (δοτ.). Omnes. 'Ιδιᾳ τὸν ὕπατον Κάρβωνα καὶ αὐτὸν τὸν υἱὸν τοῦ Μαρίου. Illā victoriā (ἀφαιρ. β' δόρος συγκρίσεως). Dictator creatus (τῷ 81 π.Χ. κατὰ τρόπον παράνομον). Αὕτη ἡ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπ' ἀδριστον χρόνον χορηγηθεῖσα δικτατωρεία (dictator legibus scribendis et rei publicae constituendae) οὐδέν, πλὴν τοῦ ὄνδρατος, εἶχε κοινὸν πρὸς τὴν ἀρχαίαν. Animadvertis (παθ. ἀπρμφ. διὰ τὸ ἀδριστον τοῦ ὄποκειμένου· πρβλ. καὶ κατωτ. interfici = νὰ ἐπιβληθῇ τιμωρία, νὰ τιμωρήσουν...). Vel in eos qui... καὶ αὐτοὺς ἀκόμη, οἱ ὅποιοι... Quattuor κατὰ Πλούταρχον ἔξ. In circo παρὰ τὸν Ἰππόδρομον (πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς Ἐννυσοῦς, ἔνθα συνεδρίαζε τὴν αὐτὴν ὥραν ἡ Σύγκλητος). Donec admoneret. 'Η σύντ.: debere aliquos vivere ut essent (ei) quibus (δοτ.) imperaret. Tabulam proscriptionis πίνακα προγραφῆς, προγραφικὸν κατάλογον. Proposuit προέβαλεν (ἔδωκε νὰ ἀναρτήσουν εἰς τὴν Ἀγοράν), ἐδημοσίευσε. Quā (tabulā) continebantur ἐν φ πίνακι (καταλόγῳ) περιείχοντο... Nomina eorum qui occidendi essent τὰ ὄνδρατα τούτων, οἵτινες ἐπρόκειτο (ἔμελον) νὰ... φονευθῶσιν. 'Ετέθη ὑποτακτ., διάτι δηλοῦται ἡ γνώμη τοῦ Σύλλα. Omnia indignatio ἡ ἀγανάκτησις ὅλων, γενικὴ ἀγανάκτησις. Avaritia φιλοχρηματία, φιλοκτημοσύνη. Quidam γνωστός τις (ἦτο ὁ ἵππεὺς Κόιντος Αύρηλιος). Cui fundus... erat ὅστις εἶχεν ἀγρόν, κτῆμα (= praedium). Adscriptum (ἐνν. esse). Persequitur καταδιώκει. Neque

longe = et non longe. A quodam (ποιητ. αἴτιον). Percussus est (ὁ. percusio).

Φράσεις : Quisquis voluit ὁ βουλόμενος. Se quoque adscriptum vidit εἶδε καὶ τὸ ἰδικόν του ὄνομα ἐγγεγραμμένον. Neque longe progressus καὶ εἰς ἀπόστασιν μόλις δλίγων βημάτων. Vae misero mihi οὕμοι ἐγώ τάλας! (συμφορά μου!).

51. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑ ΚΑΙ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΛΥΤΟΥ

In villam εἰς τὴν παρὰ τὴν Κύμην τῆς Καμπανίας ἔξοχικὴν οἰκίαν του (τὸ κτήμα του). Rusticari et... ducere ἐξαρτ. ἐκ τοῦ coepit. Venando (ἀφαιρ. γερουνδίου πρὸς δήλωσιν τοῦ τρόπου). Morbo pediculari (ἀφαιρ. = ἐκ φθειριάσεως, pediculus νποκορ. τοῦ pedis, is ἡ. καὶ 0. = ὁ φθείρ, ἡ ψεῖρα). Correptus καταληφθεὶς, προσβληθεὶς (ὁ. corripio). Ingentis animi γεν. ἴδιοτ. = ἀφαιρ. ἴδιότ. ingenti animo) = πολὺ μεγάλης ἐνεργείας, δυνάμεως, θελήσεως. Litteris (ἀφαιρ. ὅργαν.). Virorum (γεν. ἀντικ.) Adeo... ut... duxerit οὕτω (τόσον)... ὥστε... ἐνόμισε. Praemio (ἀφαιρ. εἰς τὸ dignam). Epigramma (κατὰ λ. ἐπίγραμμα, ἐδῶ = ποιημάτιον μικρόν). Cum... obtulisset (ὁ. offero) προσενεγκών. Dari νὰ δοθῇ, νὰ δώσουν. Ne quid ἀντὶ ne aliquid (= ut nihil). Postea εἰς τὸ μέλλον. Fluminibus (ἀφαιρ.). In vivos ἐναντίον τῶν ζώντων. Mortuis (δοτ. εἰς τὸ pepercit ὁ. parco). Marii... cineres erūtos τοῦ Μαρίου τὴν τέφραν (τὰ λείψανα) ἐκσκαφεῖσαν (ἐκσκάψας, ξεθάψας). Tὸ ἀντίθ. τοῦ eruo εἰναι obruo. Qua = hac igitur. Praeclare (ἐπίρρ.) σύναψον πρὸς τὸ rerum gestarum. Corrūpit (ὁ. corrumpo) ἡμαύρωσε.

Φράσεις : Sulla in villam profectus rusticari et venando vitam ducere coepit ὁ Σύλλας μεταβὰς εἰς τὴν ἔξοχὴν διέμεινεν ἐκεῖ ἀσχολούμενος εἰς τὸ κυνήγιον. Rerum praecclare gestarum gloriam corruptit ἡμαύρωσε τὴν δόξαν τῶν μεγάλων καὶ λαμπρῶν κατορθωμάτων του.

52. Η ΤΡΥΦΗ ΤΟΥ ΛΟΥΚΟΥΛΑΟΥ

Prospectu et ambulatione (ἀφαιρ. τῆς ἀναφορᾶς, τοῦ κατά τι). Quo cum venisset εἰς δὲ μέρος (ἐκεῖ) ἐλθών. Quod... esset... vide-
retur ὅτι (κατ' αὐτὸν) ἦτο μὲν... ἀλλὰ... ἐφαίνετο. Quidem βεβαίως.
Peramoena (ἡ πρόθ. per ἐν συνθέσει μετ' ἐπιθέτου προσδίδει εἰς αὐτὸν
ἔννοιαν ὑπερθετικοῦ) = amoenissima (ἔνεκα τοῦ πρασίνου, τῶν νερῶν
καὶ τῆς σκιᾶς). Aestate... hieme (ἀφαιρ. χρον.). Minus commoda
πολὺ διάλιγον ἀνετος. Tὸ minus καταντῷ ἴσοδύναμον πρὸς τὸ πον .Putasne δύο λέξεις : putas καὶ τὸ ἐγκλιτ. - ne = νομίζεις λοιπόν ; Minus sapere ὅτι εἴμαι εὐηθέστερος, ἀνοητότερος. Quam ἡ Adveniente hieme προσεγγίζοντος τοῦ χειμῶνος. Magnificentiae (δοτ.). Eupularum (γεν. ἀντικ. εἰς τὴν ὄνομαστ. sumptus (πολυτέλεια, τὰ με-
γάλα ἔξοδα). Utpote soli διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο μόνος (ὁ Λούκουλλος). Graviter obiurgavit τραχέως (μὲν τραχύτητα) τὸν ἐπετίμησεν, ἐπέπλη-
ξε. Se (ὑποκ. τοῦ non debuisse = δὲν ὠφελε). Quod nemo esset διότι
οὐδεὶς ὑπῆρχε (πρβλ. ἀνωτ. ἀρ. 49 τέλ.). Iratus δργισθείς, ἐν δργῇ.
An nesciebas...? ἡ ἡγνόεις... ; (ἡγνόεις, δὲν εἰναι ἔτσι ; ἡγνόεις ἔσως). Apud Lucullum ἡ ἀπόκρισις αὕτη κατέστη παροιμιώδης.

Φράσεις : Habebat villam prospectu et ambulatione pulcherrimam εἶχεν ἔξοχικὸν οἶκον, τοῦ ὁποίου ἡ θέα καὶ οἱ περίπατοι (δρόμοι) ἦσαν ὥραιότατοι.

53. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΤΟΥ ΣΕΡΤΩΡΙΟΥ

Cum... flagitarent nec iam... posset ὅτε... ἐπεζήτουν (ἐπιμόνως
ἐζήτουν) χωρὶς πλέον νὰ δύναται (= nec... posset) νὰ... Πρόκειται
περὶ τοῦ πολέμου ἐν Ἰσπανίᾳ, ἔνθα παρίστατο ὁ Σερτώριος κατ' ἀρχὰς
ώς Μαριανὸς ἡττημένος, ἔπειτα δὲ ὡς ἐλευθερωτής. Κατ' αὐτοῦ εἶχε
σταλῆ ὁ Μέτελλος καὶ ὁ Γναῖος Πομπήιος (76 π.Χ.). Praevalidum
ἡ πρόθ. prae ὡς ἀνωτέρω ἡ per (ἀρ. 52 : peramoena). Infirmissi-
mum πολὺ ἀδύνατον. Alterum... alterum τὸν μέν, τὸν δέ. Α robusto
iuvene (ποιητ. αἴτιον εἰς τὸ abrumpi). Simul διὰ μιᾶς. Singulos
pilos ἀνὰ μίαν τρίχα, τρίχα πρὸς τρίχα. Quamvis tremulā manu μο-

λονότι διὰ χειρὸς τρεμούσης. Satis ἐπαρκῶς, καλῶς. Quorsum ea res spectaret (πλαγ. ἔρωτ.) = τί ἐσήμανε τοῦτο, εἰς ποῖον σκοπὸν τοῦτο ἔτεινε. Caudae (δοτ.). Cum (σύνδ. αἴτιοι.). Partem τὸ μέρος (δηλ. κατὰ τμῆματα). Contra τούναντίον. Nihil (ἐπίρρ. = κατ' οὐδέν, οὐδαμῶς). Universum (ἐνν. eum = αὐτόν, δηλ. τὸν στρατὸν συνολικῶς). Consilio (ἀφαιρ. ὀργαν.).

Φράσεις: Irritus adulescentis labor risum omnibus movit αἱ μάταιαι προσπάθειαι τοῦ νέου πρυεκάλεσαν γενικὸν γέλωτα.

54. Ο ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΕΠΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΜΕΓΑΣ

Transgressus inde διαπεραιωθεὶς ἐκεῖθεν (ἐκ Σικελίας). Partibus (δοτ. εἰς τὸ favebat) = τὸ κόμμα. Bello (ἀφαιρ. ὀργαν.). Intra dies quadraginta ἐντὸς 40 ἡμερῶν, εἰς ἡμέρας διηγατέρας τῶν 40. Oppressit (ὁ. opprimo). Adulescens (παράθεσις εἰς τὸ Pompeius). Annorum (γεν. ἰδιότ.). Litterae ἐπιστολὴ. Αἱ Sulla (ἡ πρόθεσις δηλοῦ τὴν προέλευσιν) = ἀπὸ (ἐκ) μέρους τοῦ Σ. Iubebatur (Pompeius). Tulit (ὁ. fero). Reversus est (ὁ. revertor). Laetus περιγχρῆς, μετὰ χαρᾶς. Restītit (ὁ. resisto). Neque = et non (ἡ ἀρνησις πίπτει εἰς τὸ φῆμα). Eā re (ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου). A proposito (ἐνν. suo). Aususque (= et ausus est, ὁ. ἡμιαποθ. audeo). Plures (συγκρ. τοῦ multi ὁ περισσότερος, ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων. Solem orientem τὴν ἀνατολήν, τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον (τὸν νέον Ήμέρηιον). Occidentem (ἐνν. solem = τὴν δύσιν, τὸν δύσινα, δηλ. τὸν γέροντα Σύλλαν). Quo dicto (= eo autem dicto) διὰ τούτου δὲ τοῦ λόγου. Iuvenis δηλ. τοῦ Ημέρηου. Triumphet ! (ἐνεστ. ὑποτακτ.) ἀς θριαμβεύσῃ !

55. ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΟΣ

Confecto bello (ἀφαιρ. ἀπόλ.) Cum... venisset ἐλθόν. Audire νὺξ ἀκούσῃ (αὐτὸν διδάσκοντα), νὺξ γίνη ἀκροστής. Quod... laborabat. Ἐπέθη ὄριστ., διέτι τὸ γεγονός τοῦτο παριστάνεται ὡς βέβαιον.

Ex podagra ἐκ ποδάγρας, ἐξ ἀρθρίτιδος τῶν ποδῶν (ἐνῷ chirāgra = χειράγρα, ἀρθρῖτις τῶν χειρῶν). Mos erat ut percuteret = moris erat, consuetudo erat. ut... ἔθος ἦτο νά... Ingressurus erat = ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ. Honoris causā τιμῆς ἔνεκεν, ἐκ σεβασμοῦ. Quem = hunc autem. Ut (εὐθὺς) ὡς. Quod non... posset (ὑποτακτ.. διότι ἐκφράζει τὴν σκέψιν ἐνὸς ζώλου = διότι, ὡς ἔλεγε, δὲν ἥδυνατο...). Nec commitam ut... efficiat καὶ δὲν θὰ διαπράξω (τὸ σφάλμα τοῦτο), ὥστε νὰ γίνη αἴτια (ἀφορμὴ) δ φυσικὸς πόνος (dolor corporis). Tantus vir ἀνήρ τόσον ἐπιφανῆς. De hoc = de hac re (δηλ. nihil... non esset). Esset εἶναι ὑποτακτ. τοῦ πλαγίου λόγου, ἀποδίδοντος τοὺς λόγους τοῦ Ποσειδωνίου. Οὗτος, ὡς στωικὸς φιλόσοφος, ἐδέχετο ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει κακόν, εἰμὶ τὸ ἡθικῶς κακόν. Cum ἐπειδή. Nihil agis οὐδὲν πράττεις, ματαιωπονεῖς (χάνεις τὸν καιρό σου). Quamvis sis εἰ καὶ εἰσαι.

Φράσεις : Graviter et copiose disseruit de hoc ipso ἔκαμεν ἐπὶ τοῦ ἑξῆς θέματος σπουδαίαν καὶ διεξοδικὴν διδασκαλίαν.

56. ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΦΟΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ (15 Μαρτίου 44 π.Χ.)

Dictator in perpetuum (ἐνν. tempus). Μετὰ τὴν ἐκ Γαλατίας ἐπιστροφήν του ὁ Καῖσαρ διετέλεσε δικτάτωρ (49 π.Χ.), ὕπατος (48 π.Χ.), δικτάτωρ (47 π.Χ.), ὕπατος (46 π.Χ.), ὕπατος καὶ δικτάτωρ (45 π.Χ.). Ἡ ισόβιος δικτατωρεία ἀπενεμήθη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τὴν 14ην Φεβρουαρίου τοῦ 44 π.Χ. Insolentius μετὰ μεγαλύτερας ἀλαζονείας, ἐπάρσεως. Pro rostris ἔμπροσθεν τῶν ἐμβόλων, πρὸ τοῦ Βήματος. Τοῦτο ἦτο κεκοσμημένον δι' ἐμβόλων τῶν νεῶν, τὰς ὄποιας κατεναυμάχησε (τῷ 338 π.Χ.) παρὰ τὸ "Αντιον ὁ ὕπατος C. Maenius. Diadēma τοῦτο προσεφέρθη τὴν 15 Φεβρουαρίου τοῦ 44. π.Χ. κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Λυκαίων (Lupercalia). Insigne regium (αἰτ. παράθεσις εἰς τὸ diadema). Est repulsum (ὁ. repello). Non... offensus (ἐνν. esse. Πόσον διαφορετικὴ ὑπῆρξεν ἡ διαγωγὴ τοῦ Σκιπίωνος ! (πρβλ. ἀρ. 32). Coniuratum est (ἀπροσώπως) συνωμοσίᾳ ἐγένετο, συνώμοσαν. Α.... viris (ποιητ. αἴτιον). Cassio et

Bruto ducibus (ἀφαιρ. ἀπόλ.) δυτων ἀρχηγῶν (ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν) τοῦ Κασσίου καὶ τοῦ Βρούσου (προβλ. ἀρ. 46), Conspirationis (γεν. ἀντικειμ.). Idibus (ἀφαιρ. τοῦ χρόνου). Αἱ εἰδοὶ Μαρτίου, Μαΐου, Ἰουλίου καὶ Ὁκτωβρίου ἡ 15η, τῶν δὲ λοιπῶν μηνῶν ἡ 13η ἡμέρα. Cum... venisset ἐλθών. Assidentem ἐνῷ κατελάμβανε τὴν ἔδραν Specie officii ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀποδόσεως τιμῆς (μὲ τὴν πρόρχασιν νὰ τὸν τιμήσουν). Unus ex eis (δ Tillius Cimber). Quasi... rogaturus ὥσει... μέλλων νὰ ὑποβάλῃ (προφορικὴν) παράκλησιν (ὑπὲρ τοῦ ἔξορίστου ἀδελφοῦ του). Ista (ἀντὶ istud) αὐτὴ σας ἡ πρᾶξις. Τὸ ista συμφωνεῖ μὲ τὸ κατηγορ. vis. Arreptum (δ. arripio). Filii loco ἀντὶ τέκνου, ὡς τέκνον. Strictis pugionibus μὲ γυμνὰ τὰ ἐγχειρίδια. Toga caput obvolvit ἐκάλυψε διὰ τῆς τηβέννου τὴν κεφαλήν, ἀνέσυρεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὴν τήβεννον.

'Ο Καίσαρ ἐδοιλοφονήθη εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τῆς Συγκλήτου ἰδρυμένου ἀνδριάντος τοῦ Πομπηίου. 'Ο θάνατος τοῦ Καίσαρος ἐνέπνευσε ποιητὰς καὶ ζωγράφους. Οὕτως δὲ "Αγγλος Shakespeare (Σαιξητηρ) ἐποίησε δρᾶμα ὅμανυμον (1601) καθὼς καὶ δὲ Γάλλος Voltaire (1743), δὲ ζωγράφος G. Rochegrosse συνέθεσε πίνακα (La Gurée, 1886), ἐπίσης καὶ δὲ Jean - Léon Gérôme (La mort de César, 1859), δὲ μὲν παριστὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν συνωμοτῶν, δὲ τὴν μετὰ τὴν δολοφονίαν πλήρη ταραχῆς φυγὴν αὐτῶν.

57. ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΚΛΙΣΑΡΟΣ

Staturā... oculis... capite (ἀφαιρ. ίδιοτ.). Quod esset ὑποτ. διότι παριστὰ τὴν σκέψιν τοῦ Καίσαρος = διότι κατ' αὐτὸν ἦτο... Ius laureae perpetuo gestandae (γερουνδ. ἔλξις) = ius gestandi lauream (ἐνν. coronam) perpetuo (διηνεκῶς). Αὕτη ἀπέκρυπτε τὴν φαλακρότητα τῆς κεφαλῆς. Διὰ σιεφάνου δάφνης ἐστεφανοῦντο ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ οἱ ἀξιωθέντες θριάμβου. Decretis (δ. decerno). Vini (γεν. εἰς τὸ parcissimum). 'Η νηφαλιότης αὐτὴ προεφύλαξε τὸν Καίσαρα ἀπὸ ποιλούς ἔξευτελισμούς. Cato (τὸ πλῆρες M. Porcius Cato) διεώτερος ἡ Ὅτικανης (Uticensis) καλούμενος, ὅστις ἦτο ἐκ τῶν ἀσπονδοτέρων ἔχθρῶν του. Dicere solebat ὡς καὶ ἐν τῇ Ἐλληνικῇ τὸ δ. μεταφρά-

Ζεται δι' ἐπιρρήματος καὶ τὸ ἀπρμφ. διὰ ρήματος = συνήθως ἔλεγεν ὅτι. Ad evertendam rem publicam (γεουνδ. ἔλξις = ad evertendum r.p.). Armorum τῆς ὄπλουμαχητικῆς, τῆς ὄπλουμαχίας. Sobrium (κατηγορ.). Equitandi ἴσοδυναμεῖ πρὸς ὄνομα = equitationis. Laboris (γεν. ἀντικμν. εἰς τὸ patiens = καρτερικός). Ultra fidem πέρα τοῦ πιστευτοῦ, εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον. In agmine = in itinere ἐν ταῖς πορείαις. Anteibat (ὁ. anteo) προηγεῖτο (ἐπήγανε πρῶτος). Equo... pedibus ἔφιππος... πεζῇ. Capite detecto ἀσκεπής, μὲ τὴν κεφαλὴν ἀκάλυπτον. Ut... praevenerit ὅστε ἤλθε πρὸς ἀπὸ τοὺς παρ' αὐτοῦ σταλέντας ἀγγελιαφόρους, προηγήθη τῶν... (πρβλ. ὁρ. 37 : ut attulerit). Nando (ἀφαιρ. γερουνδίου πρὸς δήλωσιν τοῦ τρόπου). Utribus (ἀφαιρ. ἔξ ὄνομαστ. eter, γεν. utris = ἀσκός) εἰς τὸ innixus (ὁ. innitor) ἐπὶ ἀσκῶν.

Φράσεις: Quod obtrectarorum iocis obnoxia esset διότι ἔδιδεν ὅλην εἰς τὰ σκώμματα τῶν ἔχθρῶν του. Armorum et equitandi peritissimus λίαν ἔμπειρος (ἐπιδέξιος) εἰς τὴν ὄπλουμαχητικὴν καὶ εἰς τὴν ἵππασίαν.

58. ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΑΓΑΠΗ ΚΑΤΩΝΟΣ ΤΟΥ ΥΤΙΚΑΙΟΥ

Omnium maxime πάντων μάλιστα, ὑπὲρ πάντα ἄλλον. Quem... diligenter ποῖον ἡγάπα. Ἐτέθη ὑποτακτ., διότι εἶναι πλαγία ἐρώτησις. Fratrem (ἐνν. diligo omnium maxime). Secundum (κατηγορ.). Iterum πάλιν, τὸ δεύτερον. Tertio ἐκ τρίτου, τὸ τρίτον (ἐνν. quem diligenter). Donec... desisteret ἔως ὅτου ἀποστῇ, παραιτηθῇ. A percontando ἀπὸ τοῦ ἐρωτᾶν (ὁ. percontor). Crevit (ὁ. cresco). In = erga. Annos natus viginti εἰς ἡλικίαν 20 ἔτῶν. Iter πορείαν, ταξίδιον. Profectus esset ἀπῆλθε (ὁ. proficiscor). Ne desereret ἵνα μὴ... Diversum... ingenium (κυρίως ἐστραμμένος εἰς δύο ἀντιθέτους πλευράς) ἀντίθετος, διάφορος ὁ χαρακτήρ.

Φράσεις: ei in omnibus rebus morem gerebat ἐν παντὶ ἐγχρίζετο αὐτῷ (συνεμορφοῦτο ἐν παντὶ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ).

59. ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ ΚΑΤΩΝΟΣ ΤΟΥ ΥΤΙΚΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

Cum... tulisset προτείνας. Consul ὑπατος (ὁν). Rei publicae (δοτ.). Ceteris exterritis (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Obstitit (ὁ. obsisto) Curia (ἀφαιρ. εἰς τὸ extrahi). In vineula = in carcerem. Extrahi... rapi (παθ. ἀπαρέμφ., διότι τὸ ὑποκείμ. εἶναι ἀριστον). Nihil remisit de libertate linguae = οὐδὲν ἡλάττωσεν, ἐμετρίασεν ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῆς γλώσσης (ἐλευθερογλωσσίας ἐλευθεροστομίας). Obiurgatus ἐπιτιμθείς. Nondum missο senatu οὕπω τῆς Συγκλήτου λυθείσης, ἐνῷ ἡ συνεδρία τῆς Συγκλήτου δὲν εἶχεν ἀκόμη λυθῆ. Quod... discederet διότι... ἀπεχώρει (ἐτέθη ὑποτακτ., διότι δηλοῦται ἡ σκέψις τοῦ Καίσαρος). Exspectabat dum (μεθ' ὑποτακτ.) = περιέμενεν ἔως ὅτου... Precibus (ἀφαιρ. εἰς τὸ uteretur). Quod = sed id. Ubi... intellexit ως ἐνόησε. Pudore victus ἐξ αἰδοῦς (κατὰ λέξιν : ὑπὸ τῆς αἰδοῦς νικηθείς). Qui... emitteret (ἀναφορ. τελικὴ πρότασις) = ut is... emitteret.

60. ΣΠΟΥΔΑΙ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΤΥΧΙΑΙ

Equestri genere (ἀφαιρ. καταγωγῆς)... natus est ἐγεννήθη ἐξ ἵππικοῦ γένους (τάξεως), ἐκ τῆς ἱππάδος τάξεως, ἐξ ἵππεων. Ἡ τάξις κύτη (ordo equester), μέση οὖσα μεταξὺ τῆς τάξεως τῶν Συγκλητικῶν καὶ τοῦ δήμου, συνεστάθη ἀπὸ τοῦ 122 π.Χ. διὰ νόμου τοῦ Γ. Γράγχου, ἔχουσα ἔδιον τίμημα (400. 000 σηστερτίων) καὶ ἀπετέλει τὴν ἀριστοχρατίαν τοῦ χρήματος. Arpīni (γεν. τοπ.) ἐν Ἀρπίνῳ (πόλει τοῦ Λατίου). A patre. 'Ο πατήρ τοῦ Κικέρωνος ἔζη ἐν ἀνέστει, χωρὶς νὰ ἀσκῇ ἐπάγγελμά τι. Didicit (ὁ. disco). Aetas puerilis = pueritia, ἡ παιδικὴ ἡλικία (μέχρι περίπου τοῦ 17ου ἔτους). Sollet informari. Τὸ ρήμα, ως καὶ ἐν τῇ Ἐληνικῇ, δύναται νὰ μεταφράζεται δι' ἐπιρρήματος καὶ τὸ ἀπαρέμφ. διὰ ρήματος = saepe informatur συγχάκις ἡ συνήθως μορφώνεται. Ad humanitatem πρὸς τὰ ἐγκύλια μαθήματα, τὴν ἐγκύλιον παιδείαν (Γράμματα καὶ Ἡθικήν). Tanta... admiratione... ut μετά τοσούτου... θαυμασμοῦ... ὥστε. Cum... tum καὶ... καὶ, τόσον... ὅσον. Medium συμφωνεῖ

μὲ τὸ νούμενον eum. Domum οἰκαδε, εἰς τὸν οἰκόν του. Adulescens νέον ὄν (παράθεσις εἰς τὸ Cicero). Τῷ 80 π.Χ. εἶχεν ἡλικίαν 30 ἔτῶν (adulescens = νέος ἀπὸ 17 — 30 ἔτῶν). Eloquentiam. 'Ο Κι κέρων ἐμορφώνετο ὅχι μόνον ἐπιδιδόμενος ἐπιμελῶς καὶ μετὰ ζήλου εἰς τὴν 'Ρητορικήν, τὴν Φιλοσοφίαν καὶ τὸ Δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἀκούων ἐν τῷ Forum τοὺς διασῆμους τῶν χρόνων ἐκείνων ῥήτορας. Libertatem ἐλεύθερον πνεῦμα, ἀνεξαρτησίαν. Adversus Sullanos ἐναντίον τῶν φίλων τοῦ κόρματος τοῦ Σύλλα. Διὰ τοῦτο καὶ προσέβαλεν ὁ Κικέρων, εἰς κριτίμους μάλιστα καιρούς τῶν προγραφῶν, ἀνδρας τοῦ κόρματος του, οἷος ἦτο ὁ Χρυσόγονος ἀπελεύθερος (libertus) καὶ ἐκ τῶν κυριωτέρων ὄργάνων αὐτοῦ. Parricidii accusatum. Μετὰ ὥρμάτων, ἀτινα δηλοῦσι κατηγορεῖν, τίθεται τὸ ὄνομα δι' ὃ τις κατηγορεῖται κατὰ γενικὴν τῆς αἰτίας (parricidii). 'Ο Χρυσόγονος κατηγόρησε τὸν 'Ρώσκιον ὡς πατροκτόνον, ἀλλὰ ἡθωθή διὰ τῆς δεξιᾶς ὑπερασπίσεως τοῦ Κικέρωνος, ὅστις ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτη ἀπέκτησε δόξαν καὶ φήμην μεγάλου ῥήτορος. Aceriter ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ pro Sex(tio) Roscio Amerino. Quod invadebat. Μετὰ τοῦ quod ἐτέθη ὀριστική, διότι δηλοῖ ὅχι γνώμην ὅλου, ἀλλὰ τὴν ἴδιαν αὐτοῦ. Potentia (ἀφαιρ. ὄργαν. εἰς τὸ fretus). In bona... invadebat κατεπάτει (ἐσφετερίζετο) τὰς περιουσίας. Qua ex re (= ex quo, eo factio) ἔνεκα τούτου. Athenas. Τῷ 79 π.Χ. Αἱ Ἀθῆναι καὶ μετὰ τὴν κατάκτησιν ὑπὸ τῶν 'Ρωμαίων διετήρουν ἐπὶ πολὺ ἔτι τὴν φήμην κέντρου φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν σπουδῶν. Ubi ἔνθα. Antiochum τὸν ἐξ Ἀσκάλωνος Πλατωνικὸν φιλόσοφον. Eloquentiae gratiā πρὸς τελειοποίησίν του ἐν τῇ 'Ρητορικῇ. Molōnem τὸν ἐξ Ἀλαβάνδων τῆς Καρίας. Magistrum (κατηγ. = ὡς...). Cum... audivisset ἀκούσας. Dicentem (μηδ. κατηγορημ.) ἀγορεύοντα. Τὰ ῥήτορικὰ αὐτὰ γυμνάσματα ἐλέγοντο declamationes καὶ ὁ Κικέρων ἐν 'Ρόδῳ ἐγυμνάζετο ἐλληνιστί. Quod praevideret ὑποτακτ., διότι ἐκφραζεται ἡ γνώμη ὅλου. Per hunc ἐξ αἰτίας τούτου (χάρις εἰς αὐτόν). Superatum iri θὰ ὑπερβληθῶσι. Quaestor (κατηγορ.). Gratiōr ἐγένετο δεκτὴ μετὰ μείζονος εὔνοίας. Inde = e Sicilia. Αὕτη ἦτο ὁ σιτοβολῶν τῆς 'Ρώμης, ἐξ ἡς οἱ δρκοντες ἐπρομηθεύοντο ἐν ἄρα ἀνάγκης σῖτον καὶ ὅλους δημητριασκούς καρπούς. Initio (ὅλως διόλου) εἰς τὰς ἀρχὰς, διότι ἐφοβήθησαν μὴ πεινάσωσι καὶ αὐτοί. Diligentiam, iustitiam et comitatem οἱ τρεῖς θεμελιώδεις ἀρεταὶ τοῦ χρηστοῦ διοικητοῦ... Ubi... experti sunt (εὐθὺς) ὡς,

ἄμα... ἐδοκίμασαν, ἔλαβον πεῖραν (ὁ . experior). Detulerunt (ὁ . defero). In causis agendis = in agendo (ἡ in dicendo) causas.

61. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Initā... societate (ἀφαιρ . ἀπόλ .) = ἀφοῦ... Iamdiu inimicum ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἔχθρόν του (προσωπικόν). Sibi (δοτ . = Antonio). Proscripsit. 'Η δευτέρα αὔτη τριανδρία (κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Καίσαρος, Πομπήιου, Κράσσου) ἀπετελέσθη τῇ 27ῃ Νοεμβρίου τοῦ 43 π.Χ. ἐκ τοῦ Ὁκταβίου, Ἀντωνίου καὶ Λεπίδου. "Εκαστος τούτων πρὸς σύμπηξιν τῆς τριανδρίας ἔκαμεν ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις. Οὕτως δὲ μὲν Ὁκτάβιος ἐθυσίασεν, οὐχὶ ἀνευ ἀντιστάσεως, τὸν Κικέρωνα εἰς τὸν Ἀντώνιον, δὲ Λέπιδος αὐτὸν τοῦτον τὸν ἀδελφόν του Παῦλον καὶ δὲ Ἀντώνιος τὸν ἐκ μητρὸς θεῖόν του Λευκίον Καίσαρα Quā re auditā (ἀφαιρ . ἀπόλ .) ἐπὶ τῇ εἰδήσει ταύτη, μαθὼν τοῦτο (κατὰ λ . : τούτου τοῦ πράγματος ἀκουσθέντος). Τὴν εἰδήσιν δὲ Κ . ἔμαθεν ἐν Τούσκλῳ, ἔνθα εὑρίσκετο μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Κοτντού. Transversis itineribus (ἀφαιρ . τοῦ τρόπου) = μὲ λοξὰς διαδρομὰς (πορείας), λοξὸδρομῶν. 'Εφέρετο ἐντὸς φορείου. In villam εἰς τὴν ἐν Φορμίαις (σήμερον Mola di Gaeta) ἔξοχικὴν οἰκίαν του, πλησίον τῆς Καιήτης πρὸς ΒΔ. τῆς Νεαπόλεως. Fūgit (πρκμ .). In Macedonia. Πρὸς συνάντησιν τοῦ Βρούτου, δοστις συνήθοροιζεν ἐκεῖ στρατόν. In altum (ἐνν . mare = εἰς τὰ ἀνοικτὰ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης, ἀρκετὰ μακρὰν τῆς παραλίας). Provectum. Προσδιορίζει τὸ eum. Servatā ἐνν . a me (ποιητ . αἴτιον). Quietos. 'Η μτχ. δύναται νὰ μεταφρασθῇ μὲ ἐπίρρ. = ἐν ἡσυχίᾳ (νὰ ὑπομείνωσι = pati). Quod... cogeret (ἀντικ . τοῦ pati). Tὸ quod ἀπαιτεῖ ὑποτακτικὴν τοῦ πλαγίου λόγου, διότι εἰσάγει τοὺς λόγους τοῦ Κικέρωνος). Prominenti... praebenti. Συμφωνεῖ μὲ τὸ ὑπονοούμ . ei (δηλ . Ciceroni δοτ . ἀντιπεριποιητ .). Praecisum est (ὁ . praecido) τῇ 7 Δεκεμβρίου τοῦ 43 π.Χ. 'Ο Κικέρων ἥτο τότε 63 ἔτῶν. Abscissae (ὁ . abscindo). Relatum est (ὁ . refero). Οἱ δολοφόνοι ἡμείβοντο. Λέγεται, δτι δ 'Ερέννιος ἔλαβε στέφανον χρυσοῦν καὶ σημαντικώτατον χρηματικὸν ποσόν. In rostris. 'Ακριβῶς ἐκεῖ ἔνθα ὅλοτε ἡ εὐγλωττία αὐτοῦ εἶχε κατακηλήσει (καταθέλξει) τὰ ὄτα τῶν Ρωμαίων. Fulvia. 'Η χήρα τοῦ

Κλωδίου Φουλβία εἶχε λάβει σύζυγον τῷ 44 π.Χ. τὸν Ἀντώνιον. *Manibus plorōnacasmōs.* acu (ἀφαιρ. ὄργαν.).

Φράσεις : Villa a mari proxime aberat ἡ ἔξοχη οἰκία ἥτο
ὅλως διόλου πλησίον τῆς θαλάσσης. Extractam linguam acu confi-
xit ἐξήγαγε τὴν γλῶσσαν καὶ διὰ βελόνης κατεκέντησε.

62. Ο ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΚΥΡΙΟΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΕΠΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Octavius. Ἡ σειρά : Octavius nepos Iuliae sororis Caesaris. Ό Γ. Ὁκτάβιος, γεννηθεὶς ἐν Βελίτρῃ (Velitrae) τῇ 23 Σεπτ. τοῦ 62 π.Χ., ἥτο υἱὸς τοῦ C. Octavius καὶ τῆς Atia, ὀνεψιᾶς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος (ἐκ τῆς μητρός της Ἰουλίας, ἀδελφῆς τοῦ Καίσαρος). Γιοθετήθη δεκαοκταετῆς ὑπὸ τοῦ Γ. Ἰουλίου Καίσαρος, ἀδελφοῦ τῆς μάρμης του (maior avunculus) καὶ ὁρίσθη κληρονόμος αὐτοῦ, λαβὼν τὸ ὄνομα Γ. Ἰούλιος Καῖσαρ Ὁκταβιανός. ("Εκτοτε ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες ἀσχέτως τῆς καταγωγῆς των ὀνομάζοντο Καίσαρες). Ἐνίκησε τὸν Ἀντώνιον (τῷ 31 π.Χ.), ἔγινεν ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ (imperator τῷ 30 π.Χ.) καὶ ἐπωνομάσθη Αὔγουστος (τὴν 17 Ιαν. τοῦ 27 π.Χ.). Οὕτω τὸ πλῆρες ὄνομα αὐτοῦ εἶναι : Imperator Caesar Augustus divi Iuli filius. Ἀπέθανε τῇ 19 Αὔγουστου τοῦ 14 π.Χ. Profectum τῷ 46 π.Χ. κατὰ τοῦ Γναίου καὶ τοῦ Σέξτου, υἱῶν τοῦ Πομπηίου, οἵτινες, διαφυγόντες ἐκ Θάψου, διεπεραιώθησαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν (κατὰ τὸ τέλος τοῦ 46 π.Χ.). Apolloniam εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν, πόλιν ἀκμάζουσαν τῆς Ἰλλυρίας διὰ τὰ σχολεῖα αὐτῆς (τῷ 45 π.Χ.), ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν μάθη τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα μορφωθῇ στρατιωτικῶς ἐν μέσῳ τῶν λεγεώνων. Ut liberalibus studiis... (πτώσ. δοτικῆς), ἵνα περὶ τὰ ἐλευθέρια μαθήματα (διατρίψῃ). (Περὶ τοῦ liberalia studia πρβλ. ἀρ. 49). Rediit εἰδοποιηθεὶς παρὰ τῆς μητρός του ἥλθε νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν κληρονομίαν τοῦ Καίσαρος. Ἡ Σύγκλητος, τῇ παροριμήσει τοῦ Κικέρωνος, ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ Ὁκταβιανοῦ διὰ τὴν κατανίκησιν τοῦ Ἀντώνιου. Collecto... exercitu, "Ηθοισεν ἐν Καμπανίᾳ περὶ τοὺς δεκακισχιλίους

παλαιμάχους, οὓς ἔπειτα ηγέησε δι' ἄλλων ἐκ Τυρρηνίας. Decimo
Bruto τῷ Δεκέμβριῳ Ιουνίῳ Βρούτῳ, ὅστις νοὶ μὲν ἥτο ἐκ τῶν φονέων
καὶ αὐτὸς τοῦ Καίσαρος, ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου, θανασίμου
ἐχθροῦ τότε τοῦ Ὀκταβιανοῦ, ἐποιορκεῖτο (τὸν Μάρτιον — Ἀπρί-
λιον τοῦ 43 π.Χ.) ἐν Μουτίνῃ, ἔπειδὴ ἐσκόπει νὰ στερήσῃ αὐτὸν τῆς
ἐντὸς τῶν "Αλπεων ἐπαρχίας. Mutinae (γεν. τοπ.) ἐν Μουτίνῃ (νῦν
Modena). 'Ο Αὔγουστος, γενόμενος ὑπάτος μόλις εἰς ἡλικίαν εἴκοσιν
ἔτῶν, ἐπέδειξε πρὸς τοὺς ἐχθρούς του ὡμότητα πολὺ μεγαλυτέραν τῆς
τοῦ Σύλλα. Εἶτα συνδιαιλαχθεὶς πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἐπετέθη κατὰ
τοῦ Βρούτου. Τέλος, ἀποζενώσας ἐκυτὸν δι' οἰκογενειακούς λόγους ἀπὸ
τοῦ Ἀντωνίου, κατεναυμάχησε τοῦτον παρὰ τὸ "Ακτιον (31 π.Χ.)
καὶ κατεδίωξε, φεύγοντα μετὰ τῆς Κλεοπάτρας, μέχρι τῆς Αλεξανδρείας.

Tandem τέλος (μετὰ τὴν νίκην καὶ τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ Ἀν-
τωνίου καὶ τῆς Κλεοπάτρας). Imperio (ἀφαιρ. εἰς τὸ potitus). 'Η
ἐλευθέρα πολιτεία (res publica) ἔπεισε καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τοῦδε (30 π.Χ.)
τὸ νέον Κράτος, δηλ. ἡ μετ' ἐλευθερίας κινουμένη μονοκρατορία. Rever-
sus. Μετὰ τὴν ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου μετέβη εἰς Ἀσίαν διαμείνας
ἐκεῖ τὸν χειμῶνα καὶ ἐκεῦθεν ἐπέστρεψεν εἰς 'Ρώμην τὴν ἀνοίξιν τοῦ
29 π.Χ. Triumphans τὴν 13ην, 14ην καὶ 15ην Αὔγουστου. Iani ὁ
'Ιανός (ἔξ οὖ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μηνὸς 'Ιανουαρίου) ἥτο μετὰ τῆς Ves-
ta, θεότητος τῆς 'Ρώμης ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ παριστάνετο μετὰ δύο
προσώπων (ἔξ οὗ καὶ anceps διπρόσωπος, biceps δικέφαλος, bifrons
διμέτωπος), ὃν τὸ μὲν ἔβλεπε πρὸς τὰ ἔξω, τὸ δὲ πρὸς τὰ ἔσω, ὃθεν
geminus (= διπλοῦς) ἐκαλεῖτο. Bis tantum antea δις μόνον πρό-
τερον. Suā manu (ἀφαιρ. δργχν.) lidiοχείρως. Clausae fuerant εἰχον
κλεισθῆ (τότε ἀλλὰ ἡνοίχθησαν πάλιν εἰς ἄλλην περίστασιν). Cle-
mentem (κατηγορ.) Multis (δοτ. εἰς τὸ ignovit ἢ ignosco). Prae-
teritorum malorum (γεν. ἀντικειμ.) τῶν παρελθόντων δεινῶν. De-
lati sunt (ἢ defero). Maximi honores ἀπενεμήθησαν μικρὸν κατὰ
μικρὸν αἱ μεγαλύτεραι τιμαὶ, π.χ. ἀρχηγὸς τῆς Συγκλήτου, τῶν πολι-
τῶν (princeps), ἐπιμελῆτῆς τῶν ἥθῶν (praefectus morum), τ.ε. τι
μητής, ἵσσοβιος ὑπάτος, δήμαρχος (tribunus plebis) καὶ βραδύτερον
μέγις ποντίφιξ (pontifex Maximus). 'Ο Ὁκτάβιος διὰ λόγους προ-
νοίας ἀπέφυγεν εὐθὺς ἔξ ἀρχῆς, καίπερ προσεγκέντα (τῷ 22 π.Χ.),
τὸν τίτλον τοῦ δικτάτωρος ἢ τὸν τοῦ μονάρχου (dominus). Augustus
(κατηγορ.). Σεβαστός, Αὔγουστος. 'Η λέξις εἶναι τῆς θρησκευ-

τικῆς γλώσσης καὶ σημαίνει : ιερός, ἀπαραβίαστος, σεβαστὸς καὶ ἀπενέμετο ἔως τότε μόνον εἰς θεούς. Mensis Sextilis τὸ ρωμαϊκὸν ἔτος ἥρχιζεν ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου, ὁ ἔκτος ἡρα μὴν ἐκλήθη πρὸς τιμὴν του Αὔγουστος. Ἡ αὐτὴ διομασία τῶν μηνῶν παρέμεινε καὶ ὅτε τῷ 153 π.Χ. ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἀπὸ πρώτης Μαρτίου μετετέθη εἰς τὴν 1ην Ἰανουαρίου. Bellis (δοτ. εἰς τὸ finis impositus esset). Mense (ἀφαιρ. χρόν.). Quod... esset impositus ὑποτακτ., διότι εἰσάγεται γνώμη τρίτου. Senatus populusque Romanus τὸ Ῥωμαϊκὸν Κράτος. Universus δύμαθυμος (δύμοθύμως, μιᾷ γνώμῃ, μιᾷ ψυχῇ = maximo consensu) τῷ 2 μ.Χ. Gaudio (ἀφαιρ. τῆς αἰτίας) = ἐκ (ἔνεκα, ὑπὸ) χαρᾶς. Votorum (γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἐπίθ. compos). Neque aliud quam (ἐνν. hoc). Ut... possim. Ἡ διὰ τοῦ ut εἰσαγομένη πρότασις εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ νοούμενου hoc = οὐδὲν ἄλλο ἢ τόδε, δηλ. νὰ δυνηθῶ νὰ ἴδω... Hunc consensum vestrum τὴν παρούσαν σύμπνοιαν (ἀρμονίαν αἰσθημάτων) ὑμῶν (vestrum = ὑμετέραν).

Φράσεις : Romam triumphans ingressus est εἰσῆγθεν εἰς τὴν Ῥώμην ὡς θριαμβευτής. Omnes praeteritorum malorum oblio-
vio cepit ὅλος ὁ κόσμος ἐλησμόνησε τὰ δεινὰ τοῦ παρελθόντος. Com-
pos factus sum votorum meorum ἐπραγματοποίησα τοὺς πόθους
μου (τὰ ὄνειρά μου). Neque aliud mihi optandum est quam ut...
possim καὶ δὲν ἔχω νὰ εὐχηθῶ τίποτε ἄλλο εἰμὴ...νὰ δυνηθῶ.

63. ΑΙ ΑΣΧΟΛΙΑΙ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

In aedibus modicis ἐν οἰκίᾳ ἀπλῇ (μετρίᾳ). Κατώκησε κατ' ἀρχὰς εἰς οἰκίαν πλησίον τοῦ Forum, ἡτις ἀνῆκεν εἰς τὸν ῥήτορα Κάλ-
βιον, ἔπειτα, ἡγόρασε τὴν ἐπὶ τοῦ Παλατίνου λόφου οἰκίαν τοῦ ῥήτορος
'Ορτηνσίου, ἡς τὴν ἔκτασιν ἐπηγέρησε δι' ἀγορᾶς τῶν παρακευένων
γκαιῶν. Ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου ἔκτισε τὰ ἀνάκτορα. Per. Ἡ πρόθεσις
δηλοῖ τὴν διάρκειαν. Amplius ἐνν. quam = πλέον ἦ. Ἐν τῇ Λατινικῇ
τὰ συγκρ. ἐπιρρήμ. plus, amplius (πλέον), minus (ἵττον) μετὰ τοῦ
quam ἢ συνηθέστερον ἀνευ αὐτοῦ, εὑρισκόμενα πρὸ ἀριθμητ. ἐπιθέτου
δὲν ἐπηρεάζουσι τὴν πτῶσιν τοῦ ὀριθμητικοῦ. Mansit (ὁ. maneo).
Vix privatae elegantiae erat (γεν. ίδιότητος κατηγορηματικὴ εἰς τὸ

erat) = ήτο μόλις ἀξία τῆς κομψότητος ἐνὸς ἀπλοῦ ἰδιώτου. Ἐκοιμᾶτο ἐπὶ κλίνης μικρᾶς, χαμηλῆς μετὰ ἐπιστρωμάτων ἀπλῶν. Veste (ἀντικ. τοῦ usus est). Πρόκειται περὶ ἐσωτερικῶν ἐνδυμάτων. Ab uxore (ποιητ. αἵτ. εἰς τὸ confectā). Σύζυγος αὐτοῦ ἐκ δευτέρου γάμου ἀπὸ τοῦ 38 π.Χ. ήτο ἡ Λιβία (56 — 29 π.Χ.). (A) sorore. Ἀδελφὴ αὐτοῦ ήτο ἡ Ὁκταβία, χήρα τοῦ Μαρκέλλου καὶ εἴτα σύζυγος τοῦ Ἀντωνίου (41 π.Χ.). (A) filia. Θυγάτηρ αὐτοῦ ήτο ἡ λίαν περιβόητος Ἰουλία, σύζυγος κατὰ σειρὰν τοῦ νεαροῦ Μαρκέλλου, τοῦ Ἀγρίππα καὶ τοῦ Τιβερίου, ὅστις διὰ τὴν κακὴν διαγωγήν της διεζέυχθη αὐτῇν. (A) neptibus. Αἱ θυγατέρας τῆς Ἰουλίας ήσαν ἡ Ἀγριππīνα, ἥτις συνεζεύχθη τὸν Γερμανικόν, καὶ ἡ Ἰουλία, ἥτις ἔξ αιτίας τῆς σκανδαλώδους διαγωγῆς της ἐξωρίσθη, ὡς καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου. Quo = ut eo (τὸ quo ἀντὶ τοῦ ut eo τίθεται πρὸ συγκρ.). Quam erat τοῦ ὄντος, τοῦ πραγματικοῦ. Ἡτο δηλ. κοντός, ἀλλὰ πολὺ σύμμετρος. Cibi. (Ἰδ. διάγονον ἀνωτ. elegantiae). Idem tamen ὁ αὐτὸς διμως, καὶ διμως ὁ αὐτός. Pro ἐν συγχρίσει, ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς... Excoluit. Ὑπῆρξε μέγας φιλοικοδόμος. Ὑπ' αὐτοῦ ἐκτίσθησαν ναοί, ἀνάκτορα, θέατρα, ὑδραγωγεῖα, θέρμαι κ.τ.τ. Se ὑποκ. τοῦ relinquere (ἐνν. eam ἀντικείμ. = urbem Romam). Marmoream = ex marmore. Quam... accepisset ἦν εἶχε παραλάβει (ὑποτακτ. πλαγίου λόγου ὡς σκέψις τοῦ Αἰγούστου). Amplius (πρβλ. διλίγον ἀνωτ.). Donec... resumeret ὑποτακτ., διότι ἐνυπάρχει σκοπὸς (ἔως οὗ καὶ διὰ νά...). Oppressum (μτχ. ἐνδοτ.) καίπερ βεβαρημένον ὑπὸ χρεῶν (= aere alieno). Arte (= arcte) βαθέως. Arte dormire solitum (ἐνν. esse ὅτι συνήθιζε νὰ κοιμᾶται ὑπνον βαθύν, ὅτι συνήθως ἐκοιμᾶτο ὑπνον βαθύν). Magno pretio (ἀφαιρ. ἀξίας) ἀντὶ μεγάλης τιμῆς.

Φράσεις : Cibi minimi erat atque vulgaris ἔτρωγε πολὺ διλίγον καὶ φαγητὰ πολὺ κοινὰ (συνηθισμένα).

64. ΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΥΤΟΥ

Campestres δηλ. τοῦ campus Martius ἢ Martis = τὰς ἐν τῷ πεδίῳ (τοῦ "Αρεως"). Hamo... talis nucibusque (ἀφαιρ. δργαν.). Τῶν καρύων τὸ παίγνιον συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἐκσφενδονίζωνται αὐτὰ ἐντὸς τοῦ στενοῦ λαιμοῦ ἀμφορέως ἢ εἰς τὸ παίξειν « μονὰ - ζυγά ». Minutis νεαρῶν, νέων. Aleā (ἀφαιρ.). Τούτων τὸ παίγνιον διεξήγετο διὰ τριῶν κύβων (tesserae, ζάρια), δόμοιών τὸ σχῆμα πρὸς τοὺς σημερινούς. Vitiō (δοτ. κατηγορ. = ως ἐλάττωμα). Afflictā valetudine (ἀφαιρ. ἀπόλ.). = κλονισθείσης (ἀπὸ τοῦ 14 μ.Χ.) τῆς ὑγείας (του). 'Η λέξις valetudo, ὅταν εἶναι μόνη της, δηλοῦ κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν mala valetudo = κακὴ ὑγεία. In Campaniam διὰ μέσου Καπρεῶν (νῦν Capri) καὶ Νεαπόλεως συνοδεύων μέχρι Βενεβέντου τὸν Τιβέριον, μέλλοντα νὰ ἀποπλεύσῃ ἐκ Βρινδησίου δι' Ἰλυρίαν. Remisso... (φ. remitto) animo (ἀφαιρ. ἀπόλ.). Genere. 'Ἐν Νεαπόλει παρέστη εἰς γυμνικούς ἀγῶνας πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τελεσθέντας. Supremo = ultimo. Speculo. Τὰ κάτοπτρα ἡσαν ἐστιλβωμένα μέταλλα (χαλκὸς ἢ ἄργυρος). Num... egisset ἐὰν εἶχε παίξει. Mimum τὸν μῖμον, τὴν κωμῳδίαν τῆς ζωῆς. Solitam clausulam τὴν συνήθη κατακλεῖδα. 'Ἐν τοῖς θεάτροις, δηλ. εἰς τὸ τέλος τῆς λατιν. κωμῳδίας, εἰς τῶν ὑποκριτῶν προεκάλει συνήθως τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν θεατῶν, καλῶν αὐτοὺς νὰ χειροκροτήσουν. Nolae (γεν. τοπ.) = ἐν Νώλη, ἡς λιμὴν ἦτο ἡ Πομπηΐα. 'Ἡ σορὸς τοῦ Αύγουστου μετεκομίσθη παρευθὺς εἰς Ῥώμην καὶ ἐτάφη ἐν τῷ Πεδίῳ τοῦ "Αρεως ἐντὸς οὐκογενειακοῦ Μαυσωλείου. 'Ἡ Σύγκλητος ἐψήφισε τὴν ἀποθέωσιν αὐτοῦ μετὰ ναοῦ καὶ θείων τιμῶν.

Φράσεις: Animi laxandi causā πρὸς ψυχαγωγίαν. In Campaniam concessit ἀπεσύρθη εἰς τὴν Καμπανίαν. Remisso ad otium animo nullo hilaritatis genere abstinuit παραιτηθεὶς τῶν ἀσχολιῶν του ἐπεδόθη εἰς πᾶν εἶδος διασκεδάσεως.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΛΕΞΙΑ ΟΓΙΟΝ

A

a, ab, πρόθ. ἀπό, ἐκ, ὑπὸ + γεν.
 ab - dīco, 1. καταθέτω. abdicare.
 se dictaturā παραπομψαι τῆς
 δικτυτωρ(ε)ίας.
 ab - dūco, xi, etum, ēre, 3. ἀπά-
 γω, ὁδηγῶ.
 ab - eo, ii, īre, ἀνώμ. ἀπέρχομαι,
 ἀπογωρῶ.
 ab - ieio (πρόφ. abjicio), ēci,
 iectum, ēre, 3. (ἀπορ)ρίπτω,
 ἀποβάλλω.
 ab - rumpo, rūpi, ruptum, ēre,
 3. ἀποσπῶ (βιαίως).
 abcīdo, cīdi, cīsum, ēre, 3. ἀ-
 ποκόπτω, ἀποτέμνω.
 ab - scindo, scīdi ,scissum, ēre,
 3. ἀποσγίζω, ἀποτέμνω, ἀπο-
 σπῶ, ἀπογωρίζω.
 ab - sens, iδ. absum.
 abs - tergēo, rsi, rsim, ēre, 2. ἀπο-
 μάσσω, (ἀπο) σπογγίζω, (σκου-
 πίζω).
 abs - tñnō, tinñi, tentum, ēre, 2.
 ἀπέχομαι τινος, (κρατῶ μακράν).
 absum, afūi, abesse, ἀνώμ. εἰ-
 μαι ἀπών, εἴμαι μακράν, ἀπέχω.

ac (οὐδέποτε πρὸ φωνήσυτος καὶ
 τοῦ h) ἵ atque, σύνδ. καὶ,
 καὶ δῆ.
 ac - cēdo. cessi, ccessum, ēre, 3.
 προστίθεμαι, προσέρχομαι.
 ac - cendo, cendi, censem, ēre,
 3. ἀνάπτω.
 ac - cīdo, cīdi,—, ēre, 3. προσπίπτω,
 συμβαίνω. Aliquid accedit συμ-
 βαίνει τι κακόν.
 ac - cīgo, nxi, netum, ēre, 3.
 (περι)χωνύμω.
 ac - cīo, cīvi καὶ cīi, cītum, īre,
 4. μετακάλω, προσκαλῶ.
 ac - cīrīo (ad καὶ capio), cēpi,
 ceptum, ēre, 3. ἐκλαμβάνω, λαμ-
 βάνω, ὑποδέχομαι.
 ac - clāmo, 1. ἐπιβοῶ, ἀναβοῶ.
 ac - curro, accurri καὶ accucurri,
 accusum, ēre, 3. προστρέχω.
 accūso, 1. κατηγορῶ.
 acer, acris, acre, δριμὺς, δένες,
 τολμηρός, παράτολμος.
 acīes, cīi, 0. παράταξις, μάχη, τά-
 ξις στρατιωτῶν εἰς μάχην τετα-
 γμένων, στρατός.
 acīriter, ἐπίρρ. δριμέως, δένεως.
 acus, ūs, 0. βελόνη.

- ad, πρόθ. μετ' αἰτ. πρός, εἰς, παρὰ (μὲν αἰτ.), πλησίον, μέχρι.
- ad - do, dīdi, dītum, ēre, 3. προσθέτω.
- ad - dūco, duxi, ductum, ēre, 3. προσάγω, παρορμῶ, παρακινῶ.
1. adēo, ἐπίρρ. τόσον, οὕτω.
2. ad - ēo, iī (καὶ i vi), ītum, īre, ἀνώμ. προσέρχομαι.
- ad - hībēo, būi, bītum, ēre 2. χρησιμοποιῶ, ἐπικαλοῦμαι.
- ad - icīo (πρόφ. adjicio), iēci, iectum, ēre, 3. προσθέτω.
- ad - ipiscor, adeptus sum, sci, 3. ἀποθ. ἐπιτυγχάνω, ἀποκτῶ.
- ad - līgo, 1. προσδένω.
- administro, 1. κυβερνῶ, (διαχειρίζομαι).
- admirabīlis, e, θαυμαστός.
- admiratīo, īnis, θ. θαυμασμός.
- ad - mīror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. θαυμάζω.
- admōdum, ἐπίρρ. μάλα, πάνυ, πολύ, λίαν admodum pauper, καθ' δλοκληρίαν πτωχός, πτωγότατος.
- ad - mōnēo, nūi, nītum, ēre, 2. ἀναμιμήσκω ὑπενθυμίζω, συμβουλεύω, παρανῶ, (συνιστῶ), διδάσκω, σημαίνω, εἰδοποιῶ.
- ad - mōnēo, mōnī, mōtum, ēre, 2, προσάγω, πλησιάζω ubera ori alieuius, τὸν μαστὸν (τοὺς μαστοὺς) εἰς τινα ἐπέχω (πλησιάζω), παρέχω εἰς τινα τὴν θηλὴν τοῦ μαστοῦ.
- adoptīo, īnis, θ. νίοθεσία, εἰσποίησις.
- ad - opto, 1. νίοθετῶ.
- ad - īro, 1. λατρεύω.
- ad - scribo, scripsi, scriptum, ēre, 3. ἐγγράφω.
- ad - sum, affūi, adesse, πάρειμι, παρίσταμαι.
- ad - sūmo, sumpsi, sumptum, ēre, 3. προσλαμβάνω.
- adulescens, ntis, ἡ. καὶ θ. νέος ἀνθρωπος, νεανίας, νεᾶνις.
- adultus (κυρίως μηγ. τοῦ adolesco) ἐπίθ. μεῖραξ, ὥριμος τὴν ἡλικίαν.
- ad - vēnīo, vēni, ventum, īre, 4. προσέρχομαι, φθάνω, προσεγγίζω.
- ad - vento, 1. ἔρχομαι, προσέρχομαι (συχνάκις).
- adventus, ūs, ἡ. ἄφιξις.
- adversor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. ἐναντιοῦμαι.
1. adversus, a, um, ἐναντίος.
 2. adversus πρόθ. μετ' αἰτ. πρός, ἐναντίον.
- ad - vōco, 1. προσκαλῶ (συνήγορον).
- ad - vōlo, 1. in + αἰτ. σπεύδω πρός τι.
- aedes, is, καὶ aedis, is, θ. ἐν τῷ ἐνικ. ἀριθμ. (δωμάτιον), ναός. Πληθ. aedes, ūum, οἶκος, οἰκία.
- aegre, ἐπίρρ. βαρέως, aegre ferro βαρέως φέρω, λυποῦμαι ἐγ-

καρδίως.
 aegritūdo, ūnis, 0. δυσθυμία, λύπη. aegritudo animi, χαλεπότης (δυσαρέσκεια) ψυχῆς.
 aegrōto, 1. ἀσθενῶ.
 aequālis e, ūsos, 2) οὐσ. (συν) - γλικιάτης, φύλος, δύμηλξ.
 aequus (πρόφ. aequus), a, um, ūsos, δύμηλός, δίκαιος.
 aerarium, ūi, οὐ. (δημόσιον) ταξιδίον.
 aes, aeris, οὐ. χαλκός. aes alienum τὸ χρέος.
 aestas, ātis, 0. θέρος.
 aestīmo, 1. τιμῶ, ἐκτιμῶ, (ὑπο) - λογίζω.
 aestīvus, a, um, θερινός.
 aetas, ātis, 0. ήλικιά.
 af - fero (ad - fero), attīli, allātum, afferre, ἀνάμ. φέρω, προσκομίζω. causam δικαιογοῦμαι.
 af - fīcio, affēci, affectum, ēre, 3. aliquem clade περιβάλλω τινὰ μεγάλη ἡττη (διὰ μεγάλης καταστροφῆς).
 af - flīgo, flixi, flictum, ēre, 3. καταβάλλω, κλονίζω. afflēta res ἀθήνα (κακῶς ἔχουσα) κατάστασις (τῶν πραγμάτων).
 age - dum, ἄγε δή, ἐμπρός.
 agellus, i, ἀ. μικρὸς ἀγρός, ἄγριδιον.
 ager, agri, ἀ. ἀγρός, χώρα.
 ag - gredīor, aggressus sum, aggrēdi, 3. ἀποθ. προσέργομαι, προσβάλλω.

agmen ūnis οὐ. στρατός (κυρίως ἐν πορείᾳ), ἡ στρατιωτικὴ πορεία.
 agnosco, ūnvi, nītum, ēre, 3. ἀναγνωρίζω.
 ago, ēgi, āctum, ēre, 3. ἄγω. agere consulem ὑποδύματι, παῖζω πρόσωπον ὑπάτου, φέρομαι ὡς ὑπατος (κάνω τὸν ὑπατὸν). mimum vitae τὸν μῖμον, παῖζω τὴν κωμῳδίαν τῆς ζωῆς. cum aliquo διαπραγματεύομαι, (κάμνω συμφωνίας μετά τίνος). agrarīus, a, um, ἐπίθ. ἀγροτικός, κληρουχικός, περὶ ἀγρῶν (περὶ γαιῶν). agricōla, ae, ἀ. γεωργός.
 aio (πρόφ. ajo) ἢ. ἐλλειπτ. λέγω, ait λέγει, εἶπε. (τίθεται παρενθετικῶς). ala, ae, 0. πτέρυξ.
 alacrītas, ātis, 0. προθυμία.
 alēa, ae, 0. κύβος.
 alīas, ἐπίρρ. ἀλλοτε, εἰς ἀλλην περίστασιν.
 alībi, ἐπίρρ. ἀλλαχοῦ, ἀλλαχοῦ γῆς, ἐν ἀλλῷ τινὶ τόπῳ, ἀλλοθι.
 aliēnus, a, um, ἀλλότριος, ξένος.
 alimentum, i, οὐ. τροφή.
 aliōquin καὶ aliōquī, ἐπίρρ. καὶ ἀλλως, ἀλλως δέ.
 aliquamđiu, ἐπίρρ. ἐπί τινα χρόνον, χρόνον τινά.
 aliquando, ἐπίρρ. ποτὲ (κάποτε), ἐνίστε.
 alīquis, qua, quid (- quod ἐπιθε-

- τικῶς) τίς, τί.
 alīquot, ἀντων. ἄκλ. τινές τινά.
 aliūs, alia, aliud, ἀντων. (γεν.
 alīus, δοτ. alī), ἄλλος, λοιπός.
 al - līgo, 1. (προσο)δένω, ἀναρτῶ.
 altarīa, ūm, οὐ. πληθ. ὁ βωμός.
 alter, ēra, ērum, ἀντων. ἐπιθ.
 (γεν. alterīus, δοτ. altēri) ὁ
 ἔτερος, δεύτερος, alter super
 alterun ὁ μὲν (πρῶτος) ἐπὶ¹
 τοῦ δὲ (τοῦ δευτέρου).
 altiuscūlus, a, um, διάγον τι ὅ-
 ψηλός.
 altus, a, um, ὅψηλός altum, i,
 οὐ. ἡ θάλασσα, τὸ πέλαγος.
 alvēus, i, ἀ. σκάφη. 2) πίναξ κυ-
 βευτικός.
 amans, ntis (μτχ. ἐπιθετικῶς),
 ἐρχοτής, φύλος.
 amb - ̄o, īvi (ἡ īi), ītum, īre, 4.
 ἀνώμ. περιπορεύομαι aliquem,
 περισάινω τινά, ἐπιδιώκω, ἐπι-
 ζητῶ νὰ τὸν ἀποκτήσω (νὰ τὸν
 κερδίσω).
 ambitō, ūnis, θ. φιλοδοξία.
 ambo, ae, o, ἀριθμ. ἐπίθ. ἀμφό-
 τεροι, αι, α.
 ambulatō, ūnis, θ. περίπατος.
 ambūlo, 1. περπατῶ.
 amīcus, i, ἀ. ὁ φίλος.
 a - mitto, mīsi, missum, ēre, 3.
 ἀποβάλλω (χάνω).
 amnis, is, ἀ. ποταμός.
 amo, 1. ἀγαπῶ.
 amor, oris, ἀ. ἀγάπη, ἔρως.
 a - mōnčo, mōni, mōlum, ēre, 2.
- ἀπομακρύνω.
 amplīus, ἐπίρρ. συγκρ. πλέον, πε-
 riσσότερον.
 amplus, a, um, ἐπίθ. ἐπιφανής,
 μεγαλοπρεπής.
 an, σύνδ. εἰ, ἄν, ἥ.
 angustiae, ārum, θ. πληθ. τὰ
 στενά.
 animadverto, rti, rsum, ēre, 3.
 παρατηρῶ· in aliquem, τιμω-
 ρῶ τινα.
 anīmus, i, ἀ. νοῦς, θυμός, θάρ-
 ρος, ψυχή.
 annōna, ae, θ. συγκομιδὴ τοῦ
 ἔτους, τὰ τρόφιμα, ἡ ἀκρίβεια
 τῶν τροφίμων.
 annus, i, ἀ. ἔτος, ἐνιαυτός.
 annūus, a, um, ἐπίθ. ἐνιαύσιος,
 ἐτήσιος.
 anser, ēris, ἀ. χήν.
 ante, πρόθ. πρό. 2) ἐπίρρ. πρό-
 τερον.
 antēā, ἐπίρρ. πρότερον.
 ante - cēdo, cessi, cessum, ēre,
 3. προγοῦμαι, προχωρῶ.
 ante - ēo, īi, —, īre, ἀνώμ. προ-
 πορεύομαι, προγοῦμαι.
 ante - pōno, posūi, posūtum, ēre,
 3. προτιμῶ, θέτω ἐν πρώτῃ
 μοίρᾳ.
 antēquam, ἐπίρρ. πρότερον, πρίν.
 anūlus, i, ἀ. δακτύλιος.
 anxīus, a, um, ἐπίθ. ἀνήσυχος
 εἰς ἀνησυχίαν (ἀδημονίαν) ἐμ-
 βάλλων, περίφροντις, ἀγωνιά-
 δης.

- aperīo, rūi, rtum, īre, 4. ἀνοίγω, φανερώνω.
- aperīē, ἐπίρρ. φανερῶς, δημοσίχ, ἀπεριφράστως (ζάστερα).
- ap - pārēo, ūi, —, īre, 2. φαίνομαι, γίνομαι φανερός, appāret (ἀπρόσ.) (κατα)φαίνεται, είναι φανερόν.
- appellatīo, ūnis, θ. προσηγορία, ὀνομασία.
- ap - pello, 1. προσαγορεύω, (ἐπ)ονομάζω, ἀποκαλῶ.
- ap - pendo, ndi, nsum, īre, 3. σταθμῶμαι, ζυγίζω.
- ap - pēto, ūvi, ītum, īre, 3. ἐπιθυμῶ, ἀγαπῶ ιδιαιτέρως, ὄρεγμαι, τρώγω.
- ap - plāudo, si, sum, īre, 3. ἐπιχροτῶ, χειροκροτῶ.
- ap - pōno, posūi, positum, īre, 3. παραθέτω, (θέτω ἐμπρός, σερβίρω).
- ap - prehendo, ndi, nsum, īre, 3. συλλαμβάνω (πιάνω).
- ap - propinquō, 1. πλησιάζω, προσεγγίζω.
- aptus, a, um, ἐπιτήδειος, ἀρμόδιος.
- apud, πρό. μετ' αἰτ. παρὰ + δοτ., πλησίον.
- aqua, ae, θ. ὕδωρ.
- ara, ae, θ. βωμός.
- arātrum, i οὐ. ἀροτρον.
- arbitrium, ūi, οὐ. κρίσις. ad arbitrium κατὰ τὸ δοκοῦν.
- arbītror, ātus sum, āri, 1. ἀ-

- ποθ. νομίζω.
- area, ae, θ. κιβώτιον.
- arcēo, eūi, —, īre, 2. (ἡπ)είργω, κωλύω.
- arcessō, ūvi, ītum, īre, 3. μεταπέμπομαι, μετακαλῶ.
- ardens, ntis, ἐπίθ. (μτχ. ardeo) καυστικός.
- ardeo, rsi, rsum, īre, 2. καίω.
- ardor, ūris, ἀ. ζέσις, ἐπιθυμία.
- arma, ūrum, οὐ. πληθ. ὅπλα.
- armātus, a, um, ὀπλισμένος, ἔνοπλος.
- armilla, ae, θ. ψέλιον, (περι)βραχιόνιον (βραχιόλι).
- armo, 1. (ἐξ)οπλίζω.
- aro, 1. ἀρῶ, ἀροτριῶ.
- ar - rīpīo, ripūi, reptum, īre, 3. ἀρπάζω, συλλαμβάνω.
- ars, rtis, θ. τέχνη, τέχνασμα, τρόπος.
- arte, ἐπίρρ. (= arcte στενῶς) βαθέως.
- artīflex, fīcis, ἀ. τεχνίτης, ἀρχιτέκτων.
- artūs, γεν. ūum, ἀ. πληθ. τὰ μέλη (τοῦ σώματος).
- arx, arcis, θ. ἀκρόπολις, φρούριον.
- as - cendo, ndi, nsum, īre, 3. ἀναβαίνω.
- a - spernor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. καταφρονῶ, περιφρονῶ, αἰσθάνομαι περιφρόνησιν
- assentatīo, ūnis, θ. κολακεία.
- as - sīdo, īdi, — īre 3. καθέζομαι, καταλαμβάνω τὴν ἔδραν,

as - surgo, surrexi, resurrectum,
ēre, 3. (ύπ)ανίσταμαι, (ἀναση-
κώνομαι).

asylūm, i, οὐ. ἄσυλον, ακαφυγή.
at, σύνδ. ἀλλά.
atque καὶ ac, σύνδ. καὶ.

attentē, ἐπίρρ. προσεκτικῶς, at-
tentius, συγχρ. πολὺ προσεκτι-
κῶς.

attonītus, a, um, ἐπίθ. (μτχ.
τοῦ attōn), ἔκπληκτος, ἐμ-
βρόντητος.

at - tōno, ūi, nītum, āre, 1. ακ-
ταπλήττω, ἔκπλήττω.

auctoritas, ātis, 0. κῦρος, αὐθεν-
τία, γνώμη.

audacīa, ae, 0. τόλμη.
áudēo, áusus sum, ēre, 2. ήμια-
ποθ. τολμῶ.

áudīo, īvi, ītum, īre, 4. ἀκούω.
áu - fero, abstūli, ablātum, aufer-

re, ἀνόρμ. ἀποκομίζω (παίρνω),
αἴρω, ἀφαιρῶ (σηκώνω).

au - fūgīo, aufūgi, —, ēre, 3. φεύ-
γω, δραπετεύω, ἀποχωρῶ.

áugēo, áuxi, áuctum, ēre, 2.
αὔξάνω.

áugur, ūris, ḡ. οἰωνωσκόπος.

auguriūm, ūi, οὐδ. οἰωνισμός.

augustus, a, um, σεβαστός.

aulaeum, i, οὐ., πληθ. aulaea,
ōrum, ἡ αὐλαῖα, τὸ παραπέτα-
σμα (κουρτῖνα).

aurātus, a, um, κεγρυσωμένος.

aurum, i, οὐ. γρυσός.

auspicīum, ūi, οὐ, οἰωνός, οἰω-

νισμός.

aut, σύνδ. ἢ. aut... aut ἢ... ἢ
καὶ... καὶ.

autem, συνδ. δέ.

auxiliūm ūi, οὐ. ἐπικουρία, βοή-
θεία.

avaritīa, ae, 0. ἀπληστία, φιλο-
κτημοσύνη, φιλοχρηματία.

avārus, a, um, πλεονέκτης, φιλο-
χρήματος.

avello, avelli (καὶ avulsi), avul-
sum, avellēre, 3. (ἀπο)τίλλω,
ἀποσπῶ.

aversor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
ἀποστρέφομαι (στρέφω τὴν κε-
φαλὴν μετὰ φρίκης).

a - verto, rti, rsum, ēre, 3. ἀπο-
τρέπω.

avīdus, a, um, ἐπιθυμητικός, ἀ-
πληστος.

avis, is, 0. πτηνόν.

avuncūlus, i, ḡ. θεῖος (ἐκ μη-
τρός). maior avuncūlus ἀδελ-
φὸς τῆς μάκμης.

avus, i, ḡ. πάππος.

B

barba, ae, 0. πώγων, γένετον.

barbārus, a, um, βάρβαρος, ξέ-
νος.

bellīcus, a, um, πολεμικός. Οὐσ.

bellīcum, i, οὐ. τὸ πολεμικὸν

(σῆμα). Ήδ. classicum.

bellūa, ae, 0. ἄγριον ζῆν (ἐλέ-

φας κ.τ.τ.) 2) ὁ ἀγροτικός.

bellum, i, οὐ. πόλεμος.
 benē, ἐπίρρ. εῦ, καλῶς.
 beneficiūm, ūi, οὐ. εὐεργεσία, χά-
 ρις.
 benevolentia, ae, θ. εὐμένεια, ἀ-
 γάπη.
 benign, ἐπίρρ. εὐμενῶς, γενναιο-
 δώρως.
 bis, ἐπίρρ. ἀριθμ. δίς.
 bonus, a, um, ἀγαθός, καλός,
 χρηστός. Οὖσ. bona, ōrum, οὐ.
 τὰ ἀγαθά, τὰ πλούτη, ἡ περι-
 ουσία. (συγκρ. ἐπίθ. melior,
 ūs, ὑπερθ. opfīmus).
 bōs, bōvis, ἀ. καὶ θ. βοῦς.
 brachium, ūi, οὐ. βραχίων.
 brevī, ἐπίρρ. ἐν βραχεῖ. (γρόγχο).

C

cado, cecīdi, —, ἔρε, 3. πίπτω,
 φονεύομαι, ἀποθνήσκω.
 caedes, is, θ. φόνος, σφαγή.
 caedo, caecīdi, caesum, ἔρε, 3.
 (κατα)κόπτω, φονεύω. virgis
 caedo μαστιγώω.
 caelum, i, οὐ. οὐρανός.
 caenum, i, οὐ. βόρβορος, τέλμα,
 ἥλιος.
 calceamentum, i, οὐ. ὑπόδημα.
 calvitium, ūi, οὐ. ἡ φαλακρότης.
 calvus, a, um, φαλακρός.
 Campānus, a, um, Καμπανός, τῆς
 Καμπανίας.
 campester, tris, tre, τοῦ πεδίου
 τοῦ "Αρεως.

candīdus, a, um, λευκός.
 capillus, i, ἀ. κόμη.
 capio, cepi, captum, ἔρε, 3.
 λαμβάνω, αἰγμαλωτίζω, κυρι-
 εύω.
 captīvus, a, um, αἰγμάλωτος.
 capto, 1. θηρεύω.
 caput, ūtis, οὐ. κεφαλή.
 carcer, ēris, ἀ. φυλακή, είρκη.
 carus, a, um, προσφιλής, ἀγα-
 πητός.
 cestellum, i, οὐ. φρούριον.
 castra, ōrum, οὐ. πληθ. τὸ στρα-
 τόπεδον.
 casus, ūs, ἀ. πτῶσις, δυστυχία,
 συμφορά, ἀτύχημα, θάνατος.
 catūlus, i, ἀ. σκύμνος, σκύλαξ.
 (τὸ μικρὸν ζώου). Εἴδω = λυ-
 κιδεὺς (λυκόπουλο).
 cáuda, ae, θ. οὐρά.
 cáusa, ae, θ. αἰτία, πρόφασις,
 δίκη. causam agere διαδικάζο-
 μαι. Ἀφαιρ. causā + γεν. ἔνε-
 κκα, γάριν.
 cáutus, a, um, προφυλακτικός,
 προσεκτικός.
 celer, celēris, celēre, ταχύς.
 celerītas, ātis, θ. ταχύτης.
 celerīter, ἐπίρρ. ταχέως, συγκρ.
 celerīus ταχύτερον.
 centum, ἀριθμ. ἐπίθ. ἄκλ. ἐκατόν.
 cerēbrum, i, οὐ. ἐγκέφαλος.
 cerno, crevi, crētum, ἔρε, 3.
 βλέπω, διαχρίνω, παρατηρῶ.
 certāmen, inis, οὐ. ἀγών, μάχη.
 certē, ἐπίρρ. βεβαίως.

- certus, a, um, βέβαιος.
 cervix, ūcis, θ. αὐχήν, (κεφαλή).
 cesso, 1. δικνῶ, βραδύνω, παύω.
 cetēri, ae, a, ἐπίθ. πληθ. ἄλλοι,
 λοιποί. Ούσ. οἱ λοιποί, οἱ ἄλλοι,
 cibus, i, ἀ. τροφή.
 cinis, ēris, ἀ. τέφρα, λείψανα.
 circā, πρόθ. μετ' αἰτ. καὶ ἐπίρρ.
 πέριξ, περί τι.
 circensis, e, ἵπποδρόμιος, τοῦ ἵππο-
 δρόμου ἢδ. ludus.
 circulus, i, ἀ. κύκλος.
 circum - ἄρο, 1. περιαροτριῶ, πε-
 ρικρῶ, (περιάγω διὰ τοῦ ἀρό-
 τρου αὐλακας).
 circum - do, dēdi, dātum, dāre,
 1. περιβάλλω, περικυλῶ.
 circum - fundo, fūdi, fūsum, ēre,
 3. κυκλῶ. multitudo circum-
 fusa περιεστηκός (περικεχυμέ-
 νο) πλῆθος.
 circum - sedēo, sēdi, sessum, ēre,
 2. περικάθημαι, περικυκλῶ, πο-
 λιορκῶ.
 circum - sistō, stēti, (καὶ σπαν.
 stīti), —, ēre, 3. καὶ
 circumsto, stēti, —, stāre, 1. περι-
 κυκλῶ, περιστοιχίζω.
 circus, i, ἀ. ἵπποδρομος.
 citerior, ūs, γεν. ūris, ὁ ἐνδό-
 τερος, ὁ ἐπὶ τάδε (πρὸς τὸ μέρος
 ἡμῶν).
 cīvīlis, e, (πολιτικός), ἐμφύλιος.
 civis, is, ἀ. καὶ 0. πολίτης, πολι-
 τις.
 ciuitas, ātis, 0. πόλις, πολιτεία.
- clādes, is, θ. ἡπτα, συμφορά, κα-
 ταστροφή.
 clam, ἐπίρρ. κρύφα, κρυφίως.
 clamito, 1. (θαμιστικὸν τοῦ clā-
 mo) (ἀνα)βοῶ, κρυγάζω.
 clangor, ūris, ἀ. ἥχος, πάταγος,
 κλαγγή (χηνός).
 clarus, a, um, λαμπρός, περιφα-
 νής.
 classēcum, i, οὐδ. ὁ ἥχος τῆς σάλ-
 πιγγος, πολεμικὸν σάλπισμα,
 διαταγὴ (διὰ σαλπίσματος δι-
 δομένη).
 classis, is, θ. στόλος.
 cláudo, cláusi, clásum, ēre, 3.
 κλείω.
 cláusula, ae, 0. ἡ κατακλείς, τὸ
 τέλος.
 clavus, i, ἀ. ἥλος (καρφί).
 clementer, ἐπίρρ. ἥπιως, ἐπιει-
 κῶς.
 clementīa, ae, 0. ἐπιείκεια, συμ-
 πάθεια.
 cocles, ūtis, ἀ. ὁ μονόφθαλμος.
 coepi (καὶ coeptus sum μετὰ
 ἀπριμφ. παθητ.), isse, δ. ἐλ-
 λειπτ. ἥρξάμην, ἥρχισα.
 coetus, ūs, ἀ. συνάθροισις.
 cogīto, 1. σκέπτομαι, διανοοῦ-
 μαι.
 cognatiō, ūnis, θ. συγγένεια.
 cognōmen ūnis, οὐ. ἐπώνυμον, ἐπω-
 νυμία.
 cognomīno, 1. ἐπονομάζω.
 co - gnosco, nōvi, nītum, ēre 3.
 μανθάνω, πληροφοροῦμαι, γι-

γνώσκω.

cōgo, cōēgi (πρόφ. cō - ēgi),
coactum, ēre, 3. συνάγω, ἀθροί-
ζω. 2) ἀναγκάζω.

cō - hībēo, ūi, ūtum, ēre, 2. συνέ-
χω, καλύω, ἀναχαιτίζω.

cōhors, rtis, θ. κοόρτης (τάγμα).
collēga, ae, ἡ. συνάρχων.

col - līgo, lēgi, lēctum, ēre, 3.
συλλέγω.

col - lōco, 1. τοποθετῶ. filiam ἀ-
ποκαθιστῶ (ὑπανδρεύω) τὴν
θυγατέρα.

col - lōquor, cūtus sum, collōqui,
3. ἀποθ. (συν) διαλέγομαι.

collum, colli, ou. τράχηλος, λαι-
μός.

colo, colui, cultum, ēre, 3. θε-
. ραπεύω, ἐπιμελοῦμαι, καλλι-
εργῶ.

colonīa, ae θ. ἀποικία, κληρου-
χία.

comes, ūtis, ἡ. καὶ θ. ὀπαδός, ἀ-
κόλουθος.

comītas, ātis, θ. εὐπροσηγορία.

comītium, ūi, ou. τὸ ἐν τῇ ὁμαλικῇ
ἀγορᾷ ἐκκλησιαστήριον, τὸ κο-
μίτιον.

comītor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
ἀκόλουθῶ, συνοδεύω.

com - mendo, 1. συνιστῶ.

comitto, mīsi, missum, ēre 3.
συνάπτω, ἐμπιστεύω, ἐπιτρέπω,
ἀνέχομαι. manibus (δοτ.) ali-
cuius μετ' ἐμπιστοσύνης εἰς χεῖ-
ράς τινος ἐπιτρέπω τι.

commōdus, a, um, κατάλληλος,
ἄνετος.

com - mōnēo, mōvi, mōtum, ēre,
2. (συγ) κινῶ. commoveor προ-
καλοῦμαι.

commūnis, e, κοινός.
com - mūto, 1. ἀνταλλάσσω, με-
ταβάλλω, ἀλλάσσω.

cōmo, cōmpsi, cōmptum, ēre,
3. καλλωπίζω, κτενίζω.

compār, pāris, ūsos, δίκαιος,
ὁρθός.

comparatīo, ūnis, θ. παρασκευή,
ἐπιζήτησις.

1. com - pello, 1. προσαγορεύω
προσφωνῶ, ἀποστρεφόμενος πρός
τινα λέγω.

2. com - pello, pūli, pulsum, ēre,
3. ἀναγκάζω.

com - pērīo, pēri, pertum, ūre,
4. μανθάνω (ἐξ ἀκοῆς).

com - plēo, ūvi, ūtum, ēre, 2.
πληρῶ.

complexus, ūs, ἡ. ἐναγκαλισμός.
comploratīo, ūnis, θ. ὀλοφυρμός.

complūres, ἡ. καὶ θ., complūra, ou.
(γεν. ūum) πολλοὶ (κάμποσοι).

compos, ūtis, (ἐπίθ. μονοκατάλη-
κτον), ἐγκρατής, κρατῶν τινος.

compos sum votorum ἔτυχον
τῶν εὐχῶν μου, αἱ εὐχαὶ μου
πᾶσαι ἐξεπληρώθησαν.

com - prehendo, ndi, nsum, ēre,
3. συλλαμβάνω.

com - pūto, 1. ὀριθμῶ, ἐκτιμῶ,
ὑπολογίζω (λογαριάζω).

con - cēdo, cessi, cessum, ἔτε 3.
ὑποχωρῶ, παραχωρῶ, ἐπιτρέπω.
Ardeam concessit εἰς Ἀρδέαν ἀπῆλθεν.

con - celēbro, 1. καθιστῶ τι γνωστόν, διαθρυλῶ, ἐγκωμιάζω.

concēdo, cēdi,—, ἔτε, 3. καταπίπτω, φονεύομαι.

concilīo, 1. συμφιλιῶ, συνδέω διὰ φιλικῶν δεσμῶν. pacem συνάπτω (ἐπιτυγχάνω) εἰρήνην.

con - clāmo, 1. ἀναβοῶ.

concordīa, ae, θ. δύμόνοια.

con- cupisco, īvi (-īi), ītum, ἔτε,
3. σφόδρα ἐπιθυμῶ, δρέγομαι.

con - curro, curri, cursum, ἔτε,
3. συρρέω, συντρέχω, σπεύδω
εἰς μάχην, συμπλέκομαι.

concurrus, ūs, ἀ. συρροή, συμπλοκή, σύρραξις.

condicīo, ōnis, θ. ὅρος, συμφωνία.

condītor, ōris, ἀ. κτίστης, ἰδρυτής, θεμελιώτης.

con - do, dīdi, dītum, ἔτε 3.
ἰδρύω, κτίζω.

con - dūco, duxi, ductum, ἔτε, 3.
μισθοῦμαι, λαμβάνω τι ἐπὶ ἐνοικίῳ.

confectus, a; um, ἐπίθ. (μτχ.)
conficio, καταπεπονημένος.

con - fēro, tūli, collātum, ferre,
(συν)εισφέρω.

confertus, a, um, ἐπίθ. (μτχ.)
confercio, πυκνός.

con - fīcio, fēci, fectum, ἔτε, 3.
ἐπιτελῶ, φέρω εἰς πέρας, κατα-

σκευάζω καταπονῶ, περατῶ.
dentes conficiunt cibum οἱ δόδόντες κατεργάζονται (μασῶσι) τὴν τροφήν.

con - fīgo, xi, xum, ἔτε, 3. διαπείρω (διαπερῶ), (δια)κεντῶ, διατρυπῶ.

confirmātus, a, um, ἐπίθ. (μτχ.)
confirmo) ἐσκληραγωγημένος,
θαρραλέος.

confirmo, 1. (ἐπι) βεβαιῶ.

con - fitēor, fessus sum, ēri, 2.
ἀποθ. δύμολογῶ.

con - flo, 1. (φυσῶ, ἐκριπτῶ).
aes alienum ὑπόγρεων ποιῶ τὴν περιουσίαν, συνάπτω χρέη.

con - flūo, uxi,—, ἔτε, 3. συρρέω.

con - fodīo, fōdi, fossum, ἔτε, 3.
διατρυπῶ, διαπερῶ.

con - fūgīo, fūgi,—, ἔτε, 3. καταφεύγω.

con - gēro, gessi, gestum, ἔτε,
3. συγκομιζω, συσσωρεύω.

con - gredīor, gressus sum, grēdi,
3. ἀποθ. (cum aliquo)
συμπλέκομαι.

con - grūo, ūi,—, ἔτε, 3. συμφωνῶ, συμβιβάζομαι.

con - īcīo (πρόφ. conjicīo), iēci,
iectum, ἔτε, 3. ρίπτω, βάλλω.

coniurāti, ōrum, οὐσ. πληθ. οἱ συνωμόται.

coniurātus, a, um, μτχ. δύμόσας.
con - iūro (πρόφ. conjūro), 1. κοι-

νὸν ὅρκον ποιοῦμαι, συνωμοτῶ.

conius (πρόφ. conjux), iūgis,

- ἀ. καὶ θ. ὁ, ἡ σύζυγος.
 conor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 προσπαθῶ, ἐπικειρῶ.
 con - salūto, 1. χαιρετίζω.
 con - scendo, ndi, nsum, ēre, 3.
 ἀναβάνω, ἐπιβαίνω, ἐπιβιβάζο-
 μαι.
 con - serībo, psi, ptum, ēre, 3.
 καταγράφω.
 consensus, ūs, ḍ. συνάνεσις, δ-
 μοφωνία, κοινὴ γνώμη, δόμοφρο-
 σύνη, σύμπνοια, ἀρμονία αἰσθη-
 μάτων.
 consentanēus, ·a, um, σύμφωνος,
 ἀνάλογος.
 con - sentio, nsi, nsum, īre, 4.
 συμφωνῶ, εἴμαι τῶν αὐτῶν φρο-
 νημάτων.
 con - sēquor, cūtus, sum, sēqui,
 3. ἀποθ. (ἐπ) ακολουθῶ.
 con - sēro, rūi, rtum, ēre, 3. συνά-
 πτω. manūs συμπλέκομαι (ἔρ-
 χομαι ἢ φθένω στὰ χέρια).
 con - servo, 1. φυλάττω, τηρῶ.
 considēro, 1. θεωρῶ.
 con - sīdo, sēdi, sessum, ēre, 3.
 κάθημαι.
 consiliūm, ūi, oū. βουλή, σκοπός,
 σκέψις, γνώμη, σχέδιον.
 con - sisto, stīti,—, ēre, 3. ἵσταμαι.
 consobrīnus, i, ḍ. ἐξάδελφος (πρῶ-
 τος).
 con - sōlor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 παρηγορῶ, παραμυθοῦμαι τινα.
 conspectus, ūs, ḍ. ὄψις, θέα.
 con - spīcio, spexi, spectum, ēre,
 3. βλέπω, ὄρῶ.
 conspicūs, a, um, ἀξιος λόγου
 ἀξιοσημείωτος, ἀξιοπαρατήρη-
 τος, περίβλεπτος.
 conspiratīo, ūnis, θ. συνωμοσία.
 conspīro, 1. συνωμοτῶ.
 constans, ntis, ἐπίθ. (μτχ. con-
 sto), σταθερός, ἀσφαλής.
 constanter, ἐπίρρ. ἐμμόνως, ἐπι-
 μόνως, σταθερῶς.
 constantīa, ae, θ. εὐστάθεια,
 σταθερότης, ἀποφασιστικότης.
 con - sterno, 1. ἐκπλήττω, κατα-
 πλήττω, ταράσσω, πτοῶ, ἐκ-
 φοβίζω.
 con - stitūo, ūi, ūtum, ēre, 3.
 ἴδρυω, ἵστημι (στήνω), ἀπο-
 φασίζω (ut...).
 constitūtum, i, oū. vitae τρόπος,
 γραμμὴ τοῦ βίου, ἀγωγή.
 con - sto, stīti,—, āre, 1. συνι-
 σταμαι. mihi consto σύμφωνος
 ἐμοὶ εἴμι. constat ὁμολογεῖται,
 θεωρεῖται βέβαιον.
 consul, ūlis, ḍ. ὄπατος.
 consulāris, e, ὑπατικός, χρημα-
 τίσις (διατελέσας, πρώην) ὄ-
 πατος.
 consulātus, ūs, ḍ. ὄπατεία.
 con - temno, tempsi, temptum,
 ēre, 3. καταφρονῶ, περιφρονῶ.
 contemptor, ūris, ḍ. καταφρονη-
 τής, (ὁ καταφρονῶν).
 cōn - tendo, ndi, ntum, ēre, 3.
 φιλονικῶ, ἐρίζω.
 contentīo, ūnis, θ. φιλονικία,

έρις, ἀγών, ἀντίστασις.
conticesco, ticūi,—, ēre, 3. (κατά)σιωπῶ.

continentīa, ae, θ. ἐγκράτεια.
con - tīnēo, tinūi, tentum, ēre, 2. περιέχω, περιλαμβάνω.
con - tingō, tīgi, tactum, ēre, 3. συμβαίνω.
continūus, a, um, συνεχής.
contīo, ūnis, θ. ἐκκλησία.
contrā, πρόθ. μετ' αἰτ. καὶ ἐπίρρ. ἔναντι, τούναντίον, ἐξ ἄλλου μέρους.
contrarīus, a, um, ἔναντίος.
con - tundo, tūdi, tū(n)sūm, ēre, 3. (κατα)συντρίβω, παραλύω.
conubium, ūi, ūd. ἐπιγαμία (συμπεθερίο), συνοικέσιον.
con - vēnīo, vēni, ventum, īre, 4. συνέρχομαι. convēnit inter eos συνεφάνησαν (συνεφωνήθη), ἐπῆλθεν (ἐπετεύχθη) συμφωνία μεταξύ των.
conversus, īd. convertō.
con - vertō, verti, versum, ēre, 3. στρέφω, μεταστρέφω, μετατρέπω. in me (αἰτ.) προσελκύω.
convivūm, ūi, ūd. δεῖπνον, συμπόσιον, ἑστίασις.
copīdse, ἐπίρρ. ἀφθόνως, δι' ἀφθόνων.
coquus (πρόφερε coquus), i, ἀ. μάγειρος.
cornū, ūs, ūd. κέρας, κέρατον.
corōna, ae, θ. στέφανος. sub corōnā vendēre ἀποκηρύττω (πω-

λῶ ἐν δημοπρασίᾳ, εἰς πλειστηριασμόν, π.χ. αἰχμάλωτον).
corōno, 1. στέφανο.
corpus, ūris, ūd. σῶμα.
cor - rīpō, rīpūi, reptum, ēre, 3 ὁρπάζω, καταλαμβάνω, προσβάλλω.
cor - rumpo, rūpi, ruptum, ēre, 3. φθείρω, καταστρέφω, ἀμαυρῶ.
creō, dīdi, dītum, ēre, 3. πιστεύω, ἔχω πεποίθησιν.
cremo, 1. καίω.
creo, 1. ἀναγορεύω, ἐκλέγω.
cresco, crēvi, crētum, ēre, 3. αὔξάνω, αὔξανομαι.
crimen, ūnis, ūd. ἔγκλημα, κατηγορία.
crinis, is, ἀ. κόμη, τρίχες.
cruciātus, ūs, ἀ. βάσανος, σωματική τιμωρία.
crudēlis, e, σκληρός, ωμός.
crudelītas, ātis, θ. σκληρότης, ωμότης, βάρβαρος πρᾶξις.
cruor, ūris, ἀ. αἷμα (ρέον ἐκ πληγῆς).
erūs, erūris, ūd. κνήμη.
cubicūlum, i, ūd. κοιτών, θάλαμος, δωμάτιον ὑπνου, (κρεβατοκάμαρα).
cūbo, cuhīi, cubītum, āre, 1. κατακεκλιμένος εἰμι, κατάκειμαι.
cūlās (πρόφ. cujas), ātis, ἐπίθ. ποδαπός, (ἐκ ποίας πατρίδος).
culcīta, ae, στρῶμα, στρωμνή.

culpa ae, θ. αἰτία, πταῖσμα, σφάλ-
μα.
cultus, ūs, ἀ. διακόσμησις, διά-
κοσμος.
cum, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. σύν, με-
τὰ (= μέ).
cum, σύνδ. μεθ' ὅριστ. καὶ ὑπὸτ.
ἀφοῦ, ὅτε, ὅπότε, ἐπειδή. cum
...tum καὶ... καὶ.
cunctatīo, ǒnis, θ. μέλησις, ἀνα-
βλητικότης, βραδύτης.
cunctor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
μέλλω, ὄκνω, βραδύνω.
cupidē, ἐπίρρ. ἐπιθυμητικῶς, (μὲ
λαχτάρα).
cupidītas, ǎtis, θ. ἐπιθυμία.
cupidus, a, um, ἐπιθυμητικός.
cupiō, īvi, (- ī), ītum, īre, 3.
ἐπιθυμῶ, ἐφίεμαι.
cūr, ἐπίρρ. διατί.
cura, ae, θ. φροντίς, μέριμνα, ἐ-
πιμέλεια.
curia, ae, θ. βουλευτήριον.
euro, 1. φροντίζω, ἐπιμελοῦμαι.
currus, ūs, ἀ. ἄρμα (θριάμβου).
cursus, ūs, ἀ. πορεία, τροχιά.
custodīa, ae, θ. φρουρά, φυλακή,
φύλακες (κουστωδία).

D

damno, 1. (κατα)δικάζω.
de, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ἀπό, ἐκ,
παρά, περὶ (καὶ γεν.).
debēo, būi, būtum, īre, 2. δ-

φείλω, ἔχω χρέη.
debilīto, 1. ἐξαντλῶ.
de - cēdo, cessi, ccessum, īre, 3.
ἀπέρχομαι, ἀποχωρῶ τῆς ζωῆς,
ἀποθνήσκω.
December, bris, ἀ. ὁ Δεκέμβριος
(μήν).
de - cerno, crēvi, crētum, īre, 3.
ἀποφασίζω, ψηφίζω.
decet, decūit, īre, 2. ἀπρόσ.
πρέπει.
decīmus, a, um, δέκατος.
de - cīp̄io, cēpi, ceptum, īre, 3.
ἀπατῶ.
de - clāro, 1. δηλῶ, φανερὸν ποιῶ.
de-crētum, i, o. ψήφισμα, δόγμα.
decus, ǒris, o. κόσμος, κόσμη-
μα.
decora, πληθ. τιμαί, ἀξιώ-
ματα.
de-do, dedīdi, dedītum, īre, 3.
με παραδίδω ἐμαυτόν, παρα-
δίδομαι.
de - dūco, xi, ctum, īre, 3. μετά-
γω, ὁδηγῶ, συνοδεύω, προπέμ-
πω.
de - fendo, ndi, nsum, īre, 3. ὕ-
περασπίζω.
de - fero, tūli, lātum, ferre, ἀνα-
φέρω, (ἀπό)κομίζω, φέρω, ἄγω.
de - fīcio, fēci, fectum, īre, 3. ἀ-
φίσταμαι, ἀποστατῶ, ἐξασθενῶ
(ἀδυνατίζω).
de - formītas, ǎtis, θ. δυσμορφία.
de - icīo (προφ. dejicīo), iēci, iec-
tum, īre, 3. καταρρίπτω, (κα-
ταρρημνίζω). ensem καθίημι.

- καταφέρω τὸ ξίφος.
 dein καὶ déinde, ἐπίρρ. εῖτα,
 ἔπειτα.
 déinceps, ἐπίρρ. (ἐφ) εξῆς.
 déinde, ἐπίρρ. ἐφεξῆς, ἔπειτα, με-
 τὰ τοῦτο.
 de - lecto, 1. εὐφραίνω.
 de - libero, 1. διασκέπτομαι.
 deliciae, ārum, 0. πληθ. χλιδή,
 ἡδυπάθεια, τρυφή.
 de - litesco, litūi —, ēre 3. (ἀπο) -
 κρύπτομαι.
 de - mīgro, 1. μετοικῶ.
 de - mitto, mīsi, missum, ēre, 3.
 καταπέμπω. me καταβιβάζω, τα-
 πεινώνω ἐμκυτόν.
 demum, ἐπίρρ. τέλος.
 dens, dentis, ḏ. δόδοις.
 de - nūdo, 1. (ἀπο) γυμνῶ.
 de - oscūlor, ātus sum, āri, 1.
 ἀπόθ. καταφιλῶ.
 de - pōno, posūi, posītum, ēre,
 3. καταπάνω, ἀποτίθημι, θέτω
 κατὰ γῆς.
 de - prēcor, ātus sum, āri 1. ἀ-
 ποθ. παρακαλῶ νὰ μὴ γίνη τι,
 ίκετεύω, παρακαλῶ.
 de - scendo, ndi, nsum, ēre, 3.
 καταβαίνω.
 de - seisco, scīvi, scītum, ēre, 3.
 ab aliquo, μεθίσταμαι τινος, ἐγ-
 καταλείπω τὸ κόμμα τινός.
 de - scrībo, psi, ptum, ēre, 3. δια-
 γράφω, χαράσσω.
 de - sēro, rūi, rtum, ēre, 3. κα-
 ταλείπω, ἐγκαταλείπω, ἔρημον
- καταλείπω.
 desiderīum, ūi, oū. πόθος.
 de - silīo, silūi, —, īre, 4. πηδῶ
 κάτω, κατέρχομαι.
 de - sisto, stīti, stītum, sistere,
 3. παύομαι.
 de - spondēo, spōndi, spōnsum,
 ēre, 2. μνηστεύω (μτχ. despōn-
 sus μεμνηστευμένος).
 de - sum, fūi, esse ἐλλείπω (ἔχω
 ἐλλειψιν).
 de - sūmo, mpsi, mptum, ēre, 3.
 λαμβάνω (παίρνω). mihi ἐκλέγω
 δι' ἐμαυτόν, ἀνάλαμβάνω.
 de - tēgo, xi, etum, ēre, 3. ἀπο-
 στεγάζω, (δὲν σκεπάζω), ἀπο-
 καλύπτω.
 de - terrēo, ūi, ītum, ēre, 2. ἐκ-
 φοβίζω, ἀποτρέπω.
 de - testor, ātus sum, āri, 1. ἀ-
 ποθ. ἀποκρούω μετὰ βδελυ-
 γμίας.
 de - trāho, xi, etum, ēre, 3. ἀπο-
 σπῶ, ἀφαιρῶ.
 de - recto, 1. ἀποποιοῦμαι.
 de - trimentum, i, oū. ζημία, βλά-
 βη.
 de - turbo, 1. καταρρίπτω, κατα-
 κρημάνιζω.
 deus, i, ḏ. θεός.
 de - verto, rtī, rsūm, ēre, 3. κα-
 ταλύω.
 de - vineo, vīci, victum, ēre, 3.
 κατανικῶ.
 de - vōnēo, vōvi, vōtum, ēre, 2.
 καθιερῶ. me ἀφοιοῦμαι, καθο-

στοῦματι.

dextra, ae, 0. (ἐνν. manus,) ἡ
δεξιὰ (χείρ).

diadēma, ātis, οὐ. διάδημα (βα-
σιλικόν).

dīco, xi, etum, ēre, 3. λέγω, ὄνο-
μάζω, διορίζω, ἀναγορεύω,
ἀγορεύω.

dictātor, ὄris, ἀ. δικτάτωρ.

dictatūra, ae, θ. δικαστωρ(ε)ία.

dictito, 1. συχνάκις λέγω, ἐπα-
ναλαμβάνω.

dictum, i, οὐ, λόγος, λέξις.

dies, ēi, ἀ. (καὶ θ.) ἡμέρα.

diffic̄ilis, e, δύσκολος, χαλεπός.

difficultas, atis, θ. δυσκολία, με-
γάλη ἀκρίβεια. annonae ἀκρί-
βεια (ἔλλειψις) τροφίμων.

dignitas, ātis, θ. ἀξίωμα.

dignus, a, um, ἀξιος.

diligentia, ae, θ. ἐπιμέλεια.

di - līgo, lēxi, lēctum, ēre, 3. ἀ-
γαπῶ.

di - mīco, 1. μάχομαι, ἀγωνίζομαι,
παλαίω.

de - mittō, mīsi, missum, ēre, 3.
(δια) πέμπω, ἀπολύω.

di - rīp̄io, ripūi, reptum, ēre, 3.
διαρπάζω.

di - rūo, rūi, rūtum, ēre, 3. κατα-
βάλλω, κατασκάπτω.

dis - cēdo, cessi, cessum, ēre, 3.
ἀπέρχομαι, ἀπογωρίζομαι.

disciplīna, ae, 0. πειθαρχία· πληθ.
μαθήματα, ἐπιστῆμαι (πρακτι-
καὶ καὶ φιλοσοφικαί).

discipūlus, i. ἀ. συμμαθητής.

disco, didīci, —, ēre, 3. μανθάνω.

discordia, ae, θ. διχόνοια.

discordo, 1. ab aliquo, διαφω-
νῶ πρός τινα, στασιάζω ἐναν-
τίον τινός.

discrīmen, īnis, οὐ. κίνδυνος.

dis - curro, curri, (ἢ cucurri),
cursum, ēre, 3. τρέχω τῇδε
κακεῖσε (ἐδῶ καὶ ἐκεῖ).

disertus, a, um, ἐπίθ. (κυρίως
μτχ. disero), εὔγλωττος, εύ-
φραδής.

dis - pōno, posūi, posūtum, ēre,
3. δικτιθημι, δικθέτω.

dis - pūto, 1. ἔξετάζω, ὅμιλο, συ-
ζητῶ. disputant inter se διε-
ρωτῶνται (συζητοῦν μεταξὺ^ν
των).

dissensio, ὄnis, θ. διαφωνία, δι-
χόνοια, διχογνωμία, διαφορὰ
γνώμης.

dis - sēro, rūi, rtum, ēre, 3. πρα-
γματεύομαι, διαλαμβάνω.

dissimīlis, e, ἀνόμοιος.

dis - simūlo, 2. προσποιοῦμαι (δὲν
ἔν εχω ὅπερ ἔχω), ἀποκρύπτω.

dis - sīpo, 1. διαρρίπτω, διαρπά-
ζω, διασπῶ, διασπαθίζω.

dis - suadēo, suāsi, suāsum. ēre,
2. ἀποτρέπω, καλύω, δὲν ἀφί-
νω, ἀποδοκιμάζω.

dis - tribūo, ūi, ūtum, ēre, 3. δια-
νέμω, κατανέμω.

dis - turbo, 1. ταράττω, κατα-
στρέφω.

- diū, ἐπίρρ. (ἐπὶ) πολὺν χρόνον, συγκρ. diutius, ὑπερθ. diutis-simē.
- diuturnītas, ātis, 0. (πολὺ) χρονι-ότης, μακρὰ διάρκεια.
- diuturnus, a, um, πολυχρόνιος, διαρκής, μακροχρόνιος.
- diversus, a, um, διάφορος, δια-φορετικός, ἀντίθετος.
- divīdo, vīsi, vīsum, ēre, 3. δι-αιρῶ.
- divinītūs, ἐπίρρ. θεόθεν, θείᾳ ἐμπνεύσεται.
- divitiae, ārum, 0. πληθ. πλοῦτος.
- do, dēdi, dādum, dāre, 1. δίδω. salutem alicui χαιρετίζω τινά.
- docēo, ūi, ctum, ēre, 2. διδά-σκω.
- doctor, ūris, ἀ. διδάσκων, διδά-σκαλος.
- doctrīna, ae, 0. διδασκαλία (μά-θημα διδασκάλου), ἀγωγή, παι-δευσις, μάθησις.
- doctus, a, um, ἐπίθ. (μετ. do-geo) πεπαιδευμένος.
- dolēo, lūi, —, ēre, 2. λυποῦμαι, ἀλγῶ.
- dolor, ūris, ἀ. λύπη, ἀλγος, ἀλ-γηδών.
- dolōse, ἐπίρρ. δολίως.
- domī, ἐπίρρ. 1) ἐν τῇ πατρίδι, οἶκοι. domi militiaeque (= in pace et in bello) ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ, 2) ἐν τῇ οἰκίᾳ.
- domum, ἐπίρρ. εἰς τὴν πατρίδα, οἰκαδε, εἰς τὴν οἰκίαν.
- dominatio, ūnis, θ. κυριαρχία, δε-σποτεία.
- domīnus, i, ἀ. κύριος, δεσπότης, κυρίαρχος.
- domo, ūi, ītum, īre, 1. δαμά-ζω.
- domus, ūis, 0. οἰκία, id. domi καὶ domum.
- donec, σύνδ. ἔως, ἔως ὅτου.
- dōno, 1. δωροῦμαι, δωρῶ.
- dōnum, i, οὐ. δῶρον.
- dormīo, ūi, ītum, īre, 4. κοι-μᾶμαι.
- dōs, dōtis, 0. προίξ.
- dotālis, e, προικῶς, γαμήλιος.
- dubito, 1. ἀμφιβάλω. non du-bito quin (καὶ ὑποτ.) πι-στεύω ὅτι... σαφῶς γνωρί-ζω ὅτι...
- dubium, ūi, οὐ. ἀμφιβολία. non dubium est quin (καὶ ὑποτ.) δὲν εἰναι ἀμφιβολον ὅτι, εἰναι φανερὸν (εἰναι βέ-βαιον) ὅτι.
- dūco, xi, ctum, ēre, 3. ἄγω, ὀδηγῶ, νομίζω, κρίνω. dūco vitam διάγω τὸν βίον.
- dum, σύνδ. ὅτε, ἐν ᾧ, ἔως ὅ-του...
- duo, ae, o, δύο.
- duodēcim, δώδεκα.
- durus, a, um, σκληρός.
- dux, ducis, ἀ. ἡγεμών, ἀρχη-γός, στρατηγός.

E

- ē, πρόθ. ἴδ. ex.
 ebur, ὄρις, οὐ. ἐλεφαντόδοντον.
 eburneus, a, um, ἐλεφάντινος.
 equis, ecquid (ἥπευ γεν.) τίς ;
 τί ; (τίς λοιπόν ;)
 e - dīco, xi, etum, ēre, 3, κηρύτ-
 τω, διακηρύττω, διατάσσω.
 edīco ne ἀπαγορεύω νά...
 edictum, i, οὐ. διάταγμα.
 edītus, a, um, ἐπίθ. (μτχ. τοῦ
 2. edo) ὑψηλός.
 1. ēdo, ēdi, ēsum, ēre, 3. ἐσθίω,
 τρώγω.
 2. edo, edīdi, edītum, ēre, 3. ἐκ-
 δίδω, ἐκφέρω, γεννῶ, (κάμνω νά
 ἀκούσῃ τις).
 educatīo, ūnis, θ. ἀνατροφή, ἀ-
 γωγή.
 educātor, ūris, ἀ. παιδαγωγός.
 1. e - dūco, 1. ἀνατρέφω.
 2. e - dūco, xi, etum, ēre, 3. ἐξά-
 γω, ὁδηγῶ ἔξω.
 ef - fēro, extūli, elātum, efferre,
 ἐκφέρω, κηδεύω.
 ef - fīcīo, fēci, fectum, ēre, 3. ἀ-
 περγάζομαι, καθιστῶ.
 ef - fundo, ūdi, ūsum, ēre, 3.
 ἔχω. aerarium διασπαθίζω, δια-
 σκορπίζω τὸ ταμεῖον (τὰ
 γρήματα τοῦ δημοσ. ταμείου).
 effundor, πλημμυρῶ (ζεχε-
 γίζω).
 egēnus, a, um, ἐνδεής, ἅπορος.
 ego, γεν. meī, δορτ. mihi κλπ.
- ἀντων. ἔγώ.
 egregīus, a, um, ἐξαίρετος, ἔ-
 ξοχος.
 e - languesco, langūi, —, ēre,
 3. ἀπομαρχίνομαι, χαλαροῦμαι
 (πέφτω).
 eleganter, ἐπίρρ. κομψώς, συγκρ.
 elegantius μετὰ μεγαλυτέρας
 διακρίσεως, καλύτερον, κομψό-
 τερον.
 elegantīa, ae, θ. χάρις, κομψό-
 της, γλαφυρία.
 elegantīus, ἐπίρρ. id. eleganter.
 elephantus, i, ἀ. ἐλέφας.
 eloquentīa, ae, θ εύφραδεια, εύ-
 γλωττία.
 eminēo, ūi, —, ēre, 2. προέχω,
 ἐξέχω.
 e - mitto, mīsi, missum, ēre, 3.
 ἐκπέμπω, ἀφίημι, ἀπολύω, ἀ-
 παλλάσσω.
 ēmo, ēmi, emptum, ēre, 3. ἀ-
 γοράζω.
 en, ἐπίρρ. ἵδού.
 enim, σύνδ. γάρ, διότι.
 e - nitēo, ūi, —, ēre, 2. ἐκλάμπω.
 e - nitesco, tūi, —, ēre, 3. ἐκλάμ-
 πω, διακρίνομαι.
 ensis, is, ἀ. ξίφος.
 1. eō, ἀφαιρ. ἐν. ἀντων. is, id.
 2. eō, ἐπίρρ. αύτοῦ, ἐκεῖσε, εἰς
 ἐκεῖνο τὸ μέρος. 2) εἰς τοῦτο,
 εἰς τοσοῦτον. 3) τόσῳ, τοσού-
 τῷ, (μετὰ συγκρ.) τόσον.
 3. eo, (īvi καὶ) ūi, ūtum, ūre, πο-
 ρεύομαι (ὑπάγω, πηγαίνω).

εργάμμα, ἄτις, οὐ. ἐπίγραμμα, (ποιημάτιον μικρόν).

ερύλαι, ἄρυμ, θ. εὐωχία, ἐστίασις, αἱ ἀπολαύσεις.

ερύλοι, ἄτυ sum, ἄρι, 1. ἀποθ. εὐωχοῦματι, ἐστιῶματι.

equester (σπαν. equestris), tris, tre, ἵππικός.

equitātus, ūs, ἀ. ἵππικόν, ἵππεύς, ἵππευσις.

equīto, 1. ἵππεύω.

equus (πρόφερε eqvus), i, ἀ. ἵππος.

ergā, πρόθ. μετ' αἰτ. πρὸς (καὶ αἰτ.).

ergo, σύνδ. ἄρα, δθεν.

e - rīp̄o, eripūi, eruptum, ēre, 3. ἔξαρπάζω.

e - rūd̄o, īvi, ītum, īre, 4. (ἐκ)- παιδεύω.

e - rumpo, rūpi, ruptum, ēre, 3. ἔκρήγνυμι, ἔκρήγνυμαι.

e - rūo, erūi, erūtum, ēre 3. ἔξορύσσω.

esse, ἴδ. sum.

et, σύνδ. καὶ.

etiam, σύνδ. προσέτι, ἀκόμη.

etiamsi (καὶ etiam si) σύνδ. καὶ ἀν ἀκόμη.

etsi, σύνδ. εἰ καὶ.

e - vādo, evāsi, evāsum, ēre, 3. ἔκβαίνω, ἔξέρχομαι.

e - vēn̄io, evēni, eventum, īre, 4. ἀποβαίνω, συμβαίνω.

e - ventus, ūs, ἀ. ἔκβασις, ἔξοδος. e - verto, rti, rsum, ēre 3. ἀνα-

τρέπω, καταστρέφω, καθαρῶ, κατεδαφίζω.

ex, πρόθ. ἐκ ἐξ, ἀπό.

ex - acerbo, 1. πικραίνω (πλήρως)

ex - āctor, ὅρις, ἀ. ἐκτελεστής.

ex - anīmis, e, νεκρός.

ex - ardesco, rsi, rsum, ēre 3. ἀνάπτω, ἔξαπτω, ἐκκαίω, ἔκρήγνυμαι.

ex - celsus, a, um, ἐπίθ. (μτγ. excello), ὑψηλός.

ex - eidium, ii, οὐ. καταστροφή, κατάρρευσις.

ex - cīo, cīvi, (καὶ ii), cītum, īre, 4. (ἔξ) εγείρω.

ex - cīrīo, cēpī, ceptum, ēre, 3. δέχομαι, διαδέχομαι, ἀκούω.

ex - cīto, 1. ἔξεγείρω, παρορμῶ.

ex - clāmo, 1. ἀναβοῶ.

ex - cōlo, colūi, cultum, ēre, 3. ἔξωρατζω.

ex - cusatīo, ūnis, θ. δικαιολογία, ἀπολογία.

ex - cūso, 1. ἀπολογοῦμαι.

ex - cūt̄o, cussi, cussum, ēre, 3. ἔκτινάσσω, καταβάλλω, σφάλλω τινὰ (τὸν κάμνω νὰ πέσῃ).

ex - emplum, i, οὐ. παράδειγμα.

exemptus, ἴδ. exīmo.

ex - ēo, exīi, exītum, īre, ἔξέρχομαι.

exercēo, cūi, cītum, ēre, 2. ἀσκῶ, γυμνάζω.

exercitatīo, ūnis, 0. ἀσκησις.

exercītus, ūs, ἀ. στρατός, στράτευμα.

ex - hībēo, būi, bītum, ēre, 2.
 έπιδεικνύω, παρέχω.

exīgo, exēgi, exāctum, ēre, 3.
 διάγω.

exīguus, a, um, βραχύς, μικρός.

eximīus, a, um, ἔξαιρετος.

exīmo, exēmi, exemptum, ēre,
 3. ἔξαιρω, ἀφαιρῶ.

existīmo, 1. νομίζω.

exitūs, ūs, ἀ. ἔξοδος (ἐκ τοῦ βίου),
 τὸ τέλος.

exordīum, ūi, oū. ἀρχή, προέλευ-
 σις.

exorīor, exortus sum, īri, 4.
 ἀποθ. ἐγέιρομαι, ἐκρήγνυμαι.

ex - pello, pūli, pulsūm, ēre, 3.
 ἔξωθῶ, ἐκβάλλω.

expergiscor, experrectus sum,
 expergisci, 3. ἀποθ. ἀφυπνίζο-
 μαι.

ex-perīor, expertus sum, īri, 4.
 ἀποθ. δοκιμάζω, πειρῶμαι.

ex-pēto, īvi, ītum, ēre, 3. (ἐπι-
 μόνως) ζητῶ.

ex-pōno, posūi, posītum, ēre 3.
 ἐλθέτω, διηγοῦμαι.

ex-positiō, ūnis, θ. ἔκθεσις.

ex-pugno, 1. καταπολεμῶ, ἐκπο-
 λιορχῶ, (κυριεύω διὰ πολιορ-
 κίας).

ex-quīro, quisīvi, quisītum, ēre,
 3. ἔκζητω.

ex-sēcor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 καταρρῆμαι.

ex-sequiae, ārum, θ. πληθ. κη-
 δεῖx, ἐκφορά.

exsillīum, ūi, oū. ἔξορία.

ex-solvo, solvi, solūtum, ēre, 3.
 ἀποτίνω, πλητώνω.

ex-specto, 1. ἀναμένω, περιμένω,
 προσδοκῶ, ἐλπίζω νά...

ex-spīro, 1. ἐκπνέω.

ex-stinguo, nxi, netum, ēre, 3.
 (ἀποσβεννύω). extinguor ἀ-
 ποθνήσκω.

ex-sto,—, — āre, 1. ὑπάρχω.

ex-strūo, xi, etum, ēre, 3. κα-
 τασκευάζω.

ex-templo, ἐπίρρ. παρευθύς, πα-
 ραχρῆμα.

ex-terreo, ūi, ūtum, ēre, 3. ἐκ-
 πλήττω, ἐκφοβίζω.

extērus, a, um, ὁ ἔξω, ξένος.

extra, ἐπίρρ. καὶ πρόθ. μετ' αἰτ.
 ἔξω, ἐκτός.

extrāho, xi, etum, ēre, 3. ἔξελ-
 κυω (σύρω ἔξω), ἔξαγω, ἔκκο-
 μίζω.

extrēmus, a, um, ἔσχατος.

exūo, ūi, ūtum, ēre, 3. ἀποδύο-
 μαι. patrem τὸν πατέρα ἀπο-
 δύομαι, ἀποβάλλω τὴν πατρι-
 κήν ιδιότητα (καταπνίγω τὰ
 πατρικὰ αἰσθήματά μου).

F

fabūla, ae, 0. μῦθος.

facetīae, ārum, θ. πληθ. ἀστειό-
 τητες, εὐρυολογήματα.

- facētus, a, um, εὐτράπελος, ἀ-
στεῖος.
- facīlis, e, εύκολος. facile, ἐπίρρ.
εύκόλως.
- facīnus, ὄρις, οὐ. ἔργον (καλὸν ή
κακόν), κακούργημα.
- facīo, fēci, factum, ἔρε, 3. ποιῶ,
κάμνω, ἀναγορεύω. facio aliquem
tanti, πολὺ ἐκτιμῶ τινα.
- factus, a, um, (μτχ. fio), πεποιη-
μένος, κατειργασμένος.
- facultas, ἄτις, 0. εὐκαιρία, εύκο-
λια, δεξιότης, χάρισμα.
- facundus a, um, εὐφραδής, εύ-
γλωττος.
- fama, ae, 0. φήμη.
- fames, is, 0. πεῖνα.
- familīa, ae, 0. οἰκογένεια, οἰκέται,
οἶκος.
- familiārītas, tātis, 0. οἰκειότης,
φιλία.
- fascis, is, ἀ. ῥάβδος. πληθ. fas-
ces, δέσμη ῥάβδων, αἱ ῥάβδοι
(τῶν lictores).
- fatīgo, 1. καταπονῶ.
- fatisco, ἔρε, 3. καταπονοῦμαι. κα-
τατρύχομαι, ἀπαυδῶ (κουρά-
ζομαι).
- fatūm, i, οὐ. πεπρωμένον μοῖρα.
- favō, fāvi, —, ἔρε, 2. εὔνοος.
- favor, ὄρις, ἀ. εὔνοια.
- fax, facis, 0. δάκ.
- felicītas, ἄτις, 0. εὐτυχία.
- félix, īcis, εὐτυχής.
- femīna, ae, 0. γυνή.
- fere, ἐπίρρ. σχεδόν.
- ferio, —, —, ἔρε, 4. πλήττω,
κτυπῶ.
- fēro, tūli, lātum, ferre, ἀνώμ. φέρω,
ἀνέχομαι. ferre legem ad po-
pulum, εἰσφέρω, προτείνω νό-
μον εἰς τὸ δῆμον. fero fructūs
ex aliqua re, ἀποκομίζω ὡφέ-
λειαν ἐκ τινος πράγματος. aeg-
re fero βαρέως φέρω, (δυσ-
ανασχετῶ). moleste fero ὑπερ-
λυποῦμαι, λυποῦμαι πάρα πολὺ,
fertur ἀναφέρεται. λέγεται, (λέ-
γουν).
- ferox, ὁρίς, ἄγριος, ὡμός, ὑπερή-
φανος, ἀγέρωχος, πολεμικός.
- ferreus, a, um, σιδηροῦς.
- ferrum, i, οὐ. σιδηρος, τὰ ὅπλα,
τὸ ξίφος.
- fessus, a, um, ἐπίθ. κεκυηκώς,
καταπεπονημένος, καταβεβλη-
μένος.
- festīno, 1. σπεύδω.
- festus, a, um, ἔορταστικός, ἔορ-
τάσιμος.
- ficus, ūs ή i, 0. συκῆ, σῦκον
- fidelīter, ἐπίρρ. πιστῶς.
- fides, ēi, 0. πίστις, ἡ καλὴ πί-
στις, τιμή.
- filīa, ae, 0. θυγάτηρ.
- filīus, ūi, ἀ. υἱός.
- finis, is, ἀ. τέρμα, τέλος, ὅριον.
πληθ. ὅρια γώρας, γώρα.
- finitīmus, a, um, γείτων, ὅμορος.
- fīo, factus sum, fiēri, 3. γίγνομαι.
- flagīto, 1. ἀποκτῶ ἐπιμόνως, ἐπι-
ζητῶ.

- fllecto, xi, etum, ἔρε, 3. κάμπτω,
μεταστρέφω.
- flēo, ἔνι, ētum, ἔρε, 2. θρηνῶ,
χλαίω.
- florēo, rūi,—, ἔρε, 2. ἀνθῶ, ἀκ-
μάζω.
- fluctus, ūs, ἀ. κῦμα.
- flumen, ūnis, οὐ. ποταμός, ροή,
ρεῦμα.
- fluvius, ūi, ἀ. ποταμός, ρεῦμα.
- focēlus, i. ἀ. ἐστία, πυρά, πύ-
ρωνος, ἐσχάρα.
- foedus, ēris, οὐ. συνθήκη, συμ-
φωνία.
- folliculus, i, ἀ. ὁ θύλακος, (μπαλ-
λόνι ἐκ δέρματος).
- forās, ἐπίρρ. ἔξω.
- fore, ἀπαρεμφ. μέλλ. τοῦ ἀνωμ.
ὅ. sum.
- foret, παρατ. ὑποτακτ. = esset. Id.
sum.
- fores, ūum, θ. πληθ. θύρα.
- forma, ae, θ. μορφή, κάλλος,
σγῆμα (γεωμετρικόν).
- fortasse, fortassis, ἐπίρρ. ισως.
- forte, ἐπίρρ. κατὰ τύχην, τυχίως.
- fortis, e, ἀνδρεῖος, ισχυρός, δυ-
νατός.
- fortissimē, (ὑπερθ. τοῦ fortiter)
ἐπίρρ. ἀνδρειότατα, γενναιό-
τατα.
- fortiter, ἐπίρρ. γενναίως, ἀνδρείως,
ισχυρῶς.
- fortūna, ae, θ. ἡ τύχη, πληθ. τὰ
ἀγκαθά.
- forum, i, οὐ. ἀγορά.
- frango, frēgi, fractum, ἔρε, 3.
θραύω, ἔργνυμι.
- frater, fratris, ἀ. ἀδελφός.
- frequens, ntis, ἐπίθ. συχνός, ἀ-
θρόος.
- fretus, a, um, πεποιθώς, θαρρῶν,
ἔχων ἐμπιστοσύνην.
- fructus, ūs, ἀ. καρπός, ὀφέλεια.
- frumentarīus, a, um, τοῦ σίτου,
σιτικός. lex frumentaria ὁ περὶ
σίτου νόμος.
- frumentum, i, οὐ. σῖτος.
- frustrā, ἐπίρρ. μάτην.
- fuga, ae, θ. φυγή.
- fūgīo, fūgi,—, ἔρε, 3. φεύγω,
καταφεύγω.
- fūgo, 1. τρέπω εἰς φυγήν.
- fulgēo, lsi, —, ἔρε, 2. (ἀπ)αστρά-
πτω, λάμπω.
- fumo, 1. καπνίζω.
- fundo, fūdi, fūsum, ἔρε, 3. χέω,
καταβάλλω, γινώ.
- fundus, i, ἀ. ἀγρὸς (χωράφι),
κατῆμα.
- funēbris, e, νεκρικός.
- fungor, functus sum, fungi, 3.
ἀποθ. ἐπιτελῶ, ἐκτελῶ.
- furor, ūris, ἀ. μανία, φλογερὸν
πάθος.

G

- galēa, ae, θ. κράνος, περικεφα-
λαία.
- gáudium, ūi, οὐσ. γαρά, χαίρει-
σις.

gaza, ae, θ. (λ. περσική), γάζα,
οἱ Θησαυροὶ (τῶν Μακεδόνων
βασιλέων, χρήματα, κοσμήματα
κ.τ.τ.).

gemīnus, a, um, διπλοῦς, δι-
πρόσωπος, δίδυμος.

gener, čeri, ἀ. γαμβρός.

gens, ntis, θ. γένος, γενεά, φῦ-
λον, λαός, ēθνος.

genū, ūs, οὐ. γόνυ.

génus, čris, οὐ. γένος, γενεά.

gěro, gessi, gestum, ěre, 3. φέ-
ρω, φορῶ. se gerere, συμπερι-
φέρομαι. prae se gerere προ-
βάλλομαι, ἐπιδεικνύω.

gladīus, ūi, ἀ. ἔριος.

glorīa, ae, θ. δόξα.

glorīor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
καύχωμαι, ὑπερηφανεύομαι.

gloriōsus, a, um, ēndoxos.

graphīum, ūi, οὐ. γραφίς, μικρὰ
γραφίς.

gratīa, ae, θ. χάρις, συμφιλίωσις,
εὔνοια. alicuius gratiā (ἀφαιρ.)
χάριν τινός. tuā gratiā πρὸς
χάριν σου. gratias agere χά-
ριτας λέγειν, ἐκφράζω τὴν εὐ-
γνωμοσύνην μου.

gratūlor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
συγχαίρω.

gratus, a, um, εὐχάριστος, εὐά-
ρεστος, εὐγνώμων.

gravis, e, βαρύς, (σκληρός), σο-
βαρός. συγκρτ. -ior, οὐ. -ius
(γεν. ūoris). ὑπερθ. gravissi-
mus.

gravītas, ātis, θ. βαρύτης, σο-
βαρότης.

gravīter, ἐπίρρ. βαρέως, τρα-
χέως, σοβαρῶς, ἐμβριθῶς.

gremīum, ūi οὐ. κόλπος, γόνατα.
μτφρ. ἐπίβλεψις, ἐπιμέλεια.

grex, gregis, ἀ. ἄγέλη, πλῆθος.

H

haběo, būi, bětum, ēre, 2. ēχω.
haběor, θεωροῦμαι, νομίζομαι,
γίγνομαι.

habitatīo, ūnis, θ. διαμονή, κα-
τοικία.

haběto, 1. κατοικῶ.

hamus, i, ἀ. ἄγκιστρον (τοῦ ἀ-
λιέως).

haud, ἐπίρρ. οὐ, οὐκ, οὐχί, ὅχι.
herī, ἐπίρρ. χθές.

hic, haec, hoc, οὗτος, (γεν. ἐν
huius, δοτ. huic).

hiems, čmis, θ. χειμών.

hilarītas, ātis, θ. διασκέδασις.

hinc, ἐπίρρ. ἐντεῦθεν. hinc - hinc,
ἐνθεν - ἐνθεν.

hirundo, ūnis, θ. χελιδών.

hodīē, ἐπίρρ. σήμερον.

homo, ūnis, ἀ. ἄνθρωπος.

honestas, ātis, θ. τιμιότης, χρη-
στότης.

honestus, a, um, tímios, ἔντιμος.

honor, ūris, ἀ. τιμή, ἀξίωμα. Ho-
nor ἡ Honōs, γεν. ūris, ἀ.
θεὸς (προστάτης) τῆς τιμῆς.

honorificē, ἐπίρρ. τιμητικῶς,
ἐντίμως.

hora, ae, 0. ὥρα.

horrēo, ūi, —, ēre, 2. φρίσσω, ὡρ-
ρωδῶ.

horrendus, a, um, φρικτός, φο-
βερός.

horror, ὄρις, ἀ. φρίκη, τρόμος.

hortor, ἄτυ sum, ἄτι, 1. ἀπόθ.
προτρέπω, παρακινῶ, συμβου-
λεύω.

hospes, ūis, ἀ. ὁ ξένος, ὁ φίλος
(ἐκ φιλοξενίας).

(hospītus, a, um, ξένος). hospī-
ta, ae, 0. ἡ ξενιζομένη, ἡ φιλο-
ξενουμένη (κυρίχ).

hostis, is, ἔχθρος, ἔχθρικός, πο-
λέμιος.

humanītas, ἄτις, 0. ἀνθρωπι-
σμός, μόρφωσις, ἡ ἐγκύκλιος παι-
δεία, τὰ ἐγκύκλια μαθήματα.

humānus, a, um, ἀνθρώπινος, φι-
λάνθρωπος.

humēri, iδ. umēri.

humēlis, e, ταπεινός, χσημος.

I

ī, προστακτ. τοῦ ὁ. eo (πορεύομαι).
iacēo (πρόφ. jaceō), cui,—, ēre,
2. κατάκειμαι, κεῖμαι.

iacto, 1. καυχᾶμαι.

iam (πρόφ. jam), ἐπίρρ. ἤδη,
iamdīu ἢ iam diu πολὺν ἤδη
χρόνον.

ianūa (πρόφ. janūa), ae, 0. θύ-
ρα, πύλη.

ibi, ἐπίρρ. αὐτοῦ, ἐνταῦθα, ἐκεῖ.
(icē καὶ icio), īci, ictum, ēre, 3.

βάλλω. foedus icere συνθήκην
ποιεῖσθαι, κλείω συνθήκην, συμ-
φωνῶ.

ictus, ūs, ἀ. κτύπημα, πλῆγμα.

īdem, eādem, īdem (γεν. eius-
dem, δοτ. eīdem), ὁ αὐτός.

identīdem, ἐπίρρ. αὗθις καὶ αῦ-
θις, ἐπανειλημένως, συγχῶς.

idēo, ἐπίρρ. διὰ τοῦτο, τούτου ἔνε-
κκ. idēo quod διὰ τοῦτο ὅτι
idūs, ūum, πληθ. 0. αἱ εἰδοί.

igītūr, σύνδ. λοιπόν.

ignārus, a, um, ἀγνοῶν.

ignis, is, ἀ. πῦρ.

ignōro, 1. ἀγνοῶ.

ignōsco, nōvi, nōtum, ēre, 3.
συγγιγνώσκω, συγχωρῶ.

ignōtus, a, um, ἀγνωστος.

ille, illa, illud (γεν. illīus, δοτ.
illi), ἐκεῖνος.

illie, ἐπίρρ. ἐκεῖ.

illīco, ἐπίρρ. παρευθύς, παρα-
χρῆμα.

illistris, e, ἔνδοξος.

imāgo, ūis, 0. εἰκών, χγαλμα.

imbecillus, a, um, ἀδύνατος, ἀσθε-
νικός.

imbellis, e, ἀπόλεμος, δειλός.

imber, bris, ἀ. ὅμβρος, θετός,
βροχή.

imitātio, ūnis, 0. μίμησις.

immatūrus, a, um, χκαιρος, ἀ-

- τοπος.
 immīnēō, ēre, 2. ἐπικρέμαμαι, δε-
 σπόζω, ἐπαπειλῶ.
 im - mitto, mīsi, missum, ēre,
 3. εἰσπέμπω. me immitto ρί-
 πτομαι, εἰσβάλλω.
 immo, καὶ īmo, ἐπίρρ. βεβαίως,
 ἀλλ' ὅμως.
 immōtus, a, um, ἀκίνητος.
 impār, ḡris, ἄνισος.
 imperātor, ḡris, ἀ. ἀρχηγός, στρα-
 τηγός.
 imperīum, ūi, oū. ἀρχή, ἔξουσία,
 . διαταγή, Κράτος.
 impēro, 1. ἐπιτάσσω, διατάσσω.
 impētro, 1. κατορθῶ, ἐπιτυγ-
 γάνω.
 impētus, ūs, ἀ. ἔφοδος, ὁρμή,
 ἔφεσις.
 impīē, ἐπίρρ. ἀσεβῶς, ἐγκλημα-
 τικῶς.
 impīger, gra, grum, χοκνος.
 impīus, a, um, ἀσεβής.
 implōro, 1. ἐπικαλοῦμαι, īxetēw.
 impōno, posūi, posītum, ēre, 3.
 ἐμβάλλω, ἐπιτίθημι, ἐπιβάλλω,
 θέτω τέρμα, εἰσβιβάζω.
 imprīmis, ἐπίρρ. ἐν τοῖς πρώ-
 τοις, μάλιστα.
 improviſus, a, um, ἀπροσδόκη-
 τος, ἀπρόβλεπτος. ex impro-
 viſo ἐξ ἀπροσδοκήτου, ἐξα-
 φνῆς.
 in, προθ. 1) μετ' αἰτ. πρός, κατά,
 ἀπέναντι τινός. 2) μετ' ἀφικρ.
 ἐν, ἐπι.
- inaestimabīlis, e, ἀνεκτίμητος, ἀ-
 σύγκριτος, ἐκτὸς συγκρίσεως.
 inaudītus, a, um, ἀνήκουστος.
 in - cēdo, cessi, cessum, ēre, 3.
 χωρῶ, προβαίνω.
 in - cīto, 1. παροτρύνω.
 in - clāmo, 1. alieui διὰ κραυγῶν
 λέγω εἰς τινα (φωνάζω), καλῶ
 τινα διὰ κραυγῶν νά...
 in - clīno, 1. (ἀντὶ me inclino)
 ἐγκλίνω (κλίνω πρὸς φυγήν),
 ὑπογωρῶ.
 inelītus, a, um, ὀνομαστός, ἔν-
 δοξος.
 in - clūdo, clūsi, clūsum, ēre, 3.
 ἐγκλείω.
 in - cōla, ae, ἀ. κάτωκος.
 incolūmis, e, ἀβλαβής, σῶος.
 in - constantīa, ae, 0. ἀστάθεια,
 τὸ εὐμετάβολον.
 inconsultē, ἐπίρρ. ἀλογίστως, ἀ-
 περισκέπτως.
 incredibīlis, e, ἀπίστευτος.
 in - crēpo, ūi, ītum, īre, 1. (xro-
 tῶ), ἐπιπλήττω, ἐπιτιμῶ, ψέγω.
 inde, ἐπίρρ. ἐκεῖθεν, ἔνεκα τού-
 του.
 1. indīco, 1. δηλῶ.
 2. in - dīco, xi, etum, ēre, 3. κη-
 ρύττω.
 indignatīo, ūnis, 0. ἀγνακτησίς.
 in - dignor, ātus sum, īri, 1. ἀ-
 ποθ. ἀγνακτῶ.
 in - do, dīdi, dītum, ēre, 3. ἐπι-
 τίθημι, προσθέτω, δίδω.
 indōles, is, 0. φύσις, τὸ ἔμφυτον

in - dūo, ūi, ūtum, ēre 3. ἐνδύω.
 in - ěo, ūi, ūtum, īre, εἰσέρχομαι
 εἰς, ποιοῦμαι, κάμω, συνάπτω.
 magistratum καθίσταμαι εἰς τὴν
 ἀρχήν. ineo pessima consilia
 σκέπτομαι τὰ χείριστα. proe-
 lium λαμβάνω μέρος εἰς τὴν μά-
 γην (διὰ πρώτην φοράν).

inermis, e, ἀπλος.

infans, ntis, ἐπίθ. ὁ μὴ ὄμιλῶν.
 2) οὐσ. τὸ νήπιον.

infensus, a, um, δυσμενής, ἐ-
 χθρός.

in - fero, intūli, illātum, inferre,
 ἀνώμ. (εἰσ-)φέρω, εἰσκομίζω, ἐ-
 πιφέρω. vim ἐπάγω βίαν. me
 infero παρεμβάλλομαι:

in - festo, 1. ἐνογλῶ, λυμαίνομαι.

infestus, a, um, ἐχθρικός, δυσ-
 μενής.

infirmus, a, um, ἀσθενικός.

inflatus, a, um, πεφυσημένος, πλή-
 ρης ἀέρος.

in - flo, 1. ἐμφυσῶ.

in - formo, 1. παιδεύω.

in - fundo, fūdi, fūsum, ēre, 3. ἐγ-
 χέω.

in- gemisco, gemūi,—, gemicere,
 3. (ἐπι)-στενάζω.

ingenium, ūi, οὐ. εὐφυτα, πνεῦ-
 μα, γαρκατήρ.

ingens, ntis, ὑπερμεγέθης, πελώ-
 ριος.

ingeniūs, a, um, ἐλευθέριος.

in - grātus, a, um, ἀγάριστος, ἀ-
 γνώμων.

in - gredior, gressus sum, grēdi,
 3. ἀποθ. ἐμβαίνω, εἰσέρχομαι.

inhonestē, ἐπίρρ. οὐχὶ ἐντίμως,
 ἀτίμως.

inimīcus, a, um ἐχθρός, πολέ-
 μιος.

in - īquē, ἐπίρρ. ἀνίσως, ἀδίκως.

in - īquus, a, um, ἀνισος, ἀδικος.

initiūm, ūi, οὐ. ἀρχή.

iniurīa (πρόφ. injuria), ae, 0.
 ἀδικία.

(in - iussus, πρόφ. injussus),
 μόνον κατ' ἀραιο. iniussū alienius
 ἀνεν δικτυγῆς τινός.

in - iustus (πρόφ. injustus), a,
 um, ἀδικος, παράνομος.

in - nītor, nixus, sum, i, 3. ἀποθ.
 στηρίζομαι.

innocentīa, ae, θ. ἀγνότης.

in - noxiūs, a, um, ἀθῷος.

in - numerabīlis, e, ἀναρίθμητος.

inopīa, ae, θ. ἔνδεια.

in - ops, ὄπις, ἐνδεής.

inquam, inquis, inquit, φ. ἐλα-
 λειπτ. λέγω, λέγεις, λέγει ή εἴπε

in - scīus, a, um, ἀγνοῶν, οὐκ εἰ-
 δώς.

in - sector, ātus sum, āri, 1. ἀ-
 ποθ. καταδιώκω.

in - sēpor, secūtus sum, sēqui,
 3. ἀποθ. ἐπομαι, καταδιώκω.

in - sēro, sēvi, sītum, ēre, 3. ἐμ-
 φυτεύω.

in - sīdēo, sēdi, sessum, ēre 2.
 ἐπικάθημαι.

in - sidīor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.

- ένεδρεύω.
 in - sīdo, sēdi, sessum, ēre, 3.
 καθέζομαι. vias καταλαμβάνω,
 κατακλύζω τὰς ὁδούς.
 insīgne, is, οὐ. παράσημον, δια-
 κριτικὸν σῆμα (τῶν τιμῶν),
 πληθ. insignia.
 insignis, e, ἐπίσημος, ἔξοχος, ἐπι-
 φανής, περιφανής.
 in - sīlīo, ūi,—, īre, 4. ἀναπηδῶ,
 (πηδῶ ἐπάνω), εἰσπη-
 δῶ, ἐφάλλομαι, ἐμπίπτω.
 in —sinūo, 1. (εἰσάγω εἰς τὸν κόλ-
 πον). insinuo με εἰσδύομαι
 (χώνοματι).
 in - sītus, a, um, ἔμφυτος, iδ. in-
 sero.
 in - sōlens, ntis, ἀλαζών, ὑπερή-
 φανος.
 insolenter, ἐπίρρ. ἀσυνήθως, ἀλα-
 ζονικῶς. insolentius ἀλαζονέ-
 στερον, (ἀλαζονικώτερον) μετὰ
 μεγαλυτέρας ἀλαζονείας.
 in - stitūo, ūi, ūtum, ēre, 3. ἀπο-
 καθιστῶ, παιδεύω.
 institūtum, i, ἀ. ἔθος, ἔθισμός,
 κανών.
 instrumentum, i, οὐ. ὅργανον. 2)
 περιληπτικῶς: τὰ ἐργαλεῖα.
 intēger, gra, grum, ἀκέραιος,
 ἀβλαβής, ἄθικτος.
 intellēgo, lexi, lectum, ēre, 3.
 (κατα)νοῶ.
 intempestus, a, um, (ἄκαιρος,
 ἀκατάλληλος). nox intempesta
 βαθεῖα, σκοτεινὴ νύξ.
- inter, πρόθ. μετ. αἵτ., μεταξύ, ἐν.
 interdum, ἐπίρρ. ἐνίστε, ἀπὸ και-
 ροῦ εἰς καιρόν.
 interēā, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξύ.
 inter - ēo, ūi,—, īre, ἀνώμ. ἀπόλ-
 λυμαι, ἀποθνήσκω.
 inter - fīcīo, fēci, factum, ēre, 3.
 φονεύω.
 inter - ūcīo (πρόσ. interjicio), iē-
 ci, iectum, ēre, 3. παρεμβάλω.
 intērim, ἐπίρρ. ἐν τῷ μεταξύ
 (χρόνῳ).
 inter - ūmo, ēmi, emptum, ēre,
 3. διαφθείρω, φονεύω.
 interītus, ūs, ἀ. ἀπώλεια, ὅλε-
 θρος, θάνατος.
 inter - rōgo, 1. ἐρωτῶ.
 inter - rumpo, rūpi, ruptum, ēre,
 3. διαρρηγνύω, διακόπτω.
 intervallum, i, οὐ. διάστημα.
 inter - vēnīo, vēni, ventum, īre,
 4. ἐπέρχομαι, ἐπιφαίνομαι.
 intolerabīlis, e, ἀφόρητος, (ἀνυ-
 πόφορος).
 in - torquēo, orsi, ortum, ēre, 2.
 (δια)στρέφω.
 intrā, πρόθ. μετ' αἵτ. ἐντός. 2)
 ἐπίρρ. εἰσω.
 intro - dūco, xi, etum, ēre, 3.
 εἰσάγω.
 in - tuēor, tuītus sum, ēri, 2. ἀ-
 ποθ. θεῶμαι, ἀποβλέπω.
 in - undo, 1. κατακλύζω.
 in - vādo, vāsi, vāsum, ēre, 3.
 καταλαμβάνω, κυριεύω, ἐπιτρέ-
 χω. in bona σφετερίζομαι, κα-

- ταππτῶ τὰς περιουσίας.
- in - věho, xi, etum, ēre, 3. εἰσάγω, εἰσκομιζω. invehor εἰσέρχομαι δύούμενος.
- in - věňio, věni, ventum, īre, 4. συναντῶ, εὑρίσκω, ἐφευρίσκω.
- in - vestīgo, 1. ἐξιγνιάζω, ἀνακαλύπτω, ἀνευρίσκω.
- in - victus, a, um, ἀκτητός, ἀνικητός.
- in - vīdēo, vīdi, vīsum, ēre, 2. φθονῶ.
- invidia, ae, 0. φθόνος, μνησικάκια, μῆνις, πόθος πρὸς ἐκδίκησιν.
- in - vīsus, a, um, μισητός, (κυρ. μτχ. invidēo).
- in - vīto, 1. (προσ)καλῶ. invitō ut προτρέπω νά...
- ioces, i, ə. πληθ. ioci, ə. καὶ ioca, ūrum, oū. παίγνιον, σκᾶμπα, γλευασμός.
- ipse, a, um (γεν. ipsius, δοτ. ipsi), ἀντων. αὐτός.
- ira, ae, 0. ὀργή.
- irātus, a, um, (ἐξ)ωργισμένος.
- irascor, irātus sum, irasci, 3. ἀποθ. (ἐξ)οργίζομαι.
- ir - rīdēo, rīsi, rīsum, ēre, 2. ἐπιγελῶ, σκώπτω.
- ir - rītus, a, um, ἀνωφελής, μάταιος.
- ir - rumpo, rūpi, ruptum, ēre, 3. εἰσορμῶ.
- irrūo, rūi, —, ēre, 3. ρίπτομαι. in aliquem ὄρμω κατά τινος,
- ρίπτομαι ἐναντίον τινός.
- is, ea, id (γεν. ēius, δοτ. ei), ἀντων. αὐτός, οὗτος.
- ita, ἐπίρρ. οὕτω(ε). itaque = et ita καὶ οὕτω(ε).
- itāque, σύνδ. οὗτον.
- item, ἐπίρρ. διατάσσω, ἐπίσης.
- iter, itinēris, oū. ὀδός, πορεία, διαδρομή, διοδος.
- itērum, ἐπίρρ. πάλιν, τὸ δεύτερον.
- iubēo (πρόφ. jubeo), iussi, iussum, ēre, 2. διατάσσω, κελεύω.
- iudiciūm (πρόφ. judicium), ūi, oū. κρίσις, ἀπόφασις.
- iudīco (πρόχ. judico), 1. κρίνω, δικάζω.
- iugērum (πρόφ. jugerum), i, oū. πλέθρον (240 ρωμ. πόδες μῆκος [= περ. 70 μέτρα] καὶ 120 πόδες πλάτος [= περ. 35 μ.], ήτοι περὶ τὰ 2 1/2 στρέμματα. Πληθ. πάντοτε κατὰ τὴν γ' κλίσιν : iugera, iugerum, δοτ. ὀργαῖρ. iugeribus.
- iugūlum (πρόφ. jugulum). i, oū. τράχηλος.
- Iuppīter (Jūpiter), Iovis, ə. Ζεύς.
- iūs (πρόφ. jus), iūris, oū. δικαιον, δικαιώμα, δίκη. iure δικαιώσι.
- insītārandum, (γεν. iūris iūrandi), oū. δρκος.
- (iussus [πρόφ. jussus], ūs, ə.) μόνον κατ' ὀφαίρ. iussū ali-

cuius (τῆς) διαταγῆ (κατὰ δια-
ταγῆν) τινος.
iustitia (πρόφ. justitia), ae, θ.
δικαιοσύνη.

iustus (πρόφ. justus), a, um,
δίκαιος.

iuvēnis (πρόφ. juvenis), is, ἐπίθ.
νέος. Οὐσ. ἀ. καὶ θ. νέος (ἄν-
θρωπος, γυνή). Συγκρ. πληθ.
iuniōres, um, ἀ. οἱ νεώτεροι
(οἱ στρατεύσιμοι).

iuentus (πρόφ. juventus), ū-
tis, θ. νεότης, νεολαία, οἱ νέοι,
οἱ στρατεύσιμοι.

L

labor, ūris, ἀ. κάματος, πόνος,
κόπος.

labōro, 1. πονῶ, ἔργάζομαι. ex
podāgra labōro ἀσθενῶ, νοσῶ
ἐκ ποδάγρας. cornū labōrat τὸ
κέρας κινδυνεύει.

lacrīma, ae, θ. δάκρυον.

lacrīmo, 1. δακρύω.

laedo, si, sum, ēre, 3. βλάπτω,
προσβάλλω.

laetus, a, um, περιχαρής, εὐθυ-
μος.

laevus, a, um, ἀριστερός.

lambo, —, —, ēre, 3. λείχω.

lamenta, ūrum, πληθ. οὐ. θρῆ-
νοι, ἀναστεναγμοί.

lancea, ae, θ. λόγχη.

lapis, p̄idis, ἀ. λίθος, λίθος, (μι-
λιοδείκτης).

largitio, ūnis, θ. μεγαλοδωρία, πα-
ροχαὶ (παραχωρήσεις) μεγά-
λαι.

latericius, a, um, πλίνθινος, ἐκ
πλίνθων (ἀπὸ τοῦ βλαχοῦ).

latro, ūnis, ἀ. λῃστής.

latus, ēris, οὐ. πλευρόν, πλευρά.

laudo, 1. ἔπαινῶ, ἐγκωμιάζω.

laurēa, ae, θ. κυρίως ἐπίθ. (κατὰ
παράλειψιν τοῦ οὐσ. corona) δά-
φνης στέφανος.

laureātus, a, um, δαφνηφόρος.

laus, láudis, θ. ἔπαινος, δόξα.

lautus, a, um, λαμπρός, μεγαλο-
πρεπής, πολυτελής.

laxītas, ātis, θ. ἔκτασις, εύρυ-
χωρία.

laxo, 1. χαλαρώνω, ἀνακουφίζω.
animum παρέχω ἀνεσιν εἰς τὴν
ψυχὴν, ἀναπαύω τὸν νοῦν.

lectīca, ae, θ. φορεῖον, (φορητὴ
κλίνη).

lector, ūris, ἀ. ἀναγνώστης.

lectūlus, i, ἀ. κλινίδιον, (κλίνη
ἀπλουστέρα καὶ χαμηλοτέρα),
εἰδος (σοι φᾶ).

lectus, i, ἀ. κλίνη. lectus fune-
bris ἡ νεκρικὴ κλίνη, τὸ φέρε-
τρον.

legatīo, ūnis, θ. ἀποστολή, πρε-
σβεία.

legātus, i, ἀ. ἀπεσταλμένος, ὑπαρ-
χος, ἀντιστράτηγος.

legīo, ūnis, θ. λεγεών.

lego, lēgi, lectum, ēre, 3. συλ-
λέγω, ἀναγιγνώσκω.

lēnis, e, πρᾶος, ἥπιος, μαλακός.
lenīter, ἐπίρρ. ἡρέμα, ἐλαφρῶς.
lex, legis, θ. νόμος. legem fero
νόμου εἰσφέρω, προτείνω. 2) ὄρος,
συμφωνία.

libenter, ἐπίρρ. ἀσμένως, εὐχα-
ρίστως. libentīus συγκρ. εὐχα-
ριστότερον, εὐμενέστερον.

liber, ἔρα, ἔρυμ, ἐλεύθερος.
liberalis, e, ἐλευθέριος.

liberaliter, ἐπίρρ. δαψιλῶς.

liberi, ὅρυμ, ἀ. πληθ. τέκνα.

libero, 1. ἐλευθερῶ.

libertas, ἄτις, θ. ἐλευθερία, παρ-
ρησία, ἀνεξαρτησία. libertas
linguae ἐλευθεροστομία.

libertus, i, ἀ. ὁ ἀπελεύθερος.

libet, libūit ἢ libitum est, ἔρε,
2. p. ἀπρόσ. ἀρέσκει.

libido, ὕνις, θ. ἡδονή. 2) πληθ.
ἡ ἀκολασία.

libra ae, θ. λίτρα.

licet, licuit καὶ licitum est, li-
cere, 2. p. ἀπρόσ. ἔξεστι, ἐπι-
τρέπεται.

lictor, ὅρις, ἀ. ὁ ραβδοῦχος.

lignēus, a, um, ξύλινος.

lineamentum, i, οὐ. σημεῖον, χα-
ρακτὴρ τοῦ προσώπου, (τὰ χα-
ρακτηριστικά).

lingua, ae, θ. γλῶσσα.

littēræ, ἄρυμ, θ. πληθ. γράμμα,
ἐπιστολή. 2) γράμματα, παιδεία.

litterātus, a, um, ἐγγράμματος,
λόγιος.

livor, ὅρις, ἀ. πελιδνότης.

loco, 1. μισθῶ (ἐκμισθώνω), δίδω
ἐπὶ ἐνοικίῳ (ἐπὶ μισθῷ).

locūples, plētis, εὖπορος, πλούσιος.

locus, i, ἀ. πληθ. loci, ἀ. καὶ
loca, ὅρυμ, οὐ. τόπος, θέσις.

longē, ἐπίρρ. μακράν. longe ατ-
liud ὅλως διόλου ἄλλο. longē
+ ὑπερθ.=πολλῶ, πολύ.

longus, a, um, μακρός.

lorīca, ae, θ. θώραξ.

lorum, i, οὐ. ἴμάς, λωρίον.

lucrum, i, οὐ. κέρδος.

luctus, ūs, ἀ. πένθος.

lucus, i, ἀ. ἄλσος.

ludibrīum, ūi, οὐ. παιγνιον, ἐμ-
παιγμός, σκῶμμα.

(ludīcer ἢ ludīcerus ἄχρ.), a, um,
παιδικός, παιγνιώδης.

lūdo, lūsi, lūsum, ἔρε, 3. παιζω-.
lūdus, i, ἀ. ἀγών, παιδευτήριον,
σχολεῖον. ludi circenses τὰ μέγι-
στα ἱπποδρόμια (ἀγῶνες δημόσιοι).

lūgēo, xi, etum, ἔρε, 2. θρηνῶ,
πενθῶ.

lugūbris, e, πένθιμος, θρηνητι-
κός.

lupa, ae, θ. λύκαινα.

lūx, lūcis, θ. φῶς.

M

machīna, ae, θ. μηχανή.

macte (κυρίως κλητ. τοῦ ἐπιθ.
mactus), ἐπιφών. εῦγε (μπρά-
βο).

maestus, a, um, κατηφής, δύσ-
θυμος, τεθλιμένος, περίηνπος,
σκυθρωπός.

magis, ἐπίρρ. συγκρ. μᾶλλον.

magister, stri, ἀ. διδάσκαλος.

magistratus, ūs, ἀ. ἀρχή, ἐξου-
σία. Ήληθ. ἀρχαί, ἄρχοντες.

magnificentia, ae, θ. μεγαλοπρέ-
πεια.

magnificus, a, um, μεγαλοπρέ-
πής.

magnitudo, ūnis, θ. μέγεθος, με-
γαλεῖον, m. animi μεγαλοψυχία.

magnus, a, um, μέγας, συγκρ.
maior, ius ὑπερθ. maximus,
a, um.

māiestas, ātis, θ. μεγαλειότης, με-
γαλεῖον, ἀξίωμα.

male, ἐπίρρ. κακῶς.

malo, malūi,—, malle, προτιμῶ.

mālum, i, oū. τὸ κακόν, τὸ δει-
νόν.

malus, a, um, κακός.

mancipia, ūrum, oū. οἱ δοῦλοι,
τὰ ἀνδράποδα.

mandatum, i, oū. ἐντολή, δια-
ταγή.

mando, 1. παραγγέλω, δικτάσ-
σω, ἐντέλωμα.

mane, oūσ. ἔκλ. oū. πρωία. mul-
to mane ἥπερ πολὺ πρωΐ, πρω-
τίτατα.

maneo, mansi, mansum, ēre, 2.
(διz)μένο.

manes, ūum, πληθ. ἡ. οἱ σκιεὶ¹
(τῶν νεκρῶν). di manes οἱ χρό-

νιοι θεοί.

manubīae, ārum, πληθ. λάφυρα,
λεία.

manus, ūs, θ. χείρ, στρατιωτική
δύναμις, στρατός, ἀγών, ἄμιλ-
λα. 2) προβοσκίς (τοῦ ἐλέφαν-
τος).

mare, is, oū. θάλασσα.

marītus, i, ἀ. ὁ σύζυγος.

marmor, ūris, oū. μάρμαρον.

mater, matris, θ. μήτηρ.

maternus, a, um, μητρικὸς τῆς
μητρός, ἐκ μητρός.

matrōna, ae, θ. (οἴκο)δέσποινα,
ἡ κυρία (τοῦ οἴκου).

maxīmē, ἐπίρρ. ὑπερθ. μέγιστα,
πρὸ παντός.

maxīmus, a, um, μέγιστος, (ὑ-
περθ. τοῦ magnus).

medīcus, i, ἀ. λατρός.

medīus, a, um, μέσος. οὐσ. me-
dium, ii oū. τὸ μέσον.

melīor, ūis γεν. ūris), συγκρ.
τοῦ bonus, καλλίων, βελτίων,
(καλύτερος).

membrum, i, oū. μέλος (σώμα-
τος).

memorabīlis, e, ἀξιομνημόνευ-
τος.

memorīa, ae, θ. μνήμη, μνεία,
ἐνάλιμησις.

mens, mentis, θ. νοῦς, διάνοια,
πνεῦμα.

mensis, is, ἀ. μήν.

merces, ēdis, θ. μισθός, ἔξαγορά.
meritō, ἐπίρρ. (ἐπ)αξίως.

- meritum, i, οὐ. (καλὴ) ὑπηρεσία,
ἐκδούλευσις, εὐεργεσία.
- metor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
μετρῶ. castra metor στρατο-
πεδεύω.
- meus, a, um, ἐμός.
- mī, κλητ. τοῦ meus.
- mico, cūi, —, āre, 1. δστράπτω.
- miles, ītis, ἀ. στρατιώτης.
- miliā, ūum, πληθ. οὐ. χιλιάς.
- miliēs, ἐπίρρ. χιλιάκις.
- militāris, e, στρατιωτικός.
- militā, ae, θ. στρατεία, στρα-
τιωτική θητεία. Ἰδε domi.
- mille, ἄκλ. ἐν τῷ ἐν. ἐπίθ. χιλιοι.
2) οὐσ. οὐ. χιλιάς. Πληθ. mi-
lia, ūum χιλιάδες.
- mīmus, i, ἀ. μīμος.
- minimē, ἐπίρρ. ὑπερθ. ἡκιστα, ἐλά-
χιστα.
- minimus, a, um, ἐλάχιστος (ὑ-
περθ. τοῦ parvus).
- ministerium, ūi, οὐ. ὑπηρεσία,
ἔργον.
- minor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
ἀπειλῶ.
- minyo, ūi, ūtum, ēre, 3. μειώ-
νω, ἐλαττώνω.
- minus, ἐπίρρ. συγκρ. ἡττον, ὀλι-
γώτερον.
- minūtus, a, um, μικρὸς (καὶ κα-
λοκαμωμένος).
- miracūlum, i, οὐ. θαῦμα, ἐκπλη-
κτικὸν γεγονός, πρᾶξις κατα-
πλήσσουσα.
- mirificus, a, um, θαυμαστός, θαυ-
μάσιος.
- mīror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
θαυμάζω, παραξενεύομαι.
- mirus, a, um, θαυμαστός, κατα-
πληκτικός.
- miser, ēra, ērum, ἀθλιος, δύστη-
νος.
- miserabiliter, ἐπίρρ. ἀξιοθρηνή-
τως.
- misericordia, ae, 0. οἰκτος, ἔ-
λεος.
- mitto, mīsi, missum, ēre, 3. πέμ-
πω, στέλλω. senatus mis-
sus est, ἡ Σύγκλητος ἐλύθη,
τῆς Συγκλήτου ἡ συνεδρία ἐ-
λύθη.
- modestia, ae, θ. σωφροσύνη.
- modicus, a, um, μέτριος, πενι-
χρός.
- modo, ἐπίρρ. ἀρτι, πρὸ διλέγου,
μόνον. non modo sed etiam
οὐ μόνον ἀλλὰ καί.
- modus, i, ἀ. τρόπος, μέλος (μου-
σικῆς).
- moenīa, ūum, πληθ. οὐ. τεῖχος,
τείχη.
- molestē, ἐπίρρ. χαλεπῶς, δυσχε-
ρῶς, βαρέως. Ἰδ. fero.
- molestus, a, um, δχληρός.
- molior, ītus sum, īri, 4. ἀποθ.
μηχανῶμαι, μηχανορραφῶ, σκευ-
ωῶ.
- mons, montis, ἀ. ὅρος.
- monstrum, i, οὐ. τέρας, ὑπερφυ-
σικὸν ὄν.
- mora, ae, 0. ἀναβολή, μέλλησις,

- βραδύτης, χρονοτριβή.
morbus, i, ἀ. νόσος, τὸ κακόν.
morbus pediculāris ἡ φθειρίασις.
moriōr, mortūus sum, mōri, 3.
 ἀποθ. ἀποθνήσκω.
moror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ.
 (ἐπὶ) βραδύνω.
mors, mortis, 0. θάνατος.
morsus, ūs, ἀ. δῆγμα, δῆξις. *morsus doloris* ὁ τοῦ πόνου δῆγμός (ὁ σφοδρὸς πόνος).
mortālis, is, θυητός. Οὐσ. *mortales*, ūm, ἀ. οἱ θυητοί.
mōs, mōris, ἀ. ξθος, τρόπος. de more κατὰ (τὸ) ξθος, ἐκ συνηθείας, κατὰ συνήθειαν.
morem alicui gerere γερίσαι μαὶ ταῖς ἐπιθυμίαις τινός, συμμορφοῦμαι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας τινός.
motus, ūs, ἀ. κίνησις, ταραχή, ἐπανάστασις, πολιτικὴ ταραχή.
movēo, mōvi, mōtum, ēre, 2. κινῶ, κάμπτω. moveo animum προκαλῶ (κινῶ) τὴν ὄργην.
mox, ἐπίρρ. μετ' ὀλίγον, μετὰ μικρόν.
mulcto, 1. ζημιῶ.
muliebrīter, ἐπίρρ. γυναικείως, κατὰ τρόπον ἀρμέζοντα εἰς γυναικα.
mul̄er, čris, 0. γυνή.
multitūdo, dřnis, 0. πληθὺς, πλῆθος.
multō, ἐπίρρ. πολλῷ, πολύ.
- multus, a, um, πολὺς.
munīo, īvi, ītum, īre, 4. δημορᾶ.
 περιφραγῶ.
mūnus, čris, οὐ. ἔργον, καθῆκον.
 δῶρον, ὑπηρεσία, ὑπούργημα.
murus, i, ἀ. ὁ τοῖχος, πληθ. τὰ τείχη (τῆς πόλεως).
mutatō, ūnis, 0. μεταβολή, τὸ εὑμετάβλητον, τὸ εὑμετάβολον, ἀστάθεια.

N

- nam, καὶ namque, σύνδ. διότι.
nanciscor, nactus sum, nancisci, 3. ἀποθ. (ἐν) τυγχάνω, εὑρίσκω.
narro, 1. δηγοῦμαι.
nascor, natus sum, nasci, 3. ἀποθ. γεννῶμαι.
natīo, ūnis, 0. ξθος, φυλή.
 1. nātus, (ūs), ἀπαντᾶ μόνον κατ' ἀφαιρ. natū, κατὰ τὴν ἡλικίαν. maior natū ὁ πρεσβύτερος (ἐκ δύο), ὁ μεγαλύτερος.
 2. nātus, a, um, γεγονώς.
 3. nātus, i, ἀ. οὐδές, τὸ τέκνον.
navicūla, ae, 0. πλοιάριον.
navis, is, 0. ινᾶς, πλοῖον.
 1. nē, ἐπίρρ., ne... quidem. οὐδέ... βεβαίως.
 2. nē, σύνδ. μή, ἵνα μή, ὅπως μή.
 3. nē (ἐγκλιτικὸν μόριον) ἦ (ἔ !). tu ne... σὺ εἶσαι ἐκεῖνος ὅστις...
 2) (ἐπὶ ἔξηρτ. ἐρωτ. προτάσεως

προσαρτώμενον ἐν τέλει λέξεως) εἰ (= ἔν).

nec ἢ neque, οὔτε, οὐδέ, καὶ δέν. necessariūs, a, um, ἀναγκαῖος. necessitās, ātis, 0. ἀνάγκη. neco, 1. φονεύω. nefariūs, a, um, ἀνόσιος, ἐγκληματικός.

neg - lēgo, xi, etum, ēre, 3. ἀμελῶ, διληγωρῶ.

nēgo, 1. ἀρνοῦμαι, λέγω ὅτι δέν.

negotium, ūi, ou. ἀσχολίχ, ἔργον.

nemo, ūnis, ἀ. 0. καὶ ἐπίθ. οὐδείς.

nepos, ūtis, ἀ. ὁ ἔγγιονος.

neptis, is, 0. ἔγγρόνη (ἔγγονή).

neque, id. nec. neque - neque, οὔτε - οὔτε.

nequēo, ūvi ἢ ūi, ūtum, ūre, 4. ἀδυνατῶ, δέν δύναμαι.

nesciō, ūvi, —, ūre, 4. ἀγνοῶ, δέν γνωρίζω.

neu, καὶ neve, ἐπίρρ. μηδέ, καὶ νὰ μή...

néuter, néutra, néutrum (γεν. neutrīus), οὐδέτερος.

neve καὶ neu, μηδέ, καὶ μή...

nex, nēcis, 0. φόνος.

nihil, ou. ἄκλ. 1) οὐσ. (γεν. nullīus rei), οὐδέν. 2) ἐπίρρ. οὐδέν, (μηδέν), κατ' οὐδέν, οὐδόλως.

nihilō, ἐπίρρ. (κυρίως ἀφαιρ. τοῦ nihilum) κατ' οὐδέν, οὐδόλως.

nihilm, ou. ἄκλιτ. οὐδέν πω, οὐδὲν ἀκόμη.

nihilomínus (nihilō καὶ minus) οὐδὲν ἡπεῖτον.

nimis, ἐπίρρ. ἄγαν, λίκν, πάρχ πολύ.

nisi, σύνδ. εἰμή, ἐὰν μή.

no, 1. οὐχομαι, κολυμβῶ.

nobilis, e, εὐγενής, ὀνομαστός, διάσημος.

nobilítas, ātis, 0. εὐγένεια, οἱ εὐγενεῖς, τὸ κόμμα τῶν εὐγενῶν. 2) τὸ κάλλος, ἀνωτερότης.

nobilíto, 1. δόξαν ἢ κλέος τινὶ περιποιῶ, τιμῶ, λαμπρύνω.

noctū, ἐπίρρ. νύκτωρ, κατὰ τὴν νύκτα.

nolo, nolui, —, nolle, (φ. ἐλλειπτ.) οὐ βούλομαι, δέν θέλω.

nomen, ūnis οὐ. ονομα.

non, ἐπίρρ. οὐ, οὐχί, δέν

nondum, ἐπίρρ. οὕπω, οὐχὶ ἀκόμη.

nonnē, ἐπίρρ. οῦ ; πῶς οῦ ;

nonnulli, ae, a, τινές, τινά.

noster, nostra, nostrum, ἡμέτερος.

novem, ἐπίθ. ἀριθ. ἄκλ. ἐννέα.

novus, a, um, νέος, καινός.

nox, noctis, 0. νύξ. nocte κατὰ τὴν νύκτα, ἐν ὥρᾳ νυκτός.

nūbo, nupsi, nuptum, ēre, 3. νυμφεύω τινί, (παίρνω ἄνδρα, ὑπανδρεύομαι).

nudus, a, um, γυμνός.

nullus, a, um, (γεν. nullīus), οὐδέεις.

nūm, ἐπίρρ. ἐρωτ. ἄρχ, ἄρά γε, μήπως, εἰ, ἐάν.

numéro, 1. ἀριθμῶ. numinus, i. ἀ. νύμισμα, ἀργύριον. nunc, ἐπίρρ. νῦν, τώρευ. nunquam (καὶ nunquam), ἐπίρρ. οὐδέποτε. nuntio, 1. ἀναγγέλλω. nuntio ut ἀγγέλλω (δικτάσσω) νά... nuntius, ii, ἀ. ἀγγελος, ἀγγελικόρος. 2) εἰδησις, ἀγγελία. nusquam, ἐπίρρ. οὐδεμιοῦ. nux, nucis, 0. κάρυον. nucibus ludere παιζω καρύδια (εἰδος παιγνίου).

Ο

ob, πρόθ. μετ. κιτ. διά, ἔνεκκ, ἔξ, πρὸ (μετὰ γεν.). obeo, ii, ὅτι, ἵτι, ἵτε, ἀποθνήσκω. obiečio (πρόφ. objicio), iec-tum, ēre, 3. προβάλλω. ob - iurgo (πρόφ. objurgo), λοι-δορῶ, ἐπιπλήττω. oblatus, a, um, lð. offero. ob - lēno, lēvi, lítum, ēre, 3. (ἐπ)-αλείφω. oblivio, ὄνις, 0. λήθη. oblivious, oblitus sum, oblivisi-ci, 3. ἀποθ. ἐπιλυθόμοιμι, λησμονῶ. obnoxius, a, um, ὑποκείμενος, ὑποχείριος, ἐκτεθειμένος εἰς. ob - rūo, rūi, ὅτι, ēre, 3. κατα-γόννωμ, κατακλίπω. ob - sēro, 1. ικετεύω. 2) (παρεν-

0επικῶς =) πρὸς (τῶν) 0εῶν! obsequor, secūlus sum, σέqui, 3. ἀποθ. πειθόματι, ἀκολούθος. obses, ūdis, ἀ. καὶ 0. ὅμηρος. ob - sīdēo, sēdi, sessum, ēre, 2. προσκάθημι, πολιορκῶ. obsidio, ὄνις, θ. πολιορκία. obsidionālis, e, πολιορκητικός. obsido, sēdi, sessum, ēre, 3. πο-λιορκῶ. obsisto, obstīli, —, ēre, 3. ἀν-0ίσταμαι, ἐναντιοῦμαι. ob - strēpo, ūpi, —, ēre, 3. ορυ-βῶ, καταορύβω. obstupescio, fēci, factum, ēre, 3. ἐκπλήσσω, καταπλήσσω, κα-ταπτω̄. ob - stupesco, pūi, —, ēre, 3. μένω ἐμβρόντητος, καταπλήσσομαι. obtrectātor, ὄρις, ἀ. ὁ διαβάλ-λων, διαβολεύς. obtruncō, 1. ἀποκόπτω, ἀποκε-φαλίζω. obtūli, lð. offero. ob - vēnīo, vēni, ventum, īre, 4. παρουσάζομαι. somnio obvē-nit alieui, ὀνειρεύεται τις τι, παρουσάζεται τι εἰς τὸν ὕπνον τινός, βλέπει τις ὄνειρον. obviam, ἐπίρρ. lð. obvius. (obvīus, a, um). obvium esse ἢ obvius sum alieui ἀπαντῶ τινι, συναντῶ τινα. obviam eo alieui ἢ obvius sum alieui πα-γκάνω πρὸς ἀπάντησιν (συνάν-τησίν) τινος. obviam venio

(ἡ exeo, progredior) ἐξέρχομαι εἰς ἀπάντησιν (συνάντησίν) τινος.

ob - volvo, volvi, volūtum, ἔρε, 3. (ἐπι) καλύπτω, περικαλύπτω.

occasio, ὄνις, θ. εὐκαιρία.

occāsus, ὁ, ἀ. δύσις, αἱ δύσματι.

1. oe - eido, eidi, cāsum, ἔρε, 3. πίπτω, δύομαι. sol occīdens ὁ δύων ἥλιος, ἡ δύσις (τοῦ ἥλιου).

2. oe - eido, eidi, eisum, ἔρε, 3. κατακόπτω, φονεύω.

oe - eūro, 1. καταλαμβάνω.

ocēlus, i, ἀ. ὀφθαλμός.

odium, ii, οὐ. μῖσος.

odor, ὄρις, ἀ. ὀσμή, ἄρωμα.

of - fendo, ndi, nsum, ἔρε, 3. ἐντυγχάνω, εὑρίσκω, προσκόπτω, προσκρούω, ὑβρίζω, λυπῶ, στενοχωρῶ.

of - fero, obtūli, oblātum, offerre, ἀνώμ. προσφέρω.

officium, ii, οὐ. ἔργον, καθῆκον.

olim, ἐπίρρ. ποτέ, ἡμέραν τινά.

o - mitto, mīsi, missum, ἔρε, 3. παραχλείπω.

omnis, e, πᾶς, ὅλος.

ops, (ἄγρηστ. ἡ ὀνομ. καὶ δοτ. ἐν.), γεν. opis, αἵτ. opem, 0. δύναμις, βοήθεια. πληθ. id. opes.

opes, opum, πληθ. θ. στρατιωτικαὶ δυνάμεις.

oppidum, i, οὐ. πόλις.

op - prīmo, pressi, pressum, ἔρε, 3. καταστρέψω, καταπιέζω κα-

ταβάλλω.

op - pugno, 1. πολιορκῶ.

optimus, a, um, ἄριστος, ὁ καλύτερος (ὑπερθ. τοῦ bonus), id. melior.

optio, ὄνις, 0. ἐκλογή, αἵρεσις.

opto, 1. ἐπιθυμῶ, εὔχομαι.

opus, ἔρις, οὐ. ἔργον. Πληθ. ορεία, στρατιωτικὰ ἔργα καὶ ἐπιχειρήσεις (πρὸς ἐκπολιόρκησιν).

opus est mihi aliquā re ἔχω ἀνάγκην τινὸς (πράγματος).

orātor, ὄρις, ἀ. ρήτωρ, πρεσβευτής, ἀπεσταλμένος, (μεσάζων διαπραγματεύσεων).

orbus, a, um, (ἐστερημένος), ὀρφανός.

ordo, ἕνις, ἀ. τάξις, αἱ τάξεις τοῦ στρατοῦ, σειρά.

orfor, ortus sum, īri, 4. ἀποθ. ἐγείρομαι, ἀνατέλλω, κατάγομαι. sol oriens ὁ ἀνατέλλων ἥλιος, ἡ ἀνατολή.

ornamentum, i, οὐ. κόσμημα, στολισμός.

ornātus, ὁ, ἀ. κόσμος, στολισμός, ἐνδυμασία, στολή.

orno, 1. κοσμῶ, στολίζω.

oro, 1. παρακαλῶ, ἴκετεύω, ἐπιμόνως ζητῶ.

os, oris, οὐ. στόμα, πρόσωπον.

ostendo, ndi, ntum, ἔρε, 3. δεικνύω.

ostento, 1. (ἐπι) δεικνύω συχνάκις.

otiosus, a, um, ἀπράγμανος, ἀργός.

οτίον, ῥι, οὐ. ἀνεσις, ἀνάπαυσις,
σχολή.

ovans, μτχ. τοῦ ἄγρ. ονο, 1. (ἐκ-
δηλῶ τὴν χαράν μου διὰ κραυγῶν
καὶ σγημάτων), τελῶ τὸν
μικρὸν θρίαμβον, εἶμαι ὑπερή-
φανος.

P

paciscor, pactus, sum, pacisci,
3. ἀποθ. συνθήκην ποιοῦμαι, συν-
θηκολογῶ.

pactus, ἵδ. paciscor καὶ pango.

paene, ἐπίρρ. σχεδόν.

palam, ἐπίρρ. δημοσίᾳ, φανερῶς.

palpēbrae, ārum, πληθ. θ. βλέ-
φαρον, βλέφαρο.

paludamentum, i, οὐ. χλαμὺς
(στρατιωτικὴ τῶν στρατηγῶν
καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν).

pālus, i, ἀ. πάσσασαλος, σκόλοψ,
(παλοῦντι).

palus, ūdis, θ. ἔλος, τέλμα.

pando, ndi, passum, ēre, 3. λύω.

pango, pep̄igi, pactūm, ēre, 3.
(καθ)ορίζω, συμφωνῶ.

panis, is, ἀ. ἄρτος. panis secun-
darius ἄρτος ὑπομέλας, (ψωμί
ὅλιγο μαῦρο).

pār, paris, ἴσος, ὅμοιος, τῶν αὐ-
τῶν δυνάμεων, ἴσόπαλος.

parabīlis, e, εὐαπόκτητος, εὔκτη-
τος, εὐπόριστος, εὖωνος.

parco, pepercī, —, ēre, 3. φεί-

δομαι.

parcus, a, um, φειδωλός, ποιού-
μενος φειδωλὴν χρῆσιν.

pārens, ntis, ἀ. (ὁ τεκὼν κυρίως
μτχ. τοῦ parīo), πατήρ. Πληθ.

parentes, um, ἀ. θ. οἱ γονεῖς
(πατήρ καὶ μήτηρ.)

pārēo, ūi, —, ēre, 2. ὑπακούω,
πείθομαι.

pārīo, pep̄eri, partum, ēre, 3.
γεννῶ, κτῶμαι, παρασκευάζω.

parīter, ἐπίρρ. ἐξ ἴσου, ὁμοίως.

pāro, 1. παρασκευάζω.
parricidūm, i, οὐ. πατροκτο-
νία.

pars, partis, θ. μέρος, πρόσωπον
(φόλος), μερίς, κόρμικ (πληθ.).

parum, ἐπίρρ. ὀλίγον (συγκρ.
minus, ὑπερθ. minīmē).

parvūlus, a, um, πολὺ μικρός.
Οὐσ. parvūlus, i, ἀ. μικρὸν
παιδίον, τὸ νεογνόν.

parvus, a, um, μικρός.
passim, ἐπίρρ. σποράδην, ἔνθα
καὶ ἔνθα, πανταχοῦ.

pastor, ὄris, ἀ. ποιμήν.
pater, tris, ἀ. πατήρ. Πληθ. pa-

tres, um, οἱ πατρίκιοι, οἱ εὐ-
γενεῖς, οἱ συγκλητικοί.

paternus, a, um, πατρικός, τοῦ
πατρός.

patīens, ntis, ἐπίθ. (κυρίως μτχ.
τοῦ patior) ὑπομονητικός, καρ-
τερικός.

patīor, passus sum, pati, 3. ἀπόθ.
πάσχω, ὑπομένω.

- patrīa, ae, θ. πατρίς.
 patricīus, a, um, πατρίκιος.
 patrimonīum, ūi, ou. ἡ πατρών, ἡ πατρόθεν (κληρονομθεῖσα)
 περιουσία, ἡ περιουσία (ἐν γένει).
 patrōnus, i, ἀ. συνήγορος, σύνδικος, ὑπερασπιστής.
 páuci, ae, a, (κατὰ πληθ.) δλίγοι, εὐάριθμοι.
 paulātīm, ἐπίρρ. κατὰ μικρόν.
 paulo, ἐπίρρ. δλίγον, μικρόν. 'Id. post.
 páuper, ēris, πένης, πτωχός, ἐνδεής.
 paupertas, ātis, θ. πενία, πτωχεία, ἐνδεία.
 pavor, ūris, ἀ. φόβος, τρόμος.
 pax, pacis, θ. εἰρήνη.
 peccātum, i, ou. ἀμάρτημα, σφάλμα.
 pecco, 1. σφάλλομαι, ἀμαρτάνω.
 pecunīa, ae, 0. ἀργύριον, χρήματα.
 pecus, ūris, ou. (ἀγέλη κτηνῶν), κτήνη, ποίμνια.
 pediculāris, e, φθειρικός, φθειρογόνος. 'Id. λ. morbus.
 pel - līcīo, lexi, lectum, ēre, 3. προσελκύω, δελεάζω.
 pello, pepūli, pulsum, ēre, 3. ὀθῶ, ἐκβάλω, ἐκδιώκω.
 penātes, ūum, πληθ. ἀ. πατρῶοι θεοί, τοῦ οἴκου θεοί.
 per, πρόθ. μετ' αἰτ. διά, ἀνά, ἐξ αἰτίας (γάρις εἰς).
 per - āgro, 1. διέργομαι, βαίνω, ἀνά...
 per - amoenus, a, um, πάνυ τερπνός, πολὺ εὐχάριστος.
 per - cello, cūli, culsum, ēre, 3. καταβάλλω, ἀνατρέπω, καταπλήττω.
 per - contor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. πυνθάνομαι, (ἐρωτῶ νὰ μάθω).
 percussor, ūris, ἀ. φονεύς, δολοφόνος.
 per - cūtīo, ussi, ussum, ēre, 3. κτυπῶ, πλήττω, καταβάλλω.
 perditus, a, um, ἀπολωλώς, ἐξαληγεῖς, διεφθαρμένος.
 perdo, dīdi, dītum, ēre, 3. διαφθείρω, καταστρέψω.
 per - dūco, xi, etum, ēre, 3. ἄγω, ὀδηγῶ.
 peregrīnus, a um, ζένος, μὴ ἐγχώριος.
 per - ēo, ūi, —, īre, ἀπόλλυμαι, (χάνομαι).
 per - fīcīo, ūeci, fectum, ēre, 3. κατορθώνω, περαίνω.
 per - fidīa, ae, 0. ἀπιστία.
 per - fīdus, a, um, ἀπιστος.
 per - fōdīo, ūodi, fossum, ēre, 3. διαπερῶ, (δι' αἰχμηροῦ δργάνου).
 per - fugīo, ūgi, —, ēre, 3. καταφεύγω.
 pergo, perrexī, perrectum, ēre, 3. προχωρῶ, σπεύδω. perge γόρρει (ἐμπρός, ὑπαγεί).
 pericūlum, i, ou. κίνδυνος.

peritīa, ae, θ. ἐμπειρία.
 per - mitto, mīsi, missum, ēre,
 3. ἐπιτρέπω.
 pernicīes, ēi, θ. ὅλεθρος, κατα-
 στροφή.
 perniciōsus, a, um, ὅλεθρος,
 καταστρεπτικός.
 perpetūō, ἐπίρρ. συνεχῶς, διη-
 νεκῶς.
 perpetūus, a, um, συνεχής, διαρ-
 χής. in perpetūum εἰς τὸ διη-
 νεκές, ἴσοβίως.
 per - saepe, ἐπίρρ., πάνυ πολλάκις,
 πολὺ συχνάκις, συχνότατα.
 per - sēquor, cūtus sum, sēqui,
 3. ἀποθ. (κατα)διώκω.
 per - solvo, solvi, solūtum, ēre,
 3. ἀποτίνω, καταβάλλω (πλη-
 ρώνω), ἀποδίδω.
 per - stringo, nxi, etum, ēre, 3.
 (σφίγγω ἵσχυρῶς), καταλαμ-
 βάνω.
 per - turbo, 1. διαταράττω.
 per - vēnīo, vēni, ventum, īre, 4.
 φθάνω.
 pessīmus, a, um, χείριστος, ἐγ-
 κληματικός (τὸ θετικὸν τα-
 lus).
 peto, īvi (ἡ īi), ītum, ēre, 3.
 ζητῶ, ταχέως ἔρχομαι, σπεύδω
 εἰς...
 pharētra, ae, θ. φαρέτρα.
 philosōphus, i, ἀ. φιλόσοφος.
 piētas, ātis, 0. εὐσέβεια.
 pīla, ae, 0. σφαῖρα.
 pīlus, i, ἀ. θρīz.

pinguis, e, παχύς.
 piscicūlus, i, ἀ. ἵχθυδιον, μικρὸς
 ἵχθυς (ψαράκι).
 placēo, ūi, ītum, ēre, 2. ἀρέσκω.
 placet, ūit, ēre, 2. ἀπροσ. δο-
 κεῖ, φαίνεται καλόν.
 placidē, ἐπίρρ. ἡσύχως, ἡρέμως,
 πράως.
 plāga, ae, θ. πληγή, τραῦμα,
 κτύπημα.
 pláusus, us, ἀ. ἐπιδοκιμασία,
 ἐπευφημία, ἔπαινος.
 plebēius (πρόφ. plebejus), a, um,
 πληγβεῖος.
 plebs, bis, θ. ἡ πληθύς, ὁ πολὺς
 ὅχλος.
 plerīque, pleraequē, plerāque,
 πλεῖστοι, οἱ πολλοί, (ὁ μεγαλύ-
 τερος ἀριθμός).
 plumbum, i, oū. μόλυβδος.
 plurīmus, a, um, (ὑπερθ. τοῦ
 multus) πλεῖστος. Πληθ. plurī-
 mi, ὅρυμ, οἱ πλεῖστοι.
 plūs, ἐπίρρ. πλέον, περισσότερον.
 podāgra, ae, θ. ποδάγρα, ἀρ-
 θρῖτις.
 poena, ae, θ. ποινή.
 pompa, ae, θ. πομπή.
 pondo, (κυρ. ἀφαιρ. τοῦ ἀχρ.
 pondus, γεν. pondi) ἐπομ. κατὰ
 λέξιν = (κατὰ) τὸ βάρος. 'Ως
 οὖσ. ἄκλ. (συνηθέστερον μὲ ἀ-
 ριθμητ. κατὰ παράλειψιν τῆς λέ-
 ξεως libra) = λίτρα (ἤτοι 327,
 45 γραμμ., περ. 1/3 τοῦ
 κιλοῦ).

pondus, ἔρις, οὐ. βάρος.

pōno, posūi, posītum, ἔρε, 3. τίθημι, τοποθετῶ, ἰδρύω, θεωρῶ. castra ponere στρατοπεδεύω. ob oculos ponere θέτω πρὸ τῶν δρυλαλμῶν.

pons, ntis, ἀ. γέφυρα.

pontifex, ictis, ἀ. ποντίφιξ.

populāris, e, τοῦ λαοῦ, δημοτικός, δημοφιλής. οὐσ. populāres, ictum, οἱ ἐπιχώριοι.

populūs, i, ἀ. δῆμος, λαός, έθνος.

porta, ae, θ. πύλη.

porto, 1. φέρω, κομίζω.

posco, poposci, —, ἔρε, 3. ζητῶ, ἐπιζητῶ.

possum, potūi, posse, δύναμαι. post, πρόθ. μετ' αἰτ. μετὰ (καὶ αἰτ.). Ἐπίρρ. paulo post ὀλίγον ἐπειτα, ὀλίγον βραδύτερον, μικρὸν μετὰ ταῦτα.

postēā, ἐπίρρ. ἐπειτα, βραδύτερον, ἐν τοῖς ἔξηγες.

postērus, a, um, ὁ ὕστερος, ὁ μετέπειτα. οὐσ. postēri, ictum, ἀ. οἱ ἐπιγενόμενοι, οἱ ἀπόγονοι. in postērum εἰς τὸ μέλλον.

postis, is, ἀ. παραστάς, σταθμὸς (θύρας).

postēri, ictum, id. posterus.

postquam, σύνδ. ἀφοῦ.

postrēmo, ἐπίρρ. ἐπὶ τέλους, εἰς τέλος.

postūlo, 1. (ἀπ) αἰτῶ, ζητῶ, ἀξιῶ.

potentia, ae, 0. δύναμις, ίσχυς.

potestas, atis, 0. δύναμις, ἔξου-

σία, ἄδεια.

potior, ītus sum, īri, 4. ἀποθ. γίνομαι κύριος.

prae, πρόθ. μετὰ ἀφαιρ. πρό, ἐν συγκρίσει πρός, ὑπὲρ (αἰτ.), ἔνεκα.

prae - acūtus, a, um, πολὺ ὡξυμένος, αἰχμηρότατος.

praebēo, ūi, ītum, ἔρε, 2. παρέχω.

praeceptor, ictis, ἀ. διδάσκαλος.

prae - cīdo, cīdi, cīsum, ἔρε, 3. ἀποτέμνω.

prae - cīno, cecinūi, —, ἔρε, 3. προπορεύομαι ἄδων, προάδω.

prae - cīp̄io, cēpi, ceptum, ἔρε, 3. ἐντέλλομαι, παραγγέλω, διδάσκω.

prae - cīp̄ito, 1. κρημνίζω.

praecipūē, ἐπίρρ. μάλιστα, κυρίως, κατ' ἔξοχήν.

praecipūus, a, um, κυριώτατος, (κυριώτερος).

prae - clāre, ἐπίρρ. μάλα λαμπρῶς, εἰς τὴν ἐντέλειαν.

praeco, ictis, ἀ. κῆρυξ.

praeda, ae, λεία, λάφυρα.

praedītus, a, um, (μὲ ἀφαιρ.), κεκτημένος, ἔχων, προικισμένος.

praedo, ictis, ἀ. ληστής.

praedor, ātus sum, īri, 1. ἀποθ. λεγλατῶ.

praefectus, i, ἀ. προϊστάμενος, διοικητής.

prae - fero, ūli, lātum, ferre, ἀνώμ. προτιμῶ, προκρίνω.

- prae - fīgo, fixi, fixum, ēre, 3.
έμπήγνυμι, διαπερῶ.
- praemīum ūi, οὐ. βραβεῖον, ἀ-
μοιβή.
- praesens, ntis, ἐπίθ. παρών, εὐ-
νοϊκός.
- praesīdīum, ūi, οὐ. τμῆμα στρα-
τοῦ, φρουρά, φυλακή, ἐπικου-
ρία, (ἀσφάλεια).
- praestans, ntis, ἐπίθ. (κυρ. μτχ.
praesto), προέχων, ὑπερέχων,
ὑπέρτερος, ἀνώτερος.
- prae - sto, stīti, stītum, stāre, 1.
προέχω, ὑπερέχω, (ἀνα)δει-
κνύω, προσφέρω, παρέχω.
- prae - sum, ūi, ēsse, εἰμαι πα-
ρών. 2) μετὰ δοτ. = εἰμαι ἀρχη-
γός, προσταμαι.
- praeter, πρόθ. μετ' αἰτ. ἐκτός,
παρὰ (μετ' αἰτ.).
- praeter - ęo, ūi, ītum, īre, παρέρ-
χομαι, παρατρέχω.
- praeterītus, a, um, ἐπίθ. (κυρ.
μτχ. praetereo), παρελθών.
- praetor, ūris, ἀ. πραίτωρ, στρα-
τηγός.
- prae - valīdus, a, um, λίκη ἰσχυ-
ρός.
- prae - vēnio, vēni, ventum, īre, 4.
προηγοῦμαι, ἔρχομαι πρότε-
ρον, προλαμβάνω, προφθάνω.
- prae - vīdō, vīdi, vīsum, ēre,
2. προσρῶ, προβλέπω.
- pratūm, i, οὐ. λειμὸν (λιβάδι).
- pravus, a, um, διεστραμμένος,
φαῦλος.
- precor, cātus sum, āri, 1. ἀ-
ποθ. εὔχομαι, (ζητῶ παρά τι-
νος).
- premo, pressi, pressum, ēre, 3.
πιέζω.
- pretiōsus, a, um, πολύτιμος.
- pretiūm, ūi, οὐ. ἀμοιβή, τιμή,
ἐξαγόρασμα, λύτρα.
- prīmō, καὶ prīmum, ἐπίρρ. (κα-
τὰ) πρῶτον.
- prīmus, a, um, (ὑπερθ. τοῦ συγκρ.
prior) πρῶτος.
- prīnceps, ūpis, πρῶτος. 2) ὁ κα-
τέχων τὴν πρώτην θέσιν (τάξιν),
δ πρόκριτος.
- prior, prius, πρότερος, πρῶτος
(ἐκ δύο).
- prius, ἐπίρρ. συγκρ. πρότερον.
- priusquam, σύνδ. πρὸν ἦ.
- privātus, a, um, ἵδιος, ἵδιωτι-
κός, τοῦ ἵδιωτου.
- privō, 1. στερῶ.
- pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. πρό, ὑπέρ,
ἀντί.
- probo, 1. (ἐπι)δοκιμάζω, ἀποδέ-
χομαι, ἔγκρινω.
- probūs, a, um, χρηστός, ἔντιμος.
- pro - cēdo, cessi, cessum, ēre,
3. προβαίνω, χωρῶ.
- procērus, a, um, ὑψηλός.
- pro - clāmo, 1. (ἀνα)κραυγάζω,
ἀναφωνῶ.
- prod - ęo, ūi, ītum, īre, προγω-
ρῶ, ἐμφανίζομαι.
- proditīo, ūnis, 0. προδοσία.
- prodītor, ūris, ἀ. προδότης.

pro - dūco, xi, etum, ēre, 3. προ-ρατείνω, μηκύνω.

proelīum, iī, oī. μάχη, συμπλοκή.

pro - fero, tūli, lātum, ferre, ἀνώμ. παρουσιάζω, κομίζω (ἔξω).

pro - fīcio, fēci, fectum, ēre, 3. κατορθώνω, προκόπτω, (κερδίζω).

pro - fīscor, fectus sum, i, 3. ἀπόθ. παρεύομαι, ἀναχωρῶ, ἀπέργομαι.

pro - fūgio, fūgi, —, ēre, 3. καταφεύγω.

pro - fūsus, a um, ἐπίθ. (κυρ. μτχ. profundor), ἥψθονος, ἀφειδής.

pro - grēdīor, gressus sum, grēdi, 3. ἀπόθ. προχωρῶ, προβαίνω, βαδίζω.

pro - hībēo, ūi, ūtum, ēre, 2. ἐμποδίζω, κωλύω.

pro - īcio (προφ. projicio), iēci, iectum, ēre 3. φίπτω (ἐμπρός), προβάλλω.

pro - lābor, lapsus sum, lābi, 3. ἀπόθ. προοιασθαίνω, (κατα)-πίπτω.

pro - mīnēo, ūi, —, ēre, 2. προκύπτω, προέχω.

pro - mitto, mīsi, missum, ēre, 3. ὑπισχγοῦμαι.

promptus, a, um, ἐπίθ. (κυρ. μτχ. promo), ἔτοιμος, πρόχειρος, πρόθυμος, δραστήριος.

prope, ἐπίρρ. ἐγγύς, πλησίον, (id.

propius καὶ proxime). 2) πρόθ. μετ' αἰτ. ἐγγύς, πλησίον.

propērē, ἐπίρρ. ἐσπευσμένως, ταχέως.

propēro, 1. σπεύδω.

propinquus, a, um, πλησίον ἄν, συγγενής.

propīor, propīus, συγκρ. ἐπίθ. ἐγγύτερος, πλησιέστερος.

propīus, ἐπίρρ. συγκρ. ἐγγύτερον, πλησιέστερον.

pro - pōno, posūi, posītum, ēre, 3. ἀναρτῶ, δημοσιεύω (τοιχοκόλλω).

propter, πρόθ. μετ' αἰτ. διὰ (μετ' αἰτ.), ἔνεκα.

pro - rōgo, 1. παρατείνω.

pro - scrībo, scripsi, scriptum, ēre, 3. προγράφω.

proscriptīo, ὅνις, 0. προγραφὴ (ἡ θέσις ἐκτὸς νόμου).

pro - sīlio, lūi, —, īre, 4. ἀναπηδῶ (πηδῶ πρὸς τὰ ἐμπρός), ἐκπηδῶ.

pro-sterno, strāvi, strātum, ēre, 3. καταβάλλω.

prosum, ūi, prodesse, ὀφελῶ, λυσιτελῶ.

pro - vēho, vexi, vectum, ēre, 3. προκομίζω, εἰς τὰ πρόσω κομίζω. Παθ. provēhor, vectus sum, vēhi, 3. ἀνάγομαι (ἐκ τοῦ λιμένος).

provinceia, ae, 0. ἐπαρχία.

provocatio, ὅνις, 0. πρόκλησις.

proxīmē, ἐπίρρ. (ύπερθ. τοῦ pro-pe), ἐγγύτατα, πολὺ ἐγγύς (πλη-σίον).

proxīmus, a, um, ἐγγύτατος, πλησιέστατος, (ύπερθ. τοῦ pro-pior).

prudentīa, ae, θ. σύνεσις, γνῶ-σις, σοφία.

publīcē, ἐπίρρ. δημοσίᾳ, δημοσίᾳ δαπάνῃ, ἔξδοις τοῦ κράτους.

publīcus a, um, δημόσιος, τοῦ δημοσίου, (τοῦ κράτους).

pudor, ὄρις, ἀ. αἰδώς, αἰσχύνη, ἐντροπή.

puella, ae, θ. ἡ παῖς, ἡ παιδί-σκη.

puer, puēri, ἀ. ὁ παῖς.

puerīlis, e, παιδικός.

pugīo, ὄνις, ἀ. ἐγχειρίδιον, ξι-φίδιον.

pūgna, ae, θ. μάχη.

pūgno, 1. μάχομαι, πολεμῶ.

pugnātum est (ἀπρόσ.) πόλε-μος ἐγένετο, ἐπολέμησαν.

pulcher, chra, chrum, ὥραῖος.

pulvis, ēris, λ. κόνις (σκόνι).

pungo, pupūgi, punctum, ēre, 3. (ἐπὶ πόνου), κεντῶ, νύσσω (συνβλίζω).

punīo, īvi, ītum, īre, 4. τιμω-ρῶ, ἐκδικοῦμαι.

purgo, 1. καθαρόν ποιῶ τινά τινος. me purgo ἀπολογοῦμαι.

purpūra, ae, θ. προφύρω, ἡ πορ-φυρᾶ ἐσθής.

pūto, 1. νομίζω.

Q

quadraginta, ἀριθμ. τεσσαρά-κοντα.

quadrans, ntis, ἀ. μικρὸν νόμι-σμα, ὁ τετράς, ὁ κοδράντης, (τὸ τεταρτημόριον ἀσσαρίου).

quadrīmus, a, um, τετρακτής. quadrīngenti, ae, a, τετρακό-σιοι.

quaero, sīvi, sītum, ēre, 3. ζη-τῶ. quaero ab aliquo ἐρωτῶ τινα.

quaestīo, ὄνις, θ. ζήτησις, ζή-τημα, δικαστικὴ ἀνάκρισις, ἐ-ξέτασις.

quaestor, ὄρις, ἀ. ταμίας.

quaestūra, ae, θ. ταμεία.

quaestus, ūs, ἀ. χρηματισμός.

quam, ἐπίρρ. 1) ἐρωτ. πόσον 2) ἀναφ. ὅσον (ἀντίστοιχον τοῦ tam = τόσον), ὧς, ὅσον τὸ δυ-νατὸν (μετὰ ὑπερθ. μετὰ τοῦ possūm ἢ ἀνευ τοῦ possum).

3) μετὰ συγκρ. ἢ λέξιν ἐκφρά-ζουσαν ἢ περιέχουσαν σύγκρι-σιν = ἢ.

quamdiū, ἐπίρρ. καὶ quam diū ὅσον χρόνον, ἐφ' ὅσον.

quamobrem, ἐπίρρ. (καὶ κεχωρι-σμένως quam ob rem), δι' ὅ, τούτου ἔνεκα, ὅθεν.

quamprīnum, ἐπίρρ. ως τάχι-στα.

quamquam, σύνδ. εἰ καί, ἀν καί, καίτοι, καίπερ.

quam - vīs, σύνδ. ἀν καί, εἰ καί.
quando, σύνδ. όπότε. quando qui-
dem ἐπειδὴ περ, ἐπειδὴ (ἢ
ἀφοῦ) βεβαίως.

quanquam, ἵδ. quamquam.
quantus, a, um, ὅσος, ὑπόσος.
qua - propter, ἐπίρρ. τίνος ἔνεκα,
οὗ ἔνεκα, δι' ὅ.

quā - rē, ἐπίρρ. διατί, ὅθεν.

quartus, a, um, τέταρτος.

qua - si, ἐπίρρ. καὶ σύνδ. ὥσπερ,
οἶνεί, ωσεί, ωσάν.

quater, ἐπίρρ. τετράκις, (τέσσα-
ρας φοράς).

quattuor, ἀριθ. ἐπίθ. ἄκλ. τέσ-
σαρες.

- que, σύνδ. (ἐγχλιτ. πάντοτε ἡνω-
μένος μὲ λέξιν) τε, καί.

questus, ūs, ἀ. μέμψις, μομφή,
δδυρμάς.

1. qui, quae, quod, ἀντων. (γεν.
cuius, δοτ. cui), τίς ; ποῖος ;
ὅς, ὁ ὄποιος.

2. quī (ἀντὶ quo), ἐπίρρ. (κυρ.
ἀφαιρ. ἀρχαία τῆς ἀντ. qui καὶ
quis) πῶς.

quia, σύνδ. ἐπειδή, διότι.

quicumque, quaecumque, quod-
cumque, ὅστισδήποτε.

quid, οὐ. (ἐν. τῆς ἐρωτ. ἀντ. quis,
τίς ; τί ; 2) ως ἐπίρρ. εἰς τί ;
διατί.

qui - dam, quaedam, quiddam
καὶ ἐπίθ. quoddam, τις τι
(γνωστὸς μὲν ἀλλὰ μὴ ρότως
κατονομαζόμενος ύπὸ τοῦ γρά-

φοντος ἢ λέγοντος).
quidem, ἐπίρρ. βεβαίως. ne...

quidem οὐδέ... βεβαίως.

qui - nam, ἵδ. quisnam.

quid - nī, ἐπίρρ. διατὶ δέν, πῶς δέν;
quiēsco, ēvi, ētum, ēre, 3. ἡσυ-
χάζω, ἀναπάνομαι.

quiētus, a, um, ἡσυχος, ἡρεμος.

quīn, σύνδ. ὅστις οὐ, ὥστε (νὰ)
μή, ὥστε μὴ (ἵδ. dubito, du-
bius). 2) μὲ προστατ. = ἀλ-
λὰ (δή).

quirrē, ἐπίρρ. ἀτε, ἀτε δή, ἐπει-
δὴ βεβαίως.

qui, quae, quid, τίς ; ποῖος ; 2)
ἀντων. ἀρό. quis, quae καὶ
qua, quid (μετὰ τὰς λ. si, nisi,
num, ne).

quisnam, quaenam, quodnam
καὶ quidnam, τίς οὖν ; τίς λοι-
πόν ;

quis - que, quaequē, quidque
(καὶ ἐπίθ. quodque (ἔκαστος,
πᾶς τις, πάντες).

quis - quis, —, quicquid ἢ quid-
quid (καὶ ἐπίθ. quodquod),
ὅστισδήποτε.

1. quō ἐπίρρ. (ἐπὶ κινήσεως) ὅ-
ποι, εἰς ποῖον μέρος, ὅπου.

2. quō, σύνδ. (πρὸ συγκριτ.) ἵνα,
ὅπως. 2) ὅσῳ, ὅσον.

quoad, σύνδ. ἔως, ἐφ' ὅσον.

quod, σύνδ. ὅτι, διότι.

quoque, ἐπίρρ. ἐπίσης, καί.

quorsum (=quoversum) ἐπίρρ.
πρὸς τι.

R

- rapīna, ae, 0. ἀρπαγή.
 rapīo, pūi, ptum, ēre, 3. ἀρπά-
 ζω, ἀπάγω.
 rarus, a, um, σπάνιος.
 ratus, iδ. reor.
 re - bello, 1. ἐπαναστατῶ.
 re - cīp̄io, cēpi, ceptum, ēre, 3.
 (ἀνα)λαμβάνω, δέχομαι.
 re - concilīo, 1. δικλλάττω, συμ-
 φίλιῶ.
 rectē, ἐπίρρ. δρθῶς, δικαίως.
 recuperō, 1. ἀνακτῶ(μαι), ἀναλαμ-
 βάνω.
 re - cūso, 1. ne... ἀρνοῦμαι νά...,
 δὲν θέλω νά...
 red-do, dīdi, dītum, ēre, 3. ἀπο-
 δίδω. salutem ἀνταποδίδω τὸν
 χαιρετισμόν, ἀντιχαιρετίζω. lit-
 teras ἐγχειρίζω ἐπιστολήν.
 red - ēo, ii, ītum, īre, ἐπανέρχο-
 μαι. redeo in gratiam cum ali-
 quo συμφιλιοῦμαι πρός τινα.
 (μτχ. ἐνεστ. rediens, γεν. re-
 deuntis).
 redīmīo, īvī, ītum, īre, 4. στε-
 φανῶ.
 red - īmo, īmi, emptum, ēre, 3.
 ἐξαγοράζω, σώζω ἀντὶ λύτρων.
 red - intēgro, 1. ἀνανεῶ.
 redītus, ūs, ȳ. ἐπάνοδος.
 re - dūco, duxi, ductum, ēre, 3.
 όδηγῶ ὀπίσω, ἐπανάγω, ἐπα-
 ναφέρω.
 re - fēro, rettūli, relātum, referre,

- ἀνώμ. ὅγω, ἀπονέμω, ἀποδίδω, κο-
 μίζω, ἐπανακομίζω, ἐπαναφέρω,
 φέρω (ἐπὶ καὶ γεν.). gratiam
 ἀποδίδω τὴν ὀφειλομένην γά-
 ριν.
 regālis, e, βασιλικός.
 regīus, a, um, βασιλικός, τοῦ
 βασιλέως.
 regno, 1. βασιλεύω.
 regnum, i, οὐ. βασίλειον, βασιλεία.
 rego, rexī, rectum, ēre, 3. (δι)-
 ευθύνω.
 re - gredīor, gressus sum, grēdi.
 3. ἀποθ. ἐπιστρέφω, ἐπανέρχο-
 μαι.
 relābor, lapsus sum, i, 3. ἀποθ.
 ἐπανέρχομαι (εἰς τὴν κοίτην
 μου), ἐπαναγωρῶ.
 religīo, ȏnis, 0. (θρησκεία, εὐλά-
 βεια), συνείδησις.
 religīosus, a, um, ιεροπρεπής.
 relinquō, līqui, lictum, ēre, 3.
 (ἔγ)καταλαίπω.
 reliquiae, ārum, 0. πλῆθ. τὰ
 λείψανα.
 reliquus (πρόφ. reliq̄us), a,
 um, λοιπός, ὑπόλοιπος.
 remedīum, ii, οὐ. διτι χρησιμεύει
 πρὸς ἵταν, ἵτα, φάρμακον.
 re - mitto, mīsi, missum, ēre, 3.
 ἀφίημι, χαλαρώνω, ἀφίνω ἐλεύ-
 θερον, ἐλαττώνω, μετριάζω. a-
 nimū ad otium ἄνεσιν τῇ
 ψυχῇ (εἰς τὸ πνεῦμα) παρέχω,
 (παρατιοῦμαι τῶν ἀσχολιῶν
 μου).

re - mōvčo, mōvi, mōtum, ēre,

2. ἀπομακρύνω, ἀφαιρῶ, αἴρω.
remunčror, á̄tus, sum, ári, 1.

ἀποθ. ἀνταποδίδω, ἀνταμεῖβω.

remus, i, á. κώπη.

re - nōvo, 1. ἀνανεῶ.

re - nuntio, 1. ἀναγγέλω, ἀνα-
κηρύττω.

re - nūo, ūi, —, ēre, 3. ἀνανεύω.
reor, ratus sum, rēri, 2. ἀποθ.

λογίζομαι, νομίζω.

re - pello, pūli, pūlsum, ēre, 3.
ἀποκρούω, ἀπωθῶ.

re - pendo, ndi, nsum, ēre, 3. ἀν-
τικαταβάλλω (πληρώνω).

repentē, ἐπίρρ. αἰφνης, ἔξαιφνης,
ὅλως ἀπροσδοκήτως.

re - pērio, reppēri, repertum, īre,
4. ἀνευρίσκω.

re - pēto, īvi (καὶ ūi), ītum, ēre,
3. ζητῶ δπίσω (ως δφειλόμενον).

re - plēo, ēvi, ētum, ēre, 2. πλη-
ρῶ, (γεμίζω).

re - porto, 1. ἀποκομίζω.

re - prehendo, ndi, nsum, ēre, 3.
φέγω, μέμφομαι.

re - promitto, mīsi, missum, ēre,
3. ἀνθυπισχγοῦμαι, εἰς ἀντάλ-

λαγμα ὑπισχγοῦμαι.

repudio, 1. ἀποποιοῦμαι, δὲν δέ-
χομαι, ἀποκρούω.

re - pugno, 1. ἀντιμάχομαι, ἀντι-
δρῶ.

res, rēi, 0. πρᾶγμα, γεγονός, ὑπό-
θεσις, περιουσία, κράτος.

re - scindo, scidi, scissum, ēre,

3. ἀποκόπτω, ἀκυρῶ.

re - sēco, secūi, sectum, āre, 1.
(ἀπο)τέμνω.

re - sēro, 1. ἀνοίγω.

re - sisto, restīti, —, ēre, 3. ἀν-
τίσταμαι, ἐναντιοῦμαι.

re - spergo, rsi, rsum, ēre, 3. φά-
νω, φαντίζω.

re - spic̄io, spexi, spectum, ēre, 3.
παρατηρῶ.

re - spondeo, ndi, nsum, ēre, 2.
ἀποκρίνομαι, ἀνταποκρίνομαι.

re - sponsum, i, οὐ. ἀπόκρισις.

respublīca, καὶ res publīca, (γεν.
rei publicae), 0. πολιτεία.
re - stituo, ūi, ūtum, ēre, 3. ἀπο-
καθίστημι, παλινορθῶ, ἐπαν-
ορθῶ.

re - sūmo, sumpsi, sumptum, ēre,
3. ἀναλαμβάνω. somnum ἀπο-
καμῶμαι.

re - tīnēo, ūi, tentum, ēre, 2. κρα-
τῶ, ἐμποδίζω.

re - vertor, rti, καὶ reversus sum,
rti, 3. ἡμιαποθ., ἐπιστρέφω.

rex, regis, á. βασιλεύς.

r̄hētor, ḍris, á. διδάσκαλος τῆς
ρ̄ητορικῆς, ρ̄ητοροδιδάσκαλος.

rīdeo, rīsi, rīsum, ēre, 2. γελῶ.

ripa, ae, 0. ὅχθη, κοίτη, ρ̄εθρον.
risus, ūs, á. γέλως.

robustus, a, um, ρ̄ωμαλέος, εύ-
ρωστος.

rogō, 1. ἐρωτῶ, ζητῶ, παρακαλῶ.

rogus, i, á. πυρά.

rostra, ḍrum, οὐ. πληθ. οἱ ἐμβο-

λοι, τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ βῆμα.
ruina, ae, θ. ἐρείπιον.
ruo, rui, rutum, ēre, 3. ὅρμω.
rupes, is, θ. βράχος.
rusticor, 1. ἀποθ. διαμένω ἐν
τῇ ἔξοχῇ.
ruštēus, a, um, ἀγροτικός, γε-
ωργικός.

S

sacer, cra, crum, ἱερός.
sacerdos, ūtis, ἀ. ἱερεύς.
sacrificium, ūi, oū. ἱεροτελεστία,
θυσία.
sacrum, i, oū. τὸ ἱερόν.
saepe, ἐπίρρ. πολλάκις, συγκρ.
saepiūs, ὑπερθ. saepissimē.
saepiō, saepsi, saeptum, ūre, 4.
περιφράσσω, ὑπερασπίζω.
saeviō, ūi, ūtum, ūre, 4. ἀγριαί-
νω, ἀγρίως προσφέρομαι (συμ-
πειρφέρομαι).
saevitīa, ae, θ. ἀγριότης, σκλη-
ρότης.
saltem, ἐπίρρ. τούλαχιστον.
saltus, ūs, ἀ. δάσος, νάπη.
salūbris (καὶ salūber), bre, σω-
τήριος.
salus, ūtis, θ. σωτηρία, 2) ὑγεία.
salūto, 1. γαιρετίζω.
salvus, a, um, σῶος, ἀβλαβής.
sanctus, a, um, ἀγνός, καθαρός,
ἀδιάφθορος, ἐνάρετος.
sanguis, ūnis, ἀ. αἷμα.

sapiens, ntis, ἐπίθ. (κυρίως μχτ.
sapio), σοφός.
sapio, ūi, —, ēre, 3. σωφρονῶ, ἔχω
τὴν ὁρθὴν κρίσιν (τὸν κοινὸν νοῦν).
satelles, ūtis, ἀ. δορυφόρος, (στρα-
τιῶται περιστοιχοῦντες τὸν στρα-
τηγόν).
satis, ἐπίρρ. ἀρκούντως, ἐπαρ-
κῶς, καλῶς, (συγκρ. satiūs,
καλύτερον).
saxum, i, oū. πέτρα, βράχος, μέ-
γας λίθος.
schola, ae, θ. σχολή, σχολεῖον.
scīo, scīvi, καὶ scīi, scītum, ūre,
4. γιγνώσκω, γνωρίζω.
scipio, ūnis, ἀ. σκίπιον, σκῆ-
πτρον (βακτηρία).
seiscitor, ātus sum, āri, 1. ἀ-
ποθ. ἐρωτῶ νὰ μάθω.
scrība, ae, ἀ. γραφεύς, λογι-
στής.
scribo, psi, ptum, ēre, 3. γράφω.
scutum, i, oū. ἀσπίς.
sē καὶ sēsē (αἰτ. καὶ ἀφαιρ. ἐν.
καὶ πληθ. τοῦ sui), ἐκυτοῦ, ἐ-
κυτῆς, ἐκυτῶν. sēcum = μεθ'
ἐκυτοῦ, μεθ' ἐκυτῆς, μεθ' ἐκυ-
τῶν.
se - cēdo, cessi, cessum, ēre, 3.
ἀποχωρῶ.
se - cerno, crēvi, crētum, ēre, 3.
γωρίζω, διακρίνω.
seco, cūi, ctum, (μτχ. μέλ. seca-
tūrus), āre, 1. τέμνω, κό-
πτω.
secretō, ἐπίρρ. μυστικῶς, ἐν ἀ-

πορρήτῳ.

secundarīus, a, um, δευτερεύων,

'Ιδ. panis.

secundus, a, um, δεύτερος.

se - eūris, is, (*χιτ. im, ἀφαιρ. i*),

θ. πέλεκυς.

sed, σύνδ. ἀλλά.

sedēcim, δέκα *ἔξ.*

sedēo, sēdi, sessum, ēre, 2. κά-

θημαι.

sedes, is, θ. ἔδρα, κατοικία.

sed - itio, ὅnis, θ. διχόνια, στά-

σις.

sedulītas, ātis, θ. ὑπέρμετρος

(δουλική, δουλοπρεπής), προθυ-
μία.

segnis, e, νωθρός.

se - lībra, ae, θ. ἡμίλιτρον, ἡμί-
σεια λίτρα. 'Ιδε pondo.

sella, ae, θ. ἔδρα, δίφρος.

semet, (ἐκ τοῦ se + ἐγκλιτ.-met)
αὐτὸς ἔαυτόν, αὐτοὶ ἔαυτούς = se.

semper, ἐπίρρ. δεί, πάντοτε.

semipiternus, a, um, αἰώνιος,
παντοτινός.

senātor, ūris, ἀ. συγκλήτικός.

senātus, ūs, ἀ. σύγκλητος.

senecta, ae, θ. καὶ senectus, ū-
tis, θ. γῆρας. ad summam se-
nectutem μέχρι βαθυτάτου γή-
ρατος.

senectus, 'Ιδ. senecta.

senex, senis, ἐπίθ. γέρων. Οὖσ.
ἀ. ὁ γέρων.

senīor (συγκρ. τοῦ senex), γε-
ροντότερος, πρεσβύτερος, πρέ-

σβύτης.

sententia, ae, θ. γνώμη.

sentio, nsi, nsum, īre, 4. ἐννοῶ,
κατανοῶ.

separātim, ἐπίρρ. γωρίς, γωρι-
στά.

sepelio, īvi, pultum, īre, 4. θά-
πτω.

septem, ἀριθ. ἄκλ. ἐπτά.

septīmus, a, um, ἔβδομος.

septuagesīmus, a, um, ἔβδομη-
κοστός.

sepulcrum, i, οὐ. τάφος.

sepultūra, ae, θ. ταφή, τάφος.

sequens, ntis, ἐπίθ. (μτχ. τοῦ
ἀποθ. sēquor), ἐπόμενος, ἀκό-
λουθος.

sēquor, cūtus sum, sēqui, 3. ἀ-
ποθ. ἐπομαι, ἀκολουθῶ.

sermo, ὅnis, ἀ. ὄμιλος, λόγος,
διάλογος.

seriō, ἐπίρρ. σοβαρῶς, σπου-
δαίως.

serta, ūrum, οὐ. πληθ. στέφανος,
πλέγμα ἔξ ἀνθέων (γιρλάνδα).

servo, 1. (δικ)φυλάττω, τηρῶ.

servus, i, ἀ. δοῦλος.

sēsē, 'Ιδ. sē.

sestertiūs, ūi, ἀ. σηστέρτιος (νό-
μισμα).

seu καὶ sive, σύνδ. εἴτε. sive...
sive, seu... seu εἴτε... εἴτε.

sevērus, a, um, αὐστηρός.

sex, ἄκλ. ἔξ.

sexaginta, ἄκλ. ἔξήκοντα.

sextīlis, is, (κατὰ παράλειψιν τοῦ

- mensis), ἀ. ὁ ἔκτος ἀπὸ Μαρτίου μὴν (ὁ ὄστερον Αὔγουστος κληθεῖς).
- sextus, a, um, ἔκτος.
- sī, σύνδ. εἰ, ἐάν, ἀν.
- sic, ἐπίρρ. οὕτω(ς), τοιουτοτρόπως (ἔτσι).
- sica, ae, θ. ἐγχειρίδιον, ξιφίδιον.
- siccum, i, οὐ. τὸ ξηρόν, ἡ ξηρά.
- sicut καὶ sicūti, ἐπίρρ. ὡς, καθώς.
- signifīco, 1. δηλῶ, σημαίνω.
- signo, 1. σημειῶ, χαράττω, κόπτω. signatum argentum νόμισμα ἀργυροῦν.
- signum, i, οὐ. σημεῖον, σημαία, ἄγαλμα.
- silentium, ii, οὐ. σιγή, σιωπή.
- similis, e, ὅμοιος.
- similitudo, ūnis, θ. ὅμοιότης.
- simul, ἐπίρρ. ἥπα, συγχρόνως, (διὰ μιᾶς).
- simulo, 1. ὑποκρίνομαι, προσποιοῦμαι.
- sin, σύνδ. ἐὰν δέ, ἐὰν τούναντίον.
- sine, πρόθ. μετ' ἀφοιρ. ἀνευ, χωρίς.
- singulāris, e, μοναδικός.
- singuli, ae, a, ἐπίθ. πληθ. ἔκαστος, εἰς ἔκαστος, ἀνὰ ἔνα.
- sinister, tra, trum, ἀριστερός.
- sīve, id. seu.
- sobdles, id. suboles.
- sobrīus, a, um, θ. νηφάλιος.
- socer, ēri, ἀ. πενθερός.
- sociētas, ātis, θ. ἡ μεταξὺ λαῶν πολιτικὴ ἐπικοινωνία, ἔνωσις,
- πολιτικὴ φιλία (πολιτικαὶ σχέσεις), συμμαχία.
- socius, a, um, σύμμαχος.
- sodālis, e, ἐταῖρος, φίλος.
- sol, solis, ἀ. ἥλιος.
- solēo, solītus sum, ἔτε, 2. ἡμιαπ., εἴωθα, συνηθίζω.
- solīdus, a, um, στερεός, στερρός, μόνιμος.
- solitarīus, a, um, ἐρημικός.
- solitūdo, ūnis, θ. ἐρημία.
- solitus, a, um, εἰωθώς, συνήθης.
- solemnis, e, νενομισμένος, ἕορταστικός, ἐπίσημος, πανηγυρικός.
- solum, ἐπίρρ. μόνον. non solum sed etiam, οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ.
- solus, a, um (γεν. solīus, δοτ. soli), μόνος.
- solvo, solvi, solūtum, ἔτε, 3. λύω.
- somnīum, ii, οὐ. ὅνειρον.
- somnus, i, ἀ. ὅνειρος.
- sonītus, ūs, ἀ. ἥχος, πάταγος.
- sono, ūi, ūtum, āre, 1. (μτχ. μέλ. sonatūrus), ἥχη, σαλπίζω, (παίζω).
- soror, ūris, θ. ἀδελφή.
- sors, sortis, θ. αλῆρος, τύχη.
- spatīum, ii, οὐ. διάστημα χρόνου ἡ τόπου.
- spec̄ies, ēi, θ. πρόφασις, πρόσχημα.
- specūlum, i, οὐ. κάτοπτρον.
- spectacūlum, i, οὐ. θέαμα.
- spectātor, ūris, ἀ. θεατής.

specto, 1. θεῶμαι.
 sperno, sprevi, spretum, ἔρε, 3.
 καταφροῦ.
 spēs, ei, 0. ἐλπίς.
 spiritus, ūs, ἀ. πνεῦμα, ὑπερη-
 φάνεια, οήσις.
 spondīum, ūi, οὐ. συνήθ. πληθ.
 λάφυρα, σκῆλα.
 spondēo, spondoi, sponsum,
 ἔρε, 2. ἐγγύωμαι.
 sponsus, i, ἀ. μνηστήρ.
 sponte, ἐπίρρ. (κυρίως ἀφορ.
 τοῦ ἀγρήστου spons), ἔκουσίως.
 sponte suā, ἀφ' ἔκυπτοῦ, ἀφ'
 ἔκυπτον, κύθορμήτως, ἔκουσίως.
 spretus, iδ. sperno.
 statim, ἐπίρρ. παρευθύε, παρα-
 χρῆμα.
 statīo, ūnis, 0. θέσις, φρουρά.
 statūa, ae, 0. ἀνδριάς.
 statūo, ūi, ūtum, ἔρε, 3. ἰδρύω,
 ἀποφασίζω.
 statūra, ae, 0. ἀνάστημα.
 stimūlus, i, ἀ. = clavus, ἡλος.
 stipendīum, ūi, οὐ. (στρατιωτικὸς
 μισθός), πολεμικὴ ὑπηρεσία.
 stipendia facere στρατεύω,
 στρατεύομαι.
 stolīdē, ἐπίρρ. ἡλιοίως.
 strāges, is, 0. φορά, σφραγή,
 φόνος.
 strepītus, ūs, ἀ. θύρυθος, κρό-
 τος κειρῶν, κροῦσις, κειρουρό-
 τημα. alarum κροῦσις τῶν
 πτερῶν, πλαταγισμός.
 strictus, iδ. stringo.

strīdor, ὅρις, ἀ. σιγμός, τριγμός,
 τρισμὸς τοῦ ἐλέφαντος, τὸ
 στρηνύζειν.
 stringo, nxi, strictum, ἔρε, 3.
 gladium ἔλκω (ἐκ τοῦ κολεοῦ)
 τὸ ξίφος, γυμνῶ τὸ ξίφος.
 studēo, ūi, —, ἔρε, 2. ἐπιμελοῦ-
 μαι, σπουδάζω.
 studīose, ἐπίρρ. μετὰ ζῆλου, ἐπι-
 μελῶς.
 studīum, ūi, οὐ. σπουδή, ζῆλος,
 ἀγάπη, μάθησις, προθυμία.
 Illyr. φύλαργία (τὰ ἐλληνικὰ
 γράμματα), xi μελέται.
 stupens, ntis, (ἐπίθ. κυρ. μῆν.
 stupo) κατάπληξις.
 stupēo, ūi, —, ἔρε, 2. μένω κα-
 τάπληξις, ἐκπλήξτομαι.
 suādēo, āsi, āsum, ἔρε, 2. πεί-
 θω, συμβουλεύω.
 sub, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. (ἄνευ κι-
 νησ.) καὶ μετ' αἰτ. (ἐπὶ κινή-
 σεως) ὑπὸ (+ αἰτ.).
 sub - dūeo, duxi, ductum, ἔρε,
 3. ὑπάγω, ὑδηγῶ κρυφά.
 sub - iēcio, iēci, iectum, ἔρε, 3. ὕ-
 ποβάλλω.
 sub - īgo, īgi, actum, ἔρε, 3. ὕ-
 πάγω, ὑποτάσσω.
 subītus, a, um, ξίφωνίος.
 sublātus, iδ. tollo.
 sublieūs, a, um, ξύλινος.
 subōles, is, 0. (περιληπτ.) ἀπό-
 γονοι, ἔκγονοι.
 sub - rīdēo, rīsi, rīsum, ἔρε, 2
 ὑπομειδῶ (καμαγένē).

sud - sidūm, ūi, oū. ἐπικουρία.
 sub - vēhor, vectus sum, vēhi,
 3. ἀποθ. καταπλέω.
 successor, ūris, ἀ. διάδοχος.
 sudor, ūris, ἀ. ίδρως.
 suf-fēro, sustūli, sublātum, suf-
 ferre, ἀνώμ. φέρω, βαστάζω.
 suf - fīcīo, ēci, ectum, ēre, 3. ἐ-
 παρκῶ.
 sui, sibi, se, ἀντ. (έν. καὶ πληθ.),
 ἔκυτοῦ, ἔκυτῶν κλπ.
 Sullāni, ūrum, ἀ. οἱ δύπαδοι τοῦ
 Σύλλα.
 sum, fui, esse (μηχ. μ. surūrus),
 εἰμί, εῖμαι, εὑρίσκομαι, ἀγήκω.
 summus, a, um, ὑπατος, ὑπέρ-
 τατος, ὑψηλότατος.
 sumo, sumpsi, sumptum, ēre,
 3. λαμβάνω, ἀναλαμβάνω, ἐπι-
 χειρῶ.
 sumptus, ūs, ἀ. δαπάνη, πολυ-
 τέλεια, τὰ μεγάλα ἔξοδα.
 supellec-, supellectilis, 0. ἐπιπλα-
 καὶ σκεύη τῆς οἰκίας, οἰκο-
 σκευή.
 super, πρόθ. 1) μετ' αἰτ. ὑπέρ,
 ἐπί, ἐκτός. 2) μετ' ἀφαιρ. ὑ-
 πέρ, περὶ (καὶ γεν.).
 superbē, ἐπίρρ. ὑπεροπτικῶς
 ὑπερηφάνως.
 superbīa, ae, 0. ὑπεροψία, ὑπερ-
 φάνεια.
 supero, 1. νικῶ, ὑπερέχω, κατα-
 βάλλω.
 super - sum, ūi, esse, περιγρα-
 μαι, ἐπιζῶ.

super - vēn̄io, vēni, ventum, ūre,
 4. ἐπέρχομαι.
 suppliciter, ἐπίρρ. ἵκε (τευ) τικῶς.
 supplicium, ūi, oū. ποιηή, τι-
 μωρία.
 suprēmus, a, um, (ὑπερθ.) ὑ-
 πέρτατος, τελευταῖος.
 sus - cīpīo, cēpi, ceptum, ēre, 3.
 ἀναλαμβάνω.
 sus - pendo, ndi, nsum, ēre, 3.
 ἀναρτῶ, κρατῶ μετέωρον.
 su - spīcor, ātus sum, āti, 1.
 ἀποθ. ὑποπτεύω (ὑποπτεύ-
 ομαι).
 suus, a, um, ἔκυτοῦ, ἔκυτῶν.
 sus - tīnēo, nūi, tentum, ēre, 2,
 ὑπομένω.

T

 tabes, is, 0. μαρασμός, φθίσις.
 tabūla, ae, 0. πίναξ γραπτός,
 ζωγράφημα.
 tabulātum, i, oū. σανίδωμα.
 tacēo, eū, cītum, ēre, 2. σιωπῶ,
 σιγῶ.
 tacītus, a, um, σιωπήλός.
 tālis, e, τοιοῦτος.
 talus, i, ἀ. ἀστράγαλος.
 tam, ἐπίρρ. οὕτω, τόσον. tam...
 quam τόσον... ὅσον.
 tamen, συνδ. ὅμως.
 tandem, ἐπίρρ. τέλος, ἐπὶ τέλους.
 tanquam καὶ τανquam, σύνδ. ὡς,
 καθός.
 tango, tetīgi, tactum, ēre, 3. ἐγ-

- γίζω.
 tantum, ἐπίρρ. μόνον, non tantum... sed etiam οὐ μόνον
...ἀλλὰ καὶ.
 tantummodo, ἐπίρρ. μόνον, ἀρ-
κεῖ μόνον.
 tantus, a, um, τοσοῦτος, τηλι-
κοῦτος, τάσον μέγχε.
 tardo, 1. ἐπιβραδύνω.
 tectum, i, οὐ. στέγη, οίκια.
 telum, i, οὐ. βέλος, ὅπλον ἐπιθε-
τικόν, ἀκόντιον.
 temerarius, a, um, ἀλόγιστος
ἀστόχχαστος.
 temperantia, ae 0. σωφροσύνη.
 tempestas ἄτις, 0.. χρόνος
καιρός.
 tempus, ὅρις, οὐ. χρόνος.
 tendo, tetendi, tentum καὶ ten-
sum, ἔρε, 3. τείνω.
 tenebrisōsus, a, um, σκοτεινός.
 tenēo, νῦι, tentum, ἔρε, 2. κρα-
τῶ, κατέχω. iureiurando (ἀ-
φαιρ.) teneor δεσμεύομαι ἐκ
τοῦ ὅρκου.
 tener, ἔρα, ἔρυμ, τρυφερός.
 ter, ἐπίρρ. ἀριθ. τρίς.
 tergum, i, οὐ. νῶτον, τὰ νῶτα.
 post tergum ἐπισθεν (δύσισ).
 terni, ae, a, ἀριθμ. διανεμ. ἀνὰ
τρεῖς, ἀνὰ τρεῖς (έκατέρωθεν).
 terra, ae, 0. γῆ, ξηρά.
 terrēo, ūi, ītum, ἔρε, 2. κατα-
πλήττω, τρομάζω τινά.
 terror, ὅρις, ἀ. τρόμος.
 tertio, ἐπίρρ. τρίτον. ἐκ τρίτου,
- τρίτην φοράν.
 tertium, ἐπίρρ. τὸ τρίτον.
 tertius, a, um, τρίτος.
 theātrum, i, οὐ. θέατρον.
 thesáurus, i, ἀ. θησαυρός.
 tibiēn, ūis, ἀ. αὐλητής.
 timēo, ūi, —, ἔρε, 2. φοβοῦμαι.
 tiro, ūnis, ἀ. ἀρχάριος, πρωτό-
πειρος, νεοστράτευτος.
 tirocinium, ūi, οὐ. ἡ περὶ τὰ
στρατιωτικὰ ἀπειρία.
 toga, ae, 0. τήβεννα, τήβεννος
(τὸ ἑθνικὸν τῶν Ρωμαίων ἱμά-
τιον).
 togatūs, a, um, τηβεννοφόρος,
φορῶν τὴν τήβεννον.
 toléro, 1. ὑπομένω.
 tollo, sustuli, sublātum, ἔρε, 3.
ἀπέκριω, ἀποκομίζω, παίρω. 2)
ἀφικιῶ.
 torquis, is, ἀ. ὁ στρεπτός, τὸ πε-
ριδέραιον.
 torvus, a, um, βλοσσυρός, ἄγριος.
 tot, ἐπίθ. ἄκλ. τοσοῦτοι.
 totidem, ἐπίθ. ἄκλ. ἄλλοι τόσοι.
 toties, ἐπίρρ. τοσάκις.
 totus, a, um, (γεν. totius, δοτ.
toti), πᾶς, ὅλος, ὅλοκληρος.
 trado, ūi, ītum, ἔρε, 3. παρα-
δίδω.
 tra - īcio (πρόφ. trajicio), ieci,
iectum, ἔρε, 3. περαιῶ, διαβι-
βάζω. 2) περῶ, διαβαίνω, δια-
περαιῶμαι.
 tra - no (καὶ trans - no), 1. δια-
νήγομαι, διαπερῶ κολυμβῶν.

- trans, πρόθ. μετ' αἰτ. πέραν.
- trans - ἔο, ὅτι (καὶ ἵνι), ἕτομ, ἕτερος, διαβαίνω (περνῶ).
- trans - fēro, tūli, lātum, ferre, ἀνώμ. μεταφέρω.
- trans - fīgo, xī, xum, ēre, 3. δια- περῶ.
- trans - fōdīo, fōdi, fossum, ēre, 3. διορύττω, διαπερῶ.
- trans - fūgīo, fūgi, —, ēre, 3. αὐ- τομολῶ, (ἀπέρχομαι πρὸς τοὺς πολεμίους), ἀποδιδράσκω.
- trans - gredīor, gressus sum, grēdi, 3. ἀποθ. διαβαίνω, δια- περαιοῦμαι (περνῶ).
- trans - silīo, līi, (σπαν. līvi ἢ līi), ἕτερο, 4. ὑπερπηδῶ.
- trans - vēho, vexi, vectum, ēre, 3. καμίζω, μεταφέρω.
- transversus, a, um, λοξός.
- trecenti, ae, a, τριακόσιοι.
- tremo, ūi, —, ēre, 3. τρέμω, φο- βοῦμαι.
- tremulus, a, um, τρέμων, ἀστα- θής.
- trepidatīo, ūnis, θ. ταραχή καὶ ἀταξία (ἐπὶ τῷ ἀκούσματι ἐπι- κρεμαμένου κινδύνου).
- tres, tria (γεν. trium), τρεῖς, τρία.
- tribūnal, ālis, οὐ. τὸ (ἐν τῇ ἀγο- ρᾷ) βῆμα.
- tribunātus, ūs, θ. δημαρχία.
- tribūnus, i, θ. (φύλαρχος). tr. plebis δήμαρχος. tr. militum γυνίαρχος (λεγεῖνος).
- tribūo, ūi, ūtum, ēre, 3. ἀπονέ- μω, χαρίζω.
- tribūtum, i, οὐ. φόρος, (συν) εισ- φορά.
- trigemīni, ūrum, θ. πληθ. οἱ τρίδυμοι.
- triginta, ἄκλ. τριάκοντα.
- tristis, e, θλιβερός, λυπηρός.
- triumphālis, e, τεθριαμβευκώς, θριαμβευτής.
- triumpho, 1. κατάγω θρίαμβον, θριαμβεύω.
- triumphus, i, θ. θρίαμβος.
- trueīdo, 1. ἀποσφάττω.
- truncus, i, θ. κορμός, σῶμα.
- trux, ucis, ἄγριος, ἄγριωπός.
- tū, ἀντων. τού. tune, ίδ. 3. -ne,
- tuba, ae, θ. σάλπιγξ.
- tubīcen, ūnis, θ. σαλπιγκτής.
- tueor, ūtus, sum, ēri, 2. ἀποθ. φυλάττω, ἐπιβλέπω.
- tugurīum, ūi, οὐ. καλύβη.
- tum, ἐπίρρ. τότε (τοὺς χρόνους ἐ- κείνους, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην).
- tum... tum... καί... καί... ειμ...
- tum τοῦτο μέν... τοῦτο δέ, ἀφ' ἐνὸς μέν... ἀφ' ἐτέρου δέ.
- tunc, ἐπίρρ. τότε.
- tunīca, ae, θ. χιτών.
- turba, ae, θ. τύρβη, ὅχλος, πλῆ- θος.
- turmātim, ἐπίρρ. ἥληδόν.
- turpis, e, αἰσχρός.
- tūs, tūris, οὐ. θυμίαμα.
- tuto, ἐπίρρ. ἀσφαλῶς.

tutus, a, um, ἀσφαλής, ἀπρόσ-
βλητος.

U

uber, ēris, οὐ. μαστός, θηλή.
ubi, ἐπίρρ. ποῦ, ὅπου, ἔνθα. 2)
σύνδ. ώς (εὐθὺς ώς), ἄμμ.

ullus, a, um, (γεν. ullius, δοτ.
ulli), τις (ἐν ἀρνητ. ἔννοιᾳ).
ultimus, a, um, ἔσγατος, τελευ-
ταῖος.

ultrā, ἐπίρρ. πέρα, περαιτέρω. 2)
πρόθ. μετ' αἰτ. πέραν. ultra si-
dem πέρα πίστεως, ἀπιστεύτως.
umērus, i, ἀ. (καὶ humērus),
ἀ. ὕμος.

umquam (καὶ unquam), ἐπίρρ.
ποτέ, (ίδιᾳ ἐν ἀρνητ. ἡ ἐρωτη-
ματικαῖς προτάσεσι). non un-
quam οὐδέποτε.

unde, ἐπίρρ. (πόθεν ;) οὖεν.

undēim, ἀριθ. ἔνδεκα.

unīcus, a, um, μόνος, μοναδικός.

universus, a, um, σύμπας, ὁλό-

κληρος.

unquam, id. umquam.

unus, a, um, (γεν. unius, δοτ.

uni), εἰς, μόνος, (εἰς καὶ μόνον)

urbs, urbis, θ. πόλις. 2) ἡ πόλις

·Ρώμη.

usque, ἐπίρρ. διηγεκῶς, συνεγῶς.

2) μέχρι, ἄχρι. usque eo μέχρι
τοσούτου χρόνου, ἐπὶ τοσοῦτου.

usurpo, 1. χρῶμαι, μεταχειρίζο-

μαι.

usus, ūs, ἀ. γρῆσις, γρεία, ἀ-
νάγκη.

ut (καὶ utī), σύνδ. ἵνα, ὅπως,
ῶστε, (εὐθὺς) ώς. 2) ἐπίρρ. ώς,
καθώς.

uter, utris, ἀ. ἀσκός.

uter, utra, utrum, πότερος, ποῖος
ἐκ τῶν δύο.

uterque, utrāque, utrumque,
ἐκάτερος, καὶ ὁ εἰς καὶ ὁ ὅλος
χωρὶς (χωρὶς τάξ), ἀμφότε-
ροι.

1. ūti, ἀπρωφ. τοῦ utor.

2. ūti, σύνδ. καὶ ἐπίρρ., ἵδε ut.

utīlis, e, ὀφέλιμος, χρήσιμος.

ūtīnam ἐπίρρ. εἴθε (μακάρι
νά...).

ūtor, usus sum, uti, 3. ἀποθ.

χρῶμαι, μεταχειρίζομαι.

utρότε, ἐπίρρ. ἀτε δή, καθότι,
καθάπερ, (διὰ τὸν λόγον ὅτι).

utrimque, ἐπίρρ. ἐκατέρωθεν.

utrum, ἐπίρρ. πότερον, ποῖον ἐκ
τῶν δύο, ἵδ. utor.

uxor, ūris, θ. ἡ σύζυγος.

V

vaco, 1. σχολάζω τινί, σπουδά-
ζω, σπουδὴν ποιοῦμαι, διατρίβω
περὶ τι.

vacuus, a, um, κενός.

vae, ἐπιφ. οὐαί ! οἷμοι ! φεῦ !

vafer, fra, frum, πανοῦργος.

vagīlus, ūs, ἀ. κλαυθμυρισμός.

- valdē, ἐπίρρ. σφόδρα, ὅλως.
- valēo, ūi, —, ἔρε, 2. εῦ ἔχω, εὔρωστῶ, ὑγιαίνω, ἰσχύω.
- valetūdo, īnis, θ. ὑγεία (καλή ή κακή).
- valīdus, a, um, ἰσχυρός, εὔρωστος.
- vallum, i, oú. (κυρίως τὸ ἐν τάφρῳ ἐκσκαπτόμενον χῶμα, ὅπερ ἐσχημάτιζε τὸ ὑψηλότερον σημεῖον αὐτῆς), χαράκωμα, περιχαράκωμα. •
- variūs, a, um, ποικίλος.
- varix, ūcis, ἀ. καὶ θ. κιρσός.
- vastus, a, um, εὐρύς, ἐκτεταμένος. •
- recordiā, ae, θ. ἀνοια, ἀφροσύνη.
- vectus, lđ. veho.
- vegētus, a, um, εὐκίνητος, ζωγρός.
- vehicūlum, i, oú. δχημα.
- veho, vexi, vectum, ἔρε, 3. δχῶ, κομίζω. vehor (in) equo ἵππεύω, δχοῦμαι ἐφ' ἵππου.
- vel, σύνδ. εἴτε, ἢ. vel... vel... ἢ... ἢ... εἴτε... εἴτε. 2) ἐπίρρ. καί, ἀκόμη καί.
- vello, velli ἢ vulsi, vulsum, ἔρε, 3. ἀποσπῶ.
- velo, 1. καλύπτω.
- velut καὶ veluti, ἐπίρρ. ὡς, ὥσπερ, καθώς.
- vendītio, ūnis, θ. πώλησις.
- vendo, ūdi, ītum, ἔρε, 3. πωλῶ.
- venēnum, i, oú. δηλητήριον (φαρ-
- μάκι).
- venēror, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. σέβομαι, προσκυνῶ.
- veniā, ae, θ. χάρις, ἄδεια, συγγνώμη.
- vēnīo, vēni, ventum, īre, 4. ἐρχομαι.
- venor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. κυνηγῶ.
- venter, tris, ἀ. κοιλία.
- ventus, i, ἀ. ἄνεμος.
- verbum, i, λέξις, λόγος, φράσις.
- ver, veris, oú. ἔχω.
- verē, ἐπίρρ. ἀληθῶς, εἰλικρινῶς.
- vereundīa, ae, θ. αἰδώς.
- vereor, ītus sum, īri, 2. ἀποθ. αἰδοῦμαι, εὐλαβοῦμαι, φοβοῦμαι.
- verō, σύνδ. ὅμως, δέ. 2) ἐπίρρ. τῇ ἀληθείᾳ, πράγματι.
- vessor, ātus sum, āri, 1. ἀποθ. ἀναστρέφομαι, ἀσχολοῦμαι.
- versus, ūis, ἀ. στίχος.
- vertex, ūcis, ἀ. κορυφή.
- verus, a, um, ἀληθής.
- vestibūlum, i, oú. πρόθυρα, προθάλαμος.
- vestis, is, θ. ἐσθῆς, ἔνδυμα.
- veterāni, ūrum, ἀ. οἱ παλαιοὶ στρατιῶται, οἱ παλαιόμαχοι.
- veto, ūi, ītum, īre, 1. ἀπαγορεύω, (δὲν ἐπιτρέπω νά).
- vicem, lđ. vicis.
- vicīnus, a, um, γείτων, γειτνιάζων, πλησιάζωρος.

vicis, γεν. θηλ. (ἐν γρήσει : ἐν. αἰτ. vicem, ἐν ἀφαιρ. vice καὶ πληθ. αἰτ. vices, ἀφαιρ. vicibus, ἐναλλαγῇ), καθῆκον. 2) ὡς ἐπίρρ. vice alicuius ἀντί τινος, ἐν μέρει τινός.

victor, ὄρις, ἀ. νικητής.

victoria, ae, θ. νίκη.

vicus, i, ἀ. κώμη, ρύμη, (στενὴ δόδος).

videlicet, ἐπίρρ. δηλονότι, δηλαδή.

vīdeo, vīdi, vīsum, ēre, 2. ὄρω, βλέπω. videor φαίνομαι, δοκῶ.

vigilantia, ae, θ. ἀγρυπνία.

vigilīa, ae, φυλακή νυκτός, νυκτοφυλακία.

viginti, εἴκοσι.

villa, ae, θ. ἔπαυλις, ἔξοχη οἰκία.

vīlēcus (καὶ villēcus), i, ἀ. δ. (τῆς ἐπαύλεως) ἐπιστάτης (συνήθως δοῦλος ἀπελεύθερος).

vincīo, nxi, nctum, īre, 4. δέω (δένω).

vineo, vīci, victum, ēre, 3. νικῶ.

vincūlum, i, οὐ. δεσμός, τὰ δεσμά,

ἡ φυλακή, εἱρκτή.

vindīco, 1. (ἀντιποιοῦμαι τινος)

2) aliud, τιμωρῶ τι.

vir, viri, ἀ. ἀνήρ.

vires, ūm, θ. πληθ. iδ. vis.

virga, ae, θ. ράβδος.

virgo, ūnis, θ. παρθένος

virīdis, is, πράσινος, χλωρός,

πρόσφατος (φρέσκος).

virītim, ἐπίρρ. κατ' ἄνδρα, καθ'

(ἔνα) ἔκαστον.

virtus, ūtis, θ. ἀρετή, πολεμική ἀρετή, ἀνδρείη, ἀξία.

vis, θ. (αἰτ. vim, ἀφαιρ. vī), βία, δύναμις, ισχύς, ἀρθονία (ποστητης), πληθ. vires, ium.

vīso, vīsi, vīsum, ēre, 3. ἐπισκέπτομαι.

vita, ae, θ. ζωή, βίος.

vitium, ūi, οὐ. ἐλάττωμα.

vitta, ae, θ. ταινία (πρὸς κόσμητιν τῶν ιερῶν θυμάτων καὶ τῶν βωμῶν).

vitupēro, 1. ψέγω.

vīvo, xi, etum (μτχ.μ. victūrus), ēre, 3. ζῶ.

vivus, a, um, ζῶν, ἔμψυχος, ζωντανός.

vix, ἐπίρρ. μόλις, δυσκόλως.

vōco, 1. καλῶ, δημάζω.

vōlo, vōlūi, —, velle, θέλω, βούλομαι.

vōlo, 1. ἵπταμαι.

voluntariūs, a, um, ἑθελούσιος.

voluntas, ātis, θ. θέλησις, βούλησις, ἐπιθυμία.

voluptas, ātis, θ. ἡδονή, εὐχαρίστησις.

vos, πληθ. τοῦ tu.

votum, i, οὐ. εὐχή, ἐπιθυμία, πόθος.

vovēo, vōvī, vōtum, ēre, 2. εὔχομαι (τάξω), ὑπισχνοῦμαι (εἰς θεόν πανηγυρικῶς).

vox, vocis, θ. φωνή, λόγος.

vulgāris, e, κοινός, τοῦ ὅγλου,

συνήθης. vultur, ῥήσις, ἡ. εἴδος ἀετοῦ, ὁ
 vulnēro, 1. τιτρώσκω, πληγώνω. γύψ.
 vulnus, ῥήσις, οὐ. τραῦμα, πληγή. vultus, ῥῆσ, ἡ. ὄψις, πρόσωπον.
 2) = clades.

Π Ι Ν Α Ξ Π ΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίς
Πρόλογος	93
Βιογραφία τοῦ Lhomond	95
I. Romani imperii exordium (1 - 7)	97 - 99
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	127 - 132
II. Tullus Hostilius Romanorum rex tertius (8 - 9)	99 - 100
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	133 - 135
III. Iunius Brutus Romanorum consul primus (10)	100 - 101
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	135 - 136
IV. Horatius Cocles (11)	101
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	136 - 137
V. Mucius Scaevola (12)	101 - 102
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	137 - 138
VI. Menenius Agrippa (13)	102
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	138 - 139
VII. Lucius Quinctius Cincinnatus (14 - 15)	103
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	140 - 141
VIII. Marcus Furius Camillus (16 - 18)	103 - 104
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	141 - 145
IX. Titus Manlius Torquatus (19 - 20)	105 - 106
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	145 - 148
X. Publius Decius (21)	106
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	148 - 149
XI. Gaius Fabricius (22 - 23)	106 - 107
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	149 - 152
XII. Marcus Atilius Regulus (24 - 25)	107 - 108
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	152 - 155
XIII. Quintus Fabius Maximus (26)	108 - 109
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	155 - 157
XIV. Lucius Aemilius Paulus et Gaius Terentius Varro (27 - 28)	109 - 110
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	157 - 158
XV. Marcus Claudius Marcellus (29)	110
'Ερμηνευτικὰ Σημειώσεις	158 - 159

	Σελίς
XVI. Publius Cornelius Scipio Africanus (30 - 35)	110 - 113
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	159 - 166
XVII. Lucius Aemilius Paulus Macedonicus (36 — 37)	113 - 114
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	166 - 169
XVIII. Publius Cornelius Scipio Aemilianus (38 - 40)	114 - 115
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	170 - 172
XIX. Tiberius et Gaius Gracchi (41 - 44)	115 - 117
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	173 - 177
XX. Publius Rutilius Rufus (45)	117
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	177 - 178
XXI. Gaius Marius (46 - 49)	118 - 119
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	178 - 182
XXII. Lucius Cornelius Sulla (50 - 51)	119 - 120
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	182 - 183
XXIII. Lucius Licinius Lucullus (52)	120
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	184
XXIV. Quintus Sertorius (53)	120 - 155
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	184 - 185
XXV. Gnaeus Pompeius Magnus (54 - 55)	121 - 122
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	185 - 186
XXVI. Gaius Iulius Caesar (56 - 57)	122 - 123
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	186 - 188
XXVII. Marcus Porcius Cato Uticensis (58 - 59)	123 - 124
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	188 - 189
XXVIII. Marcus Tullio Cicero (60 - 61)	124 - 125
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	189 - 192
XXIX. Octavianus Caesar Augustus (62 - 64)	125 - 126
'Ερμηνευτικαὶ Σημειώσεις	192 - 196
Λεξιλόγιον	197 - 252
Πίνακες περιεχομένων	253 - 254

την ανάπτυξη της επαγγελματικής καριέρας σας στην περιοχή της Αιγαίου.

Επί πλευρής της παραδοσιακής ανάπτυξης, διαπραγματεύεται σημερινός αντίτυπος της ανάπτυξης στην περιοχή της Αιγαίου, με την προώθηση της γεωπολιτικής, οικονομικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. Η προώθηση της ανάπτυξης στην περιοχή της Αιγαίου σηματοδοτεί την προώθηση της ανάπτυξης στην περιοχή της Αιγαίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΞΩΦΥΛΛΟΝ : ΕΛΕΝΗΣ ΖΗΚΑ

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Αντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ό δικθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιῶν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ζεφρου 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 ('Εφ. Κυβ. 1946, Α' 108).

0020556906

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

"Εκδοσις ΙΔ' 1966 (VIII) — ΑΝΤ. 15.000 — ΣΥΜΒ. 1439 / 2-8-66 - 1434 / 16-7-66

Εκτύπ. N. ΘΩΜΑΓΡΑΟΥ - X. ΒΛΑΧΟΥ Ο.Ε. - Βιβλ. ΙΩ. ΚΑΜΠΑΝΑ Ο.Ε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

